

فکري پوهنه

(دویم چاپ)

له نویو زیاتونو سره

- فکري جگړه
- پردي معیارونه
- ډیموکراسي کفر ده، که اسلام؟
- امریکایي اسلام
- معاصر فکري ارتداد
- د کابل مسیحي پوهنتون

لیکوال: مولوي عبدالهادي "مجاهد"

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فکري پوهنه

(دویم چاپ)

له نویو زیاتونو سره

- فکري جگړه
- پردي معیارونه
- ډیموکراسي کفر ده، که اسلام؟
- امریکایي اسلام
- محاصر فکري ارتداد
- د کابل مسیحي پوهنتون

لیکوال: مولوي عبدالهادي "مجاهد"

د کتاب پيژندنه

د کتاب نوم :	فکري پوهنه
ليکوال :	مولوي عبدالهادي (مجاهد)
کمپوزر :	(حقل)
د چاپ کال :	۱۳۸۹ هـ ش (۲۰۱۰) م
طبع :	دويمه
د چاپ شمير:	(۲۰۰۰) ټوکه

د چاپ او هر ډول نشر حقوق ئې له مؤلف سره خوندي دي

اهداء

دا کتاب هغو تنکیو میرنیو زلمیو ته اهداء کوم چې په
لږه تجربه، او کمو وسائلو، خو په قوي ایمان او د الله
تعالی پر ذات په محض توکل ئې د صلیب د لښکرو
رسیدلي پاڅه جنرالان د پوځي جگړې په ډگر کې په
گونډو کړل، خو د فکري جگړې ډگر ئې لا په مخکې
هماغسې نافتحه شوی پاتې دی.

عبدالهادي (مجاهد)

فهرست

- فهرست ۴
 د دوهم چاپ سريزه ۱۱
 دلومړي چاپ سريزه ۱۶
 خو مهمې خبرې ۱۶

فکري جگړه

- فکري جگړه ۲۱
 د فکري جگړې تعريف: ۲۲
 د فکري جگړې وسائل: ۲۳
 د فکري جگړې تاريخ: ۲۳
 د فکري جگړې اهداف ۳۱
 اول هدف- په مسلمانانو کې د غرب په مقابل کې د مقاومت روحیه
 له منځه وړل: ۳۱
 دوهم هدف- مسلمانان د اسلام په دين، تمدن، او انساني ارزښتونو
 شکمن کول: ۳۲
 دريم هدف- غربي ټولنو ته د ريښتني او مکمل اسلام د رسيدو
 مخنيوی: ۳۳
 څلورم هدف: د اسلامي نړۍ لپاره جعلی او د پردیو په لاس جوړ
 شوي قيادتونه رامنځته کول: ۳۶
 د فکري جگړې خطر ۳۹
 د فکري او عسکري جگړې ترمنځ توپيرونه ۴۰
 ۱- عسکري جگړه ښکاره، خو فکري جگړه پټه روانه وي: ۴۰
 ۲- په عسکري جگړه کې مقابل لوري هم عسکري وي، خو په
 فکري جگړه کې مقابل لوري بې دفاع ولسي خلک وي: ۴۱
 ۳- عسکري جگړه زمکه اشغالوي، خو فکري جگړه عقل، فکر،
 او فرهنگ اشغالوي: ۴۲
 ۴- عسکري جگړه جنگي وسائل او ودانۍ له منځه وړي، خو
 فکري جگړه ايمان، عقیده، عزم او اراده له منځه وړي. ۴۳

- ۵ - د عسکري جگړې د وراني بیا ودانول لږ وخت غواړي، خو د
 ۴۵ فکري جگړې د وراني بیا ودانول پیرۍ غواړي:
 ۴۶ فکري جگړه د علامه اقبال (رح) له نظره
 ۵۱ د فکري جگړې مخنیوی
 ۵۳ اول تدبیر - د حکومت د چارو واګي تر لاسه کول:
 ۵۵ دوهم تدبیر - د تعلیمي نصابونو اصلاح:
 ۵۵ ۱ - د دنیاوي تعلیمي نصاب اصلاح:
 ۵۶ ۲ - د دیني زده کړو د نصاب اصلاح:
 دریم تدبیر - مساجد د فکري جگړې د مقاومت په سنگرونو بدلول:
 ۵۸
 ۵۹ الف: د دعوت د احساس نشتوالی:
 ۶۰ ب - د امامت لپاره د نااهلیت ستونزه:

پردي معیارونه

- ۶۳
 ۶۴ پردي معیارونه
 ۶۴ د مسلمانانو د بیرته پاتې اصلي عوامل
 ۶۵ ۱ - د حاکمیت ډګر:
 ۶۶ الف - شاهي حکومتونه:
 ۶۷ ب: کودتائي حکومتونه:
 ۶۸ ج: پوځي حکومتونه:
 ۶۹ د: جمهوري او انتخابي حکومتونه:
 ۷۱ ۲ - د تعلیم ډګر:
 ۷۴ د تقنین او نظام ډګر:
 ۷۷ پوځي او امنیتي ډګر:
 ۸۱ اعلامي ډګر:
 ۸۲ الف: چاپي اعلام:
 ۸۲ ب: صوتي اعلام:
 ۸۲ ج: تصویري د (لیدلو) اعلام:
 ۸۵ د ټولنیز ژوند او فرهنگ ډګر:

۸۸	ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟
۸۹	ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟
۹۲	لومړۍ برخه - د ډيموکراسۍ معرفي
۹۲	د ډيموکراسۍ تعريف:
۹۲	د ډيموکراسۍ فکري بنسټ
۹۵	د ډيموکراسۍ اصول
۹۵	اول - د سيادت (اعلیٰ حاکميت) اصل
۹۵	د سيادت تعريف:
۹۷	په ډيموکراسۍ کې د تنفيذي قوې (حکومت) خصوصيات
۹۸	دويم - د حقوقو او ازاديو اصل
۹۸	د ډيموکراسۍ حقوق او ازادۍ په لاندې ډول دي:
۹۸	۱. د عقيدې ازادي:
۹۹	۲ - د نظر او رأيي ازادي:
۹۹	۳ - شخصي ازادي:
۹۹	۴ - د بيان او تبليغ ازادي:
۱۰۰	۵ - د مسکن حق:
۱۰۰	۶ - د ملکيت حق:
۱۰۰	۷ - د کار حق او ازادي:
۱۰۰	۸ - د زده کړې او علم حق:
۱۰۰	۹ - په هرڅه کې دنارينه و او بنځينه و د مساوات حق:
۱۰۱	سياسي پلورا ليزم:
۱۰۱	دیني پلورا ليزم:
۱۰۲	دوهمه برخه - د ډيموکراسۍ مناقشه
۱۰۲	ډيموکراسي ولې کفر دی؟
۱۰۴	د ډيموکراسۍ د تکفير د لامل
۱۰۴	۱ - د سيادت يا (اعلیٰ حاکميت) موضوع:
۱۰۹	۲ - دولس د ارادې د تقدس موضوع
۱۱۰	۳ - د اکثريت درايي د معياريت موضوع
۱۱۲	۴ - د قانون مصدر عقل دی که شرع؟

۵-	آيا يواځې عقل په اشياء او افعالو د (ښه والي).....	۱۱۳
	انتخابات	۱۱۶
	په اسلام کې د نظام خصوصيات:.....	۱۱۶
	اول خصوصيت -	۱۱۶
	دوهم خصوصيت-	۱۱۸
	درېم خصوصيت:.....	۱۱۹
	آيا د ديموکراتيک انتخابي نظام له لارې اسلام نافذيدلی شي؟ ...	۱۲۰
	د انتخابي نظام له لارې	۱۲۱
	د اسلام د نه نافذيدلو لږ دلائل	۱۲۱
	د ديموکراسۍ د حقوقو او آزاديو مناقشه	۱۲۷
	ددین او عقیدې د آزادۍ مناقشه:.....	۱۲۷
	د رأیې د اظهار د آزادۍ مناقشه:.....	۱۳۲
	د شخصي آزادۍ مناقشه:.....	۱۳۶
	دمسکن د انتخاب د آزادۍ مناقشه:.....	۱۳۷
	د ملکیت د حق مناقشه:.....	۱۳۸
	د کار د حق مناقشه:.....	۱۳۹
	د زده کړې د حق مناقشه:.....	۱۳۹
	پارلمان د ديموکراسۍ مسئله طاغوتي اداره	۱۴۰
	پارلمان څه شي دی؟	۱۴۰
	پارلمان ولې طاغوتي اداره ده؟	۱۴۱
	په ديموکراسۍ کې د مشارکت په هکله شېبې او ځوابونه	۱۴۷
	لومړۍ شېبه- يوسف عليه اسلام د مصر له بادشاه سره کار کړي دی	۱۴۷
	دوهمه شېبه - د نجاشي (رض) په عمل استدلال	۱۵۴
	نجاشي (رض) څوک ؤ؟:.....	۱۵۴
	درېمه شېبه- ديموکراسۍ ته د شورى نوم ورکول	۱۵۷
	د پارلماني رايې اخيستنې او	۱۵۸
	د اسلام د شورى ترمنځ توپيرونه	۱۵۸
	اول توپير:.....	۱۵۸

دوهم ټوپیر:	۱۵۹
دریم ټوپیر:	۱۵۹
څلورم ټوپیر:	۱۵۹
پنځم ټوپیر:	۱۶۰
شپږم ټوپیر:	۱۶۰
څلورمه شبېه- د دعوت د مصلحت لپاره په ډیموکراسۍ کې مشارکت	
	۱۶۱
ددې شبېې څلور ځوابونه	۱۶۱
پای	۱۶۸

امریکايي اسلام

امریکايي اسلام	۱۷۲
د امریکايي اسلام تعریف	۱۷۴
د امریکايي اسلام دخپرولو پلان	۱۷۶
په افغانستان کې د امریکايي توصیود تطبیق مثالونه او مصداقونه	
	۱۷۸
د اسلام د غربي تعبیر لپاره په افغانستان کې د امریکا اقدامات	۱۸۳
امریکا ته د غرب پلوو علماؤ خدمات	۱۸۷
د اسلام پر ضد له رواجي ملایانو څخه کار اخیستل	۱۹۱
د بنسټګرو مخالفت او مخنیوی	۱۹۵
د ډیموکراتو عناصرو مرسته	۱۹۸
د بنسټګرو په خلاف هجومي کړنلاره	۲۰۱
له تعلیم څخه د اسلام په خلاف کار اخیستل:	۲۰۴
د امریکایانو له راتګ سره په تعلیمي نصاب کې تبدیلی	۲۰۶
د افغانستان لپاره د هندوستان تعلیمي او کلتوري فعالیتونه	۲۳۱
مهم وړاندیزونه او توصیې	۲۳۲
لومړۍ توصیه- د مجاهدینو سیاسي او فکري روزنه	۲۳۳
دوهمه توصیه- د فکري جګړې په اړه پوهاوی	۲۳۳
دریمه توصیه- د مدارسو په نصاب کې د لاندې مضامینو داخلول	۲۳۴

۲۳۴	(الف) سيرة النبي:
۲۳۵	(ب) په اسلام کې د سياسي نظام تصور:
۲۳۵	(ج) د کفر د معاصرو انواعو او اشکالو پيژندل:
۲۳۷	څلورمه توصيه - د غرب د جناياتو بربنډول
۲۳۸	پنځمه توصيه - د جهاد تر څنگ دعوت ته هم پاملرنه
۲۴۱	معاصر فکري ارتداد
۲۴۲	معاصر فکري ارتداد
۲۴۳	د علامه ندوي (رح) پيژندگلوې
	د معاصر ارتداد په هکله د علامه ندوي د مشهورې مقالې بشپړ
۲۴۵	پښتو متن
۲۴۵	(بيا ارتداد دی، خو ابوبکر نشته)
۲۶۹	د کابل مسيحي پوهنتون
۲۷۰	د کابل مسيحي پوهنتون
۲۷۰	تاريخي پس منظر
۲۷۲	مسيحيت د تعليم تر پردې لاندې
	د امريکايي پوهنتونونو لپاره د اسلامي نړۍ د مهمو مراکزو انتخاب
۲۷۳	
۲۷۳	لبنان - بيروت:
۲۷۴	قاهره:
۲۷۴	استانبول:
۲۷۵	افغانستان کابل:
۲۷۵	ولې په اسلامي نړۍ کې امريکايي پوهنتونونه؟
۲۷۶	په اسلامي هيوادونو کې د امريکايي پوهنتونونو اهداف
۲۷۷	اول هدف - د مسلمانو هيوادونو سياسي قدرت تسخيرول:
۲۷۷	دوهم هدف - د نوی نسل مسيحي کول:
۲۷۸	درېم هدف - د اسلام د حقانيت په اړه ځوان نسل شکمن کول:
۲۷۹	څلورم هدف: د مقاومت د فکري سرچينو وچول:

پنځم هدف: په محلي سطحه د غربي کمپنيو لپاره په امريکايي	
طريقه د پرسونل روزل:	۲۸۰
شپږم هدف: په اسلامي هيوادونو کې د ژوند غربي ډول	۲۸۰
Western style of Life رواجول، او په مسلمانانو کې د امريکايي	
مصنوعاتو د استهلاك او استعمال روحیه تقويه کول:	۲۸۰
امريکايي پوهنتون مسيحي پوهنتون دی	۲۸۱
محتاطانه شروع:	۲۸۳
ولی ئې نوم امريکايي پوهنتون AMERICAN UNIVERSITY دی؟	۲۸۳
د بيروت امريکايي پوهنتون	۲۸۴
د قاهرې امريکايي پوهنتون	۲۸۷
د ترکيې داستانبول امريکايي پوهنتون	۲۸۹
په افغانستان کې د مسيحي فعاليت پس منظر	۲۹۱
د تنصير درې دروازې فقر، جهل، مرض	۲۹۲
دانگليسي ژبې مراکز او د مسيحي فعاليتونه	۲۹۳
د کابل امريکايي پوهنتون	۳۰۰
دامريکايي پوهنتون فاکولتې او تخصصات	۳۰۴
۱. د سياسي علومو فاکولته:	۳۰۵
۲. د اقتصاد فاکولته:	۳۰۵
۳. د ژورناليزم فاکولته:	۳۰۵
۴. د اداري علومو (منجمنې) فاکولته:	۳۰۶
۵. د ښکلو هنرونو (هنره‌ای زيبا) فاکولته:	۳۰۶
۶. د ادبياتو او تعليم او تربیې فاکولتې:	۳۰۶
د امريکايي پوهنتون غير نصابي فعاليتونه	۳۰۷
اقتصادي استثماري پروژې:	۳۰۸
امريکايي پوهنتون او د C.I.A لپاره جاسوسي:	۳۰۹
خاتمه	۳۱۰

د دوهم چاپ سريزه

الحمد لله رب العالمين، و الصلاة و السلام على إمام الهداة المرسلين، و على آله و أصحابه الذين أناروا الدنيا بنور الدين، و على من تبعهم بإحسان و نشر الهدى إلى يوم الدين اجمعين.

ما دا گومان نه کاوو چې د (فکري پوهنې) کتاب ته دې د افغاني ټولنې د علماؤ، طلابو، محصلينو، لوستوخلکو، او منورينو په منځ کې دومره مقبوليت او تأثیر حاصل شي لکه چې په لومړي چاپ کې ورته حاصل شو. دا هرڅه د الله تعالی په خاص فضل، او بیا له اسلامي فکر سره زموږ د ملت د کلک تړاو او له هغه څخه د دفاع د احساس له برکته رامنځته شول.

د (فکري پوهنې) کتاب چې څنگه په لومړي ځل له چاپه راووت په ډیره لنډه موده کې په بازار کې خلاص شو، ځکه چې د صلیبي یرغل په خلاف په روانه هر اړخیزه مبارزه کې زموږ د ملت علماء، دعوتگر، د فکر او نظر خاوندان، او مجاهدین د مسلح جهاد ترڅنگ د فکر او فرهنگ په ډگر کې د غرب د فکري یرغل د مقاومت وسایلو او فکري ادبیاتو ته شدید ضرورت لري، او دغه ډول کتابونو ته ځوانان او له دین، ملت، او وطن څخه مدافع با احساسه خلک ډیر تېري دي. او دهرې ورځې په تیریدو یې دغه تنده نوره هم ځکه زیاتېږي چې نور د اسلامي نړۍ د لوستو خلکو په ذهنونو او فکرونو کې د غربي فلسفې ادبیاتو، او د ډیموکراسۍ، بشري حقوقو، مساوات، روشنفکرۍ، سولې، ترقۍ، او نورو په سلگونو پوڅو شعارونو، او بې حقیقته مفاهیمو خپل ځای له لاسه ورکړی دی. د ملت ځوانانو او با احساسه خلکو ته نور د غرب په فلسفه کې پرته له دوکې، دروغو، تعصب، ظلم، خیانت، اختلاس، زبېښناک، او تنگ نظری، نورڅه په نظر نه ورځي.

د امت مخلص بچیان غواړي چې یوځل بیا په رېښتیني ډول د اسلام شریعت، او د اسلامي فکر مفاهیمو او فکري ادبیاتو ته راوگرځي، او دغه احساس په افغاني ځوانانو کې تر بل هر چا زیات لیدل کېږي، خو ستونزه داده چې افغاني ځوانانو ته افغاني علماؤ او مفکرینو په معاصرو اسلامي موضوعاتو یا ډیرې لږې لیکنې کړي دي، او یا هم ځوانانو ته په پراخه پیمانه ندي رسیدلي، چې دغه ستونزه شاید ډیر اسباب ولري.

خو اوس ددې وخت رارسیدلی چې د نوي نسل مجاهدینو او ځوانانو ته له غرب سره د مقابلې په ډگر کې ښې ډیرې لیکنې وشي، او په پراخه پیمانه ور ورسول شي. په دې هکله زه یوځل بیا په ټینګه ددین له علماؤ او د تعلیمي ادارو او مؤسساتو له چلوونکو څخه غوښتنه کوم چې په خپلو درسونو او تعلیمي نصابونو کې د اسلامي فکر معاصرو مفاهیمو ته ځای ورکړي، او پدې ډول د غرب د سیکولر او الحادي مفاهیمو د سیلاب مخه ونیسي. او په همدې مقصد دادی مونږ یوځل بیا د (فکري پوهنې) کتاب له نویو زیاتونو سره چاپوو.

د (فکري پوهنې) په دویم چاپ کې لاندې بدلونونه راغلي دي:

۱. د کتاب ژبې ته بیا له سره کتنه شوې ده، د توان تر حده یې مطبعي او ژبنۍ غلطۍ اصلاح شوې دي. هڅه شوې چې د کتاب ژبه ډیره علمي نه، بلکه ډیره عام فهمه وساتله شي، تر څو هغه خلک هم ورباندې ښه پوه شي چې له شرعي علمي اصطلاحاتو سره ډیر آشنا ندي.

۲. د (امریکايي اسلام) په مضمون کې د افغانستان په تعلیمي نصاب کې د منفي لاسوهنې او له هغه څخه د جهادي او اسلامي مفاهیمو د ویستلو د شاهد په توګه د مجاهدینو د وخت او د امریکایانو تر یرغل د وروسته وخت د لومړي ټولګي د کتابونو محتوی په مقارنوي ډول راوړل شوې ده. چې لاسوهنې یې تشخیص شوي، او تقریباً پر هر مضمون یې یوه مختصره تبصره شوې ده. تر څو عامو

خلکو ته هم معلومه شي چې غربيان او داخلي ملگري يې څنگه کوښښ کوي چې زموږ د ملت د نوي نسل له ذهنونو څخه اسلامي مفاهيم وباسي، او پرځای يې د غربي ژوند او فلسفي ارزښتونه ورته معرفي کړي.

۳. په کتاب کې د (معاصر فکري ارتداد) په نامه يومکمل مضمون ور زيات شوی دی. فکري ارتداد هغه ارتداد دی چې خاوندان يې په فکري لحاظ د کفر د معاصرو ډولونو لکه ډيموکراسۍ، ليبراليزم، کمونيزم، گلوباليزيشن، نشنليزم، هيومنزم او نورو کفري نظرياتو منونکي وي، د اسلامي نظام او د شريعت د تطبيق په کلکه مخالفت کوي، او د اسلامي حکومت د جوړيدو د مخنيوي په هدف يې له کفارو سره لاسونه يوکړي. خو لدې هرڅه سره بيا هم په اسلامي ټولنه کې اوسېږي، او ځانونه مسلمانان هم بولي.

دا چې دغه موضوع يوه ډيره مهمه، خطرناکه، او حساسه موضوع ده، او په ځيرلوکې يې ډير قلموال د افراط او يا تفريط ښکار شوي دي، چې ځينې يې د هر چا د تکفير مرحلې ته رسيدلي، او ځينې نور يې بيا صريح کفر ته هم کفر نه وايي، او د مرجئه و لاره يې نيولې ده. دغه موضوع بايد په معاصر اسلامي فکر کې د داسې علماؤ په قلم امت ته وړاندې شي چې د اسلام په حقيقي روح او هم د معاصر کفر په اشکالو او ډولونو بڼه خبر وي، او د کره شرعي دلائلو په رڼا کې يې په اړه موقف ونيسي.

له نيکه مرغه پدې اړه د اوسنۍ زمانې د ستر داعي، او خبير عالم علامه (ابوالحسن علي ندوي رحمه الله) مشهوره علمي او فکري مقاله (ردة لأباکر لها) د هغه په مشهور کتاب (إلي الإسلام من جديد) کې په عربي ژبه مخې ته راغله. ددې لپاره چې علامه ندوي رحمه الله د مسلمان شرق او د کافر غرب ترمنځ د فکري کشمکش په اړه پراخه مطالعه لري، او پدې ارتباط يې ډير کتابونه هم ليکلي دي، او له بل

لوري نوموړی د اهل سنت والجماعت ټولو فکري مکاتبو ته یو منلی معتدل شخصیت، او له الله تعالی څخه ویریدونکی عالم دی، نو غوره مو وبلله چې د موضوع په اړه د خپله څه لیکلو پرځای د هغه مقالې ته په خپل کتاب کې ځای ورکړو، چې پدې کار سره به مو له یوې خوا ددې مهمې موضوع په اړه خپل ملت ته د سالم او جدي موقف د خپلولو توصیه کړې وي، او له بلې خوا به مو موضوع خپل مؤمن ولس ته دداسې یو ستر عالم او دعوتگر په قلم وړاندې کړې وي چې خلک یې په اعتدال او دیانت پوره باور لري. د یادولو وړ ده چې علامه ندوي رحمه الله هم دغه موضوع زیاتره له فکري اړخه څیړلې ده، نه د شرعي حکم د بیان او فتوی له اړخه، ځکه چې د شرعي حکم بیان یې تحقیقي بحث ته ضرورت لري، او مونږ ته هم دلته د موضوع فکري اړخ اهمیت لري.

یوه بله خبره هم د یادولو وړ ده، او هغه دا چې کله چې د(فکري پوهنې) لومړی چاپ خپور شو، د هیواد د ډیرو سیمو(دري ژبو) علماؤ، طلابو، د پوهنتونونو محصلینو، او عامو خلکو یې(دري) ژبې ته د ترجمې مکرره غوښتنه وکړه، چې مونږ هم د هغوئ دې غوښتنې په پام سره د(فکري پوهنې) کتاب (دري) ژبې د (دانستیه‌ای از فکر اسلامي) په نوم ترجمه کړ، چې پر چاپولو یې کار روان دی، او ان شاءالله تعالی چې په نږدې راتلونکي کې به د مینه والو لاسونو ته ور ورسېږي.

په پای کې یوځل بیا له علماؤ، د فکر او نظر له خاوندانو، او د اسلامي حریم له فکري مدافعينو څخه هیله لرم چې د کفر او گمراهۍ د معاصرو اشکالو په هکله دې نوي نسل ته ښې ډیرې، کره، او روښانه لیکنې وکړي، ترڅو د غرب د فکري سیلاب مخه ونیسي، او راتلونکي نسلونه د هغوئ په دامونو کې له ښکیل کیدلو څخه وژغوري. او همدارنگه په آخر کې بیا هم ددې خبرې یادونه کوم چې که پدې کتاب کې ما حق بیان کړی وي نو دا به د الله تعالی له لوري پر ما د هغه فضل او احسان وي، او که چیرې زه په کوم حکم او دریځ کې

خطا شوی یم دا به زما دکم علمی نتیجه وي، نه دا چې زه به پر غلطۍ
 ټينگار کوم. هيله ده چې د اسلامي فکر استاذان ما خپلو کمزوريو او
 تيروتنو ته متوجه کړي، او پدې کار سره هم خپل مسؤليت رفع کړي،
 او هم پر ما خپله مهرباني او زړه سوی ولوروي. والسلام

د کفر د ماتې، او د اسلام د سرلورۍ په هيله.

عبدالهادي ((مجاهد))

بسم الله الرحمن الرحيم

دلومړي چاپ سريزه

خو مهمې خبرې

الحمد لله رب العلمين والصلاة والسلام على اشرف الانبياء و
المرسلين وعلى آله واصحابه ومن اتبع سنته الى يوم الدين اجمعين،
قال الله تعالى: لَتُبْلَوُنَّ فِيْ اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ
وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ
الَّذِينَ اَشْرَكُوا اَذًى كَثِيْرًا وَاِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ
مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْر ﴿١٨٦﴾ آل عمران: ١٨٦

دغه کتاب په حقيقت کې د پنځو مهمو مقالو مجموعه ده چې له
(فکري جگړه) (پردي ميعارونه)، (امريکايي اسلام)، (ډيموکراسي کفر
دی که اسلام؟) او (دکابل مسيحي پوهنتون) څخه عبارت دي. د
کتاب مقالې که څه هم د موضوع په لحاظ سره جلا جلا دي، خو د
هدف په لحاظ ټولې د يوه هدف وضاحت کوي، او هغه دا چې کفار او
په ځانگړي ډول غربيان څنگه د عسکري جگړې تر څنگ د دين، فکر،
عقيدې، اخلاقو، او فرهنگ په ډگر کې هم د مسلمانانو پر خلاف په
يوه لويه هر اړخيزه فکري جگړه اخته دي، او پدې جگړه کې ترعسکري
جگړې مخکې هم دي.

١. ددغه ډول يو کتاب ليکلو ته مې ځکه ضرورت احساس کړ چې
زمونږ ملت د جگړې، قربانيو، او دښمن ته د ماتې ورکولو په مجال

کې د (استاذي) نړيوال شهرت لري، خو له دښمن سره د فکري جگړې په هکله ئې لاتر اوسه د مجاهدينو او مدافعينو په ذهن کې يو واضح تصور او روښانه منهج نشته، او نه تر اوسه چا د دښمن له فکر او نظر څخه په پوره ډول خبرکړي دي. او دا ځکه چې د اسلام په خلاف د فکري جگړې، او د دښمن د خطرناکو پلانونو او طرحو په هکله نه زموږ په ديني، او نه هم په دنيوي، تعليمي نصابونو کې څه تدرسيږي، ددغه ډول فکري زده کړې د نشتوالي بنيايي بيلايل عوامل وي، خو نتيجه ئې دا راوتلې چې که څه هم چې زموږ ملت د تل لپاره يرغلگر نه دی منلي، خو د يرغلگرو د افکارو د خوریدو مخنيوی ئې هم ندی کړی، چې دغو پرديو افکارو بيا هر ځل يو نوی نوی مصيبت زيرپولی دی.

ددې لپاره چې دا ځل بيا له دغه ډول مصيبت سره مخ نشو، او له فتحې وروسته بيا دوير په تېر کښیننو، او دچارو واگي مو بيا د داسې چا لاس ته ورنشي چې دښمن ئې دهماغې ورځې لپاره له اوسه تياروي، او په ملت کې (ذهن سازي) ورته کوي، په پورتنیو مهمو اساسي موضوعاتو مو ليکنه وکړه، او دا دی خپل ملت ته ئې د مسؤليت درفع کولو او قضاوت لپاره وړاندې کوو، هيله ده چې د ملت زړه سواندي او دردمن بچيان ئې په غور ولولي او په رڼا کې ئې د واردو شوو افکارو، اشخاصو، فکري ډلو، او تنظيمونو په هکله مناسب دريځ خپل کړي.

۲. ددغه کتاب مخاطب د افغانستان ټول مؤمن ملت دی، خو په

خاص ډول ئې له معلمينو، مدرسينو، امامانو، خطيبانو، د پوهنتون له محصلانو، د مکتب او مدرسي له طالبانو، د سنگر له مجاهدينو، او د فکر او نظر له خاوندانو د لوستلو هيله لرم. ځکه چې همدغه خلک د ټولنې د دين، ايمان، عقيدې، اخلاقو، تمدن، ملي او تاريخي ارزښتونو ساتونکي او مدافعين دي. که چيرې دغه خلک له خپل دين، ملت، او هيواد سره وفادار پاتې شي ټول ملت به په آزادۍ، سرلوړۍ، او عزت کې ژوند تيروي، او که-الله دې نه کړي - دغه خلک د پرديو افکارو، نظرياتو،

- عقائدو، او پردي فرهنگ بنسکار شول، د دوی له امله به ټول ملت له اجتماعي ذلت او بدبختۍ سره مخامخ کېږي.
۳. د جهاد له قیادت او د دیني مدارسو او مکاتبو له استاذانو څخه مې هیله ده چې مجاهدين، طلاب، او د نوي نسل ځوانانو ته ددغه کتاب، او یا دې ته د ورته کتابونو د لوستلو جدي توصیه وکړي، ترڅو د دینمن پر خلاف چې خطرناک پلانونه لري آگاهانه جهاد او مبارزه وکړي، او هم په پوره بصیرت د خپل ملت وگړي د اسلام د دینمنانو په دسیسو او طرحو خبر کړي.
۴. دغه کتاب زما د ډیرو کلونو د تدریس، دعوت، مطالعې، د افکارو او نظریاتو د مقارنې، او د جهاد او مبارزې له ډگر څخه د حاصلو شوو تجربو او معلوماتو خلاصه ده چې د سلگونو کتابونو، مجلو، او د زرگونو صفحو له لوستلو وروسته په لاس راغلې ده. ددغو مقالو، په لیکلو کښې مې د ډیر قدرمنو علماؤ او د اسلامي فکر د قیادتونو له تالیفاتو، تجاربو، او توصیه څخه استفاده کړې ده، خو هغه پدې ډول چې دهغوئ له کتابونو مې اغیزه او انگیزه اخیستې، او بیا مې د همدغه تاثر او عمومي انگیزې په رڼا کې خپل افکار او معلومات چې حق راته بنسکاره شوي دي لیکلي دي. او کله کله مې د هغوئ افکارو او مفاهیم پرته لدې چې هغوئ ته یې منسوب کړم رانقل کړي دي. ددې کار علت دا ؤ چې زموږ د ټولنې علماء او د فکر او نظر خاوندان په فکري لحاظ ډیر سره ویشلي دي. ځینې ئې له یو فکر او مفکر څخه متاثره دي، او ځینې نور ئې بیا له بل فکر او مفکر څخه، خو په عین وخت کې بیا په خپل منځ کې دومره اختلافونه او حساسیتونه هم لري چې یواځې په یوه کتاب د مخالف مفکر یا مؤلف دنوم شتون ددې سبب گرځي چې اصلاً هغه کتاب ونه لولي. که څه هم چې علمي ذوق او انصاف دا تقاضا کوي چې د مسلمانو مفکرینو او علماؤ کتابونه دې په پراخه سینه ولوستل شي، ښه

شی دې ورڅخه واخستلی شي، او له ناسم افکار دې ئې د شریعت په رڼا کې رد شي.

د پورتنۍ ملاحظې په نظر کې نیولو سره ما ډیر مراجع نه دي ذکر کړي، بلکه افکار مې د لوستونکو مخې ته ایښې. که د منلو وړ وي ودې ئې منې، او که د ردولو وي رد دې ئې کړي. په اشخاصو دې حکم او قضاوت نه کوي، بلکه په افکارو او نظریاتو دې قضاوت وکړي. او بله خبره دا وه چې زما د استفادې مراجع اکثره په نورو ژبو کې ول، چې زموږ په محیط کې په عام ډول نه پیدا کیږي. او که پیدا شي دهر چا د پوهیدو وړ نه دي.

۵. او په پای کې دا یادونه کووم چې که زه په دې کتاب کې پر حق یم، او حق مې لوستونکو ته وړاندې کړی وي، نو دا به یواځې د الله فضل او لارښوونه وي، او که زه په کوم ځای، یا په کوم حکم کې خطا شوي یم دا به زما تقصیر او ناپوهي وي چې د ریښتیني اسلامي فکر له استاذانو، او د دین له علماؤ څخه خپلي غلطۍ ته د متوجه کولو هیله لرم. نور تاسې او دا هم د کتاب متن، والسلام.

عبدالهادي (مجاهد)

فکري جنگړه

فکري جگړه

د ملتونو د دائمې تسخيرولو او د هغوئ د هیوادونو پرته له جگړې د نیولو لپاره فکري جگړه تر عسکري جگړې ډیره کاریگره او مؤثره ده، ځکه چې عسکري جگړه مقاومت، حساسیتونه، او بالمثل غبرگونونه راپاروي چې د جگړې د اوږدیدلو او د جنګي مصاریفو او تلفاتو د زیاتیدلو سبب ګرځي، چې دا هر څه بیا وروسته د یرغلګرو په ماتې تمامیږي، که څه هم چې ډیره موده وروسته وي. تاریخ ثابتې کړې چې پوځي فتحه او تسلط هیڅکله دائمې نشي پاتې کیدی تر هغه چې فکري فتحې د پوځي فتحې ځای نه وي نیولی.

خو فکري تسخير د عسکري تسخير پر خلاف د تل او یا ډیرې اوږدې مودې لپاره پاتې کیږي. د فکري تسخير تداوم په دې پورې اړه لري چې فاتح فکر څومره په حقه دي، او څومره د مفتوحې سیمې لپاره له ځانه سره د خیر، عدل، معقولیت او انسانیت، پیغام لري.

اوس چې صلیبي غرب د امریکا په مشرۍ پر افغانستان یرغل کړی، او غواړي افغانستان خپله یوه مستعمره، او افغانان د آزادۍ او ډیموکراسۍ په غولوونکو نومونو خپل غلامان وګرځوي، نو همدې د فکري جگړې اهمیت ته په پام سره ئې دخپلې عسکري جگړې ترڅنګ په پراخه پیمانه یوه لویه فکري جگړه د افغانانو د ذهنونو د فتح کولو لپاره هم روانه کړې ده.

امریکا په افغانستان کې د عسکري جگړې د پرمخ بیولو لپاره یواځې څلور پنځه مؤسسې په کار اچولي چې د امریکا له پوځ، ناټو، ایساف، افغاني امانیتې قواؤ، او جاسوسي ادارو څخه عبارت دي، خو د فکري جگړې لپاره بیا امریکا او ملګرو ئې تقریباً څلور زره ناپوځي مؤسسې په کار اچولي چې د افغانانو د ژوند په دیني، سیاسي، اجتماعي،

کلتوري، رواني (روحي)، تعليمي، اقتصادي، او نورو بيلا بيلو اړخونو په مسلسل ډول کار کوي، ځکه چې امريکايان پدې پوهيږي چې يوه ورځ به له افغانستان څخه په پوځي لحاظ وتلو ته اړ کيږي، نو له همدا اوسه بايد په افغانستان کې خپله فکري جگړه پداسې فعال او مؤثر ډول پرمخ بوځي چې فکري فتح ئې بيا د عسکري ماتې ځای ونيسي، لکه چې همدغه تجربه انگرېزانو او فرانسويانو تر دوې مخکې هم په خپلو اسلامي مستعمراتو کې عملي کړې وه، چې دهغو هيوادو پر آزاديدلو د لسگونو کلونو تر تيريدلو وروسته په يوه کې ئې هم تر اوسه اسلامي نظام ندی راغلی.

د فکري جگړې تعريف:

فکري جگړه هغه جگړه ده چې کفار ئې د مسلمانانو د تسخيرولو او دهغوئ د شريعت، عقيدې، فکر، عرفونو او عنعناتو، سلوک، اخلاقو، او دژوند د اسلامي بڼې د له منځه وړلو لپاره د ناپوځي وسائلو له لارې ددې لپاره پرمخ بيايي چې مسلمانان له خپل ځانگړي تشخص او پيژنگلوی څخه محروم، او په هر څه کې ئې د غرب په تقليد اخته کړي. تر څو دکفارو په خلاف دجگړې تصور هم په ذهن کې ونه لري.

په فکري جگړه کې د مسلمانانو فزيکي وجود هدف نه گرځولی کيږي، بلکه دهغوئ دين، فکر، ټولنيز عنعنات، شخصي او اجتماعي اخلاق او رواني (روحي) کيفيت دهدف په حيث تر ضربې لاندې نيول کيږي. ځکه چې دا هغه عوامل دي چې د ټولنې افراد له خپل فزيکي او معنوي وجود څخه د دفاع، او د يرغلگر په مقابل کې د مقاومت لپاره دجگړې په صف کې دروي. خو هر کله چې دغه عوامل په تدريج سره په سيستماتيک ډول له منځه يوړل شي، د دښمن په مقابل کې مقاومت په خپله له منځه ځي، چې په نتيجه کې دښمن له هر ډول مالي او ځاني تلفاتو خوندي پاتې کيږي او هدف هم پرته له جگړې لاسته ورځي.

د فکري جگړې وسائل:

لکه څنگه چې په پوځي جگړه کې پوځي وسائل لکه پوځيان، توپ، تانک، طیاره، بم، بارود، گولی، توپک، پوځي ټکنالوژي، او پوځي استحکام، د ماهرو او روزل شویو پوځي افسرانو لخوا کارېږي، همدا ډول په فکري جگړه کې فکري وسائل لکه: معلم، کتاب، مکتب، پوهنتون، علمي تحقیقات، کتابخانې، اخبارونه، مجلې، ژورنالیزم، ادبیات، اجتماعي علوم (سوشل ساینس) صحي خدمات لکه شفاخانې، کلینکونه، تفریحي وسائل لکه پارکونه، کلبونه، لامبوځایونه، دسمندر ساحلونه، رسنۍ لکه راډیوګانې، تلویزونونه، سینماګانې، تیاترونه، انټرنیټ، سټیلایټ، د فلم جوړونې کمپنۍ، سیاست او سیاسي شخصیتونه او سیاسي احزاب، جنس (Sex) او په هرڅه کې دښځې استعمال، او دې ته ورته نور وسائل د ماهرو او روزل شوو خلکو لخوا په سیستماتیک ډول کارېږي. دا ټول هغه وسائل دي چې فکر متاثره کوي، د ملتونو فکري مسیر وربدلوي، او د کفارو لخوا په پوره مهارت د مسلمانانو پر خلاف استعمالېږي.

د اسلام او مسلمانانو په خلاف د فکري جگړې میدان دومره پراخ دی چې د انساني ژوند ټول اړخونه یې نیولي دي، او د غرب په زرګونو مؤسسې ورکښې په کار اخته دي.

د فکري جگړې تاریخ:

د حق او د باطل تر منځ فکري جگړه تر عسکري جگړې هم اوږد تاریخ لري. له هماغې اولې ورځې چې د آدم علیه السلام او ابلیس دښمني شروع شوې ابلیس چې د باطل ممثل دی د آدم علیه السلام په خلاف یې له فکري جگړې کار اخیستی، او د آدم علیه السلام دمغلوبولو لپاره یې له فکري وسائلو کار اخیستی. ابلیس چې کله پدې پوه شو چې آدم یې دښمن دی، او په هغه باندې په زرو غلبه نشي حاصلولی، نو یې له فکري وسائلو لکه: د نصیحت تظاهر، له آدم علیه السلام

سره دخواخوږۍ د عوى، او بيا دخپلې دعوي د ريښتني ښکاره کولو لپاره له قسمونو څخه کار اخستل پيل کړل، او په درواغجنو قسمونو ئې آدم عليه السلام ته وسوسه ورواچوله، تر دې چې هغه او د هغه ښځه ئې وښويول، اوله جنت څخه ئې راوويستل، الله تعالى دآدم او ابليس ترمنځ د فکري جگړې جريان داسې بيانوي.

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿١١﴾ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْنِي مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فِيمَا أُغْوِيَنِي لَأَفْقِدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَا تَجِدُنَهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَنِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ أَخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا لَّمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾ وَيَتَوَادَّمُ أَسْكُنُ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ فَوَسَّسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِبَدَىٰ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءَٰنِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَائِينَ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢١﴾﴾

الأعراف: ١١ - ٢١

ترجمه: (څه شي منع کړې ته چې سجده دې ونه کړه کله چې امر وکړ ما تا ته؟! ابليس وويل زه له آدم څخه غوره يم. زه دې له اوره پيدا کړې يم او هغه دې له ختې پيدا کړې. الله ورته وويل نو کوز شه له دغه آسمان يا جنت څخه، ندی لائق تا ته چې لويي وکړې پدې ځای کې، نو ووځه بيشکه چې ته ئې له ذليلانو. وويل ابليس: مهلت راکړه ماته تر هغې ورځې چې مخلوق بيرته راژوندی کولی شي. الله ورته وويل: بيشکه ته له مهلت ورکړ شوو ځنې ئې (تراول پوکي پورې) وويل: ابليس نو قسم دی په گمراه کولو ستا مالره (په سبب د آدم) چې هرو مرو به کښينم دوی ته ستا په سمه لار کې، او خامخا به راځم دوی ته له مخې د دوی او له شا د دوی او له بنسټو طرفو د دوی او کينو طرفو د دوی، او نه به مومي ته اکثر د دوی شکر ايستونکي. الله ورته وويل: ووځه لدې ځايه غمجن رټلی شوی. هر څوک چې ستا لاره غوره کړي لدوی څخه خامخا به ډک کړم جهنم له تاسې ټولو څخه، او وويل الله ﷻ ای آدمه: اوسه ته اوښځه ستا په جنت کې، او خورئ تاسې دواړه له هر ځايه او هر شي څخه چې خوښه مو وي. او مه نږدې کيږئ تاسې دواړه دغې ونې ته، (اوکه ورنږدې شئ) نو شئ به تاسې دواړه له ظالمانو څخه (په خپلو ځانونو) نو وسوسه واچوله دې دواړو ته شيطان د دې لپاره چې ښکاره کړي دوی دواړو ته هغه چې پټ کړی شوي وو د دوی له عورتونو. او ابليس ورته وويل: نه ياست منع کړي تاسې رب ستاسې لدې ونې مگر ددې لپاره چې نشی تاسې دواړه پرښتې، او يا چې نشی تاسې دواړه له تل پاتې کيدونکو په جنت کې. او سخت قسم ئې وکړ دوی ته چې بيشکه زه تاسې دواړو ته له نصيحت کوونکو څخه يم).

په پورتيو آياتونو کې وينو چې شيطان له آدم عليه السلام سره په خپلې دښمنۍ کې له هرې لارې او وسيلې څخه دکار اخيستلو سخت قسم يادوي. او مؤمنانو ته په سمه لاره کې دکمين نيولو خبره کوي، او بيا وروسته د آدم عليه السلام د تير ايستلو لپاره له قسمونو، او د نصيحت کولو له تظاهر څخه کار اخلي، اوخپله دښمني له آدم عليه

السلام سره د پستي ژبې په کارولو پرمخ بياني، چې دا ټول فکري وسائل دي.

همدغه ډول د تاريخ په اوږدو کې د باطل پلويانو تل د انبياؤ په خلاف په خپلو مبارزو کې د جنګي وسائلو تر څنګ له فکري وسائلو څخه کار اخيستی، کله ئې په انبياؤ پسې پوچ او بيخايه تبليغات کړي، کله ئې هغوی ته ليوني، کم عقل، کوډګر ويلي، او کله ئې په بيلا بيلو غولونکو خبرو او وسائلو خلک د انبياؤ په خلاف د جنګ په صف کې درولي دي. او کله ئې هم د مؤمنانو پر خپل دين او پيغمبر د شکمن کولو هڅې کړي دي.

همدارنګه کله چې قريشو وليدل چې قرآن په خلکو تاثير کوي، د حق دعوت ئې زړونو او ذهنونو ته رسيږي، او دقناعت په نتيجه کې په رسول ﷺ ايمان راوړي، هغوی گومان کاوه چې که چيرې د حق دعوت همدغه ډول خلکو ته له کوم مزاحمت پرته ور ورسېږي کيدی شي ټول قريش مسلمانان شي، نو ځکه ئې فيصله وکړه چې بايد د قرآن په مقابل کې له لغو خبرو او چتيا توکار واخلي. او يا هم د قرآن د مجلس په مقابل کې د اشعارو، کيسو، او د پخوانيو بادشاهانو دخرافي نکلونو مجالس جوړ کړي، او خلکو ته ووايې چې راشئ، زموږ کيسې، شعرونه، او افسانې دمحمد ﷺ ترقرآنه خوندورې دي. لکه چې همدغه کار به د قريشو يو مشر (مالک بن النضر) تر سره کاوه. الله

تعالی فرمايې ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ

لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ فصلت: ٢٦

ترجمه: او وايې هغه خلک چې کافران شوي دي غوږ مه ږدئ دغه قرآن ته (چې محمد صلی الله عليه وسلم ئې لولي) او شورماشور واچوئ (په وخت د لوستلو د قرآن کې چې نور خلک ئې وانه وري. دغه ټول ناپوځي وسائل او طريقې وې چې د قرآن د پيغام د خپریدلو د مخنيوي

لپاره ئې په کار اچول. نن هم د حق د دعوت او آواز په مقابل کې په ملياردونو د باطل غېږونه د ډول ډول تبليغاتو شورماشور جوړوي، تر څو د نړۍ خلک د حق آواز وانه وري. خو فرق ئې له پرون سره دا دی چې پرون د باطل آوازونه يوازې دخولې په زور پورته کيدل، او نن د راډيو، تلويزيون، سټيلايټ، انټرنټ، مطبوعاتو، او مبتدلو ادبياتو په زور پورته کيږي. او خلک د حق د دعوت له اوريدلو ايساروي.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم په زمانه کې هم د مدينې د يهودو علماؤ کوښښ وکړ چې مسلمانان په اسلام باندې شکمن کړي. او هغه داسې ؤ چې د اسلام تر راتگ دمخه به د مدينې عربو يهودو ته د داسې خلکو په سترگه کتل چې د آسماني دين علم ورسره دی، له وحې او انبياؤ سره ئې تړاو دی، او د پخوانيو پيغمبرانو د علم او معرفت وارثان دي. نو له همدې امله به ئې هغوی ته د قدر او احترام په سترگه کتل.

يهودو وغوښتل چې د مدينې د عربو له دغه باور څخه سوء استفاده وکړي، او هغوی د اسلام په اړه په شک کې واچوي، نو فيصله ئې وکړه چې د مسلمانانو پر خپل دين د شکمن کولو پخاطر به دسهار له مخې ايمان راوړو او دهماغې ورځې په مازديگر کې به بيرته يهوديت ته راوگرځو، پدې کار سره به عرب داگومان وکړي چې مونږ خو اهل کتاب يو، د دين، وحې، نبوت، او الهي احکامو د پيژندلو تجربه لرو، دا چې مونږ له اسلامه بيرته راوگرځيدو، نو ښائي اسلام به هغه حق دين نه وي چې په مخکنيو کتابونو کې ئې وعده شوې وه، نو پدې کار به د مدينې عرب په مونږ باور وکړي، او زمونږ پر پله به پل کيږدي، او له اسلامه به مرتد شي، دلته هم يهودو د اسلام په خلاف يوه فکري وسيله چې (دين او ايمان) دی استعمال کړه، الله تعالی د دوی د دغې دسيسې په هکله فرمائي:

﴿وَقَالَتْ طَآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ ءَامِنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ

ءَامِنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَآكْفُرُوا ءَاخِرُهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾ (آل عمران: ۷۲)

ترجمه: (وويل: يوې ډلې د اهل كتابو ايمان راوړئ پر هغه كتاب چې نازل شوى پر هغو خلكو چې ايمان ئې راوړى، د سهار له مخې، او بيا كافر شئ په آخر دهمدغې ورځې كې، كيداى شي چې هغوى (مسلمانان) له اسلامه وگرځي)

دغه دسيسه نن هم د اسلام په خلاف په بيلا بيلو شكلونو كې په كار اچول كيږي، نن هم په اسلامي نړۍ كې د دښمن د فكري غلامانو يو لوى لښكر د استاذانو، فيلسوفانو، دكتورانو، څيړونكو، ليكوالو، شاعرانو، هنرمندانو، او ژورنالستانو په شكل كې وجود لري چې له بيلا بيلو لارو، او په بيلا بيلو ډولونو، او د بيلا بيلو فكري وسائلو په كارولو مسلمانان د اسلام په اړه شكمن كول غواړي، او خلكو ته اسلام، د ارتجاع، تروريزم، وحشت، او د تاوخيوالي د دين په نامه معرفي كوي، او په اسلامي عقايدو او احكامو ئې بې باورى ته هڅوي.

دغه خلك دورځې له مخې دخلكو په وړاندې لكه د يهودو د دسيسې ځان مسلمان معرفي كوي، خو وروسته بيا په پټه د اسلام په خلاف په كار اخته وي.

د فكري جگړې يوه بله هڅه د رسول الله صلى الله عليه وسلم په زمانه كې هغه وه چې نږدې وو يهود دهغې له لارې د مدينې د انصارو تر منځ يوه لويه خونړۍ جگړه رامنځته كړي. او هغه داسې چې يوه ورځ د يهودو يو لوى سپين ږيرى مشر (شاس بن قيس) د اوس او د خزرج د قبيلو مسلمانان وليدل چې په خپلو كې ئې په مينه او محبت مجلس كاوه. پداسې حال كې چې تر اسلامه دمخه همدغه دوه قبيلې په خپلو كې په لسگونو كاله جنگيدلې وې، او ښه ډيرئې يو له بل څخه مړه كړي ول. خو د اسلام په منلو ئې پخواني هر څه سره هير كړل، او يوه

نوي دورورولي او محبت دوره ئې پيل كړه. په (شاس بن قيس) دغه حالت ښه ونه لگيده، او عزم ئې وكړ چې مسلمانان بيرته په خپلو كې سره وجنگوي. ددې كار لپاره ئې يوه خطرناكه فكري وسيله انتخاب كړه. او هغه دا چې يو زلمي يهودي هلک ئې په چل د اصحابو په منځ كې كښيناوه، او هغه ته ئې ويلي ؤ چې د مسلمانانو په مجلس كې د (بعث) د جگړې چې د اوس او دخرج تر منځ ډيره پخوا تيره شوي وه، هغه اشعار ووايه چې دوى په جگړو كې يو د بل په خلاف ويلي ول. پدې سره به دهغوئ په ذهنونو كې هماغه پخوانۍ د جنگ خاطرې را تازه شي، او يو ځل بيا به يو د بل په خلاف جگړې ته و هېڅيرې. شاس همدا طرحه عملي كړه، او نتائج ئې هم هماغه ډول راووتل لكه چې ده اټكل كړي ول، خو د الله ﷺ رحمت دا وشو چې تورو ته تر لاس كولو د مخه رسول الله صلى الله عليه وسلم ته خبر ورورسيد، هغه صلى الله عليه وسلم له خپلو مهاجرو اصحابو رضی الله عنهم سره راغی. او په وعظ او نصيحت ئې د دوى تر منځ د نښتونكې جگړې په اور اوبه توى كړې، او د يهودو دسيسه ئې شنډه كړه.

همدغه ډول په بيلا بيلو وختونو كې كفارو هڅې كړې چې مسلمانان د عكسري جگړې پر ځاى په فكري جگړې مغلوب كړي. دغه فكري جگړې كله د يهودي عبدالله بن سبا په شكل كې، او كله هم د نورو فكري ډلو لكه زنادقه ؤ، روافضو، او نورو په شكل كې روانې وې، تر دې چې صليبي غرب له مسلمانانو سره په خپلو عسكري جگړو كې له مسلسلو ماتو وروسته ديوې خطرناكې وسيلې په حيث د عسكري جگړو پر ځاى د اسلامي امت په خلاف وكارولې.

د غرب لخوا په منظم ډول د مسلمانانو په خلاف د فكري جگړې د په كار اچولو پلان د فرانسې بادشاه نهم (لويس) هغه وخت طرحه كړ چې نوموړى په (۱۲۵۰م) كال كې په مصر كې د منصوري په جگړه د فرانسوي لښكر تر تباه كيدو وروسته د مسلمانانو په لاس اسير شو، او بيا وروسته د ډيرې لويې فديې په بدل كې خوشې شو.

نهم (لویس) دخپل بند په وخت کې پدې غور وکړ چې ولې مسلمانان د مادي او پوځي وسائو له کموالي سره سره بیا هم په کفارو هر وخت غالبیږي؟ هغه د اوږده تفکیر په پای کې دې نتیجې ته ورسیده چې د مسلمانانو د قوت سرچینه په مادیاتو کې نه، بلکه د دوی په دین، عقیده، اخلاقو، او معنویاتو کې ده. او ترڅو ئې چې دغه سرچینه تازه او رڼه وي، مسلمانان به تل د دښمن په مقابل کې زورور وي.

دفرانسې پادشاه چې کله له خوشې کیدو وروسته بیرته فرانسې ته ورسیده، هلته ئې د فرانسوي ولس پوځي، سیاسي، او مذهبي مشران او مخور راټول کړل، او له اسلامي امت سره ئې د جگړې د نوعیت په اړه دخپلې وینا په ترڅ کې داسې ورته وویل: (که غواړئ چې مسلمانانو ته ماتې ورکړئ نو یوازې د وسلې جگړه مه ورسره کوئ، ځکه چې تاسې د وسلې په جگړه کې دهغوی په وړاندې ماتې خوړلې ده، تاسې د هغوی د عقیدې په خلاف وجنگیږئ، ځکه چې دهغوی د قوت سرچینه د هغوی په عقیده کې ده).

تر دې وروسته د غرب سیاسي، فکري او پوځي زعامت فیصله وکړه چې نور باید د مسلمانانو په خلاف د پوځي جگړو تر څنګ فکري جگړه هم روانه کړي. او ددغې جگړې لپاره ئې د غرب په کلیساګانو، پوهنتونونو، سیاسي او دپلوماتیکو مراکزو کې د اسلام، اسلامي فکر، او اسلامي تمدن د زده کړې او څیړنې مراکز جوړ کړل. دغه مراکز وروسته د ختیځ پوهانو او ختیځ پوهنې (Orientalism) او مسیحي تبلیغ (missionary) په شکلونو کې رابښکاره شول.

دغو مراکزو په منظم ډول د اسلامي نړۍ فکري او تمدني وضعیت ته توجه وکړه، او د مسلمانانو په نوو نسلونو کې ئې فکري تاثیر گذاري پیل کړه. دغه فکري تاثیر گذاري د عصري مکتبونو، پوهنتونونو، تعلیمي مشاورینو، په غرب کې د مسلمانانو د بچیانو د روزلو، معاصر مطبوعاتي بهیر، او غرب پلویو سیاسي جریاناتو او ګوندونو په شکل کې راڅرګنده شوه، او نتیجه ئې د داسې یو نسل په شکل کې

راووته چې يواځې نومونه ئې د مسلمانانو دي، نور ئې د ژوند ټول سياسي، فکري، اخلاقي، ټولنيز، پوځي، اقتصادي، ذوقي او ادبي اړخونه د غربي تصوراتو او ارزښتونو پر بنسټ ولاړ دي، او ټوله توجه ئې دې ته ده چې څنگه اسلامي نړۍ، او اسلامي امت د غرب له غوښتنو سره سم عيار کړي، که څه هم چې پدې لاره کې د لکونو مسلمانانو د وینو بهولو ته ضرورت هم پېښ شي.

د فکري جگړې اهداف

غرب د لاندې اهدافو لپاره په اسلامي نړۍ کې د عسکري جگړې تر څنگ فکري جگړه پيل کړې ده، او په هغې باندې هر کال په ملياردونو ډالره مصرفوي، او په مليونونو کارپوهانو او متخصصين ئې په دغه فکري جگړه کې د بيلا بيلو فکري، فرهنگي، سياسي، او تعليمي مؤسساتو له لارې په کار اچولي دي.

اول هدف- په مسلمانانو کې د غرب په مقابل کې د مقاومت

روحیه له منځه وړل:

غربيان پدې پوهيږي چې تر څو د مسلمانانو په ذهنونو کې د حریت احساس وي، او د جهاد، هجرت، شهادت، او قرباني فرهنگ ئې د فکر منځپانگه تشکيلوي، تر هغه پورې به په روحي او معنوي لحاظ ځان د هر يرغلگر مقابلې ته تيار بولي. او پدې لاره کې به هر ډول مالي او ځاني قربانيو ته حاضرېږي. خو که يو ځل ئې دغه مفاهيم له فکر څخه د فکري جگړې دوسانو له لارې وويستل شي، بيا که هر څومره په مادي وسائلو او پوځي امکاناتو سمبال هم شي، د دښمن مقابلې ته نه تيارېږي، لکه چې اوس همدغه روحیه د ټولو غرب ځپلو اسلامي ټولنو په ځوانانو او پوځونو کې ليدل کېږي.

د اسلام په تاريخ کې گورو چې مسلمانان هر وخت د لږو افرادو، او کمزورو پوځي وسائلو په درلودلو د زورورو دښمنانو مقابلې ته په ميرانه تيار شوي دي، او د الله په فضل ئې جگړې هم گټلي دي، ځکه چې په هغه وخت کې په مسلمانانو کې په اجتماعي ډول د مقاومت روحیه ژوندۍ او معنويات ئې سرشاره او څپاند ول، خو اوس د اسلامي هيوادونو په ميليونونو پوځونه د لږو پوځي مهارتونو او پرمختللو جنگي وسائلو سره سره بيا هم د دښمن په مقابل کې د دريدلو توان نه لري، بلکه اصلاً نه غواړي د دښمن په مقابل کې ودرېږي. بلکه دا ورته ښه ښکاري چې د خپلو ملتونو په خلاف د يرغلگر دښمن په صف کې ودرېږي. دا ځکه چې فکري جگړې له هغوی څخه د مقاومت روحیه سلب کړې ده. هغوی پداسې ډول روزل شوي چې بايد د اسلام د دښمنانو داهدافو لپاره کاروکړي.

دوهم هدف- مسلمانان د اسلام په دين، تمدن، او انساني

ارزښتونو شکمن کول:

صليبي غرب غواړي چې مسلمانان دې په دين، عقیده، اخلاقو، فکري ارزښتونو، ټولنيزو عادتونو، او مناسباتو کې ددوی په څير وي، او په هر څه کې دې دغربيانو تقليد وکړي. پدې کار به له يوې خوا د غربيانو په خلاف د مسلمانانو په زړونو کې کرکه او کينه ورکه شي، او د هغوی د استعماري پلانونو مخالفت به نه کوي. او له بل لوري به ټوله اسلامي نړۍ دغربي مصنوعاتو لپاره په لوی استهلاکي او مصرفي مارکيت بدله شي، ځکه چې د مسلمانانو د ژوند ضرورتونه به هم په هغه صورت کې د دوی په څير وي. دا چې مسلمانان به ئې خپله نشي جوړولی، او يا به ئې په ښه کيفيت او ارزانه بيه بازار ته نشي عرضه کولي، نو ټول مارکيت به دغرب د صنعت پر مخ خلاص وي.

خو په اسلامي نړۍ او اسلامي امت کې اسلامي شريعت، اسلامي عقيدې، او اسلامي تمدن د غرب ددغو اهدافو دتحقق مخه نيولې ده، ځکه چې مسلمانان دخپل دژوند هر څه بايد د خپل شريعت مطابق، او دخپلې عقيدې په رڼا کې د اسلامي ژوند دود، او اسلامي تمدن له غوښتنو سره سم عيار کړي چې دا کار بيا له مسلمانانو څخه يو بيل ملت او جلا امت جوړوي، چې هر څه ئې بايد له صليبي غرب څخه مختلف وي. ځکه چې اسلام خپل پيروان له کفارو سره له مشابهت څخه منع کوي، او دخپل دين په اصولو او ادابو يې ټينگ پاتې کيدلو ته تشويقوي.

ددې لپاره چې غرب د مسلمانانو او کفارو تر منځ دغه جلا والی له منځه وړي وي کوبښن کوي د فکري جگړې له لارې داسلامي امت بچيان په خپل دين، عقیده، اخلاقو، تمدن، او لوړو انساني ارزښتونو شکمن کړي او په ډول ډول منفي تبليغاتو د اسلام حقانيت او د شريعت افاديت تر پوښتنې لاندې راولي. پدې لار کې ئې د فکري جگړې ټول وسائل لکه مکتب، پوهنتون، نصاب، فرهنگ، ميډيا، اقتصادي شرکتونه، څيړونکي، شاعران او اديبان او بالاخره هر څه په کار اچولي، تر څو مسلمانان پر خپل دين بدگومانه کړي، او د سيکولريزم، ليبراليزم، ماډرنيزم، ډيموکراسۍ، او کلوبلايزيشن له لارې ئې په هر څه کې د غرب دخبرې منلو ته ورواړوي.

دريم هدف- غربي ټولنو ته د ريښتني او مکمل اسلام د

رسيدو مخنيوی:

دغرب حکومتونه او مسيحي کليسا گانې په دې بڼه پوهيږي چې اسلام دخپل فطريت او معقوليت له امله په هره سيمه او ملت کې دمنل کيدلو وړتيا لري. خو پدې شرط چې په ريښتني او مکمل ډول ورورسيږي. دنړۍ د ډيرو هيوادونو لکه دهندوستان، بنگال، برما، تایلند، ماليزيا، اندونيزيا، فلپاين، برونائي، او د منځنۍ افريقا د ډيرو هيوادونو خلکو اسلام د دعوت له لارې منلی دی. هلته هيڅ فاتح

لښکر ندی ورغلی چې د پوځي فتحې په نيتجه کې ئې هلته اسلام خپور کړی وي، بلکه خلکو په خپله د اسلام معقوليت، حقانيت، او افاديت ليدلی، او بيا ئې منلی دی

په صليبي غرب کې اوس همدا ويره خپره ده چې که اسلام په ريښتني او مکمل ډول غربي ټولنو ته چې د مسيحيت له نامعقوليت او استبداد څخه ستړې شوې دي ور ورسېږي، ليرې نده چې د غرب معقول او با سواده خلک به ئې چې د حق موندنې په تلاش کې دي ومني، په يومخيز ډول به مسيحيت او ماديت پرېږدي، او اسلام ته به مخ ورواړوي، چې بيا به ددغې څپې مخه نيول ورته ناممکنه وي، ځکه چې همدا اوس په غرب کې ډير خلک د اسلام په اړه په مطالعه او څيړنو بوخت دي، او په زرگونو ئې په هر کال کې مسلمانيږي.

ددې لپاره چې غربيانو اروپا او امريکا ته د ريښتني او مکمل اسلام د رسيدو مخه نيولې وي لاندې درې کارونه ئې تر سره کړي دي:

الف: د غرب حکومتونه او کليساگانې کوبښن کوي چې غربي ټولنو ته اسلام په مسخ شوي او تحريف شوي شکل کې ور معرفي کړي. اسلام ورته د تيرې زمانې داسې يو دين معرفي کړي چې له تورې، قتل، جنگ، لاس او پښو پريکونې، او پرخلکو له مذهبي تسلط پرته بل څه نه پيژني. نه نظام پيژني، او نه پرمختگ. نه سوله او سوله يز ژوند پيژني، او نه تمدن. نه انساني عواطف پيژني، او نه هم د بشري ژوند فطري تقاضاوې. د ټولنو په ژوند کې تغيير د عقل، علم، فرهنگ، او ذهني قناعتونو په وسيله نه، بلکه د تورې، ټوپک او سوتې په زور راوړي.

د غرب ميډيا، سياسي او ديني قيادتونه ئې په نه ستړي کيدونکي ډول د اسلام په خلاف په دغه ډول زهر جنو تبليغاتو لگيا دي، او په دې لار کې هر کال په ملياردونو ډالره مصرفوي. تر څو غربي ټولنې د اسلام له منلو ايسارې کړي.

ب: د غرب سياسي، فکري، او ديني قيادتونه کوبښ کوي له خپل هر ډول سياسي، اقتصادي، پوځي، او نړيوال نفوذ څخه په استفادې د اسلامي نړۍ حکومتونه دې ته مجبوره کړي چې په خپلو هيوادونو کې داسې تعليمي نصابونه رائج کړي چې په هغو کې حقيقي اسلام ځای ونه لري. علماء، دعوتگران، ديني مدارس، اسلامي تنظيمونه، چاپخانې، او نور جهتونه چې د اسلامي دعوت لپاره کار کوي تر شديد فشار لاندې وساتې، ونې تړي، و نې وژني، او يا نې دومره کمزوري او په خپل ځان مصروف کړي چې غرب ته د صحيح اسلام له رسولو عاجز پاتې شي، ټولې شتمنۍ، مادي او معنوي وسائل ورڅخه په بيلا بيلو نومونو او بهانو مصادره کړي، او بالاخره نې په خپلو هيوادونو کې د فقر، ذلت، او مشکلاتو ژوند ته اړ کړي، تر څو نورو خلکو ته د دعوت توانايي له لاسه ورکړي. همدغه وجه ده چې په اکثره اسلامي هيوادونو کې په اسلامي تنظيمونو ډول ډول بنديزونه لگول کيږي، او فعاليت مخه نې نيول کيږي. او ددې په مقابل کې عامو خلکو ته داسې څه د اسلام په نامه معرفي کيږي چې هغه يا اصلاً اسلام نه وي، او يا د اسلام يو مسخ شوی شکل وي چې سليم فطرت ورڅخه نفرت کوي.

ج: غرب که له يوې خوا غربي ټولنو ته د ريښتني او مکمل اسلام مخه نيسي، له بلې خوا هغه ډلو، تنظيمونو، او حرکتونو ته په غرب کې د فعاليت اجازه ورکوي چې يا خو اسلام په اوښتې او تحريف شوې بڼې خپروي، او په خپله هم په اسلامي ټولنو کې د منحرفو او کفري ډلو په حيث پيژندل کيږي، لکه: قاديانيان، بهايان، بابيان، منحرف صوفيان، او داسې نور. او يا هم هغه ډلې دي چې صحيح اسلام خو په ناقصه او نيمگړې بڼه خلکو ته وړاندې کوي، د اسلام او لويات، فرايض، واجبات، جهاد، ولاء او براء، اسلامي نظام، د اسلام حاکميت، د فساد مخنيوی، کافي شرعي علم، له جهادي حرکتونو سره همدردي، او له جهاد او مجاهدينو سره مالي مرسته، او حتی هغوی

ته دعائي هم دخپل دعوت له نصاب او فرهنگ څخه ددې لپاره ويستلې ده چې کفار ورڅخه ناراضه نشي، او کفري هيوادونو ته ئې دورنگ له ويزو څخه مرحوم نه کړي. که دغه خلک له خپل همدغه جداو جهد سره دمجاهدينو تر څنگ ودريري، او د اسلامي مبارزينو ملاوروتري، يقيناً به مجاهدين په لسوکلونو کې اسلامي دعوت ته دومره څه وکړي چې دغه ډلې ئې په يوه پيړۍ کې هم نشي کولی. غرب ځکه دغو ډلو ته د فعاليت اجازه ورکوي چې د دوی له دعوت څخه دغرب نظام، استعماري پلانونو، کفري تمدن، او نړيوال استکبار ته هيڅ صدمه نه رسيږي، او په عين وخت کې له مسلمانانو څخه په اسلامي هيوادونو کې د بالمثل مسيحي دعوت د اجازې غوښتنه هم لري. او دا ويره هم پر خپل ځای موجوده ده چې مکار غرب به له دغه ډول ساده لوحه ډلو څخه د جهاد او مجاهدينو په خلاف استفاده هم وکړي.

په مجموع کې دا هر څه دفکري جگړې د اهدافو دتحقق لپاره تر سره کيږي.

څلورم هدف: د اسلامي نړۍ لپاره جعلي او دپړديو په لاس جوړ شوي قيادتونه رامنځته کول:

د فکري جگړې له اهدافو څخه يو هم اسلامي هيوادونه او مسلماني ټولنې له صالحو قيادتونو څخه محرومول، او پر ځای ئې دجعلي، د پرديو په لاس جوړ شويو، او پردي پالونکو قيادتونو معرفي کول، او نوي نسل ته هغوی د (ماډل) او نمونې په حيث وړاندې کول دي.

غربيان پدې پوهيږي چې تر څو په اسلامي امت کې مخلص، اصیل، له الله ﷻ څخه ويريدونکي، او له خپل امت سره وفادار قيادتونه موجود وي، تر هغه پورې به په اسلامي نړۍ کې د غرب ارمانونه نه تر سره کيږي، له همدې امله غرب پرله پسې هڅه کوي تر څو د مسلمانانو مخلص قيادتونه، يا شهيدان کړي، او يا ئې بنديان، تبعيد، او بدنامه کړي. ډول ډول توطيې او دسيسې ورته جوړوي تر څو يې په ټولنه کې

تاثیر له منځه یوسي. کله تورونه ور پوري کوي، کله ئې اتباع اوملگري انشعابونو او انشقاقونو ته تشویقوي، او کله ئې د بې لارې کولو هڅې کوي، او کله ئې هم جوړجاړي او مصالحت ته رابولي.

خو د **مخلصو قیادتونو پر ځای بیا په ټولنه کې هغو اشخاصو او جبهتونو ته رشد ورکوي، او تر شا ئې درېږي چې د غرب پر لاره ځي، او غواړي مسلمانې ټولنې هم د غرب پر لار روانې کړي.** دغه ډول غرب ځپلو قیادتونو ته په لاندې ډگرونو کې امکانات برابرې، رشد ورکوي، او په خپله میډیا کې ئې ځلوي:

اول- دیني ډگر: (په دیني ډگر کې مخلص علماء، دعوتگران، اجتماعي مصلحین له منځه وړي، او یا ئې تاثیر محدود وي، او د فعالیت ساحه ئې ور تنگوي، خو په مقابل کې ئې هغه علماء، مفتیان، خطیبان، درباري ملایان، او پیران چې د غرب د اهدافو لپاره کار کوي، ډیموکراسي د ژوند لپاره د نظام په حیث مني، او سیکولر یزم د ژوند د بڼې او عقیدې په حیث قبلوي، رامنځته کوي) دولتي وظائف ورکوي، د وینا او تاثیر لپاره رسنۍ په اختیار کې ورکوي، تر څو د حقیقي اسلام پر ځای چې الله ﷻ ئې غواړي، خلکو ته هغه مسخ شوي، بې تاثیر، بې حکومت او بې نظامه اسلام ورمعرفي کړي چې امریکا ئې غواړي.

دوهم- سیاسي ډگر: په سیاسي ډگر کې د مؤمنو سیاسي قیادتونو چې د الله ﷻ د مخلوق لپاره د الله د نظام پلي کیدل غواړي مخه نیول کیږي، او پر ځای ئې ځان، درواغجن، ډران، خرڅ شوي، معامله گر، او منافق قیادتونه قدرت ته رسول کیږي، تر څو د دوی له لارې د اسلامي نظام د نفاذ مخه ونیول شي، او مسلمان ملتونه د تل لپاره د غرب په سیاسي غلامۍ کې پاتې شي.

دریم- پوځي ډگر: په پوځي ډگر کې هم غرب هغه پوځي مشران رامنځته کوي چې ذهن او فکر ئې دوی د اسلام په خلاف ورجوړ کړی

وي. او بيا وروسته د همدغو مسلطو پوځيانو په لاس اسلامي حرکتونه او د اسلامي فکر لرونکي له منځه وړي.

څلورم- فکري ډگر: په فکري ډگر کې هم غرب په اسلامي نړۍ کې دهغو اشخاصو او جبهتونو تر شا درېږي چې دغربي ډيموکراسۍ، ليبراليزم، سيکولريزم، هيومنيزم، او نورو نا اسلامي نظرياتو او افکارو د خپرولو لپاره کار کوي، غرب دغه خلک تمويلوي، سياسي احزاب ورته جوړوي، او قدرت ته ئې رسوي، او د دوی په وسيله د مسلمانو مفکرينو مخه نيسي.

پنځم- اجتماعي ډگر: په اجتماعي او د ځوانانو په ډگر کې هم غرب هڅه کوي د ټولنې هغه لابلې، لنډغر، لويدي، او بې معنويته اشخاص لکه ډمان، سندرغاړي، نڅاگر، کرکتيان، او د فلمونو ممثلين ټولنې او ځوانانو ته د نمونې او ماډل په حيث وړاندې کړي، خو د هغوی حيثيت په ټولنه کې دومره اوچت کړي چې نور خلک ئې تقليد وکوي، او په لاره ئې روان شي.

همدا ډول هغو شکمنو، بې هوښه او دخيلو اشخاصو ته د اجتماعي خدمتو د تر سره کولو مؤسسې ورجوړوي، او د غرب لويې مؤسسې فنډونه او وسائل په اختيار کې ورکوي، تر څو په مسلمانو ټولنو کې د خير پالونکو او اجتماعي شخصيتو په حيث تبارز وکړي. خو د دوی په مقابل کې د ټولو اسلامي مؤسساتو د فعاليت مخه نيول کېږي. او کار کوونکي ئې تر ډول ډول فشارونو او بنديزونو لاندې نيول کېږي.

دا ټول هر څه ددې لپاره تر سره کېږي تر څو په ټولنه کې داصيلو او مخلصو قيادتونو مخه ونيول شي، او پر ځای ئې جعلی، او د پرديو په لاس جوړ شوي شخصيتونه قيادت ته ورسېږي چې دغه خلک بيا په اسلامي ټولنو کې د غرب د اهدافو لپاره کار وکړي. او حاکميت ته د اسلام د رسيدو مخنيوی وکړي، چې همدا د غرب له لويو اهدافو څخه دي

د فکري جگړې خطر

د غرب فکري جگړه د غرب تر عسکري جگړې ډیر خطرناکه ده. ځکه چې غربيانو په خپلو عسکري استعماري جگړو کې یوازې زیرمې غلا کولې، کورونه ئې وړانول او خلک ئې وژل، چې دې هر څه به د مسلمانانو په زړونو کې نوره هم د دوی په اړه کرکه زیاتوله، په خپل اسلام به نور هم ټینګیدل، او د مقاومت لپاره به تیاریدل، که څه هم چې جگړه به په پېړیو پېړیو اوږده شوه.

خو د فکري جگړې خطر پدې کې دې چې د غې جگړې مسلمانان د غرب په زهرجن تمدن ولږل. په مسلمانانو کې ئې الحادي نظریات، بې دینه فرهنګ، او لوییدلی اخلاق خپاره کړل، نوی نسل ئې له اسلامي مفاهیمو سره داسې نا آشنا کړ چې د اسلام شریعت، عقائد، تاریخ، او تمدن هر څه ورته پردي ښکاري. په هر څه کې د غرب په فلسفه او معیارونو باندې باور لري. او تقلید ئې کوي. فکري جگړې ئې وجدان او ضمیر ته داسې ماتې ورکړې ده چې اوس د غرب هر څه ورته حق او صحیح ښکاري، او دهغه خپلول ترقي او تمدن ګڼي. او هر څه چې د غرب خلاف دي هغه ته ارتجاع، حماقت، او بیرته پاتې والی وایي.

غرب د فکري جگړې په نتیجه کې په اسلامي هیوادونو کې داسې یو نسل رامنځته کړ، حکومتونه او دچارو واګي ئې وروسپارل چې د غرب د استعمار ښه ځای ناستي ثابت شول. ددغه نسل افکار، نظریات، دژوند اخلاقي، اجتماعي، سیاسي، او اقتصادي فلسفه ئې له مستعمرینو څخه هېڅ فرق نه لري. د مسلمانو پر ګڼو په خپلو او تعذیبولو کې تر مستعمرینو هم ډیر سخت زړي دي.

په فکري جگړه کې د مسلمانو هیوادونو دغه ماتې خوړلي نسل اسلام او مسلماني نړۍ ته دومره تاوان ورورسawe چې دچنګیز تر غمیزې وروسته هېڅکله هم ورته پدې پیمانه نه و رسیدلی. دغه ماتې خوړلي نسل د مسلمانانو د ژوند ټول معیارونه پر دي کړل چې نور تفصیل ئې دهمدې کتاب په (پردي معیارونه) فصل کې لیکل شوي دي.

د فکري او عسکري جگړې ترمنځ توپيرونه

د فکري او عسکري جگړې ترمنځ څو مهم توپيرونه موجود دي چې هغو ته په پام سره سړي ته د فکري جگړې اهميت او خطرناکتوب ورمعلومېږي. چې څو مهم توپيرونه ئې په لاندې ډول دي.

۱ - عسکري جگړه ښکاره، خو فکري جگړه پټه روانه وي:

پر هر هیواد یا ولس باندې چې بل هیواد یا ولس عسکري یرغل وکړي، د تر یرغل لاندې راغلي هیواد او ولس ټول خلک ورباندې خبرېږي، او په یو نه یو ډول د یرغلگرو مقابلې ته ځان آماده کوي. د عسکري جگړې غږ په ټول هیواد کې خپریږي. په ځوانانو، زړو، ښځو، نرو، دولتي او ولسي خلکو کې د دفاع او مقاومت حس راوښیږي، یا جنگ کوي، او یا د جنگ له سیمې ځان یوې بلې دامن سیمې ته رسوي.

خو فکري جگړه د عسکري جگړې پر خلاف دومره مخفي روانه وي چې د ولس ډیر لږ خلک ئې احساسوي، او په خطر باندې ئې پوهیږي، ځکه چې فکري د جگړه د وارني، توپ، ټانگ، او بم په شکل کې نه وي روانه، بلکه د مکتب، نصاب، فرهنگ، ادبیاتو، سیاسي تشکلاتو، اقتصادي فعالیتونو، سپورت، موډ، او فیشن په شکلونو کې روانه وي. عام خلک تر هغه ددغي جگړې په جریان نه پوهیږي چې تر څو ئې خطرناکو عواقبو او آثارو د هیواد او ولس دخلکو د ژوند مسیر وربدل کړي نه وي. همدغه وجه ده چې په مسلمانو ولسونو کې ډیر لږ خلک د فکري جگړې احساس کوي، او مقاومت ته ئې پورته کیږي. هغوی که هر څومره خلکو ته چیغې ووهي چې هیواد او ولس له یوه نامرئي توپان سره مخ کیدونکی دی، خلک ئې تر هغه وخته په وینا باور نه کوي تر څو توپان ټول په مخ کړي نه وي. له همدې امله غرب هم په اسلامي هیوادونو کې د عسکري جگړې پر ځای فکري جگړې ته

ترجیح ورکوي. ځکه چې پدې جگړه کې ئې څوک مقاومت ته نه راپورته کيږي.

۲ - په عسکري جگړه کې مقابل لوري هم عسکري وي، خو په فکري جگړه کې مقابل لوري بې دفاع ولسي خلک وي:

عسکري جگړه د داسې دوو طرفو تر منځ پېښېږي چې دواړه مسلح وي. که یو ئې د بریدتوان لري، بل ئې د دفاع توان لري. که یو طرف ټانګ لري، بل طرف ماین لري. که یو طرف طیاره لري، بل طرف راکټ لري. که یو طرف یرغل کوي، بل طرف ورته کمین نیسي. دواړه طرفونه له جنګي مهارتونو څخه برخمن وي.

خو په فکري جگړه کې بیا د ولس عام، بې دفاع، او بې وسائلو خلک هدف ګرځول کيږي، د مثال په ډول: په فکري جگړه کې یو طرف مکتب، نصاب، معلم، پوهنتون، او مادي امکانات لري، خو بل طرف دولس عام وګړي دي چې له یادوشویو وسائلو هیڅ نه لري، پرته لدې چې په خپله ورتسلیم شي، او خپل اولادونه ورتسلیم کړي بله هیڅ چاره نه لري.

همدا ډل یو طرف راډیو، تلویزیون، اخبار، مجله، سینما، تیاتر، فلمي کمپنۍ، او د رسنیو ماهرین او متخصصین لري، خو مقابل طرف چې عام ولس دی، له دغه ډول وسائلو هیڅ نه لري، پرته له دې چې د دښمن پیغام واوري، او ورڅخه متاثر شي، د مقابلي لپاره ئې هیڅ نشي کولي.

په دغه نابرابره فکري جگړه کې یوې خواته ماهر، مکار، ژبور، او دخلکو په عمومي سایکالوژۍ (نفسیاتو) پوه یرغلګر دي، او بلې خوا ته بې سواده، غریب، ناتوانه، ماشومان، ښځینه، تنګي ځوانان، او پیغلې دي چې ډیر زر او په آسانه له تبلیغاتو څخه متاثره کيږي. ځکه چې هغوی د دښمن د پروګرامونو، تبلیغاتو، نشراتو، او پیغام تحلیل او ارزونه نشي کولي، له همدې امله غرب دغه سنگر ښه په قوت سره

د داسې چا په مقابل کې اشغال کړی چې هغه اصلاً له خپل ځان، خپلې عقیدې، او خپل فکر او فرهنگ څخه په دفاع قادر نه دي.

۳- عسکري جگړه زمکه اشغالوي، خو فکري جگړه عقل، فکر، او فرهنگ اشغالوي:

په عسکري جگړه کې دښمن دیوه هیواد زمکه اشغالوي چې ازادول یې ورڅخه په آسانه ممکن دي، د اسلامي نړۍ ډیر هیوادونه د غریبانو لخوا اشغال شوي ول، خو اوس په ظاهري ډول دهغوی له تسلط څخه آزاد دي. همدا ډول افغانستان له انگریزانو څخه آزاد شو، وروسته روسانو اشغال کړ، چې له هغوی څخه هم آزاد شو، اوس امریکایانو نیولی چې له هغوی څخه یې هم ډیرې سیمې آزادې شوې دي..

خو په فکري جگړه کې دښمن هڅه کوي د مسلمانانو فکر، عقل، عقیده، او فرهنگ اشغال کړي. او کله چې دچا فکر، عقل، او عقیده اشغال شي، هغه بیا هیڅکله د خاوري د آزادۍ فکر نه کوي، هغه بیا دښمن ته دوست، تخریب ته یې تعمیر، غلامۍ ته یې آزادۍ، او ذلت ته عزت او سرلوري وايي.

غربي استعمار په تیرو دوو سوو کلونو کې وکولی شول چې په اسلامي نړۍ کې د ډیرو خلکو او په خاص ډول دحاکمې طبقې ذهن او عقل اشغال کړي، هغوی یې په غربي فکر، عقیدې، او غربي مادي فرهنگ وروزل، پدې یې قانع کړل چې د اسلام تر حاکمیته ورته د کفر حاکمیت، او د کفري قوانینو تنفیذ غوره دی. له همدې امله په هغو اسلامي هیوادونو کې چې د غرب روزل شوي شاگردان یې اداره کوي، تر آزادۍ وروسته هم هیڅکله د اسلام نظام نافذ نه شو. دغه خلک نه یواځې دا چې د اسلام نظام نه نافذوي، بلکه د اسلام د نظام دنافذولو مطالبه هم دهغوی په قاموس کې جرم ګڼل کیږي. هر څوک چې د اسلام د نظام د نافذیدلو مطالبه کوي هغه وژل کیږي، تړل کیږي، او یا یې په دعوت او فعالیت بندیزونه لګول کیږي.) او دا ټول د داسې چا له لاسه

کيږي چې ځانونو ته مسلمانان هم وايي، او نومونه ئې هم د مسلمانانو دي، خو فکرونه ئې د دښمن لخوا اشغال شوي دي. (د خاورې آزادول آسانه دي، خو د پرديو لخوا د اشغال شوو فکرونو، او عقلونو، آزادول ډير گران کار دی. مونږ افغانانو، کمونستانو ته پوځي ماتې ورکړه، خو يوازې د گوتو په شمير يو څو کمونستان مو له کمونيزم څخه علني توپې ويستلو ته تيار نه کړای شول. هماغه کمونستان چې پرون د يو ډول اروپايي نظرياتو منونکي ول، نن د بل ډول اروپايي الحادي نظرياتو منونکي دي، له همدې امله غرب هڅه کوي د مسلمانانو د خاورې پر ځای دهغوئ فکر اشغال کړي) ځکه چې د فکرونو اشغال له يوې خوا بې خطرې دي، او له بلې خوا ئې نتايج هم سل فيصده د دښمن په گټه راوځي، او د ډيرې مودې لپاره په اسلامي نړۍ د غرب د سياسي او فکري تسلط تضمين ورکوي.

۴ - عسکري جگړه جنگي وسائل او ودانۍ له منځه وړي، خو فکري جگړه ايمان، عقیده، عزم او اراده له منځه وړي. په عسکري جگړه کې دښمن کوبښن کوي چې د مسلمانانو جنگي وسائل، پوځيان، پوځي او دولتي ودانۍ بمبارد کړي، په توپونو ئې وولي، او يا ئې وسوځوي، تر څو پوځي قوت له دفاع او حرکت څخه وغورځوي. جنگي وسائل که هر څومره تخریب شي، او يا له منځه لاړ شي، خو چې د جگړې او دفاع اراده په زړونو کې موجوده وي، او د الله تعالي ﷻ په نصرت باندې ايمان او باور موجود وي، او د مسلمانو پوځيانو په زړونو کې د بري معنوي وسائل لکه ايمان، تقوي، د مسؤوليت احساس، د امير طاعت، او د وحدت احساس موجود وي، که پوځي وسائل ئې هر څومره هم لږ، او يا کمزوري وي، بيا هم دښمن ته نه تسليمېږي، د ناتواني په صورت کې ښائې تيښتې ته په تسليميدولو ترجيح ورکړي، تر څو د سبا ورځې لپاره بيا ځان جگړې ته تيار کړي. خو دښمن ته وسله په زمکه نږدي.

خو په فکري جگړه کې دمقاومت معنوي عوامل لکه ایمان، عقیده، عزم، او دمقاومت اراده له منځه وړل کېږي. په هغو مسلمانو هیوادونو کې چې خلکو ئې په فکري جگړه کې ماتې خوړلې ده، دکافي جنگي وسائلو او حتی داتوم بم له درلودلو سره سره بیا هم د دښمن په مقابل کې د دریدلو توان نه لري، او دجگړې ترشروع کیدلو دمخه ئې د اسلام دښمنانو ته د تسلیمیدلو اعلان کړی وي، نه یوازې دا چې د دښمن په مقابل کې مقاومت نشي کولی، بلکه په ډیره بې شرمۍ دخپل دین او ملت په خلاف د دښمن په صف کې دریږي، او هغه څه کوي چې دښمن ئې ورڅخه غواړي.

په فکري جگړې کې د ماتې په صورت کې ډیرې وسلې، جنگي مهارتونه، کافي شمیر پوځونه، ښه ډیر مادي وسائل، او قوي اقتصاد، دا هر څه د کافر دښمن په مقابل کې د ثبات، دفاع، او مقاومت عوامل نشي کیدی، ترڅو چې د جنگیالیو په زړونو کې ایمان، له الله ﷻ ویره، د اسلام پر حقانیت باور او عقیده، او له کفر څخه کرکه او نفرت وجود ونه لري.

ددې لپاره چې د مسلمانانو پوځونه دنصرت له معنوي عواملو څخه بې برخې وي، (غرب په ټولو اسلامي هیوادونو کې هڅه کوي چې د مسلمانانو پوځونه، دفاعي او امنیتي قواوې، او استخبارات په مکمل ډول له دین، عقیدې، او اسلامي روحیې، څخه محروم وروزي. ددغې بې دینې روزنې نتیجه دا ده چې نن تقریباً د ټولې اسلامي نړۍ د هیوادونو پوځونه د صلیب تر بیرغ لاندې د اسلام او خپلو ملتونو په خلاف په جگړو اخته دي. ځکه چې فکري جگړې ئې ایمان، عقیده، او اسلامي احساس له منځه وړی دی.)

۵ - د عسکري جگړې د ورانې بیا ودانول لږ وخت غواړي،

خو د فکري جگړې د ورانې بیا ودانول پیرۍ غواړي:

په عسکري جگړه کې که ښارونه، کلي، پلونه، سړکونه، او نور عامه تاسیسات وران شي، کیدی شي هغه د لسو پنځه لسو کلونو په اوږدو کې تر هغو پخوانیو هم ښه جوړ شي، ځکه چې ورځ په ورځ ټکنالوژي ترقي کوي، او د ودانۍ نوي نوي وسائل او مواد ایجادېږي. او هم د انسانانو صنعتي تجربه ترقي کوي. وران ښارونه ښايي تر پخوانیو په ښه نقشه او ډیزاین جوړ شي، وران پلونه، سړکونه، مکتبونه، پوهنتونونه، شفاخانه، باغونه، ویالې، او نورو ښايي د نوو معلوماتو او عصري تعمیراتي تجربو په کارولو تر پخوانیو هم په ښه کیفیت جوړ شي.

خو هغه فکرونه، عقیدې، او اخلاق، چې د فکري جگړې په ترڅ کې وران شوي وي، دهغو جوړول، اصلاح کول، بیرته د حق معیارونو ته راگرځول خورا ډیر وخت، ډیر پروگرامونو، ډیرو نشراتو، صابرو او ماهرو د عودتگرانو، استاذانو، مصلحینو، د تعلیم او تربیې هراړخیزو اصلاح شوو نصابونو، او د ډیرو پیسو مصرف ته ضرورت لري. او دغه کار په زماني لحاظ هم ډیر اوږده وخت او مسلسل هڅو ته ضرورت لري.

ډیر اسلامي هیوادونه له انگریزانو آزاد شول، خو له انگریزیت څخه لا د لسگونو کلونو په تیریدلو هم نه دي خلاص شوي. ډیر هیوادونه له فرانسې څخه خلاص شول، خو د خلکو افکار، نظریات، نظام او د ژوند ټول اړخونه یې د نیمې پیرۍ له تیریدو وروسته هم له فرانسویت څخه ندي خلاص شوي.

همدا ډول ډیر اسلامي هیوادونه له روسیې څخه خلاص شول، خو په خلکو او نظام کې ئې لا تر اوسه اسلام ندی راغلی، او هر څه په هماغه روسي نظام، او د کمونیزم په الحاد وهلې فلسفه باندې چلېږي. او په نږدې راتلونکي کې دا تصور هم نشي کیدلې چې دغه هیوادونه دې په

رښتيا د حقيقي اسلام غيږې ته راوگرځي. کيدای شي سلگونه کلونه وغواړي چې په دغو هيوادونو کې دې اسلام حاکم شي، او يا ئې دخلکو الحاد وهلي فکرونه بېرته په اسلامي مفاهيمو روښانه شي. دا هر څه په دې دلالت کوي چې **د فکري جگړې تخريب د عسکري جگړې تر تخريبه ډير دوامدار او خطرناک وي.**

د فکري جگړې او عسکري جگړې تر منځ نور ډير توپيرونه هم شته، خو ددې لپاره چې بحث ډير اوږد نشي د همدغو څو مثالونو په يادولو اکتفا کوو.

فکري جگړه د علامه اقبال (رح) له نظره

د مسلمانانو او د غرب تر منځ د فکري جگړې په هکله د اقبال فکر او نظر ځکه د اعتبار وړ دی چې نوموړی ددغې جگړې له ميدان څخه راغلی دی. هغه ددغې جگړې ټول مراحل او پړاونه ليدلي، ددغې جگړې اور ئې ليدلی. او هم ئې ددغې جگړې د مقابل لوري له جنگياليو سره شپې او ورځې تيرې کړې دي. هغه ددغې جگړې د پلان جوړوونکو په نيتونو او ارادو هلته په غرب کې خبرشوي، او بيا ئې په خپلو اشعارو او نظرياتو کې خپل امت ته ددغې جگړې د خطرونو خبرداری ورکړي دی.

اقبال په خپل وطن کې له غربي مستشرقينو زده کړه کړې. دهغوئ نظريات ئې معلوم کړي، وروسته بيا غرب ته تللی، په اروپا کې ئې د غرب له فکري رهبرانو او فيلسوفانو سره وخت تيرکړی، او دهغوئ نظريات ئې د اسلام په رڼا کې څيړلي دي. هغه له غرب څخه ډير څه زده کړي، خو د غرب په دام کې ندی بنکيل شوي. **هغه دده په وينا لکه ابراهيم عليه السلام دوخت د نمرود له اوره سلامت راوتلی لکه چې وايي**

طلمس عصر حاضر را شکستم ربوډم دانه و دامش گسستم
خدا داند که مانند براهیم به نار او چه بی پروا نشستم

اقبال یوازې له دغې فکري جگړې روغ راوتلی، خو نور خلک ئې ډیر ولیدل چې څنگه ددغې جگړې قرباني شول. هغه وایي:

ما همه افسونی تهذیب غرب کشته افرنگیان بی حرب و ضرب

هغه ددغې جگړې قربانیانو ته چې په غرب مین دي، په هر څه کې د غرب تقلید کوي، او په لاره ئې ځي، بیرته خپل ځان ته د راگرځیدلو توصیه کوي، او د (خودی) درس ورکوي، هغوی ته وایي چې تاسې غرب په حقیقي شکل نه دی پیژندلی، یوازې دهغه له (خُم) څخه د څو جامونو په څښلو له ځانه بیخوده شوي یاست. لکه چې وایي:

بیا اقبال جامی از خمستان خودی درکش
تو از میخانه مغرب زخود بیگانه می آیی

وروسته هغه د غرب له ریښتني شکل څخه پرده پورته کوي، او غولیدلو مسلمانانو ته د غرب د فلسفي حقائق وربکاره کوي:

یورپ از شمشیر خود بسمل فتاد زیر گردون رسم لادیني نهاد
گرگی اندر پوستین بره ئې هر زمان اندر کمین بره ئې
مشکلات حضرت انسان ازوست آدمیت را غم پنهان ازوست
درنگاهش آدمي آب و گل است کاروان زندگی بی منزل است
علم اشیا خاک مارا کیمیاست آه! در افرنگ تاثیرش جداست

هغه پدې هکله چې څنگه غرب په خپله ملګرتیا کې له جبرائیل صفته نیک انسان څخه هم ابلیس جوړوي. او څنگه له علم څخه د انسانیت د تباهی وسله تیاروي وایي:

علم ازو رسواست اندر شهرو دشت جبرئیل از حبتش ابلیس گشت
دانش افرنگیان تیغ بدوش در هلاک نوع انسان سخت کوش
آه! از افرنگ و از آیین او آه! از اندیشه لادین او

اقبال په غرب تیروتلو د فکري جگړې قربانیانو ته د غرب د بشر دوستۍ او حقوق پیژندنې په هلکه وایي:

شرع یورپ بی نزاع قیل وقال بره را کردست برگران حلال
کشتن بی حرب وضرب آیین او مرگها از گردش ماشین او

اقبال نه یوازې دا چې خلکو ته د غرب حقیقت برېښوي، بلکه د غرب په فکري دام کې دلویدلومسلمانانو، او د غرب د فکري جگړې د قربانیانو هغه تصویر هم وړاندې کوي چې څنگه غربي ډوله تعلیم غیرتي مسلمان د غرب په نانځکو بدل کړل، او د اسلام هر څه ئې ورڅخه واخیستل، هغه وایي:

حکمت ارباب دین کردم بیان حکمت ارباب کین مکر است وفن
حکمتی از بنددین آزاده ئی مکر وفن؟ تخریب جان تعمیرتن
مکتب از تدبیر او گیرد نظام از مقام شوق دور افتاده ئی
شیخ ملت با حدیث دلنشین تا به کام خواجه اندیشد غلام
وای قومی کشته تدبیر غیر برمراد او کند تجدید دین
میشود در علم وفن صاحب نظر کار او تخریب خود تعمیر غیر
از حیا بیگانه پیران کهن از وجود خود نگردد باخبر
در دل شان آروزها بی ثبات نوجوانان چون زنان مشغول تن
دختران او به زلف خود اسیر مرده زاینند از بطون امهات
شوخ چشم و خود نما و خورده گیر

ملتي خاکستر او بي شرر صبح او از شام او تاريخ تر
هر زمن اندر تلاش سازو برگ کار او فکر معاش و ترس مرگ
منعمان او بخيل و عيش دوست غافل از مغزند و اندر بند پوست
قوت فرمانروا معبود او در زوال دين و ايمان سود او
از حد امروز خود بيرون نجست روز گارش نقش يک فردا نه بست
از نياکان دفتری اندر بغل الامان از گفته های بي عمل
دين او عهد وفا بستن به غير يعنی از خشت حرم تعمير دير

حکيم او فيلسوف اقبال وروسته دانگريزي ډوله تعليم او مکتب له
منفي تاثير نه سرټکوي او ددغه مکتب روشن فکره خو تاريخ ضميره
بچيان دا ډول را معرفي کوي:

در عجم گرديدم هم در عرب مصطفى نا ياب ارزان بولهب
اين مسلمان زاده روشن د ماغ ظلمت آباد ضميرش بي چراغ
در جوانی نرم و نازک چون حرير آرزو درسینه او زود مير
اين غلام ابن غلام ابن غلام حریت اندیشه او را حرام
مکتب ازوی جذبه دين در ربود از وجودش اين قدر داند که بود
اين زخود بيگانه اين مست فرنگ نان جو ميخواهد از دست فرنگ
از فرنگی ميخرد لات و منات مؤمن و اندیشه او سومنات
دين و دانش را غلام ارزان دهد تابدن را زنده دارد جان دهد
گرچه بر لبهای او نام خداست قبله او طاقت فرمانرواست

د غرب د مادي فلسفي په زهرو خبر، د تجربې خاوند اقبال، مسلمانانو
ته د غرب د فکر دخپلولو له خطر څه خبردرای ورکوي، او ورته وايي
چې هر څوک چې يوځل د غرب د فکر په زهرو زهرجن شو هغه بيا د
مسلمانانو دکار نه پاتې کيږي.

هوشمندی از خم او می نخورد هر که خورد اندر همین میخانه مرد

ځینې غرب خپلي خلک چې اصلاً د علم او رواج تر منځ فرق نشي کولی،

گومان کوي چې که چیرې دوی هم د غریبانو رواجونه خپل کړي، او خپل شکل، مظهر، لباس، او فیشن دهغوئ په څیر جوړ کړي، گوندې دوی به هم د غریبانو په څیر په علم او فن کې پرمخ ولاړ شي، او شرق به هم د غرب په څیر دمادي پرمختگونو لوړو پوړنو ته ورسوي، اقبال ددغه خام خیال او ځان غولنې په هکله دغرب مینانو ته وایي:

شرق را از خود برد تقلید غرب	باید این اقوام را تنقید غرب
قوت مغرب نه ازچنگ و رباب	نی ز رقص دختران بی حجاب
نی زسحر ساحران لاله روست	نی زعریان ساق نی از قطع پوست
محکمی او را نه از لادینی است	نی فروغش از خط لاتینی است
قوت افرنگ از علم و فن است	از همین آتش چراغش روشن است
حکمت از قطع و برید جامه نست	مانع علم وهنر عمامه نیست
علم و فن را ای جوان شوخ و شنگ	مغز می باید نه ملبوس فرنگ
اندرین ره جز نگه مطلوب نیست	این کله یا آن کله مطلوب نیست
فکر چالاکی اگر داری بس است	طبع درآکی اگر داری بس است

اقبال په پای کې د اسلامي امت بچیانو ته توصیه کوي چې نه د غرب ګوهر دخپلولو دی، او نه ئې مشک د بویولو دي. ځکه چې ګوهر ئې صاف نه دی، او مشک د هوسۍ له نافې څخه نه، بلکه د سپي نه نو څخه راوتلي دي، هغه وایي:

ګوهرش تفدار و در لعلش رگ است مشک این سودا گراز ناف سگ است

خو د غرب سیکولر (بې دینه) غلامان بیا هم د اسلامي نړۍ ځوانانو ته د غریبانو د پیروۍ توصیې کوي او د غرب فرهنگ ورته د لوړ انساني فرهنگ په حیث ورمعرفي کوي.

د فکري جگړې مخنیوی

د پوځي جگړې مخنیوی کله په پوځي غلبې، او کله هم په صلحي اومتارکې سره کیږي. خو فکري جگړه بیا هغه جگړه ده چې په هېڅ صورت صلحه او منځگرتوب نه مني، او نه ورکېنې دصلحي لپاره ځای شته. فکري جگړه یوازې د فکري غلبې په صورت کې درېږي او بس. او تر څو چې یو طرف پر بل طرف کې په مکمل ډول غالب شوي نه وي، تر هغه به دغه جگړه روانه وي.

په فکري جگړه کې نه اسلام صلح او منځگرتوب مني، او نه کفر. په هغه وخت چې رسول الله ﷺ په مکه مکرمه کې د شرک او کفر په خلاف په یوازې ځان فکري جگړه پیل کړې وه، د مکې کفار په دغې جگړې کې له رسول الله ﷺ څخه ډیر تنگ شول. مشران یې د رسول الله ﷺ تره ابوطالب ته راغلل تر څو د دوی او د رسول الله صلی الله علیه وسلم تر منځ منځگرتوب وکړي، او رسول الله ﷺ د دوی د شرکي افکارو او نظریاتو په خلاف له مبارزې څخه ایسار کړي. ابوطالب هم په ډیرې مهربانۍ د کفارو دغه غوښتنه رسول الله ﷺ ته وړاندې کړه. رسول الله ﷺ چې د ددغې فکري جگړې د توقف له خطرناکو عواقبو ښه خبر وو، خپل تره ته یې داسې و فرمایل: (والله یاعم لو وضعوا الشمس فی یمینی والقمر فی یساری علی ان اترك هذا الامر ما فعلت حتی یظهروه الله او اهلك دونه)) (قسم مې دې په الله وي ای تره! که کافران لمر زما په ښي لاس، او سپوږمۍ زما په کیني لاس کې راته کیږدي ددې لپاره چې زه دا کار پرېږدم، تر هغه به یې پرې نږدم چې یانې الله پر کفر غالب کړي، او یازه په دې لار کې ومړم).

که د رسول الله ﷺ دغه دریځ ته وگورو نو وینو چې هغه مبارک پداسې وخت کې دخپلې فکري مبارزې د دوام قسم یادوي چې دی په میدان کې یوازې ولاړ دی، او حتی چې تره ئې هم دده تر څنگ نه دریږي، خو بیا هم هغه مبارک فرمایي: چې که کافران ناممکن شرطونه چې د لمر او د سپوږمۍ په لاسونو کې ورته ایښودل دي، هم ورته ممکن کړي، بیا هم د دوی له فکري دښمنۍ څخه لاس نه اخلي. دا پدی دلالت کوي چې په اسلام کې د کفر په خلاف په فکري جگړې او دښمنۍ کې سوله او منځگړتوب ځای نه لري، په عسکري جگړه کې رسول الله ﷺ صلحه کړې ده، خو په فکري جگړه کې ئې هیڅکله نه ده کړې.

همدغه ډول کفار هم تر هغه د مسلمانانو له دښمنۍ څخه لاس نه اخلي تر څو ئې هغوی له خپل دین، فکر، او ملت څخه چې اسلام دی ویستلي نه وي. الله فرمایي: ﴿وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ

تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمُ﴾ البقرة: ۱۲۰

ترجمه: (هیڅکله به یهود او نصاری له تا څخه خوښ او راضي نشي تر هغه چې د دوی د ملت (دین) پیروي ونه کړې.

همدارنگه الله فرمایي: ﴿وَلَا يَزَالُونَ يُقِنُّوكُمُ حَتَّىٰ يَرْدُوكُمْ عَن

دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَعُوا﴾ البقرة: ۲۱۷

ترجمه: (هېشه به وي دوی (کافران) چې جگړه به کوي له تاسې سره تر هغې چې تاسې له خپل دین څخه مرتد کړي، که دوی په دي کار و توانیږي.) پدې د واپو آیتونو کې په صراحت سره معلومیږي چې کفار به تر هغه وخته د مسلمانانو په خلاف په جگړه کې وي، چې تر څو ئې د مسلمانانو دین، فکر، او نظریات نه وي وربدل کړي، یعنې د دوی عسکري جگړې به هم د فکر لپاره وي. اصلي جگړه به فکري وي، خو کیدای شي چې عسکري جگړې هم د دغې فکري جگړې لپاره دوسانلو په حیث استعمال شي.

دا چې فکري جگړه په هېڅ صورت سوله او منځگړتوب نه مني، نو ددغې جگړې مقابله او مخنيوی به څنگه او په څه شکل کوو؟ او بیا په خاص ډول مونږ افغانان به ئې د خپل ديني، فکري، سياسي، علمي، او اجتماعي وضعیت په پام کې نيولو سره څنگه کوو؟ پدې هکله يوه طرحه د اسلامي فکر او نظر د خاوندانو په خدمت کې په لاندې څو تدبيرونو کې وړاندې کوو

اول تدبير - د حکومت د چارو واگي تر لاسه کول:

په اسلامي نړۍ کې د ننه، او له هغې څخه د باندې چې د مسلمانانو په خلاف د فکري جگړې تر شا څوک ولاړ دي، هغه ټول نظامونه او حکومتونه دي. او کوم وسائل چې پدغه جگړه کې په کار اچول کېږي لکه مکتبونه، پوهنتونونه، څيړنيز مراکز، راډيويگانې، تلويزونونه، وزارتونه، قوانين، سياسي او پوځي فشارونه، په ملياردونو ډالر، او په ميليونونو روزل شوي متخصصين، او ماهر کارکوونکي، او نور وسائل چې تقريباً ټول ئې دهغو حکومتونو په واک کې دي چې د اسلام او مسلمانانو په خلاف ئې دغه خطرناکه فکري جگړه پيل کړې ده، او پر مخ ئې بيايي

په اسلامي هيوادونو، او بيا په خاص ډول افغانستان کې ددغو وسائلو مقابله او يا مخنيوی د افرادو او تنظيمونو له توان څخه وتلی کار دی. تر څو چې نظام او حکومت د اسلامي فکر د خاوندانو لاس ته نه وي ورغلی، او تر څو ئې چې د افغانستان د ټولو ديني، سياسي، پوځي، اداري، اجتماعي، مالي، کلتوري، او تعليمي، چارو واگي له مفسدو، سيکولرو، ديموکراتو، ليبرالو، کمونستو، نشنلستو، غرب خپلو عناصرو، او د اروپايي افکارو د منونکو، له کرغېړنو منگولو نه وي اخيستي، تر هغه پورې د اصلاح انفرادي هڅې بې گټې، او يا بې مطلوبې گټې دي.

د حاکميت له سطحې څخه ليرې هڅو او دعوت په تيرو نوي کلونو کې وښودله چې يوازې د دعوت او طاغوتانو ته د عذرونو، او زاريو، له

لارې د اسلامي نړۍ په يو هيواد کې هم اسلامي نظام رامنځته نه شو. ځکه چې يوازې دعوت د قرآن او د رسول الله ﷺ له طريقې څخه خلاف کار دی. رسول الله ﷺ ديارلس کاله يوازې دعوت وکړ، يوازې د اتوسو په شاو اوخوا کښې خلک مسلمانان شول. خو بيا هم د کفر او جاهليت نظام همغه ډول په ځای ولاړ وو. خو کله چې رسول الله ﷺ په مدينه منوره کې حکومت او نظام جوړ کړ، او د حکومت د چارو واگي ئې ترلاسه کړ، تر لسو کلونو په کمه موده کې نه يوازې اسلام د عربو په ټوله جزيره کې خور شو، بلکه د عربو تر جزيرې د باندې ئې هم د کفر د لويو لويو امپراطوريو د زوال زمينه برابره کړه.

مونږ په افغانستان کې تر هغه د غرب د فکري جگړې مخنيوی نشو کولی، چې تر څو مو د بالمثل وسائلو د لرلو توان نه وي پيدا کړي. او دا کار به هغه وخت ممکن وي چې خپل نظام او حکومت د غرب له غلامانو او بريځو خلاص کړو، او په ريښتنې معنی ئې د اسلام د دين په اساساتو ودروو. نه دا چې نوم ئې اسلامي حکومت وي، او چارې ئې ټولې د کفر، او معاصر جاهليت په قوانينو چلېږي.

د طالبانو د حکومت تجربې وښودله چې اسلامي اداره چې که څه هم چې په مادي لحاظ کمزوري هم وي د فساد، ظلم، او کفري نظرياتو په مخنيوي کې تر قوي بې دينه حکومت ډيره مؤثره وي. همدغه سبب و چې ټوله کفري نړۍ د داسې يو حکومت په مقابل کې د جگړې لپاره راپورته شوه چې تر اوسه ئې لا پښې هم په زمکه نه وې ټينگې شوې. ځکه چې کفار پدې پوهېږي چې که يوځل په کوم اسلامي هيواد کې يو حقيقي او واقعي اسلامي نظام او حکومت منځته راشي، هغه به حتماً د نورو مسلمانو ملتونو لپاره د يو مثال او ماډل حيثيت غوره کوي چې هغوی به ئې هم په خپلو هيوادونو کې دقائمولو هڅه کوي.

نو ددې لپاره چې ملت مو د غرب له فکري جگړې او په دين نه ولاړو نظرياتو څخه ژغورلی وي، بايد د (حکومت) او (تاثير گذاري) ټول فرصتونه او وسائل د غرب خپلو، سيکولرو عناصرو له لاسه خلاص

کړو، او د الله ﷻ د دين د حاکمولو لپاره ئې په خپل لاس کې ونيسو، او پدې لار کې له هيچا سره د اسلام په سر معامله ونه کړو. د تيرو اتياوو کلونو تاريخ ثابته کړه چې تر څو پورې د غرب په فکر روزل شوې عناصر په قدرت کې وي، تر هغه به د اسلامي فکر منسوبين يا وژلی کيږي، يا به په زندانونو کې وي، او يا به هم له تبعيد او نورو ډول ډول محدوديتونو او بنديزونو سره مخ کيږي.

دوهم تدبير - د تعليمي نصابونو اصلاح:

په اسلامي نړۍ کې د تعليم دوه ډوله نصابونه رائج دي چې يو ئې د ديني، او بل ئې د دنياوي تعليم نصاب دی. دغه د واړه ډوله نصابونه اساسي اصلاح ته ضرورت لري چې بايد په لاندې ډول وي:

۱- د دنياوي تعليمي نصاب اصلاح:

د دنياوي تعليمي نصاب ددې تر څنگ چې بايد د معاصرو تحقيقاتو او څيړنو په رڼا کې د مؤثر (تقديم) Presentation او عصري (طريق) تدريس Method په شکل کې تدوين شي، له غربي فلسفې، اخلاقو، فرهنگ، او فکري تاثيراتو څخه هم بايد په ټوله معنی پاک شي. ځکه چې مونږ د يو مؤمن ملت په حيث د خپل رب، خپل دين، او خپل ملي تشخص په وړاندې التزامات لرو، چې هغه زمونږ د ژوند ټول اړخونه احتوا کوي. مونږ که ضرورت لرو هغه يوازې د غرب علمي او صنعتي تجربې ته دی، نه د غرب اخلاقو، د ژوند فلسفې، او دهغه الحادي کلتور ته. ټول هغه مفاهيم چې د غرب د مشاورينو په اشارو، او يا د هغوی د شاگردانو لخوا په رسمي تعليمي نصاب کې ځای په ځای شوي دي بايد د خبرو، او د اسلامي فکر په ټولو اړخونو د پوهو اشخاصو لخوا تصفيه شي، او په ځای ئې سوچه اسلامي افکار په تعليمي نصاب کې شامل کړای شي. خو دا پدې معنی نده چې د اسلامي مدرسو ديني عربي کتابونه، او يا د صرف او نحو اختصاصي کتابونه چې له نن څخه تقريباً اته سوه يا زر کاله پخوا د هماغې زمانې

د شعوري او ذهني کیفیت، او علمي سويي په نظر کې نیولو سره دهماغې زمانې خلکو ته لیکل شوي ول راواخیستل شي او پرته له کوم تسهیل، ترجمې، او نوي تدوین څخه دې د مکتب په نصاب کې شامل کړای شي. بلکه دیني او لغوي مسائل باید په (سیستماتیک) ډول ددې زمانې د رواني (روحي) علمي، اجتماعي، لغوي وضعیت، او عرفونو په نظر کې نیولو سره په مناسب ډول او تدریج ته په پام سره په ټول نصاب کې له اول صنف څخه نیولې تر پوهنتون پورې داخل کړای شي. داسې نه چې پرته له کومې مقدمې، تدریج، او مخکنۍ ذهن جوړونې نابیره (قوانین زراډي) او یا (شرح زنجاني) دمکتب په اوم یا اتم صنف کې داخل شي، پداسې حال کې ددغو کتابونو مدرس په خپله هم پدې هم قادر نه وي چې د زراډي قوانین دې د صنف شاگردانو ته په تخته باندې په منظم ډول ولیکي، او شرح ئې کړي.

۲ - د دیني زده کړو د نصاب اصلاح:

د دیني زده کړو نصابونه د هرې زمانې دغوښتنو، ضرورتونو، سیاسي او اجتماعي شرائطو، او د مسلمانانو د موجوده وضعیت په پام کې نیولو سره جوړېږي، او د زمانې او حالاتو له بدلون سره په دیني نصاب کې دمضامینو بدلون هم ضروري وي. او همدغه له انبیاء او امتونو سره د الله تعالی سنت هم دي. الله ﷻ د هرې زمانې پیغمبر او امت ته جلا جلا شریعت او منهج چې په اصولو کې سره متحدول رالیږلی دی. که داسې نه وي نو هماغه د آدم علیه السلام صحیفې به ئې تر قیامته په انسانو مقررې کړې وای، او د بیلا بیلو صحیفو او کتابونو نازلولو ته به ضرورت نه و. خو دا کار حکیم او علیم رب ځکه نه دی کړی چې د هرې زمانې بیلې غوښتنې او شرائط وي.

همدغه ډول زمونږ په شریعت کې دناسخ او منسوخ فلسفه هم ده، د دې په څنګ کې دا هم گورو چې په (مکي عهد) کې شریعت یوه بڼه درلوده، په (مدني عهد) کې ئې بیا بله بڼه غوره کړه. د رسول الله تر وفات وروسته بیا د صحابه و کرامو داجتهاد دلیل هم په شریعت کې

ور اضافه شو. وروسته بيا د اجماع، قياس، او نورو شرعي دلائلو اضافه د فقهې مذاهېو په شکل کې رامنځته شوه. دا ټول بدلونونه پداسې شکل کې راتلل چې د شريعت اصل ورکېنې محفوظ پاتې کيده. دا هر څه ددې خبرې دليل دي چې د هرې زمانې حالات بيل نصاب او بيل مضامين غواړي.

آيا په اوسنۍ زمانه کې به ډيره عجيبه نه وي چې اسلامي نړۍ، او مسلمان امت راڅخه د کمونيزم، الحاد، ماديت، ډيموکراسۍ، ليبراليزم، نشنلزم، او گلوبلايزيشن، بلا په خوله کې نيولی وي، او مونږ اوس هم په خپل ديني تعليمي نصاب کې د زرو کلونو پخوانيو کلامي او فلسفي فرقو او مذاهېو په هکله معلومات تدریسوو؟! ولې ددغې زمانې هغه فلسفې، نظريات، او مذهبي فرقې، تر څو زار لاندې نه نيسو چې د ميليونونو مسلمانانو ايمان او عقیده ئې ورخړابه کړې، او لا ورخړاوي ئې.

آيا زمونږ په کومه ديني مدرسه، يا کوم ديني تعليمي نصاب کې د معاصر کفر د اشکالو، او انواعو، په هکله مضامين تدریسېږي؟ آيا مونږ پرون د کمونيزم دنظرياتو او نن د غربي (لادينې) سيکولر نظرياتو، د خپريدو مخنيوی وکولی شو؟ که مو نه وي کړی، نو بايد له خپل تعليمي نصاب څخه ټول هغه زاړه، بې ضرورته، او اضافي گرامري مضامين وباسو، او پرځای ئې خالص شرعی مضامين، او هغه مضامين چې معاصر اسلامي فکر ته ئې شديد ضرورت دی لکه سيرت او اسلامي تاريخ، سياسي او اجتماعي علوم، او د اسلامي نړۍ د اوسني وضعیت، او دهغه د موجودو مشکلاتو په اړه مضامين وراضافه کړو. تر څو دنن ورځې دمدرسې طالب د نن او د سبا ورځې د فکري، عقائدي، سياسي، او اجتماعي چيلنجونو مقابله وکړای شي.

د ډیرم تدبیر - مساجد د فکري جگړې د مقاومت په سنگرونو بدلول:

دیوی محتاطی اندازې په اساس د اوسني افغانستان په ښارونو، کلیو او بانډو کې تقریباً څلور لکه (۴۰۰،۰۰۰) مسجدونه وجود لري. او په هر مسجد کې یو تن امام هم د امامت په وظیفه مصروف دی. دغه څلور سوه زره مسجدونه که په حقیقي معني د دعوت په مرکزونو تبدیل شي، او امامان ئې په واقعي ډول د الله ﷻ دین ته دخلکو د رابللو، او دخلکو د فکري، عقیدوي، فقهي، او اخلاقي مشکلاتو د حل کولو استعداد او صلاحیت په ځان کې پیدا کړي، هیڅ اجنبي فکر، او وارداتي گمراهي به ونشي کولي چې د افغانستان خلک، او بیا په خاص ډول په لکونو ځوانان له اسلام څخه پرته په نورو نظریاتو قانع کړي.

خو دا تریخ حقیقت باید ومانو چې کمونیزم د همد ومره ملایانو او امامانو له شتون سره بیا هم د کلیو او ښارونو په لکونو ځوانان له اسلام څخه منحرف کړل، او په خپل صف کې ئې ودرول. همدا ډول سره له دې چې زموږ ملت د جهاد، هجرت، قربانیو، شهادتونو، او په پراخه پیمانه له شرعي مفاهیمو او علومو سره د نږدیوالي یوه اوږده دوره هم تیره کړه، خو بیا هم غربي مؤسساتو، او غربي فکري جهتونو وکولی شول چې زموږ د ملت یوه لویه برخه خلک پر افغانستان د امریکا په یرغل کې، او تر هغه وروسته د امریکایانو تر څنګ ودروي، او پدې ئې قانع کړي چې د صلیب تر بیرغ لاندې د اسلام او مسلمانانو په خلاف وجنګېږي.

زموږ په لکونو امامان، خطیبان، قاریان، او د شرعي علم منسوبین ولې د وارداتي کفري افکارو له مقاومت او بې اثره کولو عاجز دي؟ ولې د دوی له پراخ شتون سره سره د ملت په لکونو بچیان کله د کمونیزم تر بیرغ لاندې دریږي، او کله هم د غرب د صلیب تر بیرغ لاندې؟

دغه کار ډیر علتونه لري چې ځینې مهم ئې دا دي:

الف: د دعوت د احساس نشتوالی:

د افغانستان په ډیرو علماؤ، امامانو، ملایانو، او د مدرسو په طالبانو کې د دعوت د احساس نشتوالی لیدل کیږي. هغوی ځانونه یوازې مدرسین، دمساجدو امامان، او د کتابونو لوستونکي ګڼي. که څوک پوښتنه ترې وکړي ځواب ورته وایي، او که ئې ونه کړي. دوی په چا پسې نه ورځي. او نه له خپله انده د ټولنې د افرادو د اجتماعي پوهاوي لپاره دعوتي پروګرامونه جوړوي، او نه هم د اجتماعي او اخلاقي فساد په خلاف منظمه او مسلسل مبارزه خپل مسؤلیت ګڼي.

دا مشکل له دې ځایه راولاړ شوی چې زموږ په دیني تعلیمي نصاب کې صرف، نحو، منطق، بلاغت، شعر، شاعري، د (نفحة الیمن) او (مقامات حریری) په څیر د لفظي صنعت له تکلف څخه ډکې خرافي کیسې او نکلونه د ادب په نامه لوستل کیږي، خو د دعوت د طریقې، اسالیبو او د فردي، اجتماعي، سري او علني دعوت د کړنلارې په هکله یو کتاب هم نه لوستل کیږي (همدارنګه د رسول الله ﷺ او د نورو پیغمبرانو د دعوت د تاریخ، تجربو، مشکلاتو، کامیابیو، او په بشري ټولنو د هغوی د احسانونو په هکله یو کتاب څه چې یو مضمون هم نه لوستل کیږي. د رسول الله ﷺ اصحابان چې تر انبیاء وروسته غوره خلک دي، او بشریت ته د دعوت د استاذانو نړیوال حیثیت لري، د هغوی د تاریخ او دعوت په هکله هم هیڅ کتاب نه لوستل کیږي. او حتی چې د فقهي مذاهبو د امامانو، او د اسلامي شریعت د تدوینونکو علماؤ د تاریخ، جد او جهد، او قربانیو په هکله هم کوم کتاب په رسمي ډول په تعلیمي نصاب کې شامل نه دی.

نو ښکاره خبره ده چې که په نصاب کې د دعوت مضمون وجود ونه لري، نو د نصاب په فارغانو کې به د دعوت احساس له کومه ځایه راشي؟

البته دا خبره د هيرولو نه ده چې په اوسني وخت کې هم ځينې علماؤ په فوق العاده ډول اسلامي فکر، دعوت، او د ټولنې اجتماعي پوهاوي ته ډير لوی لوی خدمتونه کړي دي. خو دهغوئ فيصدي بنائې په هرو لسو، شلو زورو کې يو وي.

ب- د امامت لپاره د نااهليت ستونزه:

زمونږ په اکثره مساجدو کې داسې خلک هم په امامت گومارل شوي چې په ريښتنې معنی د امامت استعداد او اهليت نه لري، نه کافي شرعي علم لري، نه په قرآن او حديث پوهيږي، او نه ورکښې د بلاغ او بيان صلاحيت شته. ځينې ئې په موروثي ډول امامان شوي دي، او ځينې نورو ئې د امامت منصب د ځينې مادي گټو لپاره اشغال کړی، پرته لدې چې د امامت او دعوت حق ادا کړي.

دخلکو صلاح او گمراهي ورته دومره اهميت نه لري، لکه څومره چې ورته د زکاتونو، صدقاتو، سرساو، عشرونو، د قربانۍ د پوستکو، او شکرانو اخيستل اهميت لري. دغه ډول امامان نه يوازې دا چې په خپله د دعوت وظيفه نه تر سره کوي، بلکه نور علماء او داعيان هم په خپل مسجد او کلي کې د دعوت لپاره نه پريږدي، عام خلک او جاهلان د مخلصو دعوتگرو په خلاف راپاروي، او په دعوتگرو پوري ډول ډول تورونه او تهمتونه تري. دغو امامانو ته د کلي دخلکو عرف او عادت، رواج او عنعنې د شريعت تر احکامو ډير اهميت لري. ځکه چې د کلي د رواجونو پالل ئې د وظيفي د دوام ضمانت ورکوي، خو د شريعت دهغو احکامو بيانول چې دخلکو له رواجونو سره اختلاف لري بنائې دده د شړل کيدلو سبب شي. دغه ډول ملايان نه يوازې دا چې دمعاصرو فکري فتنو، او ارتدادونو مقابله نشي کولي، بلکه په خپلو خرافي عقايدو، او غير شرعي اعمالو د دين د بدناملو، او د دين د بنمنانو ته دوسلې د په لاس ورکولو سبب هم گرځي.

اسلامي حکومت بايد دغه ډول حرفوي امامان د امامت له عظيم او خطرناک منصب څخه ليري او په ځای ئې اهل، او د دين په روح خبر، عالمان د امامت لپاره وټاکي.

ددې لپاره چې مساجد مو په ريښتني ډول د اسلامي علومو زده کړې په مراکزو او د فکري جگړې د مقاومت په سنگرونو بدل شوي وي، او په امامانو او خطيبانو کې قيادي صلاحيتونه، او د فکري او عقائدي فتنو د مخنيوي لياقت او استعداد پيدا شوي وي، اسلامي نظام بايد د امامانو او خطيبانو د روزلو لپاره هم د داسې مسلکي روزنې فرصتونه رامنځته کړي لکه د مفتيانو، قاضيانو، او معلمينو د روزنې لپاره چې رامنځته شوي دي.

دغه فرصتونه بنائې د پوهنتون په چوکاټ کې د دعوت او امامت د فاکولتې په شکل کې وي. او يا ددې کار لپاره يوه خاصه عالي مدرسه، اکاډمي او يا په کوم بل نامه علمي روزنيز مراکز پرانستل شي.

د امامت منصب په اصل کې د نبوت د منصب ميراث دی. تر هغه وخته چې په دغه منصب اهل او با استعداد علماء ټاکل کيدل، مسلمانې ټولنې له هر ډول اجتماعي او فکري انحراف څخه په امن وې. ځکه چې امام به لږ تر لږه پنځه وخته په شپه او ورځ کې د ټولنې د افرادو له هر ډول حالاتو څخه ځان خبراوه، او د شريعت په رڼا کې به ئې د خلکو د فکري، اخلاقي، عقيدوي، فقهي، او حتی اجتماعي مشکلاتو د حل د راويستلو هڅه کوله.

خو له کومې ورځې چې دغه منصب ته په کم نظر وکتل شول، له هماغې ورځې د ملت او امام ترمنځ روحي رابطه کمزورې شوه، چې دغه کمزوري بيا د اسلام د بنمنانو په خپله گټه وکاروله، او د ټولنې د افرادو په افکارو او اذهانو ئې تاثير وکړ.

که چيرې يو ځل بيا مساجد د عبادت ترڅنگ د علم، فکر، اخلاقو، اجتماعي اصلاحي تفکر، او د دبنمنانو د دسيسو او توطيو د شنډولو مراکز وگرځي، او د زړه سواندو علماؤ او دعوتگرو امامانو لخوا

ورکښې اسلام ته هر اړخيز دعوت شروع شي، وبه وينو چې څنگه د ټولنې فکري قيادت د اسلام دښمنو اشخاصو او جهتونو له لاسه ووتې، او بيرته د صالحو خلکو لاسته ورځي.

ددې بحث په پای کې ويلی شو چې فکري جگړه تر عسکري جگړې ډيره خطرناکه، او آثار يې د عسکري جگړې تر آثارو ډير دوامداره دي. همدارنگه د فکري جگړې مقابله هم د عسکري جگړې تر مقابلې ډيره گرانه ده، او ډير صبر او خورا پراخ او هر اړخيز تخطیط او تنظيم ته ضرورت لري.

په عسکري جگړه کې د کوم ملت پاتې راتلل دهغه ملت د دائمي له منځه تللو په معنی نشي کيدی. خو که چيرې کوم ملت په فکري جگړه کې ماتې وخوري، او له خپل دين، فکر، عقيدې، اخلاقو، ملي ارزښتونو، او تاريخ څخه دفاع ونشي کولي، نو دا په حقيقت کې د دغه ملت دمعنوي او فکري مړينې په معنی ده، چې خطرناک عواقب لري. د فکري جگړې په اړه دغه څو خبرې له ډيره وخته زما په ذهن کې وې چې دا دی دخپل ملت، دزړه سواندو مخلصو بچيانو په مخکې مې کيښودې، هيله ده چې هغوئ مې دغې خطرناکې جگړې ته متوجه کړي، او خپل مسؤليت مې تر يوه حده رفع کړي وي.

پردي معيارونه

د مسمانانو د بيرته پاتې اصلي عوامل

پردي معيارونه

د مسلمانانو د بيرته پاتې اصلي عوامل

پداسې حال کې چې مسلمان دهغه حق دين منونکي دي چې الله ﷻ له هغه پرته بل دين نه مني ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ ^{٨٥} آل عمران: ١٩ ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي

الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ ^{٨٥} آل عمران: ٨٥

او پداسې حال کې چې مسلمان هیوادونه د ودانې نړۍ په منځ کې موقعیت لري چې په سیاسي، اقتصادي، او ستراتیژیک لحاظ له ډیر اهمیت څخه برخمن دي، او پداسې حال کې چې مسلمانان د شمیر په لحاظ ورځ په ورځ زیاتېږي، او د ژوند وسائل یې هم ښه کیږي، خو بیا هم مسلمان هیوادونه د تیرو پنځو سوو کلونو راهیسې کله د یوه یرغلگر او ښکیلاگر هیواد او کله د بل ترسلط او یا تهدید لاندې وخت تیروي، او مسلمانان د نړۍ په ولسونو کې په وروسته پاتې ولسونو کې شمیرل کېږي.

دغه بد حالت ډیر اسباب او عوامل لري چې تر ټولو اصلي او لوی عامل یې د مسلمانانو د خپل دين په مزاج او غوښتنه ځان نه پوهول دي.

په هغه وخت کې چې مسلمانان د خپل دين په مزاج او غوښتنو پوهیدل، اود نړۍ او انسانیت چارو ته یې د (خپل) فکر په رڼا کې کتل، سم او ناسم کارونه یې په خپلو معیارونو معلومول، او د خپل ځان لپاره یې اهداف او د پرمختګ لاره په خپله ټاکله، په هغه وخت کې مسلمانان تر ټولو غښتلي او پیاوړي خلک ول. له هسپانیې نیولې

تر چين پورې د دوى بېرغ ريښه. او د نورې نړۍ خلکو به كوښښ كاوه چې لدوى څخه دين او يا تمدن زده كړي. خو كله چې د بيلا بيلو عواملو په نتيجه كې د مسلمانانو اجتماعي تفكر بدل شو، خپل معيارونه او تگلاره ئې پريښوده، او د نورو معيارونه او تگلارې ئې خپلې كړې. نتايج هم معكوس راووتل. قيادت او سيادت د مسلمانانو له لاسه لاړ، او كرار كرار مسلمان هيوادونه او ولسونه يو په بل پسې د پرديو تر واكمنۍ لاندې راغلل. او دغې پردۍ واكمنۍ په مختلفو لارو او پلمو مسلمانان له خپلې ارادې، آزادۍ، دين، تمدن، ژبو، تاريخ، او فرهنگ څخه محروم كړل. چې ددغه محروميت ژوندي مثالونه د مسلمانانو د سياسي، اجتماعي، پوځي، تقنيني، علمي، فرهنگي او اقتصادي ژوند په بيلا بيلو ډگرونو كې په لاندې ډول وينو:

۱ - د حاكميت ډگر:

دولسونو او هيوادونو سياسي او ټولنيزې چارې په داخل كې او له نورې نړۍ سره بين المللى دوه اړخيز روابط دهر هيواد د حاكمانو او حاكم نظام له لوري پرمخ بيول كيږي. د همدغه اهميت له امله د حاكم او د حاكميت د څرنگوالي ټاكل په اسلام كې شرعي او عقيدوي موضوع ده. او اسلامي شريعت د حاكم د ټاكلو لپاره د داسې لارو چارو د خپلولو امر كړى چې په نتيجه كې ئې صالح حاكم او عادل حاكميت رامنځ ته شي. د اسلام فقهاؤ د حاكم د تعين او عزل (ټاكلو او ليرې كولو) لپاره د شريعت په رڼا كې داسې معيارونه او قيود وضع كړي چې په عملي كولوئې اسلامي ټولنه د حاكميت په ډگر كې له ټولنيز اضطراب څخه د تل لپاره په امان پاتې كيږي.

په اسلام كې د حاكم له اساسي او مهمو مسؤليتونو څخه د اسلامي شريعت نافذول، له هيواد او دين څخه دفاع كول، دوگړو د فردي او اجتماعي حقوقو تامين، او په نړيواله توگه د مسلمانانو له حقوقو څخه دفاع ده. دا چې ددغه ډول حاكم په شتون كې دنړيوالو كفري هيوادونو

اهداف په اسلامي نړۍ کې نه پوره کيدل، نو ئې په مختلفو لارو چارو په اسلامي نړۍ کې د حاکم او حاکمیت لپاره نوي معيارونه په مسلمانانو وروټپل. (چې په نتیجه کې ئې داسې نظامونه او حاکمان په اسلامي نړۍ مسلط شول چې د نړيوالو کفري هيوادونو گټو ته دخپلو هيوادونو او ولسونو پر گټو ترجيح ورکوي. چې دغه ډول حاکمان په لاندې ډولونو کې ليدلای شو:)

الف- شاهي حکومتونه:

شاهي حکومتونه که اسلامي نظام تطبيق کړی بنائي تر ديموکراتيکو حکومتونو غوره وي ځکه چې دهرحاکم په مړينه به په هيوادونو کې نوي نوي اضطرابونه نه راځي. خو اوس چې کوم شاهي نظامونه په ځينو اسلامي هيوادونو کې حاکم دي ټول د استعماري هيوادونو لخوا په خلکو ټپل شوي دي. او له همدې امله تل کوبنس کوي چې د استعماري هيوادونو د مصالحو په تامين هغوئ له ځانه راضي وساتي. ترڅو د ډير وخت لپاره په قدرت کې پاتې شي. که څه هم چې دا کار ورته د استبداد، ظلم، او اسلام د بنمنۍ په قيمت تمام شي. بله دا چې په دغه ډول شاهي کورنيو کې واک په موروثي شکل له يوه څخه بل ته په اتوماتيک ډول ليرېږي. او دې ته نه کتل کېږي چې آيا په راتلونکي حاکم کې د صالح او اهل حاکم وړتيا شته او که نه؟ ډير ځلې خو داسې هم پېښېږي چې استعماري هيوادونه په شاهي کورنۍ کې تر ټولو يو بې کفايته او نا امله شخص انتخاب کړي. ترڅو په پوره بې پروايۍ دخپل دهيواد او ولس گټې له پامه وغورځوي. او په ټول حماقت د پردیو په اشارو وچلېږي.

د نن شاهي نظامونه د مسلمانانو لخوا ندي رامنځته شوي. غربيانو حاکم کړي دي. دغه حکام خپل هيوادونه او ولسونه د زور او اجبار له لاري په هغو طريقو چلوي چې غربيانو ورته ټاکلي. او که څوک ددغه ډول مفسدو حاکمانو پر خلاف د اعتراض غږ پورته کړي په ډيرې بې رحمۍ وهل، تړل، شړل، او وژل کېږي. دغرب د بشري حقوقو

سازمانونه هم ددغه ډول (مترقي؟! حاکمانو له ظلم او استبداده سترگې پټوي. او هم دغه ډول چارې په بيلا بيلو نومونو ستايي. او دفاع ورڅخه کوي.

د شاهي کورنيو غړي او وليعهدان اکثره د غرب له تعليمي مؤسساتو او پوهنتونونو فارغ شوي وي. او فکري معيارونه ئې هم دغربيانو په څير وي. له خپلو ولسونو څخه دومره پردي شوي وي چې د ژوند په هر څه کې دخپلو هيوادونو له خلکو مختلف وي. دخپل دين او قوم اخلاقي ارزښتونه ورته دغربي ارزښتونو په مقابل کې هيڅ اهميت نلري.

ب: کودتايي حکومتونه:

دوهم ډول حکومتونه په اسلامي نړۍ کې هغه کودتايي حکومتونه دي چې د پرديو لخوا د روزل شويو او پالل شويو متنفذو خلکو او جبهتونو په لاس رامنځته شوي دي. ددغه ډول حکومتونو تر شا استعماري هيوادونه په پوځي او سياسي لحاظ ولاړ وي. لکه څنگه چې د پرديو لخوا رامنځته شوي وي هماغه ډول د پرديو لپاره په خپلو خلکو او هيوادونو حکومت هم کوي. دغه حکومتونه دخپل حاکميت د بقا لپاره داسې نظامونه او قوانين جوړوي چې په هر حالت او شکل کې د دوي حاکميت استمرار تامين کړي. دې ته هيڅ پام نه کوي چې دغه ډول نظامونه او قوانين دخلکو له دين، اخلاقو، ملي ارزښتونو، مدني ژوند او نورو طبيعي غوښتنو سره سمون لري او که نه. دغه ډول کودتايي نظامونه تر هرڅه دمخه له ټولو هغو خلکو زندانونه ډکوي چې دخپل زوال خطر ورڅخه احساسوي. او که کله له يوه ملي پاڅون سره مخ شي نو بيا دوسلي او ځواک بې دريغه استعمال ته مخه اړوي. او که په دې هم چاره ونشي نو بيا پردي پوځونه خپل هيواد ته راوبولي. او هر څه دهغوی په اختيار کې ورکوي. اسلامي نړۍ په شلمه ميلادي پيړۍ کې له دغه ډول حکومتونو ډيره گریدلې ولاتر اوسه کړيږي. دهرڅه ځکه

پېښېږې چې په اسلامي نړۍ کې د حاکمیت او حکومت معيارونه پردي دي.

ج: پوځي حکومتونه:

په اوسنۍ اسلامي نړۍ کې ډیر ځله داسې پېښېږې چې کله هم ملکي او یا د غربيانو په اصطلاح (جمهوری) حکومتونه د استعماري حکومتونو د مصالحو په تامین کې پاتې راشي، د خطرناکو فیصلو له کولو څخه عاجز شي، او دا ویره ورته پیدا شي چې کیدای شي واک د اسلامي او ملي ځواکونو لاس ته ورشي، او د دغه ډول حالت د راتللو په صورت کې به دهغوئ ټول بنکیلاکي مصالح په خطر کې ولوېږي، نو هماغه وي چې بیا د پوځي کودتا گانو لپاره لاره هواره کړي چې د کودتا په نتیجه کې پوځي حکومت رامنځته کېږي چې دغه پوځي واکمن بیا ټول هغه قوانین او نظام له منځه وړي چې کیدای شي تر یو حده به اسلامي او ملي مصالح ورکې خوندي وو. استعماري قوتونه دغه ډول پوځي حکومتونو ته وظیفه ورکوي چې د خپل ولس په خلاف وجنگېږي. او خپلو خلکو ته چې داستعمار او غلامۍ مخالفت کوي، پردي، د هیواد او سولې دښمنان ووايي، او استعماري یرغلگرو او مداخله گرو هیوادونو ته د دوستانو لقب ورکړي، او له هغوئ سره د (دوستۍ) (امنیت) او (ستراتیژیکو) تړونونو په نامه د غلامۍ او ذلت معاهدې امضاء کړي. او دهغو آزادې غوښتونکو چې په هیواد کې د دغه ډول پوځي واکمنو مخالفت کوي، دله منځه وړلو کوښښ کېږي.

دغه ډول پوځي واکمن د هیواد ټولې ملکي ادارې، پوځ، د اقتصاد ملي منابع، او هر څه د پرديو په غلامۍ کې د خپلې بقا پخاطر استعمالوي. او ولس ته له حساب ورکولو ځان لوړ گڼي.

اکثره دغه ډول پوځي حکومتونه په هغو هیوادونو کې رامنځته کېږي چې هلته ولسونه په اسلامي روحیه عیار وي. او اسلامي او جهادي حرکتونه واک ته د رسیدلو په درشل کې وي. دغه شومه تجربه څو څو

ځله په تيرو تقريباً سلو کلونو کې په اسلامي هيوادونو کې تکرار شوې ده.

د : جمهوري او انتخابي حکومتونه :

جمهوري او انتخابي حکومتونه که څه هم په سطحي نظر تر استبدادي شاهۍ، کودتايي او پوځي حکومتونو بڼه ښکاري، خو په حقيقت دغه ډول حکومتونه تر ټولو خطرناک دي. او منفي آثار يې تر ټولو دوامداره وي. او دا ځکه چې دغه حکومتونه د غربي ډيموکراسۍ، غربي جمهوري اصولو، او غربي سياسي ارزښتونو په بڼه را منځته کېږي، چې د اسلامي نړۍ له ديني، ملي، اخلاقي، او سياسي اصولو او ارزښتونو سره په ټکر کې دي، چې په لاندې ډول يې ليدلای شو:

۱. د غربي ډيموکراسۍ پر بنسټ ولاړ انتخابات انسانانو ته د علم، تجربې، عقل، ديندارۍ او امانتدارۍ په معيار نه گوري، بلکه ټولو وگړو ته په يوه سترگه گوري. د مثال په ډول د حاکم په انتخاب او د قانون په تصويب کې د سترعالم او قانون پوه درايې او د داسې يو شخص درايې ترمنځ چې کثافات ټولوي او تشنابونه پاکوي هيڅ تفاوت نشته. يا په بل عبارت د يو شيخ الحديث يا مفتي اعظم او د يوه داسې چا درايې ترمنځ هيڅ تفاوت نشته چې په ملي سطحه په خيانت، غدارۍ، او هر ډول بد اخلاقي پيژندل شوې وي. دواړه يوازي يوه يوه رايې استعمالولی شي، پرته لدې چې دې خبرې ته وکتل شي چې عالم او مفتي اعظم يا قاضي القضاة د هيواد د مصالحو په تشخيص کې تر يوه بد اخلاقه او فاسد انسان څومره غوره دی.

۲. د غربي ډيموکراسۍ پر بنسټ ولاړ انتخابات د هيواد هر وگړي ته دا حق ورکوي چې د رياست او يا بلي وظيفې لپاره کانديد شي. که څه هم چې هغه د هري عقيدې لرونکی وي. يا په بل عبارت لکه څنگه چې د صالحو کانديدانو پر مخ د کانديدولو دروازه خلاصه ده، همدا ډول د فاسدو او مفسدو پر مخ هم د کانديدولو

دروازه خلاصه ده. بلکه په اوسنۍ اسلامي نړۍ کې تقریباً نوی فیصده د مصلحو خلکو پر مخ د کاندیدیدلو دروازی تړلې دي، او هم پر اسلامي احزابو په بیلا بیلو بهانو بندیزونه لگول شوي، او کار کوونکي ئې له فعالیت څخه منع کیږي. ډیر ځلې داسې هم پېښ شوي چې اسلامي جهتونه او احزاب په انتخاباتو کې بریالي شوي خو وروسته بیا دهغوئ حکومتونه دپوځ او یا کودتا هگانو له لارې له واکه لیرې شوي، او په مسئولینو ئې زندانونه ډک شوي دي.

۳. دغربي ډیموکراسۍ پر بنسټ ولاړ حکومتونه فیصلې روا او ناروا، یا صلاح او فساد ته په کتلو سره نه کوي، بلکه هلته د اکثریت رایې ته کتل کیږي، هرڅه چې اکثریت خوښ کړل هماغه روا او صلاح ده، که څه هم چې د الله ﷻ د دین له احکامو سره سل فیصده مخالف هم وي. د مثال په ډول که اکثریت رایه ورکړي چې یو نارینه له بل نارینه سره، یا دوه ښځې یوه له بلې سره نکاح کولی شي، یا دا چې (سود) دې جائز شي، او یا دا چې ښځه دې خپل خاوند ته طلاق ورکړی شي، او هم یا دا چې دالله ﷻ شریعت ته دې د ژوند او دولت په چارو کې ځای نه وي، دا هرڅه قانون گڼل کیږي، او دهغه مطابق فیصله کیږي.

په بل عبارت داسي ویلای شو چې غربي ډیموکراسي دا نه مني چې قانون او شریعت دې دالله ﷻ له خوا وي، بلکه هغه تشریع او تقنین خپل حق گڼي. روا کول او ناروا کول د انسان حق گڼي، او دحق او ناحق لپاره معیارونه هم په خپله ټاکي.

۴. تجربې او مشاهدې دا ثابتې کړې چې په اسلامي نړۍ کې ټول هغه حکومتونه چې ځانته جمهوري یا ډیموکراتیک حکومتونه وایي دغرب په لیکه روان دي. او په خپلو ولسونو ئې غربي نظامونه او قوانین تحمیل کړي دي. او هم له دغو وراډ شویو قوانینو څخه د زور او زندان په مټ دفاع کوي، دالله ﷻ د دین په خلاف ئې علني

جگړه اعلان کړې، او مسلسلې هڅې کوي چې د هیواد په هیڅ قانون کې هیڅ اسلامي ماده پاتې نشي، او که پاتې هم شي دهغې د عملي کیدلو په مخ کې دومره شرایط او نور قانوني خنډونه راولاړ کړي چې دهغې مادې د شتون افادیت ورڅخه کړي. ددغه ډول جمهوري او ډیموکراتیکو حکومتونو حکام تل دا هڅه کوي چې څرنگه غربي فرهنگ په خپلو خلکو مسلط کړي. په دې لاره کې د وینو بهولو ته هم تیار دي، دا هرڅه د خپلو ولسونو په خلاف په داسې حال کې کوي چې ځانته ملي او ولسواکه حکومتونه هم وایي، خو که دولس اکثریت ورڅخه د دین او هیواد د ملي او معنوي ارزښتونو د ساتنې مطالبه وکړي نو بیا د ارتجاع، بنسټ پالنې او... په نوم خپل کيږي.

په لنډه ویلای شو چې په اسلامي نړۍ کې دا هر څه ځکه کیږي چې مسلمانان د حاکمیت په ډگر کې دخپلو معیارونو له لرلو څخه محروم کړای شوي دي. او هر څه ئې د پرديو په معيار او تله تلل کیږي.

۲- د تعلیم ډگر:

دولسونو دترقي او زوال راز په تعلیم او تربیه کې نغښتی دی. هر هغه ولس چې د تعلیم او تربیې په ډگر کې تر نورو مخکې وي، هغه په مادي پرمختګ کې هم تر نورو مخکې وي. او هر کله چې تعلیم او تربیه د ولس له عقائدو، افکارو، نظریاتو، او اجتماعي فرهنگ سره همغږې وي نو بیا ئې ولسونه په منلو او خپلولو کې هیڅ مشکل او حساسیت نه ښيي. او په ډیره بیرته او په پراخه پیمانه خپریږي. د حالاتو او شرائطو د بدلون په نظر کې نیولو سره وده هم کوي. چې په هر پړاو کې د ولس، هیواد، او سیاسي حاکمیت د ارتقا سبب ګرځي.

خو که چیرته تعلیم او تربیه د هیواد دخلکو د دین، اخلاقو، سیاسي او اجتماعي فرهنگ ترجمانه نه وي، بلکه د بل چا لخوا او د بل چا د اهدافو د تر سره کولو لپاره دبل قوم او دین په سیاسي، فکري، او اجتماعي بنسټونو ولاړه وي، او په مسلمانې ټولنې د جبر په صورت کې

ورتپل شوې وي. او ددغه ډول تعليمي نصاب او نظام په نتيجه کې را لوی شوي نسل عملاً دا ثابته کړې هم وي چې د خپل دين او عقايدو په هکله نه يوازې بې اعتنا دي، بلکه ښکاره دښمني هم ورسره کوي. دا ئې هم ثابته کړې وي چې دخپل هيواد او ولس پرگټو د بل استعماري هيواد گټو ته ترجيح ورکوي. له خپل تاريخ څخه کرکه لري، خو د غرب په تاريخ وياړي. او خپل خلک په زوره د کفري هيوادونو غلامۍ ته اړ باسي. نو بيا به طبيعي وي چې دولس د فکرو فرهنگ ساتونکي ددغه ډول وارډو شويو او پرديو نصابونو او نظامونو په خلاف راپورته شي.

کيدای شي ځينې خلک داسې فکر وکړي چې اوسنيو حاکمو نظامونو ځکه غربي ډوله تعليمي نظام او نصاب خپل کړی چې په مادي ډگر کې پرمختگ وکړي. او د غرب دتعليم او ټکنالوژۍ له تجربې څخه استفاده وکړي. دا خبره تر ډيره حده معقوله ده. خو پدې هکله لاندې دوه مهمې خبرې ديادولو وړ دي.

۱. مونږ که ضرورت لرو نو هغه دغرب علومو او تخنيک ته دی، نه د غرب فرهنگ، اخلاقو، نظرياتو، دين او دژوند فلسفې ته. خو په اسلامي نړۍ کې وينو چې دتعليم او تربیې وزارتونه د غرب د علومو له خپلولو دهغه د فرهنگ خپلولو ته ډير ليواله دي. او په دې ډگر کې هر کال په لس گونو ميليونه ډالره مصرفوي. که دغه درانه مصارف د غربي فرهنگ او اخلاقو د ترويج په ځای د علومو په ترويج، دلابراتوارونو په رامنځته کولو، او د تعليمي سامان آلاتو او وسايلو په اخستلو مصرفيدلای، نو پايله به ئې تر اوسنې حالت ډيره غوره وه.

۲. که دا ومنو چې د غرب د تعليمي نظام او نصاب خپلول د پرمختگ سبب گرځي، او د پرمختگ په صورت کې به هيوادونه آزاد، او ولسونه دخپلې ارادي خاوندان شي، خو دا هم په عمل کې نه ليدل کيږي. ډير اسلامي هيوادونه ښه لوړ صنعتی معيار ته

ورسیدل، ښې درنې وسلې او پوځي تجهیزات ئې هم جوړل کړل، ځینو ئې اتوم بم هم جوړ کړ، خو بیا ئې هم نه هیواد ونوړیښتنې آزادي ولیدله، او نه ئې خلک دخپلې ملي ارادې خاوندان شول. له هر څه سره د استعماري هیوادونو په خدمت کې پاتې دي. او دا لدې امله چې تعلیمي نصاب ئې خپلو لوستونکو ته د آزادۍ او خپلې سیاسي او ملي ازادې پیغام نه لري.

د اسلامي نړۍ د تعلیم وزارتونو په تعلیمي نصاب کې د تعلیم معیار یوازې دومره ایښی چې لوستونکي ئې یوازې حکومتی ماموریت ورباندې وکولی شي او بس. دا چې تعلیمي معیارونه دې دومره لوړوي چې په لوستونکي کې ئې ابتکاري صلاحیتونه پیدا کړي، او علم دې له نظریې څخه عمل ته واړوي ډیر لږ لیدل کیږي. همدا سبب دی چې سره له دې چې په اسلامي نړۍ کې په میلیونونو ځوانان په مکتبونو او پوهنتونو کې عصري علوم لکه کیمیا، فزیک، ریاضی، بیالوژي، جیولوجي، او نور علوم زده کوي، خو تقریباً یوازې یوفیصد ئې په دغو علومو کې د عمل ډگر ته راوځي. او له پاتې نورو څخه ئې زده کړي نظریات هم بیرته هیر شي.

که په شلمه پېړۍ کې په اسلامي نړۍ کې د عصري تعلیم بهیر ته وگورو نو وینو چې څومره چې د عصري تعلیم لمن خوره شوې په هماغه اندازه ددغه ډول تعلیم لرونکي له دین، معنویت، اسلامي اخلاقو او تهذیب څخه هم لیرې شوي دي. دا سمه ده چې د عصري تعلیم په درلودونکو کې هم د اسلامي فکر ځینې ستر ستر پوهان رامنځته شوي. خو هغوی د عصري تعلیم د پانگې او محتوی دخپلولو په نیتجه کې نه، بلکه له دغه نصاب او نظام څخه دباندې په بل چاپیریال کې د اوسیدو، اوله مسلمانو مفکرینو څخه د تاثر په نتیجه کې رامنځته شوي دي.

که په شلمه پېړۍ کې د اسلامي نړۍ سیاسي او تحریکي بهیر ته وگورو، نو بیا هم وینو چې ټول سیکولر(لاینه) او یا الحاد ته مائل (چپي) احزاب او دهغوی پلویان ټول د همدغه عصري تعلیم دمحیط

چې له ديني روح څخه تش دی زیربنه دي. او دا هم ټولو مسلمانانو وليدل چې اسلامي نړۍ ددغو احزابو او دهغو له حاکمیتونو څومره وکړیده. دهمدغه بې معنویته عصري زده کړې خاوندانو په اسلامي نړۍ کې په لکونو مسلمانان په منځنۍ آسیا، افغانستان، عربي او فریقایي هیوادونو کې پدې خاطر ووژل، او یا یې په زندانونو کې بند کړل چې هغو د معاصر جاهلیت وارد شوي قوانین او نظامونه نه منل. او دخپلو اسلامي او ملي نوامیسو او ارزښتونو په ساتلو ئې ټینګار کاوه. او له هغو څخه د دفاع په لاره کې هر ډول قربانیو ته حاضریدل.

که په یوه ژور نظر د اسلامي نړۍ تعلیمي بهیر ته وګورو نو وبه وینو چې د تعلیم په ډګر کې هر څه دغرب له لوري په ډیزاین شوې طرحه روان دي. او نتائج ئې هم په هماغه بڼه کې راڅرګندیږي چې غرب ئې غواړي. دغه ډول تعلیمي انحراف له مسلمانو پوهانو او نظامونو څخه یو هر اړخیز سنجول شوی او انقلابي علاج غواړي. خو دا چې په اسلامي نړۍ تپل شوې پردي پالونکي حاکمیتونه ددغه ډول جزري علاج په مخ کې خنډ واقع کیږي نو طبیعي ده چې لومړی باید د امت ریښتیني او مجاهد بچیان ددغه خنډ له منځه وړلو لپاره راپورته شي، که څه هم چې دغه کار به دیوی عبوري مرحلې لپاره په اسلامي هیوادونو کې یو څه اضطراب رامنځته کړي چې د تدبیر، ثبات او استقامت په نتیجه کې به په خپله له منځه ځي.

د تقنین او نظام ډګر:

نظام او قوانین هغه څه دي چې د ټولنو او افرادو حقوق، وجایب او مسؤلیتونه تعینوي. او په ټولنو کې د فساد او اضطراب مخه نیسي. خو د نظام جوړول او دقوانینو تصویب باید د ټولنې د دین، فرهنگ، اخلاقي او معنوي ارزښتونو، سیاسي، اجتماعي، اقتصادي، تاریخي او طبیعي واقعیتونو او حقائقو په رڼا کې او د ټولنې درواني کیفیت په نظر کې نیولو سره تر سره شي، تر څو داسي نشي چې غوښتنې او

ضرورتونه يو ډول وي او نظامونه او قوانين بل ډول رامنځته شي، چې پدې حالت به بيا د ټولنې او قوانينو تر منځ جگړه او کشمکش يوه طبيعي نتيجه وي. له يوې خوا به خلک دخپلو ديني، اخلاقي، اجتماعي، سياسي او نورو ارزښتونو د خوندي پاتې کيدلو لپاره مبارزه کوي، او له بلې خوا به نظام له خلکو څخه د قوانينو د تطبيق او رعايت د غوښتنې په لار کې له زوره کار اخلي.

که د پورتنۍ فطري او طبيعي فارمول په رڼا کې د اسلامي نړۍ اوسني وضعیت ته وگورو، نو وينو چې تقريبا په ټوله اسلامي نړۍ کې دولسونو او نظامونو ترمنځ له تيرې يوې پېړۍ راهيسې ترخه او نه تماميدونکې جگړه روانه ده. ددې جگړې يوطرف هغه مسلمان ولسونه، اسلامي تحريکونه او نهضتونه دي چې انسانان د الله بنده گمان گنې او د هغو لپاره د الله ﷻ دقانون پلي کيدل د ټول بشریت د سعادت مصدر گڼي. هغو وايي چې انسانان الله ﷻ پيدا کړي، او هماغه الله ﷻ د دوی په غوښتنو، ضرورتونو، او استعدادونو تر هر چا ښه پوه دی. نو طبيعي خبره ده چې دهغه له لوري رالېږل شوي قانون دې د بشریت د چارو تر ټولو ښه تنظيموونکي او سمبالوونکي وي، چې دهغه د تطبيق لپاره مسلمان ولسونه او اسلامي نهضتونه دخپل پايښت او يا له منځه تللو په جگړه اخته دي.

دجگړې بل لوری بيا هغه مستبد نظامونه، او يا هغه جابر او سيکولر نظامونه دي چې دين اود مسلمانو ټولنو غوښتنو ته په هيڅ اهميت قائل ندي. مستبدو نظامونو د غرب او غربي استعماري قوتونو د برلاسي او د اسلامي قوانينو د له منځه وړلو لپاره داسې قوانين رامنځته کړي چې د ټولنې د فطري او طبيعي غوښتنو سره هيڅ اړخ نه لگوي. خو په عين وخت کې په خپل ټول قوت او فشار سره په مسلمانو ولسونو دخپلو نظامونو حاکميت او دخپلو وضعي قوانينو تطبيق ته دوام ورکوي. چې پدې لاره کې د لکونو او يا ميليونونو مسلمانانو او

آزدي غوښونکو دوژلو لپاره هم د هماغو قوانينو لمنه نيسي چې دوی په خپله جوړ کړي دي.

د مسلماني نړۍ د هيوادونو تقريباً ټول اساسي، حقوقي، مدني، جنايي، اقتصادي او نور قوانين له تيرې يوې يا يوې نيمې پيرۍ راهيسې په غربي بنسټونو ولاړ دي، چې د غربي هيوادونو داستعماري هڅو په نتيجه کې رامنځته شوي دي.

د اسلامي نړۍ په هيوادونو کې تقريباً ټول ملي او بين المللي تصاميم او فيصلي د هغو قوانينو او تړونونو په رڼا کې ترسره کيږي چې د غرب دمصالحو دخوندي ساتلو لپاره وضع شوي دي. د قوانينو په ډگر کې نه يوازې دا چې په سيمه ايزه توگه په هيوادونو کې غربي ډوله قوانين نافذ دي، بلکه د اسلامي هيوادونو حکومتونه په ټينگه د هغو نړيوالو او د بشري حقوقو او د ملگرو ملتو لخوا دجوړو شويو قوانينو منلو ته هم ژمن گرځولی شوي چې د هغو په وضع کې اصلاً اسلامي شريعت او د اسلامي نړۍ غوښتنو ته ځای ندی ورکړل شوی، خو غربي هيوادونو، دملگروملتو ادارې، د امنيت شوری، او نورو غربي ادارو خپلو دغو قوانينو ته داسې قداست وربښلی دی چې د قرآن او شريعت قداست ئې په مقابل کې ورته هيڅ اهميت نه لري.

د مثال په ډول که يو کار هرڅو دين حرام کړی او يا لارم کړی وي، خو چې د بشري حقوقو او يا نورو نړيوالو قوانينو سره چې اصلاً دغربيانو دمصالحو دخوندي کولو لپاره ليکل شوي مغايرت ولري هلته به هرو مرو د شريعت په پرتله دغو غربي قوانينو ته ترجيح ورکول کيږي، او دشرعي قانون د تطبيق مخنيوی به کيږي. او که چيرې کوم هيواد د شرعي قوانينو په پلي کولو اصرار وکړي، نو بيا به له ډول ډول تعزيراتو، او بنديزونو سره مخ کيږي او يا به په هغه هيواد کې د شرعي نظام د له منځه وړلو لپاره دسيسې او کودتا گانې په کار اچول کيږي. او يابه ئې هم په مقابل کې د داخلي جگړې لپاره ځينې اقليتونه

د حقوقو د غوښتنلو په بهانه راپورته کوي او له هغو څخه به د بين المللی ملاتړ لپاره هر اړخيزې هڅې په کار اچوي..

له دغه ډول غیر فطري او تپل شويو قوانينو او نظامونو څخه د خلاصون په لاره کې له ډيرو اوږدو تکراري تجربو، مسلسل زغم او صبر وروسته مسلمانو مفکرينو ته دا ثابته شوه چې د خلاصون يوازې يوه لاره شته او بس. او هغه لاره د مسلطو نظامونو په خلاف د يو مسلح جهادي او انقلابي پاڅون لاره ده چې په نتيجه کې ئې بايد دغه د پرديو په لاس جوړ شوي نظامونه او دهغوئ لخوا نافذ شوي قوانين په يو مخيز ډول له منځه ولاړ شي. او په ځای ئې پداسې حال کې اسلامي قوانين نافذ شي چې له هغو څخه د دفاع په خاطر په سياسي، فکري، اجتماعي پوځي، او علمي ډگرونو کې نه سترې کيدونکې هڅې په لار واچول شي.

پوځي او امنيتي ډگر:

دهر هیواد پوځي او امنيتي ځواکونه ددې لپاره جوړېږي چې دهغه هیواد د اوسيدونکو د ژوند لپاره يوه ډاډمنه فضا تامین کړي، دهیواد د جغرافيايي او معنوي سرحداتو ساتنه وکړي، پر هیواد او ولس ئې دیرغل مخه ونيسي، او د ضرورت په وخت کې د حق د اثبات او له هغه څخه د دفاع په لار کې په میړانه وجنگیږي. لکه څنګه چې امنيتي ځواکونه دنده لري چې په هیواد کې د نافذو قوانينو تطبيق تضمین کړي، دهر ډول ظلم او فساد مخه ونيسي. او دلایله امنیت د تامین لپاره مجرمین تعقیب کړي، او په ټولنه کې د مفسدينو ځالي ولټوي، او له منځه ئې یوسي. او هم د ضرورت په وخت دپوځي ځواکونو ترڅنګ د دښمن په خلاف وجنگیږي. یو ځواکمن پوځ او وینې او فعالې امنیتي قواوې باید ترهرڅه دمخه دخپل دین، عقیدې، هیواد، ولس او فرهنگ په غوښتنو د یو منظم ایډیالوژیک نظام او نصاب په وسیله وپوهول شي، او ددغو غوښتنو د تحقق په لاره

د قربانۍ ورکولو په روحیه وروزل شي. تر څو هغوی خپل ځان د معاش او وظيفې په بدل کې د اجير او نوکر په حيث ونه پيژني. بلکه تل د سربښندنې او قربانۍ لپاره دمجاهد په صفت تيار وي. او خپل مسؤليتونه له الله ﷻ څخه دويږي او له هغه څخه د مکافات او مجازات په روحیه سرته رسوي. د اسلام ستر پيغمبر ﷺ خپل د اصحابو کرامورضی اله عنهم پوځ په همدغه روحیه روزلی او سمبال کړی و. ځکه خو ئې وکولی شول چې په ډيره لږه موده کې د عربو له جزيرې اودهغې له شا او خوا سيمو څخه د کفر او شرک تغر ورتول کړي، د نړۍ د يوې لويې امپراطورۍ (فارس) استبدادي حاکميت ته د پای ټکی کېږدي.

د پيغمبر ﷺ د اصحابانو او تابعينو په اسلامي عقيدې سمبال لښکر نه يوازې دا چې په لنډه موده کې يو لوی ځواکمن دولت تاسيس کړ چې حدود ئې له چين او قوقاز څخه نيولی تر مراکش او اسپانيا پورې غزیدلي وو. دهند او مدیترانې په سمندرونو ئې واک چلیده. بلکه دنړۍ لویو لویو دولتونو به کوبښن کاوه چې دخپلي بقا لپاره د اسلامي دولت حمايت حاصل کړي.

خو که د نن ورځې د اسلامي نړۍ پوځونوته وگورو نو وبه وينو چې هر څه ئې دخپل ماضی پر خلاف، او د پردیو په معيارونو ولاړ دي چې مشخصات ئې په لاندې ډول بيانولی شو:

۱) دنن ورځې د مسلمانو هیوادونو پوځونه په مجموع کې له دین او دیني ارزښتونو ډیر لرې ساتل کېږي. په تربیه او نصاب کې ئې دین، عقیده، آخرت، اسلامي تاریخ او د اسلام پوځي تاریخ هیڅ ځای نه لري. هڅه کېږي چې پوځونه او امنیتي ځواکونه د سیکولریزم (بی دینۍ) په اصولو وروزل شي. تر څو دهغوی په زړونو کې د اسلام لپاره هیڅ ډول مسؤلیت او وفاداري ځای ونه نیسي، او کومه ورځ دخپل مستبد حاکم د قوماندې په ځای شرعي اوامرو او احکامو ته ترجیح ورنه کړي.

۲ د اسلامي نړۍ پوځونه عملاً د استعماري هيوادونو د پوځي کارپوهانو او استاذانو لخوا په غربي يا روسي نصاب او معيارونو روزل کيږي. او بيا پوځي افسران د لوړو زده کړو لپاره هماغو استعماري هيوادونو ته استول کيږي چې دهغوئ په پوځي يوهنتونونو کې زده کړې وکړي او د پوځي زده کړو تر څنګ ئې له هر ډول اسلامي افکارو او انگيرونو څخه (مغزشوئې) هم تر سره شي. ډير ځله داسې پيښ شوي چې دغه ډول پوځي افسران بيا په خپلو هيوادونو کې دهماغو استعماري هيوادونو په ګټه په کودتا ګانو لاس پورې کړي او خپل ملي او قانوني نظامونه د بل چا لپاره راپرځوي، چې وروسته بيا پوځ او امنيتي ځواکونه هم په پټو سترګو دهمدغو کودتاچيانو په قوماندۀ چليږي.

۳ د اسلامي نړۍ د هيوادونو پوځونه په بيلا بيلو تړونونو او قراردادونو په داسې ډول په غربي هيوادونو پورې تړل شوي چې دهغوئ له اجازې او مشورې پرته يو اقدام هم نشي کولای. وسلې، طيارۍ، يوځي سامان آلات، او لوژيستيکي وسائل د داسې قراردادونو په ترڅ کې دهماغو استعماري هيوادو لخوا ورته برابرېږي چې په هيڅ ډول بايد له هغو څخه د اسلام د دفاع لپاره کار وانه خستل شي.

۴ په اوسينو پوځونو کې هغه افسران لوړو رتبو ته رسيدلای شي چې په مکمل ډول ئې دين او ديني ارزښتونو ته شا کړې وي. او د استعماري قوتونو د اعتماد وړ ګرځيدلي وي. د ترفيع او ارتقا لپاره داسې شرايط او معيارونه ټاکل شوي چې د ديني فکر لرونکي افسران بايد هيڅکله په هغو برابر رانشي. که چيرې يو نيم ځای کوم مسلمان افسر د خپل پوځي لياقت او وظيفوي وړتيا له امله کومې لوړې رتبې ته په رسيدلو بريالی هم شي نو هغه هم

په بېلا بېلو پلمو د قيادت له موقف څخه لري ساتل کيږي،
بدناميږي او يا د کودتا او يا کوم بل تور په جرم اعداميږي.

۵) اوسني د اسلامي نړۍ عسکري ځواکونه ددې پر ځای چې له هيواد
او مقدساتو څخه دفاع وکړي، او هم ئې امنيتي ځواکونه
دمجرمينو او مفسدينو مخه ونيسي، او د ټولنې صالح خلک د
شريرو او ظالمو خلکو له شر څخه وژغوري، په خپله دخپلو
ولسونو په خلاف جنگيږي. دخپل ملت په خلاف د پرديو په
غوښتنه عسکري قوت استعمالوي، بمونه پرې اوروي، زندانونه
ترې ډکوي، او دخپل کور او کلي پرېښودلو ته ئې مجبور وي.
پوليس دمجرمينو، مفسدينو. ملي غدارانو او دفحشا د
خوروونکو ترڅنگ درېږي او امنيت ئې تامينوي. خو په مقابل کې
د ټولنې صالح خلک، علماء، مجاهدين، ملي مخور، او اسلامي
شخصيتونه ترې، وژني يې، او يا ئې دزدان تياروته غورځوي.
همدغه ځواکونه خلک دوسلې او زور په مټ اسلام ته له
راگرځيدلو څخه ايساروي. مسلمان داعيان، د اسلام مدافع
مجاهدين نيسي او په محاربو کفري هيوادونو ئې د څو پيسو په
مقابل کې خرڅوي. او دا هر څه ځکه کوي چې دوی د بل چا په
لاس، د بل چا په فکر، او نصاب، او د بل چا د اهدافولپاره روزل
شوي دي.

۶) ډير ځلي وليدل شول چې د مسلمانو هيوادونو پوځيان د دفاع او
مقاومت پر ځای د پرديو د يرغل په وخت کې د يرغلگرو تر څنگ
دریدلي. او دهغوئ تر قوماندې لاندې دخپل ملت په خلاف
جنگيدلي. او د استعمار د پاتې کيدو او د وام لپاره ئې دغلامۍ
په حالت کې هم قرباني ورکړې، چې ښه مثال ئې په افغانستان کې
د روسانو ترڅنگ دافغاني پوځ دریدل و. او دا دی اوس ئې بيا

وينو چې د هماغه پوځ او مليشو پاتې شوني د امريکايي پوځونو ترڅنگ دخپل ملت په خلاف په جگړه اخته دي.

پداسې حال کې چې د مسلمانو هيوادونو د پوځونو او امنيتي ارگانونو دغه حال وي، نو طبيعي به وي چې د مسلمانو ملتونو با احساسه غيږتې، په دين او آزدي مين ځوانان د يو مثبت بدلون په نيت ددغه ډول پوځونو او امنيتي ارگانونو په خلاف په وسلواله مبارزه لاس پورې کوي. که څه هم چې ډيره به ورته درنه تماميږي. د تحول لپاره هغوئ بنائي بله لار ونه لري. ځکه چې سيکولر (بي دينه) پوځونه، پردي پالونکي جنرالان، او د پرديو لخوا جوړ شوي حکومتونه او حاکمان ئې د عقل او منطق خبرې ته نه غوږ ږدي، او نه ئې دخپلو استعماري بادارانو لخوا د اوريدلو اجازه لري.

اعلامي ډگر:

اعلام په ټولنه کې د عمومي پوهاوي او اجتماعي لارښوني مسؤليت په غاړه لري. پدې معنی چې اعلام بايد د ټولنې د ټولو طبقاتو او وگړو د فکري ارتقا لپاره کار وکړي. خلک له حالاتو څخه باخبره وساتي. د ديني، ملي، اجتماعي، او فرهنگي ارزښتونو د پالنې اوله هغو څخه د دفاع په لار کې افراد او ټولنيز بنسټونه او ادارې خپلو مسؤليتونو ته متوجه کړي. د حکامو او چارواکو د کړو وړو مثبت څارنه وکړي. فکري او ادبي ابتکارونو ته د ټولنې با استعداد وگړي وهڅوي. او هم د ټولنې د ترفيهي ذوق د پوره کولو لپاره داسې ادبي مواد رامنځ ته کړي چې د ټولنې په افرادو کې عواطف او احساسات د خير او لوړو انساني اهدافو په لور څپاند کړي. او د هر ډول شر، ظلم، او ابتذال څخه دخلکو په زړونو کې کرکه د تل لپاره ژوندۍ وساتي.

په دې وخت کې اعلام دخپل تاريخ تر ټولو پرمختللي مرحلې ته رسيدلی چې عموماً په دری صنفونو ویشل کيږي.

الف: چاپي اعلام:

لکه کتابونه، مجلې، اخبارونه او داسې نور چې په پراخه پیمانه، رنگین شکل، او عصري ډیزاین چاپیږي، او تقریباً د ټولنې ټولو لوستو خلکو ته رسیږي. خو دا چې نالوستي خلک مطبوعات نشي لوستلي د هغوی لپاره بیا صوتي د (اوریدلو) او تصویری د (لیدلو) اعلام رامنځته شوی.

ب: صوتي اعلام:

لکه راډیو، فیتې، او دې ته ورته وسایل چې په اسانۍ سره دهر چا او هرې کورنۍ غوږ ته په هر ځای کې خپل پیغام په آسانه ورسوي. او په هغوی تاثیر کوي. چې پدې لړ کې راډیو تر ټولو مهمه وسیله ده چې پیغام د سمې، غرونو، دښتو، ځنگلونو، وچې او سمندر هرځای ته رسوي.

ج: تصویری د (لیدلو) اعلام:

لکه تلویزون، سینما، سي ډي، کمپیوتر، ویډیوفون، سټیلايټ، تیاتر، او نور چې په ډیره مؤثره توګه او عالي کیفیت هره صحنه په ژوندي ډول دخلکو مخته رږدي. او لیدونکي مستقیماً تر تاثیر لاندې راولي. هر څومره چې د اعلام ډولونه ډیرېږي او کیفیت یې پر مختللي کيږي په هماغه اندازه یې د تاثیر اونفوذ ساحه پراخېږي.

اوس په نړیواله سطحه د هر ډول اعلام واګي او کنټرول د بین المللی صهیونیزم او استعماري دولتونو په لاس کې دي. او په سیمه ایزه سطحه یې تقریباً ټول اسلامي دولتونه او دهغوی اعلام هم تر تاثیر لاندې راوستلی دی. د نړیوال صهیونیزم په تر ټولو خطرناک کتاب (یهودي پروتو کولونه) چې د ټولې نړۍ د کنټرولو لپاره د صهیوني کارپوهانو د نظریاتو او پلانونو مجموعه ده راغلی چې:

((په نړۍ کې ټول اعلام زموږ په منګولو کې دی. که یوه نیمه جریده چیرې آزده هم پاتې وي هغه دومره د اهمیت او تاثیر وړ نه ده. هغه به هم په یوه یوه ډول دخپلو اهدافو لپاره وکاروو)) همدا راز په بل ځای

کې ليکي: «د دنيا ټول نشراتي ارگانونه او د فکر دخورولو ټولې ادارې بايد زموږ په کنټرول کې وي. که چيرې کومه اداره زموږ مخالفت وکړي دهغې د بندولو لپاره به له قانوني لارو چارو کار اخلو». همدا ډول ليکي: «(په دنيا کې به ډيرې مجلې او اخبارونه داسې وي چې په ظاهره به بيلابيل افکار او نظريات خپروي خو د پردې تر شا به ټول زموږ د اهدافو لپاره کار کوي»^(۱)

که په اسلامي هيوادونو کې د اعلام د ټولو ډولونو عملي او واقعي حالت ته وگورو نو وينو چې په اسلامي نړۍ کې د اسلام او مسلمانانو په ځای غرب او د غرب سياسي، فکري، اجتماعي، اقتصادي، او ستراتيژيکو اهدافو لپاره په کار اچول شوي دي. پدې معنی چې مسلمان هيوادونه تلویزونونه لري خو ددې پرځای چې خلکو ته اسلامي او ملي ارزښتونه ورمعرفي کړي شپه او ورځ ورته د غربي ډوله ژوند د تیرولو تلقین ورکوي. هغه ډول صحنې او پروگرامونه خپروي چې مسلمان لیدونکي له اسلامي ارزښتونو، او خپل ملي او تاریخي اصالت څخه پردي کوي. او دجنس، هوس، موډ، فیشن او غربي ټولنو په تقلیدنې اخته کوي. ځوانان او پیغلې د ټولنې د اصولو او ضوابطو په خلاف د آزادۍ په نوم بغاوت ته رابولي.

همدا ډول اسلامي هيوادونه راډیوگانې لري خو خپرونې ئې د تلویزوني خپرونو په څیر د ژوند په هر اړخ کې د پرديو مطالب او محتوی خپروي. که چيرې ئې يونيم پروگرام د اسلام په اړه هم وي هغه هم نیمگړې، سطحي او صوفیانه غوندې یوشی وي چې د اسلام د حاکمیت، اسلامي نظام، او صحیحې عقیدې لپاره ورکې هېڅ نه وي. بلکه تر دې ور هاخوا ډیر ځلې ددغه ډول تش په نامه اسلامي پروگرامونو په واسطه اسلامي مفاهیم تحریفوی. او یا هم هغه څه د اسلام په نوم معرفي کوي چې هغه اصلاً اسلام نه وي.

(۱) - د دنيا دمعاصلو دینونو او مذهبونو مختصره انسايکلوپيډیا،

د راډيويگانو او تلويزونو نو تر څنگ د چاپي اعلام وسائل لکه اخبارونه، مجلي، نشريې، ناولونه، او داسې نور هم تقريباً پنځه نوي فيصده د داسې ټولنو او ليکوالانو لخوا خپرېږي چې د غرب په افکارو او نظرياتو روزل شوي، او سيکولريزم (بی ديني) ئې د عقيدې په حيث خپل کړی وي. دغه ډله خلک د سيکولريزم د اصولو پر اساس په دولت او اجتماعي ژوند کې د دين او شريعت لپاره په هيڅ رول قانع نه دي. خو په عين وخت کې بيا د غربي ډيموکراسۍ او غربي ډوله آزاديو او حقوقو لپاره تر شريعت او دين هم په ډير قداست قايل دي. او خپل فکرونه او قلمونه ئې شپه او ورځ ددې لپاره مسخر کړي دي چې څنگه دغه وارد شوي مفاهيم او ارزښتونه د مسلمانانو په ذهنونو ور وتپي.

پدې لاره کې دغه ډول خلکو ته په ټولو اسلامي مقدساتو او شرعي ارزښتونو د بريد کولو لپاره يوه خطرناکه وسله غربي نړۍ په لاس ورکړې چې د (بيان د آزادۍ) نظريه ده. هغه چې د غرب په نظرياتو او نصاب تربيه شوي فرهنگيان ورڅخه د اسلامي مقدساتو په ضد کار اخلي. او کله هم چې د دوی د فکري جناياتو په خلاف په خلکو کې کرکه او نفرت راوپارېږي نو بيا غربي نړۍ او په اسلامي هيوادونو کې د هغوی حاکم نظامونه دغو مجرمينو ته د بيان د آزادۍ په دليل براءت ورکوي او هم دفاع ورڅخه کوي.

د اعلام په ډگر کې نه يوازې داچې په اسلامي نړۍ کې د ننه فساد حاکم دي. بلکه له خارج څخه هم هره ورځ په زرگونو ساعته راډيويي او تلويزوني خپرونې مسلمان هيوادونه تر خپل پوښښ لاندې راولي، او د اسلامي امت د بچيانو فکري مسير وربدلوي.

انټرنيت او نوري کيبل لا نور هم د اسلامي هيوادونو په فکري او اخلاقي فضا باندې د غرب تسلط ور آسانه او هر اړخيز کړ. په اسلامي نړۍ کې نه يوازې دا چې د مسلمانانو اعلامي سنگرونه خالي دي، بلکه دهغو ډکولو لپاره مؤثر کونښنونه هم نه تر سره

کيږي چې دا بيا د اسلامي حرکتونو او نهضتونو يوه بله غميزه ده. د ميډيا او مطبوعاتو په ډگر کې مسلمان امت ځکه له بدې ورځې سره مخ دې چې پدې ډگر کې هم مسلمانان په پرديو معيارونو روان دي.

د ټولنيز ژوند او فرهنگ ډگر:

هر قوم او ملت په نړۍ کې يو ځانگړی فرهنگ او د ټولنيز ژوند يوه ځانگړې بڼه لري چې هغه ئې د اجتماعي پيژندگلوې مظهر وي، او په خاص ډول هغه ملتونه چې په کوم دين عقیده لري، هغوی تل هڅه کوي چې ملي تشخص ئې مستقل وي، او په بل قوم او ملت کې مدغم نشي.

که د يوه ملت وگړي خپل ملي لباس، خپل فرهنگ، او خپل د پيژندگلوې نور مشخصات له لاسه ورکړي، هغوی که هر څومره هوښيار، باسواده، او په مادي لحاظ پرمختگ وکړي، بيا هم يو مستقل ملت نه بلل کيږي.

مسلمانان هم د نړۍ د نورو ملتونو په منځ کې په خپل ځانگړي فرهنگ او د اجتماعي ژوند په ځانگړې بڼه پيژندل کيږي، او دهغې په وسيله له کافرو قومونو سره خپل توپير ثابتوي. او که دغه توپير له منځه ولاړ شي، بيا نو د دوی او د کفارو تر منځ په ظاهري بڼه کې فرق نه پاتې کيږي.

د هر قوم فرهنگ، ژوند بڼه، لباس، عادتونه، رواجونه، جشنونه، او د لمانځلو خاصې ورځې دهغه قوم په دين، اعتقاداتو، اخلاقو، تاريخي اصالت، طبيعي او جغرافيوې موقعيت پورې اړه لري، چې دهغو پريښودل په حقيقت کې له خپل ځان او خپل قوم څخه د پردي کيدلو په معنی دي.

له کومي ورځې چې د اسلامي نړۍ هيوادونه د غرب تر استعمار لاندې راغلي دي، له هماغې ورځې غربيانو کونښبونه پيل کړي چې مسلمانان په اجتماعي او فرهنگي لحاظ هم په خپل ځان پسې روان

کړي. له دې کار څخه د غربي استعماري هيوادونو درې مهم هدفونه دي چې په لاندې ډول ئې يادوو:

الف: د مسلمانانو فرهنگ چې يو اسلامي فرهنگ دي، او په هرڅه کې ئې د سموالي او ناسموالي معيار اسلامي شريعت دي. (غربيان غواړي مسلمانان له خپل فرهنگ او ډيولنيز ژوند له بني څخه پردي کړي، او د مسلمانانو د فرهنگ او ټولنې هرڅه بيرته پاتې، ارتجاعي، او د زمانې له موده لويديلي معرفي کړي، او پرځای ئې هغوی غربي فرهنگ، عادتونو، رواجونو، لباس، او ژوند دود ته تشويق کړي، چې پدې کار سره به ئې د مسلمانانو او اسلام تر منځ بيلتون ايجاد کړي وي چې همدا د غرب اساسي هدف دی.)

ب: کله چې د مسلمانانو او غربيانو اجتماعي او کلتوري ژوند يو ډول شي، او غربيان د ټولنې او کلتور په ډگر کې د مسلمانانو لپاره د ماډل او نمونې په حيث معرفي شي، نو طبيعي ده چې په هغه وخت کې به د مسلمانانو له زړونو د غرب د مسيحي او يهودي ټولنې په اړه کرکه او نفرت په خپله ووځي. او هغوی به ورته د بنمنان نه، بلکه دوستان، او د تمدن استاذان ښکاري چې بايد پيروي ئې وشي، نه دا چې د بنمني ورسره وشي.

پداسې حال کې چې الله تعالي هغوی مسلمانانو ته د د بنمنانو په حيث معرفي کړي دي، او دا ئې ورته ويلي چې يهود او نصاري په دوستۍ

مه نيسي ﷺ فرمايي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ

أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ المائدة: ٥١

ترجمه: (ای مؤمنانو! يهود او نصاری په دوستۍ مه نيسي. د دوی ځینې ئې د ځینې نورو دوستان دي، او که له تاسو څخه څوک دوی په

دوستۍ ونيسي نو دي هم له هغوی څخه دی. الله ظالم قوم ته هدايت نه کوي).

غربيان غواړي د فرهنگ او ټولنيزو عادتونو او رواجونو له لارې مسلمانان په خپله لاره روان کړي، له همدې امله غربي ميډيا مسلمان امت د غربي فرهنگ او ټولنې دورځو لمانځلو ته هڅوي، بلکه غربيانو خپلې ورځې، عادتونه، او مناسبات د ملل متحد، يونيسکو، او نورو غربي نړيوالو ادارو له لارې نړيوالې ورځې گرځولي دي چې بايد د نړۍ ټول ملتونه ورته احترام وکړي، او وئې لمانځي. له همدې امله غرب او په سر کې ئې امريکا خپل فرهنگ ته د نړيوال فرهنگ، او خپل نظام ته د نړيوال نظام نوم ورکوي.

له بده مرغه چې مسلمانان د فرهنگ او ټولنيز دود او دستور په ډگر کې هم په پرديو معيارونو روان دي چې دا د اسلامي امت د ذلت يو بل عامل دی.

ج: غربي هيوادونه غواړي چې په اسلامي نړۍ کې دغربي کلتور، موډ، فيشن، او عادتونو په خپرولو په مسلمانانو کې هم د غربيانو د ژوند ضرورتونه ايجاد کړي. او ددغو (وارداتي) ضرورتونو د پوره کولو لپاره د غرب صنعت او فابريکو ته انکشاف ورکړي، او پدې ترتيب اسلامي هيوادونه د ځان لپاره په يو نوي لوی مصرفي او استهلاکي مارکيټ تبديل کړي.

په پای کې دې نتيجې ته رسيږو چې تر څو مسلمانان د ژوند په ټولو اړخونو کې بيرته خپلو معيارونو ته راگرځيدلي نه وي، او د غرب له رانده تقليد څخه ئې ځان ژغورلی نه وي، تر هغه پورې به مسلمانان د بڼې ورځې مخ ونه ويني. ځکه چې الله تعالي د هيڅ قوم په حالت کې مثبت بدلون تر هغه وخته نه راولي چې تر څو هغه قوم په خپلو کړو وړو، عقايدو، نظرياتو، فرهنگ، عاداتو، او رواجونو کې مثبت بدلون نه وي راوستلی.

دیمو کراسی
کفر ده، که
اسلام؟

ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟

په افغانستان باندې دامريکا تر يرغل وروسته چې ددغه يرغل په سياسي او فکري، کلتور کې کومواصطلاحاتو زيات رواج موندلی يوه هم په هغو کې (ډيموکراسي) ده. ځکه چې د غرب ميډيا، په افغانستان کې په فعاليت بوخت د غرب سياسي او اجتماعي مؤسسات، د يرغلگرو په لاس جوړ شوي حکومت، او ددغه حکومت ټول مؤسسات او فکري شخصيتونه ترهر څه زيات د ډيموکراسۍ د خپرولو او نافذولو لپاره کار کوي.

خو دا چې عام افغانان د ډيموکراسۍ په اصلي مفهوم او فلسفه باندې چا ښه ندي پوه کړي، بلکه د غربي ډيموکراسۍ د اصلي مفاهيمو د معرفي پر ځای هغه د خلکو د تيرايستلو لپاره په نورو کلماتو او اصطلاحاتو لکه آزادي، عدالت، مساوات، بشري حقوق، مدني ټولنه، قانونيت، ترقي، زغم او نورو نومونو تعبير پرې. نو ځکه خو ئې يوه برخه عام افغانان هم په اوريدلو او منلو کې څه حرج نه احساسوي. بلکه دهغې د خپراوي او تطبيق لپاره کار کول هم ورته څه د کفر او عيب خبره نه ښکاري.

د ډيموکراسۍ د اصلي مفاهيمو دوضاحت او صراحت د نشتوالي ترڅنگ چې يو بل عامل هم د ډيموکراسۍ په وړاندې د عامو مسلمانانو د نفرت او حساسيت د کمولو په کار کې مهم نقش لرلې هغه د ډيموکراسي په صنف کې د هغو ملایانو، شیعانو، پيرانو، حضر تانو، او جهادي مرتدينو شتون دی چې خپل دين، ايمان، غيرت، جهاد، او استقلال يې د څو ډالرو او څوکیو په مقابل کې په امريکايانو خرڅ کړي، خولتر اوسه ئې خپله ښه بدله کړې نه ده. بلکه امريکايانو د همدې لپاره استخدام کړي ترڅو د دوی په مذهبي ښه او روحاني وجاهت د ډيموکراسۍ کفري حقيقت له خلکو پټ وساتي.

پرون هم کمونستانو افغانانو ته کمونيزم د اجتماعي عدالت، انساني مساوات، ترقۍ او کارگري حرکت په نوم معرفي کړی ؤ. هغوی هم په کمونيزم کې الحاد، او له دين څخه انکار، دهمدغو مفاهيمو او اصطلاحاتو تر شاه له عامو خلکو پټ ساتلی ؤ. که پرون د کمونيزم تر حاکميت دمخه علماؤ، او د اسلامي فکر خاوندانو، خلکو ته د کمونيزم اصلي مفاهيم په پراخه پيمانه او په مؤثر ډول معرفي کړي وای نو په لس گونو زره ځوانان او عام افغانان به يې تربيرغ لاندی نه دريدل. او نه به دخپلو پلرونو، وروڼو، او مجاهدينو په خلاف د کمونيزم په گټه جنگيدل.

دا چې نن امريکايان او ورسره ملگري ئې په ټوله اسلامي نړۍ په زور د ډيموکراسۍ ورتپل غواړي، او پدې لارکې په زرگونو مليارده ډالرمصرفوي، په زرگونو موسسې، په لکونو پوځيان، او په لس گونو تپل شوي حکومتونه ئې پدې هدف په کار اچولي چې په اسلامي هيوادونو کې ډيموکراسي خوره کړي د همدغې ډيموکراسۍ دحاکمولو لپاره ئې په عراق کې تر اوولکو زيات، او په افغانستان کې ئې تر يو لک زيات، او په صوماليا کې يې په لس گونو زره خلک ووژل، او لاوس هم ددې لپاره دخلکو وژنه روانه ده چې ډيموکراسي حاکمه شي او د مخنيوي عناصر او عوامل ئې له مخې ليرې شي.

د اسلام او مسلمانو په خلاف د ډيموکراسۍ او ډيموکراتانو دغه لوی جنايات بايد مونږ افغانان دې ته وهڅوي چې د غرب ډيموکراسي په ژوره توگه مطالعه کړو، په فلسفه ئې ځان پوه کړو، او دا ځانته معلومه کړو چې ډيموکراسي کفر دی او که اسلام؟ ځکه چې امريکايان به لدې خاورې ځي، خو ډيموکراتان او ډيموکراتيک افکار به دلته دخپل خلف په حيث پر ځای پريږدي، او بيا به همدغه محلی ډيموکراتان د اسلام د حاکميت د مخنيوي لپاره په بيلا بيلو ډولونو خپلو هڅو ته دوام ورکوي. او همدغه وجه چې امريکايان په مجاهدينو کې د داسې جهت په جوړلو بوخت دي چې (منځلاري) وي،

او له ډيموکراتانو سره يوځای په يوه مشترک نظام کې گوزاره وکړي. او هغوی ته د يوڅه واک ورسپارلو د يوې معاملې په ترڅ کې دهغو مخلصو مجاهدينو په مخ د حاکميت دروازه بنده کړي چې په افغانستان کې د خالص اسلامي حکومت د قيام لپاره کار کوي. پدې بحث کې مونږ کونښن کړی چې د ډيموکراسۍ په اړه خبره په لاندې دوو نقطو کې محدوده وڅيړو چې:

اول: ډيموکراسۍ څه شی ده؟

دوهم: ډيموکراسۍ ولې کفر ده؟

په هره نظريه او عقیده باندې تر حکم کولو دمخه دا خبره ډيره ضروري وي چې هغه نظريه دې په هر اړخيز ډول وپېژندل شي. او ټول تاريخي، فلسفي، واقعي، او عملي خواوې دې راوسپړلې شي. تر څو دپوره وضاحت په نتيجه کې، او د دلايلو په رڼا کې حکم ورباندې وکړای شي. په اصولي لحاظ دا خبره هم ضروري ده چې د څيړلو او حکم لپاره بايد هره نظريه په خپل اصلي شکل کې وڅيړل شي. د مثال په ډول که څوک په اسلام بحث کول غواړي نو بايد په هغه اسلام ئې وکړي چې د الله ﷻ له لوري پر محمد ﷺ په مکه او مدينه کې نازل شوی، او د قرآن کریم، احاديثو، او دهغې زمانې د مسلمانانو د فهم په شکل کې محفوظ دی. نه هغه اسلام چې د غرب کوم تحقيقاتي يا تبليغاتي ادارې تدوين کړی وي. همدا ډول که د ډيموکراسۍ په اړه بحث کېږي نو بايد هغه ډيموکراسي تر بحث لاندې ونيوله شي چې غرب په خپله رامنځته کړې، هلته ئې تطبيق کړې، او دهغې لپاره ئې اصول وضع کړي دي. نه هغه ډيموکراسي چې غرب ځپلو اسلامي علماؤ او مفکرينو له اسلام سره د (پيوند کارۍ) په نتيجه کې رامنځته کړې ده. که داسې نشي نو بيا هرشی په خپل اصلي حقيقت کې نه ښکاره کېږي. او دحکم او محکوم تر منځ به اختلاف موجود وي.

ددي لپاره چې دا بحث مو په يوه واضح او مرتب ډول لوستونکو ته وړاندې کړي وي په دوو برخو ئې ويشو چې لومړۍ برخه ئې په

مختصر ډول د ډيموکراسۍ معرفي ده، او دوهمه برخه ئې په يوڅه تفصيل د اسلام له نظره د ډيموکراسۍ مناقشه او دهغي د تکفير دلايل دي:

لومړۍ برخه - د ډيموکراسۍ معرفي

د ډيموکراسۍ تعريف:

دلغت په لحاظ د ډيموکراسۍ اشتقاق له دوو پخوانيو يوناني کلمو څخه شوی چې يوه ئې (ديموس) Demos د ولس په معنی، او بله ئې (کراتوس) Cratos دواک او حکم په معنی ده، چې ترکيبي معنی د دواړو (ولسواکي) يا د(ولس حاکميت) دی.

په اصطلاح کې غربيانو ډيموکراسي داسې تعريف کړې: Government of the People by the People For the People

(د خلکو حکومت د خلکو په لاس د خلکو لپاره)

حکومت يا حاکميت دوه شکلوته لري چې يو ئې د قوانينو او نظام شکل دی. او بل ئې تنفيذي شکل دی. يعنی په ډيموکراسۍ کې به د ژوند د هر اړخ او دهرې مسالې دحل لپاره قوانين هم د خلکو لخوا وضع کيږي، او حاکم به هم د خلکو لخوا ټاکل کيږي، او فيصله به هم د خلکو لخوا کيږي. (دين) (وحې) يا (آسماني رسالت) ته په ډيموکراسۍ کې ځای نشته.

د پورتنیو لغوي او اصطلاحي تعريفونو له حاصل څخه د ډيموکراسۍ جامع تعريف په لاندې شکل په لاس راځي او هغه دا چې:

(ډيموکراسي د ژوند لپاره له داسې يوه سياسي، اجتماعي او فکري په دين نه ولاړ نظام څخه عبارت ده چې حاکميت، تشريع، او فيصله ورکبښې د خلکو لخوا د خلکو په لاس او د خلکو لپاره د اکثريت په شکل کې له هر ديني قيد او بند څخه پرته ترسره کيږي).

د ډيموکراسۍ فکري بنسټ

معاصره ډيموکراسي په غرب کې زېږېدلې ده. (د غرب په هکله دا خبره يو حقيقت دي چې غربيانو تر اوسه پورې هېڅ الهي دين په سالمه بڼه کې ندی ليدلی. يهوديت يوازې د بني اسرائيلو دين ؤ، او هغوی نه غوښتل چې نور خلک خپل دين ته دعوت کړي. مسيحيت هم هغه وخت غرب ته ورسيد چې د (پاول) په لاس تحريف شوی ؤ. او د توحيد ځای ورکې (تثليث) نيولی ؤ. تحريف شوي مسيحيت له رب سره د انسان د رابطې لپاره يو څه لارښوونې درلودې، خو د انسانانو په منځ کې ئې د تعامل لپاره (شريعت) او (قوانين) نه درلودل. په غرب کې خلکو د ژوند سياسي، اجتماعي، او اقتصادي چارې د پخوانيو (روماني) او (يوناني) قوانينو او عرفونو مطابق عيارې کړې وې چې دې کار له ډير پخوا راهيسې د غربي ټولنې په ذهن کې دا قناعت ايجاد کړی ؤ چې دين د ژوند په چارو کې د خل او غرض نه لري.

(د ژوند او ټولنې په چارو کې د مسيحي دين د قوانينو د نشتوالي دغه تشه بادشاهانو به، ملکانو، او سرمايه دارانو له خپل لوري د قوانينو په وضع کولو ډکه کړې وه. هغوی داسې قوانين وضع کړي وو چې د غربي ټولنې اکثريت ئې ديوڅو بادشاهانو، او فيودالانو، په خدمت کې په بيلابيلو نومونو او شکلونو مسخر کړی ؤ. بادشاهانو به په خلکو باندې حاکميت د الله له طرفه خپل حق گانه، نه دا چې دملت له طرفه دکوم تړون يا بيعت په نتيجه کې امانت ورسپارل شوی وي. کليسا هم که له يوې خوا د ژوند د چارو لپاره قانون او شريعت نه درلود، له بل لوري ئې علم، دين، تفکر او عقل هم په خپل احتکار کې راوستلی ؤ. د فکري استبداد داسې مرحلې ته رسيدلې وه چې هر چا به چې کومه داسې نظريه وړاندې کړه چې د کليسا به خوښه نه وه، نو فوراً به هغه شخص کافر او د الله ﷻ له رحمته محروم گڼل کيده. او له دين څخه به د بغاوت په جرم محکوميده.)

د کليسا له لوري د دين تحريف شوي او نا معقول تصور، او د بادشاهانو جابرانه نظام په اروپا کې خلک له دين، رسالت، او ملوکيت

څخه متنفر کړل، او د اروپا د نوي عصر (د تنوير عصر) دمفکرينو پرمخ
 ئې د الحاد(له دين څخه د انکار) دروازه خلاصه کړه. هغوی هم د
 (دين) پر ځای په مطلق ډول دخلکو اراده د قوانينو مصدر وگرځوله،
 او د حق او ناحق د پيژندلو معيار ئې د (وحې) پر ځای (عقل) وگاڼه.

د دين په اړه اروپايان په دوو ډلو وویشل شول. يوې ډلې له دين،
 رسالت، او روحانيت څخه سراسر انکار وکړ چې دا نظريه بيا وروسته
 په کمونيزم کې راڅرگنده شوه. اوبلې ډلې په دين باندې يوازې د افرادو
 په (شخصي ضميم) کې اعتراف وکړ او بس. پدې معنی چې دين د فرد
 او الله ﷻ تر منځ رابطه ده، خو د ژوند له چارو سره ئې هيڅ کار نشته.
 انسان د خپل ژوند لپاره د قوانينو په جوړولو کې مطلقه آزادي لري.
 چې دغه نظريه د (سيکولريزم) يا له دين څخه د ژوند او دولت د
 بيلتون په نامه وپيژندل شوه. او همدغه نظريه د ډيموکراسۍ لپاره
 فکري بنسټ تشکيلوي) د معاصرې ډيموکراسۍ مشهورو فيلسوفانو
 هر يو (توماس هوبز) (جان لاک) او (جان جاک روسو) د ډيموکراسۍ
 لپاره دغه بنسټ د (ټولنيز تړون) د فلسفې په شکل کې وړاندې کړ چې
 خلاصه ئې په لاندې ډول ده:

دغه فيلسوفان وايي: (انسانان په پخوا زمانه کې همداسې په فطري
 ژوند کې اوسيدل. ژوند ئې نامنظم ؤ، قانون او دولت ئې نه درلود چې
 د دوی چارې منظمې کړي. وروسته بيا خلکو قانون او حکومت ته
 ضرورت احساس کړ، او د نظام او قانون د جوړولو لپاره سره راټول
 شول، او په خپل منځ کې ئې يو (ټولنيز تړون) Social Contac
 رامنځته کړ چې وروسته ئې بيا د حکومت او قانون شکل غوره کړ.
 چې په دې اساس د قانون او حکومت تصور دخلکو له ارادې څخه
 رامنځته شو.)

پورتنۍ نظريه له الله ﷻ او دهغه له رسولانو، او الهي اديانو څخه په
 انکار ولاړه ده. په دې معنی چې - نعوذ بالله - نه الله ﷻ شته، او نه ئې
 خلک پيدا کړي، او نه ئې نظام، قوانين او رسولان ورته رالېږلي دي. او

يا دا چې الله ﷻ ئې خالق دی، خو له پيدا کولو پرته ئې نور هيڅ ندي کړي. نه ئې رسولان راليږلي، او نه ئې اديان نازل کړي، او نه ئې انسانانو ته د ژوند د چارو تنظيمول وړښودلي دي. ځکه چې که چيرې دا هر څه شوي وای نو بيا به د ډيموکراسۍ د فيلسوفانو Social Contac (ټولنيز تړون) ته څه ضرورت و؟

د ډيموکراسۍ اصول

غربي ډيموکراسي په دوو بنسټيزو اصولو ولاړه ده چې دهغو دواړو او يا يوه د نشتوالي په صورت کې يو نظام يا يوه ټولنه ډيموکراتيکه نشي بلل کېدای. هغه اصولونه دا دي:

۱- د سيادت (حاکميت) اصل.

۲- د حقوقو او آزاديو اصل.

پورتنی دواړه اصول هر يو خپل خصوصيات او مشخصات لري چې په لنډ ډول ئې په لاندې کړښو کې يادونه کوو.

اول- د سيادت (اعلی حاکميت) اصل

د سيادت تعريف:

سيادت يا اعلی حاکميت هغه مطلقه اعلی سلطه ده چې يوازې هغې ته په اشياؤ او افعالو د حکم د صادرولو حق حاصل وي.

يو بل تعريف وايي: سيادت د امر او نهې هغه مطلقه عليا سلطه ده چې نه د هغې په څنگ کې ورسره مساوي، او نه ترهغې پورته بله سلطه شته.

د سيادت (حاکميت) اصل په ډيموکراسۍ کې په لاندې دوو شقونو ولاړ دی.

الف: د تقنين يا (تشریع) شق: پدې معنی چې په کوم قانون يا شريعت به د خلکو ترمنځ فيصله کېږي؟

ب: د تنفيذ شق: پدې معنی چې د قوانينو نافذوونکی (حاکم) به څوک وي؟ او څنگه به حاکمیت ته رسيږي؟
په ډيموکراسۍ کې د تقنين (تشریع) د شق خصوصیتونه په لاندې ډول دي:

۱. سيادت (اعلی حاکمیت) به په مطلق ډول د (ولس) وي. یعنې هغه حاکمیت به چې تر هغه پورته بل هېڅ حاکمیت وجود ور نه لري دولس حق وي، نه د الله حق.
 ۲. د ولس اراده مقدسه ده. یعنې هېڅ اراده دولس اراده نشي ردولی، او نه ورباندې اعتراض کولی شي. هر څه چې ولس غواړي هماغه حق دی.
 ۳. د ولس د (اکثریت رایه) د حق د پیژندلو ریښتیني معیار دی، په دې معنی چې ټول ولس کیدی شي چې په یوه خبره متفق نه وي، خو که اکثریت په یوه خبره اتفاق وکړي نو د اکثریت دغه اتفاق د حق معیار دی.
 ۴. عقل د قوانینو د جوړولو یواځیني مصدر دی. یعنې د قوانینو په جوړولو او د احکامو په صادرولو کې (وحې) هېڅ نقش نه لري. هرڅه ته چې عقل ښه وایي هغه حق، او هر څه چې عقل بد وگڼي هغه باطل دي.
- دا چې ټول ولس په یوه وخت حاکم کیدای نشي، نو ولس باید یوشمیر خلک د حاکمیت او قانون جوړونې لپاره د انتخاباتو له لارې حکومت او پارلمان ته معرفي کړي چې د ولس په وکالت قوانین جوړ کړي او حکومت وچلوي. چې په دې ډول عمومي انتخابات د حکومت د چلوونکو، او د قانون د جوړوونکو د ټاکنې لپاره د حاکمیت دوهم یعنې د (تنفيذ) شق تشکیلوي.

په ډيموکراسۍ کې د تنفيذي قوې (حکومت) خصوصيات

۱. حکومت به دخلکو د اکثریت لخوا د عامو انتخاباتو له لارې منځته راځي.
۲. انتخابات به د داسې قانون په اساس کېږي چې (دين) ورکښې هيڅ نقش نه لري.
۳. په انتخاباتو کې د هيواد ټول خلک يو ډول سياسي حقوق لري. يعنې هر څوک د هر دين او مذهب خلک ټول سره يو ډول سياسي حقوق لري. دين د هغوی ترمنځ د تفاضل (برتری) عامل نشي گرځيږي. د مسلمان او کافر، ښځې يا نر معيار په انتخاباتو کې ځای نه لري. ټول د رايې ورکولو او کانديديدلو مساوي حق لري.
۴. په انتخاباتو کې عقل، علم، تجربه، تقوی او صالحيت هيڅ ارزښت نه لري. په دې معنی چې د بيسواده او يوه عالم رايه سره مساوي گڼل کېږي. همدا ډول د يو نهايت زيرک او هوښيار انسان او ديو نهايت غبي او احمق انسان د رايو ترمنځ هيڅ فرق نشته. همدارنگه د يو تجربه لرونکي پاڅه ملي او سياسي شخص د رايې او د هغه چا د رايې ترمنځ چې په هيڅ نه پوهیږي او يوازی يو انسان دی هيڅ توپير نشته. په انتخاباتو کې يو صالح، متقي، باعفته، او محسن انسان له يوه رشوت خور، زاني، قاتل، لوطي، غله او حرامي انسان سره بالکل يو ډول مساوي سياسي حق لري.
۵. د انتخاباتو لپاره بايد کانديدان ښه ډير لگښتونه وکوي، په مياشتو او کلونو تبليغاتي کمپاين وچلوي، تر څو خلک د خپلو ځانونو په گټه رايې ورکولو ته تشويق کړي.
۶. د انتخاباتو په نتيجه کې چې د هرې نظریې خلک حاکميت ته ورسېږي نور ټول خلک به ئې حکومت مني، او په خلاف به ئې نه

راپورته کيږي. خو د مخالف حزب په شکل کې د حکومت په ځينو اقداماتو اعتراض کولی شي.

دويم - د حقوقو او آزاديو اصل

په ډيموکراسۍ کې د حاکميت تر اصله وروسته بل اصل د حقوقو او آزاديو اصل دی چې د ډيموکراسۍ دوهم اصل گڼل کيږي. ددغه اصل له تطبيقيدلو پرته ډيموکراسي هيڅ معنی نه لري. يعنی ټول هغه حکومتونه چې غواړي د ډيموکراتيکو يا جمهوري حکومتونو په حيث وپيژندل شي بايد په حتمي ډول د ډيموکراسۍ په ټولو حقوقو رسمي اعتراف وکړي، او د ډيموکراسۍ ټولې آزادۍ تامين کړي، او که دا کار ونه کړي نو هغه جمهوري حکومتونه نه گڼل کيږي.

د ډيموکراسۍ حقوق او آزادۍ په لاندې ډول دي:

۱. د عقيدې آزادي:

په ډيموکراسۍ کې عقیده يو مسؤليت او مکلفيت نه، بلکه يو اختياري امر دی. پدې معنی چې دا ضروري نه ده چې انسان دې حتماً مسلمان واوسي، او يوازې د الله ﷻ عبادت دې وکړي چې دده خالق او مالک دی. بلکه په ډيموکراسۍ کې انسان د عقيدې په مجال کې آزاد دی. خوښه ئې چې کوم دين مني، او که له سره يو دين هم نه مني. همدا ډول انسان دا حق لري چې يو دين پرېږدي او بل دين ته واوړي. مثلاً نن مسلمان وي، سبا ته مسيحي شي، بل سبا ته هندو شي، بله ورځ يهودي، کمونست، بودايي، او يا دکوم بل دين منونکی شي. هيڅ قانون او هيڅ مرجع له ده سره د دين د بدلولو دمخاسبې حق نه لري. ځکه چې دا په ډيموکراسۍ کې دهغه خپل شخصي حق دی. ټولنه او

نظام دهغه له عقيدې سره هيڅ کار نه لري. او که کوم جهت له ده څخه دغه حق سلبوي، ډيموکراسي بايد په خپل ټول قوت دهغه تر څنګ ودرېږي، او ددغه حق ساتنه ئې وکړي.

۲- د نظر او رأيي آزادي:

په ډيموکراسۍ کې د نظر يا رأيي د آزادۍ حق هم يو له هغو حقوقو څخه دی چې هيڅ قيد او بند نه مني. پدې معنی چې انسان په هر څه کې خپله رایه ورکولی شي. پرته لدې چې وکتل شي چې د دين احکام او قوانين د (وحیې) پر بنسټ ولاړ دي او هغه له انسان څخه پوره تسليمي غواړي. او د انسان رأيي ته په هغو کې ځای نشته. خو په ډيموکراسۍ کې د انسانانو د رأيي قداست د (وحیې) او دين تر قداسته پورته دی. ځکه خو په ډيموکراسۍ کې ديني احکام هم د خلکو د رأيي پر اساس بدلیدلی شي.

۳- شخصي آزادي:

په ډيموکراسۍ کې بله آزادي شخصي آزادي ده. يعنې انسان د خپل شخص په اړه مکمل آزاد دی. هغه په خپل ځان هر څه کولی شي. هغه هر ډول سلوک او اخلاق اختيارولی شي، پرته لدې چې هغه سلوک او اخلاق دې دروا او ناروا په تله و تلل شي. په ډيموکراسۍ کې زنا، لواطت، او دې ته ورته نور کارونه د انسان خپل شخصي حق دی، تر هغه پورې چې په خپله رضا وي، او اجبار ورکې نه وي راغلی.

۴- د بيان او تبليغ آزادي:

په ډيموکراسۍ کې د بيان آزادي يو مسلم حق دی. هر څوک د هر څه د بيانولو حق لري. بل هيڅوک د نظر له بيانولو څخه نه شي منع کولی. که څه هم د نظر دغه بيان د الله، دين، کوم پيغمبر، يا عقيدې په هکله وي. همدغه دليل د اسلام ستر پيغمبر محمد ﷺ ته د اروپا لخوا د کارتونونو د سپکاوي په عمل کې د جواز لپاره هم وښودل شو.

۵ - د مسکن حق:

ډيموکراسي هر انسان ته حق ورکوي چې په هر ځای کې ئې زړه وغواړي واوسي، او په هغه ځای کې دې دهغه هويت او شخصيت ته احترام وکړای شي. يعنې که يو کافر وغواړي په مکه کې د حرم ترڅنگ و اوسي بايد منع نه کړای شي.

۶ - د ملکيت حق:

په ډيموکراسۍ کې انسان د هر شي د ملکيت دلرلو، اوله هرې لارې د مال د گټلو، او په هره لاره کې د هغه د مصرفولو حق لري. ډيموکراسي د مال په گټلو او يا مصرفولو کې هيڅ خارجي ديني او يا بل عامل ته دخالت اجازه نه ورکوي. بلکه دا د انسان حق دی چې په هره طريقه مال گټلی او يا مصرفولی شي وئې گټي او مصرف يې کړي.

۷ - د کار حق او آزادي:

په ډيموکراسۍ کې انسان د هر ډول کار د انتخابولو حق لري. په کارونو کې حلال يا حرام نشته.

۸ - د زده کړې او علم حق:

په ډيموکراسۍ کې انسان د هر ډول علم د زده کړې پوره آزدي او حق لري که څه هم چې هغه د جادو علم وي.

۹ - په هرڅه کې دنارينه و او بنځينه و د مساوات حق:

په ډيموکراسۍ کې بنځه او نر دواړه يوډول حقوق او آزادي لري. هر څه چې نارينه کولی شي، بنځې هم بايد له هغو څخه منع نه کړای شي. نارينه په بنځو د قيموميت او واکمنۍ حق نه لري. بلکه دواړه يو دبل په وړاندې مساوي متقابل حقوق لري.

د دغو حقوقو تر څنگ يو لړ نور حقوق هم د ډيموکراسۍ له مهمو حقوقو څخه گڼل کېږي چې په هغو کې د (سياسي پلوراليزم) او (ديني پلوراليزم) حقوق او آزادي هم راځي.

سياسي پلورا ليزم

سياسي پلوراليزم د سياسي احزابو د تعدد په معنی دی. يعنې په ډيموکراتيکه ټولنه کې خلک بېلا بېل سياسي احزاب جوړولی شي. (دغه سياسي احزاب د بېلا بېلو قومي او ايډيالوژيکو اجنداؤ او نظرياتو د پرمخ بيولو لپاره تاسيسېږي، او بيا واک ته د رسيدلو لپاره د رقابت له مختلفو وسايلو او طريقو څخه کار اخلي.) د پير ځله داسې پېښېږي چې قدرتمن استعماري دولتونه په نورو دولتونو کې خپلو اهدافو ته د رسيدلو لپاره احزاب جوړوي او بيا ئې د بېلا بېلو طريقو له لارې قدرت ته رسوي. تر څو دهغو له لارې آزاد هيوادونه خپلې مستعمرې وگرځوي او خپل مصالح ورکېښې تامين کړي.

دیني پلورا ليزم

په ډيموکراسۍ کې که څه هم چې دين د ټولنې او دولت په چارو کې څه رول نه لري خو دا چې اديانو ته دخلکو فطري او معنوي ضرورت دی، او دغه تشه له دين پرته په بل څه نه ډکېږي، نو ځکه ډيموکراسي هم د عقيدې او عبادت تر حده د انسان په شخصي ژوند کې دين ته اجازه ورکوي، او په همدغو حدودو کې ديني احزاب هم فعاليت کولی شي. خو پدې شرط چې په سياسي او اجتماعي چارو کې به ډيموکراسي مني. په همدې اساس هر څوک هر چيرې دخپل دين او عقيدې د خپرولو حق لري. (د مثال په ډول لکه څنگه چې مسلمان تبليغيان هر چيرې د تبليغ حق لري همدا ډول بايد د هر دين او مذهب خلکو ته دا حق حاصل وي چې په مسلمانو ټولنو کې دخپل دين دخپراوي لپاره آزادانه کار وکړي او څوک ئې مخه ونه نيسي. او که يی مخه نيول کېږي بايد د نړۍ ډيموکراتيک حکومتونه ئې په خلاف اقدام وکړي.

ددې لپاره چې د ډيموکراسۍ حقوق او آزادۍ چې د غرب د مسيحي ټولنې د روحي، اجتماعي، سياسي او استعماري مقاصدو په نظر کې نيولو سره وضع شوي دي په ټوله نړۍ د يوه قانون په شکل کې په حتمي ډول تطبيق شي، دغه حقوق او آزادۍ د بشر د حقوقو د نړيوال قانون په شکل کې راوړل شوي، او په ملگرو ملتو کې په شاملو هيوادونو په حتمي شکل منل شوي چې سر غړاوی ورڅخه په هېڅ صورت جائز نه گڼل کېږي. لکه چې د بشر د حقوقو د قانون د نهه ويشتمې (۲۹) مادې په (ج) جزء کې چې په صراحت سره ليکل شوي دي: (په هېڅ صورت کې روا نه ده چې له دغو حقوقو سره پداسې ډول تعامل وشي چې د ملگرو ملتو له اصولو او اهدافو سره تضاد ولري). يعنې دغه حقوق او آزادۍ په هماغه شکل او حيثيت تطبيقوي چې ملگري ملتونه ئې غواړي. هېڅوک هغه په بله بڼه نشي تعبيرولی دغه حکم دهغو خلکو بهانه له منځه وړي چې وايي مونږ د بشر حقوق په اسلامي بڼه تعبير وو.

دوهمه برخه - د ډيموکراسۍ مناقشه

ډيموکراسي ولې کفر دی؟

ډيموکراسي يو نوی کفري دين دی چې خپل شريعت، خپل قوانين، خپل اخلاق او د ژوند لپاره يو خپل ځانگړی تصور لري. ددغه نوي دين فيلسوفان او پيروان غواړي چې د ډيموکراسۍ دغه نوی (دين) دې تر اسلام، يهوديت، مسيحيت، هندويزم، بودايت، او بل هر دين مقدم او محترم وي. او بل يو دين دې هم د ډيموکراسۍ په اندازه قداست ونه لري. ټول انسانان دې په جبري شکل ددغه نوي دين منلو ته اړ کړای شي. او که څوک ئې نه مني نو هغوی د انسانيت د درجې مستحق هم نه دي. د مثال په ډول: امريکا يو مسيحي هيواد دی، که هلته څوک مسيحيت نه مني، او يا له مسيحيت څخه بل دين ته اوړي، حکومت

ورسره هيڅ مشکل نه لري. خو که يو څوک په امريکا کې ډيموکراسي نه مني هغه په ټوله امريکا کې د اوسيدلو حق نه لري. همدا ډول که څوک په برتانيه، فرانسه، جرمني، ايټاليا، او حتی په استراليا کې چې ټول مسيحي هيوادونه دي مسيحيت ونه مني له هيڅ مشکل سره نه مخ کېږي. خو که ډيموکراسي ونه مني هغه هلته د اوسيدو حق نه لري.

همداسې که يو څوک په اسرائيل کې يهوديت نه مني اوسيدلی شي، خو که ډيموکراسي نه مني نشي اوسيدلی. همدغه حکم نن ورځ د دنيا په ټولو هيوادونو کې حاکم دی. ان تر دې چې که څوک په اسلامي هيوادونو کې چې نظامونه ئې ددغه نوي دين منونکي دي اسلام نه مني، او يا مرتد کېږي، هيڅ مشکل نه لري. خو که څوک ډيموکراسي نه مني هغه له هر ډول انساني حقوقو محروميږي. او حتی د ژوند حق نه ورکول کېږي.

پدې وروستيو کې په افغانستان کې وليدل شول چې که حکومت هم په کوم قانون کې کومه اسلامي ماده راوړي که څه هم چې هغه د شخصي احوالو په قانون پورې اړه ولري، او د ډيموکراسۍ د پروسېچر مطابق له ټولو قانوني مرحلو هم تيره شوې وي، بيا ئې هم ټول غرب په يوه غږ په خلاف راپورته کېږي، او د هغې د بدلون لپاره په حکومت هر اړخيز فشارونه راوړي تر څو هغه يوه اسلامي ماده هم د ډيموکراسۍ د دين په مقابل کې واقع نشي.

همدا ډول وليدل شول که په پاکستان کې پارلمان او حکومت هم د يوې سيمې لپاره په ډيموکراتيکه طريقه داسې يو قانون ومنې چې اسلامي مواد ورکښې رعايت شوي وي، نو ټول غرب ئې په خلاف درېږي او حکومت له خپلې فيصلې څخه گرځيدلو ته اړ کوي. پدې دليل چې منل شوی قانون د ډيموکراسۍ له نوي دين سره مخالفت لري.

په اوسنۍ زمانه کې چې غرب د ډيموکراسۍ د نوي بشري دين رامنځته کوونکی او منونکی دی په ملياردونو ډالره، په لکونو پوځيان، او په لسگونو زره ادراې، او مؤسسې ئې په نړۍ کې د

ډيموکراسۍ د دين دخپرولو لپاره په کار اچولې دي. او هر هغه ملت چې ددغه نوي دين منلو ته نه تيارېږي، دهغه د خپلو لپاره د ډيموکراسۍ له دين څخه د هغه په خلاف دجگړې جواز برابروي، او له ملگرو ملتو څخه دهغه د وژلو رسمي او قانوني فتوى ترلاسه کوي. دا چې ولې ډيموکراسي کفر دی؟ شرعي دلايل ئې په لاندې ډول بيانوو. او ددې لپاره چې د لوستونکو لپاره اسانه وي په هماغه ترتيب مو چې د ډيموکراسي معرفي ورته وړاندې کړې ده، د تکفير دلايل يې هم په هماغه ترتيب بيانوو:

د ډيموکراسۍ د تکفير د لامل

۱ - د سيادت يا (اعلى حاکميت) موضوع:

لکه څنگه چې مخکې د ډيموکراسۍ په معرفي کې يادونه وشوه چې **(سيادت)** يعنې اعلى حاکميت په ډيموکراسۍ کې د ولس حق گڼلى کيږي چې د اکثريت په شکل کې به حکمراني کوي. **خو په اسلام کې دغه حق يوازې او يوازې د الله ﷻ دی.** اسلام وايي چې بندگان ټول د الله ﷻ مخلوق دي. يواځې هغه پيدا کړي، او هرڅه ورته هماغه يو الله پيدا کړي دي. او همدغه الله ﷻ د بشر په ټولو ضرورتونو او مصالحو بڼه پوه دی. او دهمدغې ازلي پوهې له مخې ئې په هره زمانه کې هر قوم ته دهغوئ د حال او وضعيت موافق شريعت او قانون نازل کړی چې بايد مطلق اطاعت ئې وشي. او دهغه د حاکميت په مقابل کې هيڅوک د حاکم په حيث، او هيڅ قانون د منلو وړ ونه بلل شي. په همدې اساس ټول مسلمانان مکلف دي چې د الله ﷻ نازل شوی قانون ومنې. او د اختلاف او منازعې په صورت کې يوازې او يوازې دهمده قانون ته رجوع وکړي. نه دا چې له خپل لوري دخپلې پوهې او عقل په بنا قوانين جوړ کړي او بيا په هغو فيصله وکړي.

په اسلام کې قطعي الثبوت دلايل له هغه چا څخه ايمان نغې کوي چې د الله له قانون پرته د بل چا په قانون فيصله کوي. او د الله ﷻ په مقابل کې د بل چا حاکميت مني. او يا دا چې د الله ﷻ په قانون فيصله کوي خو له زړه نه ورباندې راضي نه وي. لاندې صريح آيتونه ددې خبرې قطعي دلايل دي چې حاکميت به يواځې او يوازې د الله ﷻ وي. او قانون به يوازې دهغه منل کېږي.

۱- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ

نَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ

الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾ النساء: ٥٩

ترجمه: (ای مؤمنانو: د الله، رسول، او دهغو کسانو اطاعت وکړئ چې له تاسو څخه د امر او حکم خاوندان دي. او که چیرې مو په کوم شي کې شخړه راغله نو الله او رسول (قرآن او سنت) ته ئې راجع کړئ که تاسی په الله او د آخرت په ورځ ايمان لرونکي یاست. دا کار غوره او پای ئې ډیر ښه دی). دا آیت په صراحت حکم کوي چې د منازعې په وخت کې دې د فیصلې مرجع یوازې د الله ﷻ او در رسول ﷺ وينا وي.

۲- ﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ

بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا

سَلِيمًا ﴿٦٥﴾ النساء: ٦٥

ترجمه: (قسم دی په رب ستا چې نه مؤمنان کېږي دوی تر هغه پورې چې حکم (فیصله کوونکې) کړي تا په هغو شخړو کې چې پېښې شوي وي د دوی په منځ کې، او بیا ونه مومي دوی په خپلو زړونو کې ناراضي ستا له فیصلې، او ومني دوی ستا خبره په منلو سره (بې له جگړې په خوښۍ سره). پدې آیت هم له هغه چا څخه د ايمان نغې شوي

چې د پيغمبر ﷺ په دين فيصله نه کوي، او يا ئې په فيصله له زړه څخه راضي نه وي.

۳- ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ بِالْحَقِّ لَتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَبْنَاكَ

اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِبِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾ النساء: ۱۰۵

ترجمه: (بيشکه مونږ درليږلی تا ته قرآن (ای محمده!) په حقه چې فيصله وکړې دخلکو ترمنځ د الله د لار ښوونو په رڼاکې، او مه کيږه جگړه کوونکی دځاینو خلکو لپاره). پدې آیت کې هم د قرآن د نازولو هدف دا ښودلی شوی چې رسول الله ﷺ دې دهغه پر اساس دخلکو ترمنځ فیصلې وکړي، او د ځاینانو پلوی دې نه کوي.

۴- ﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ

لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا

﴿٣٦﴾ الأحزاب: ۳۶

ترجمه: (او نه ده روا هيڅ مؤمن سړي او مؤمنې ښځې ته چې کله فيصله وکړي الله ﷻ او رسول ئې په يو کار کې چې وي دې دوی ته اختيار په خپل کار کې، او هر څوک چې نافرمانی کوي د الله ﷻ او دهغه د رسول ﷺ په تحقيق سره گمراه شو په گمراهۍ ښکاره). دا آیت مؤمنان لدې منع کوي چې د الله ﷻ او د رسول الله ﷺ د حکم په مقابل کې دې ځانته يو بل دريځ ونيسي.

۵- ﴿وَأَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنْ

الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ

أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ﴿٤٨﴾
المائدة: ٤٨

ترجمه: (او نازل کړی مودی تا ته (ای محمده) قرآن په حقه سره چې تصدیق کوونکی دی دهغه کتاب چې تر ده دمخه و. او ساتونکی دی دهغه د مضامینو، نو فیصله کوه د دوی ترمنځ په هغه کتاب چې لېږلی ئې دی تا ته، او مه کوه متابعت د دوی دهیلو او آرزوگانو (اومه اوږه) له هغه څخه چې راغلی دی تا ته له حق څخه، مونږ تاسې هر امت ته جلا جلا شریعت او لار ټاکلې ده. پدې آیت کې هم رسول الله ﷺ ته امر شوي چې دخلکو تر منځ دې د هغه کتاب په اساس فیصله وکړي چې الله ﷻ ورته نازل کړي. او دخلکو په خوښو پسې لاړ نه شي.

٦- ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾﴾ النساء: ٦٠-٦١

ترجمه: (آیا ته نه گورې هغه خلک (ای محمده!) چې گومان کوي چې په هغه کتاب ئې ایمان راوړی چې نازل شوی دی تا ته او هم په هغه چې نازل شوی و تر تا دمخه، غواړی د فیصلې لپاره وړاندې شي طاغوت (کعب بن اشرف یهودي) ته پداسې حال کې چې دوی ته امر شوی چې په طاغوت کافر شي (له هغه منکر شی) او شیطان غواړي هغوی ډیر زیات گمراهان کړي، (او چې کله هغوی ته وویل شي د الله نازل شوي کلام، او رسول ته راشي، نو ته وینې چې منافقان له تا څخه مخونه

اړوي). دا آيتونه هم هغه څوک مسلمان نه گڼي چې په قرآن د ايمان دعوی کوي خو فيصله د بل چا قانون ته وروړي. او د قرآن قانون ته له فيصلې وروړلو مخ اړوي.

۷- ﴿إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ ٥١: النور

ترجمه: (بې شکه ده د وينا د مؤمنانو چې کله وبللی شي الله او دهغه رسول ته چې فيصله وکوي رسول دهغوی ترمنځ دا چې مونږ بلنه واوریده، او ومومنه، او همدوی خلاصیدونکي دي). دا آیت د مؤمنانو صفت دا گڼي چې در رسول الله ﷺ قانون ته بې له قید او شرطه تسلیمېږي او مني ئې.

۸- ﴿وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾ ١١٥

النساء: ١١٥

ترجمه: (او هر څوک چې د رسول مخالفت وکړي وروسته له هغه چې د هدایت لاره ورته ښکاره شي، او د مؤمنانو له لیاری پرته په بله ولاړ شي نو مونږ به ئې په همغه لور وگرځوو چې دی ورته گرځیدلی دی، او جهنم ته به ئې داخل کړو. او جهنم ډیر بد د ورته ځای دی). پدې آیت کې الله تعالی ﷻ دهغه چا دجهنم ته دورد اخلولو خبره کوي چې د رسول الله ﷺ له قانون سره مخالفت کوي.

۹- ﴿وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ﴾ الشوری: ١٠

ترجمه: او په هر څه کې چې تاسي اختلاف وکړئ نو دهغه پریکړ له الله سره ده.

پورتنې ټول آياتونه او په لس گونو نور آيتونه په پوره صراحت سره دا موضوع بيانوي چې (سياذت (اعلى حاکميت) يوازې الله ﷻ او د هغه رالېږلي شريعت ته حاصل دی. او فيصله بايد يوازې او يوازې په هغه قانون وشي چې الله ﷻ را نازل کړي دی. او هرڅوک چې دالله د قانون په مقابل کې د خپل عقل او ارادې پرېنا د بشر لپاره داسې قوانين جوړوي چې د الله ﷻ له قانون سره مخالف وي هغه مؤمن نشي پاتې کيدلی. بلکه هغه په يقيني ډول د اسلام له دائرې څخه وځي.)

په ډيموکراسۍ کې اعلى حاکميت د ولس حق گڼلی کيږي، خو په اسلام کې د الله ﷻ حق دی. په ډيموکراسۍ کې د بشر د مشکلاتو دحل او فصل لپاره قوانين د بشر لخوا يوازې د عقل پرېنا جوړيږي. او د اکثريت (پارلمان) دمنلو او تصويب، او د حاکم له توشيح نه وروسته قانونيت پيدا کوي. خو په اسلام کې به د اسلام د قانون په مقابل کې هيڅ قانون نه جوړيږي. او نه به د اسلام قانون پارلمان ته د تصويب او يا ردولو لپاره وړاندې کيږي. او که داسې وشي نو بيا به پارلمان ته دالله ﷻ پر حکم د تفوق حيثيت ورکړای شوي وي چې دا بيا په خپله صريح کفر دي.

۲ - د ولس د ارادې د تقدس موضوع

په ډيموکراسۍ کې تر ټولو مقدس او ارزښتمن شی د ولس اراده ده. همدغه د ولس اراده د قانون مصدر گڼلی کيږي. هر څه چې ولس وغواړي هماغه حق او قانون دی. او هر څه چې ولس رد کړي هغه هيڅ شريعت او قانونيت نه لري. د ولس اراده په ډيموکراسۍ کې د الله ﷻ تر ارادې هم مقدسه ده. که الله ﷻ په خپل قانون او شريعت کې يو څه نازل کړي وي خو ولس بل څه وغواړي نو ډيموکراسي حکم کوي چې الهي شريعت دې پرېښودل شي، او د خلکو له ارادې را وتلی قانون دی عملي کړای شي.

ډيموکراسي وايي چې د ولس اراده دې د اساسي قانون په شکل کې د کوم مجلس يا لويې جرگې او يا بل کوم ولسي مرجع لخوا تدوين او ومنل شي. بيا دې شريعت او يا بل عرف او قانون ته د اساسي قانون په رڼا کې وکتلی شي. که چيرې له اساسي قانون سره برابر و نو پدې خاطر دمنلو وړ دی چې له اساسي قانون سره موافق دی. نه پدې خاطر چې د الله ﷻ حکم او شريعت دی (او که چيرې له اساسي قانون سره موافقت ونه لري په هيڅ صورت عملي کيدلای نشي، که څه هم چې صريح آيت، او يا صحيح حديث، او يا دامت د علماؤ اجماع هم وي. دخلکو رايې او ارادې ته پر شريعت باندې د تفوق حق ورکول هغه کفر دی چې الله ﷻ خپل رسول ورڅخه منع کړی دی. الله ﷻ فرمايي:

﴿وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ﴾ المائدة: ٤٩

ترجمه: (او فيصله وکړه د دوی تر منځ په هغه قانون چې نازل کړی دی الله ﷻ او د دوی په خوښو او ارزوگانو پسې مه ځه، او ځان وساته له هغوی چې واروي تا له ځيني هغه څه چې الله ﷻ درته راليرلي دي). خو په ډيموکراسۍ کې بايد حتماً ولس ته رجوع وشي، او دهغوی هيلې او ارزوگانې وپوښتلې شي، او دهغو په بنا دې قوانين وضع شي، که څه هم د الله ﷻ د قانون مخالف وي، او بيا هيڅ قانون او اراده دخلکو د ارادې پر بنا جوړ شوی قانون نشي ردولی.

۳- د اکثريت درايې د معياريت موضوع

په ډيموکراسۍ کې د اکثريت رايه د حق معيار گڼلې کېږي. پدې معنی چې هر چا يا هر څه ته چې اکثريت رايه ورکړي همغه حق گڼل کېږي. او همغه څوک به د حاکميت مستحق وي چې اکثريت ئې تاييد کړی وي.

خو په اسلام کې د رايې ورکونکو د شمير ډيروالي د حق او استحقاق معيار نه دی. بلکه په اسلام کې حق هغه دی چې قرآن، حديث او د شرع دلائل يې تائيد وکړي. که څه هم چې دهغه تر شا يو کس او يا لږ شمير خلک ولاړ وي. او په مقابل کې يې ډير خلک ولاړ وي. (د مثال په ډول که د يوه هيواد اکثريت خلک په يوه يا بل دليل د زنا، لواطت، يا سود، د جواز په حق کې رايې ورکړي او په مقابل کې يې يو کس مخالفه رايه ورکړي، او يا هم هيڅوک رايه ورنکړي بيا به هم دغه افعال نه رواکيږي. بلکه دتل لپاره به حرام وي. خو په ډيموکراسۍ کې بيا د اکثريت رايه د حلالولو او يا حرامولو صلاحيت لري. (

په اسلام کې حق او جائز هغه دي چې شريعت حق او جائز بللی وي. باطل او ناجائز هغه دي چې شريعت باطل او ناجائز ګرځولي وي.

په اسلام کې نه يوازې دا چې اکثريت د حق معيار نه دی منل شوی، بلکه قرآنی آيتونه په صراحت سره وايي چې لږ خلک د حق منونکي او شکر کوونکي دي.

الله ﷻ فرمايي: ﴿وَيَنْتَظِرُونَ إِلَّا الْإِظْنَ وَإِنَّهُمْ إِلَّا يُخْرَضُونَ﴾ (١١٦) ﴿الأنعام: ١١٦﴾

ترجمه: (او که ته د زمکې د مخ د ډيرو خلکو خبره ومنې نو د الله ﷻ له ليارې به دې واړوي ځکه چې هغوی په گومانونو پسې روان دي او (ټکليان دي).

همدا راز فرمايي: ﴿وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ (١٨٧) ﴿الأعراف: ١٨٧﴾

ترجمه: (خو ډير خلک نه پوهيږي).

او بل ځای کې فرمايي: ﴿وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ﴾ ﴿١٣﴾ سبأ: ١٣

ترجمه: (زما ډیر لږ بندګان شکر کوونکي دي).

رسول الله ﷺ هم ډیر ځلې د اکثريت د رایې پر خلاف د اقلیت رایه منلې ده کله چې حق ورته د اقلیت په رایه کې ښکاره شوی دی. لکه د بدر په جنگ کې یې یوازې د حباب بن المنذر ؓ په رایه پداسې حال کې عمل وکړ چې خپله رسول الله ﷺ نورو اصحابانو رضي الله عنهم د جنگ د ډګر په اړه بله رایه درلوده.

همدا ډول رسول الله ﷺ د حدیبیې په صلحه کې د اصحابو رضي الله عنهم د اکثريت رایه ونه منله او دهغوی د رایې په خلاف یې له قریشو سره صلحه وکړه.

ابوبکر صدیق رضي الله عنه هم د ارتداد د فتنې په مقابل کې د قوي موقف په خپلولو کې د اکثريت د رایې مخالفت وکړ، او د اسامه ؓ لښکر ئې د شام په لوري ولیږه.

له پورتنیو ټولو دلایلو معلومېږي چې په اسلام کې د رایه ورکوونکو اکثريت یا اقلیت د حق او باطل روا او نا روا په ټاکلو کې هیڅ نقش نه لري. پداسې حال کې چې په ډيموکراسۍ کې اکثريت د(اله) او رایه ئې د(شریعت) پر ځای درول شوې ده. چې دا یو ښکاره کفر دی.

۴- د قانون مصدر عقل دی که شرع؟

دا چې ډيموکراسۍ اساساً د سیکولریزم پر بنسټ ولاړه ده. هغه سیکولریزم چې وایي دین باید د ژوند او نظام په چارو کې هیڅ نقش ونه لري. نو په همدې اساس په ډيموکراسۍ کې د قانون مصدر د خلکو عقل دی، نه (الهی وحیې). په ډيموکراسۍ کې هر هغه څه ته بڼه ویلی کیږي چې د خلکو عقل ئې (بڼه) وګڼي. او هر هغه څه ته (بد) ویلی کیږي چې د خلکو عقل ئې بد وګڼي. او بیا د همدغو بڼیګڼو یا مصالحو په پام کې نیولو سره قوانین وضع کیږي. په مسلمانو

هيوادونو کې خو ډير ځلي داسې هم پېښېږي چې يوه نيمه شرعي ماده که چيرې په کوم قانون کې پاتې هم وي هغه هم بايد د عقل په تله وتل شي. او خلک ورباندې دخپل عقل په رڼا کې حکم وکړي. لکه چې په پاکستان کې څه موده مخکي د (حدود آرډيننس) د شرعي حدودو د فرمان په هکله دخلکو د اذھانود تحريکولو لپاره د امريکا په بوديجه په ځيني تلویزونونو او اخبارونو کې پوره شپږ میاشتې د (ذراسوچي) په نوم کمپاين وچلول شو، او په نتيجه کې ئې په پارلمان کې اکثریت دخپل عقل په حکم ځينې شرعي حدود منع اعلان کړل.

۵- آیا يواځې عقل په اشياؤ او افعالو د (بنه والي) يا (بدوالي) دصحيح حکم صلاحيت لري؟

عقل دلايدې وجوهاتو له امله په اشياؤ او افعالو دصحيح حکم کولو صلاحيت نه لري.

۱. دخلکو عقلونه سره فرق لري، که ځينې ئې يو شی يا يو کار بنه وگڼي، ځينې نورې بيا همغه شی بدگڼي. يا په بل عبارت د ځينې خلکو په عقل به يو څوک د يوه کار د کولو له امله د مکافات وړ بلل کيږي. خو د ځينې نورو په عقل بيا همغه شخص دهمغه کار له امله دمجازات وړ بلل کيږي. ځکه خو يوازې عقل د صحيح حکم د صادرولو صلاحيت نه لري تر څو ئې (وحې) لارښوونه ونه کړي.

۲. د انسانانو عقلونه دهغوئ له خواهشاتو او فطري غريزو او تمايلاتو متاثر کيږي. او دا منل شوې خبره ده چې دخلکو خواهشات او غريزې سره جلا جلا دي، نو په همدې بنا ئې عقلونه هم دهمدغه تاثر له امله په اشياؤ او افعالو بيل بيل حکمونه کوي چې پدې کې بيا د حقيقي مصلحت تشخيص نا ممکن کار وگرځي.

۳. دانسانانو عقلونه د حالاتو. شرائطو او زمانې له بدلون سره بدلون مومي. نن به يوشی ښه گڼي خو سبا ته به په نورو شرائطو او حالاتو کې همغه شی بدگڼي. چې پدې کې د عقل بې ثباتي راځي. پداسې حال کې چې الهی وحیې د ټولو حالاتو په نظر کې نيولو سره یو ثابت حکم کوي.

په اسلام کې د ثواب او عقاب په لحاظ په اشیاء او افعالو باندې دحل او حرمت حکم یوازې او یوازې د الله ﷻ حق دی او بس. لکه چې الله فرمایي ﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ﴾ الأنعام: ۵۷

ترجمه: (حکم ندی مگر یوازې د الله).

او همدا ډول الله ﷻ فرمایي: ﴿ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾ (الجن: ۱۸)

ترجمه: (تر دې وروسته مو پیغمبره! ته د دین پر یوه روښانه لار برابر کړې. ته باید همد اومنې او دهغو خلکو په هیلو او هوسونو پسې مه ځه چې نه پوهیږي).

رسول الله ﷺ هم دهر هغه حکم د رد فیصله کړې ده چې د دین په کوم دلیل ولاړ نه وي. او انسانانو دخپل عقل پر بنا وضع کړي وی. له عایشې رضي الله عنها څخه روایت دې چې رسول الله ﷺ فرمایي: «(من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو ردّ). وفي لفظ: من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو ردّ» بخاري او مسلم.

ترجمه: څوک چې زموږ په دین کې داسې یو څه ایجاد کړي چې له دین څخه نه وي هغه مردود دي، او په بل لفظ کې راغلي: څوک چې

يو داسې کار وکړي چې پر هغه زمونږ امر (دليل) نه وي هغه مردود دی.

خو د پورتنیو ټولو دلايلو پر خلاف په ډيموکراسۍ کې (حکم) کول او قوانين جوړول د عقل کار دی چې (وحيې) ته ورکښې هيڅ د دخالت حق نشته. په بل عبارت په ډيموکراسۍ کې د تشريع او قانون حق له الله ﷻ څخه په بشپړ ډول اخيستل کېږي او په بشپړ ډول بشرته سپارل کېږي چې د خپل عقل پر بنا يې جوړ کړي، چې دا په حقيقت کې تر ټولو لوی کفر دی.

انتخابات

په ډيموکراسۍ کې انتخابات د ملاد تير حيثيت لري چې له هغو پرته هيڅ نظام ته صحيح ډيموکراتيک نظام نشي ويل کيدای. خو هغه ډول انتخابات چې په ډيموکراسۍ کې ترسره کېږي په اسلام کې ئې هيڅ ځای نشته. لکه څرنگه چې اسلام د ژوند د هر اړخ لپاره خپل اصول او ضوابط لري همدارنگه د حکومت او سياست لپاره هم خپل نظام او اصول لري چې ځينې مشخصات ئې په لاندې ډول دي:

په اسلام کې د نظام خصوصيات:

اول خصوصيت - په اسلام کې حاکميت يا ولايت يو غنيمت او ولجه نه ده چې په هره طريقه چې ممکن وي بايد حاصله کړای شي. بلکه په اسلام کې حاکميت او ولايت يو دروند مسؤليت او خطرناک مکلفيت دی چې د ملت لخوا هغه چاته ورسپارل کېږي چې په هغه کې د امامت د انعقاد شپږ اساسي شرطونه موجود وي چې په لاندې ډول دي:

اول شرط: حاکم بايد مسلمان وي. کافر د اسلامي دولت مشرنشي جوړيدلی. يو ډول کافر هم د مسلمانانو مشر کيدای نه شي. که هغه يهودي وي يا نصراني وي، سيکولر وي، او يا د کوم بل دين منونکې وي، او يا ملحد (کمونست) وي، چې د يوه دين منونکې هم نه وي،

الله ﷻ فرمايي ﴿وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا﴾ (النساء: ۱۴۱)

ترجمه: (او هيڅکله به ونه گرځوي الله د کافرانو لپاره پر مؤمنانو باندې څه لاره).

په قرآنکريم کې د مسلمانانو له (اولی الامر) سره هرځای دا قيد لگول شوی چې هغه بايد له مسلمانانو څخه وي. او په دې شرط باندې د اسلام د ټولو علماؤ اجماع ده، او هيچا ئې مخالفت نه دی کړی. په همدې بنا په اسلام کې پر مسلمانانو د کافر حاکم کيدل حرام دي. خو په ډيموکراسۍ کې د دين لپاره هيڅ اعتبار نشته. هلته هر څوک د مشرۍ لپاره ځان کانديد ولائ شي. پرته لدې چې د هغه مسلمانی يا کفر ته دې وکتل شي. بلکه اوس خو په عملي لحاظ د ټولې اسلامي نړۍ لپاره د دنيا د کفارو دا متفق فېصله ده چې صحيح مسلمان بايد په يوه اسلامي هېواد کې هم حاکميت ته ونه رسېږي. او که ورسېږي که څه هم چې د انتخاباتو له لارې رسيدلی وي بيا هم بايد له حاکميت نه را وېرخولی شي. او پرې نښودی شي چې حکومت جوړ کړي. چې دغه مثالونه په ترکيه، الجزائر، او نورو اسلامي هېوادونو کې وليدل شول.

دوهم شرط: په اسلام کې د حاکم لپاره دوهم شرط ناريتوب دی. د بنځې حاکم کيدل په اسلام کې حرام دي. په هغه حديث شريف کې چې امام بخاري، ترمذي، نسائي او امام احمد روايت کړی دی راغلي دي چې کله چې رسول الله صلی الله عليه وسلم ته خبر ورسيد چې د ايران خلکو د ايران د بادشاه (کسری) له مړينې وروسته دهغه لور حاکمه کړې ده نو وئې فرمايل: «لن يفلح قوم ولوا امرهم امراة»

ترجمه: (هېڅکله به هغه قوم کامياب نشي چې خپل ولايت (حاکميت) ئې بنځې ته ورکړی وي). خو ددې پر خلاف په ډيموکراسۍ کې نر او بنځه يو ډول د انتخابيدولو او حاکم کيدلو حق لري. او همدغه حکم دافغانستان په اوسني اساسي قانون کې هم په دې ډول بيان شوی دی: د «افغانستان اتباع د انتخابولو او انتخابيدلو حق لري، (۳۳ ماده) چې دا کار له اسلام سره ښکاره مخالفت دی

دريم شرط: دريم شرط بلوغ دی. ځکه چې نا بالغ مکلف نه وي. څلورم شرط: څلورم شرط عقل دی. ځکه چې ليونی هم مکلف نه وي

پنځم شرط: پنځم شرط آزاد والی (حریت) دی. ځکه چې مریې د خپل ځان په هکله د تصرف ملکیت نه لري نو د بل چا په هکله به ئې څه ولري.

شپږم شرط: شپږم شرط عدالت دی. پدې معني چې فاسق به نه وي که څه هم ځینې علماء د فاسق ولایت هم سره له کراهته جائز بولي.

دوهم خصوصیت- په اسلام کې حاکم د (اهل الحل والعقد) لخوا ټاکل کیږي او دا د ټولنې هغه صالح، زبده، علماء، سیاست پوه، او اهل خبره خلک وي چې د امت مصالح له مفاسدو څخه تشخیصولی شي او دحاکم په انتخاب کې له پوره احتیاط او دقت څخه کار اخلي. او دهغوئ تر انتخاب وروسته بیا امت له هغه سره د طاعت عمومي بیعت کوي.

خو په ډيموکراسۍ کې هر کافر، فاسق، مجرم، بې عقل، او جاهل، ته دحاکم په انتخابولو کې هماغه حق حاصل دی چې یو مؤمن، متدین، صالح، هوښیار، او عالم ته حاصل دی. په ډيموکراسۍ کې انسانانو ته د صالح والي او فاسدوالي له زاويې نه کتل کیږي، بلکه هلته یوازې خلک شمیرل کیږي. او د هر چا شمیره چې ډیره شوه هماغه دحاکمیت حقدار بلل کیږي. د مثال په ډول که یوې خواته (۵۰) علماء، مجاهدين، صالحان او مجرب سیاست پوهان وي، خو بلې خواته (۵۱) فاسقان، شرابیان او جاهلان وي، نو د ډيموکراسۍ په تله کې دوهمه ډله په لومړۍ ډلې غوره او دحاکمیت حقداره بلل کیږي. همدغه معیار ته په پام سره اقبال دجمهوریت یادونه په خپل شعر کې داسې کوی:

متاع معنی بیګانه از دون فطرتان جویې

ز موران شوخي طبع سلیماني نمې آید

گریز از طرز جمهوری غلام پخته کارې شو

که از مغز دوصد خر فکر انساني نمې آید

(کلیات اقبال - افکار)

دریم خصوصیت: اسلام د الله تعالی له طرفه نازل شوی حق دین دی چې تر ټولو نظریاتو او ادیانو اعلی دی. نه تر خپل ځان بله نظریه او دین په لوړ والي مني، او نه ئې له ځان سره په مساوي او برابر حیثیت مني. بلکه خپلو اتباعو ته امر کوي چې تر هغه پورې باید له کفارو سره وجنگېږي چې تر څو د کفر فتنه له منځه ولاړه شي. او د الله کلمه تر ټولو په لوړ حیثیت ومنلی شي. الله ﷻ فرمایي:

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلَّهُ

لِلَّهِ﴾ الأنفال: ۳۹

ترجمه: (تر هغه د کفارو په خلاف وجنگېږئ چې فتنه ورکه شي او دین ټول د الله ﷻ شي).

خو د دې پر خلاف ډيموکراسي ټولو ادیانو ته په یوه نظر گوري. او د کفر او اسلام توپیر نه مني. له همدې امله په ډيموکراسي کې کفارو او مسلمانانو ته یو ډول انتخابي حقوق او صلاحیتونه ورکول کېږي. او کافر د کفر له امله له حاکمیت څخه نه منع کېږي. بلکه عملاً لیدل کېږي چې مسلمان د مسلمانۍ له امله له حاکمیت څخه لیرې ساتل کېږي.

په ډيموکراسۍ کې د کفر او اسلام تر منځ د فرق د نشتوالي له امله ډيموکراسي په خپله یوه کفري نظریه گڼل کېږي.

آيا د ډيموکراتيک انتخابي نظام له لارې اسلام نافذيدلی شي؟

په اسلامي نړۍ کې ځينې اسلامي تنظيمونه چې د غرب له سياسي او فرهنگي فلسفې څخه متاثر دي او د اسلامي نظام د جوړولو ترتيب او طريقه د رسول الله ﷺ له سيرت څخه نه اخلي، بلکه غواړي د غرب د ډيموکراسۍ له لارې اسلامي نظام راولي، او ددې هدف لپاره دنورو سيکولر (بی دينه) احزابو په څير ډيموکراتيک وسائل په کار اچوي، او انتخاباتو ته درېږي، اوبيا د دين په نامه له خلکو ووټ (رايه) غواړي، دغه خلک له لاندې دريو حالتونو بهر نه دي:

۱) دغه خلک ډيموکراسۍ سمه نه پيژني. ځکه چې په ډيموکراسۍ کې خو اعلى حاکميت او د قوانينو د جوړولو حق دخلکو دی. نه د الله ﷻ. يعنې په ډيموکراسۍ کې خلکو ته اختيار ورکول کېږي چې هر ډول نظام او قوانين د ځان لپاره غواړي جوړې کړي. پداسې حال کې چې په اسلامي نظام کې د اعلى حاکميت او د تشريع حق يوازې او يوازې د الله ﷻ دي خو په ډيموکراسۍ کې په نهائې فيصله دخلکو وي. نه د الله ﷻ. نو دغه خلک څنگه د ډيموکراسۍ

له لارې د الله ﷻ نظام نافذولی شي؟

۲) دوهم حالت کيدای شي دا وي چې دغه خلک په اسلام نه پوهېږي. يوازي اسلامي علم او شريعت ته منسوب خلک دي خو د اسلام په روح، تقاضا او خصوصياتو نه پوهېږي. نه د اسلام نظام ورمعلوم دی، او نه په اسلام کې د حاکميت نظريه ورمعلومه ده. له همدې امله د اسلام او ډيموکراسۍ ترمنځ په فرق هم نه پوهېږي.

۳. دريم حالت بنائې دا وي چې دغه خلک پدې پوهيږي چې اسلام او ډيموکراسي دوه بيل بيل نظامونه دي. خو دا چې د اسلامي نظام اقامه جهاد، قربانيو، او د کړاوونو زغمل غواړي، او دوی دې کار ته تيار نه دي. بلکه دخپلو دنيوي مقاصدو او مصالحو تحقق ورته د ډيموکراسۍ له لارې آسان ښکاري، نو د منافقت له مخې په ډيموکراسۍ باندې د اسلام نوم ږدي ترڅو له دوي خوا عام خلک پدې تير باسي چې دوی خو اسلامي تنظيمونه دي، او د اسلام لپاره کار کوي. او له بلې خوا د طاغوت د لارې په خپلولو په آساني او بې قرباني، طريقي په حاکميت کې له سيکولر احزابو سره شريک شي. او له حکومتي امتيازاتو دوی هم خوندونه واخلي. خو شريعت، عقل، تاريخ او تجربه ټول دا ثابتوي چې د انتخاباتو او ډيموکراسۍ له لارې اسلامي نظام په هيڅ ډول نشي نافذيدلې. چې ددې دعوی ځينې دلايل په لاندې ډول يادوو:

د انتخابي نظام له لارې د اسلام د نه نافذيدلو لامل

اول دليل: د ډيموکراسۍ اساسي مفکوره دا ده چې حکومت، نظام او قوانين به دخلکو لخوا د خلکو په لاس او دخلکو لپاره جوړيږي. نو په همدې اساس هر هغه جهت چې ډيموکراتيک فعاليت کوي تر هر څه لومړی بايد دا ومني چې نظام به دخلکو په خوښه جوړيږي. حتی که اسلامي نظام هم راځي پدې اساس به نه راځي چې هغه د الله جل جلاله له طرفه يو مکلفيت دی. بلکه پدې اساس به راځي چې دخلکو خوښ دی. په ډيموکراسۍ کې به خلکو ته پوره پوره واک ورکول کيږي چې اسلام غواړي او که غير اسلام؟ په اسلام کې خلکو ته دغه حق ورکول د اسلام له فکر او شريعت سره ښکاره مخالفت لري.

د پورتنۍ خبرې بله معنی دا ده چې هر اسلامي تنظيم چې په انتخاباتو کې برخه اخلي بايد دا خبره تر هر څه دمخه ومني چې لکه څرنگه چې دوی غواړي خلک اسلام ته دعوت کړي، همدغه ډول بايد غير اسلامي تنظيمونو ته هم دا حق ومني چې مسلمانان دې کفرته دعوت کړي، او دوی هېڅ اعتراض ورباندې ونه کړي.

دوهم دليل: په پارلمان کې د اکثریت تنظيم د هر ډول قوانينو د جوړولو او تصویبولو حق لري. او تر څو چې اسلامي تنظيم په پارلمان کې اکثریت ونه لري د قانون جوړولو حق نه لري. دپارلماني اصولو په بنا په اقلیت باندې دا لازمه ده چې د قانون جوړولو لپاره د اکثریت حق ومني. که څه هم چې هغوی د اسلام په خلاف قوانين جوړ کړي. چې په یو مسلمان هیواد کې د اسلام په خلاف د قوانينو دجوړولو حق تسلیمول د اسلام خلاف کار دی. مسلمانان بايد هیچا ته اجازه ورنکړي چې د دوی په هیواد کې دې غیر اسلامي قوانين جوړ کړي.

دریم دليل: د انتخاباتو گټونکي تنظيم ته دا حق ورکول کیږي چې د څلورو یا پنځو کلونو لپاره حکومت وکړي. او نور خلک بايد دهغوی حکومت ددغې مودې لپاره ومني. **که بالفرض کوم اسلامي تنظيم**

اکثریت تر لاسه کړي، او اسلام نافذ هم کړي، نو بیا به هم د اسلام نفاذ د څلورو یا پنځو کلونو لپاره وي. او دخپلې مودې تر پوره کولو

وروسته باید له حکومت څخه لاس په سر شي. چې دا کار پر اسلام کې

د اجماع په خلاف دی. ځکه پر اسلام کې حاکم تر هغې د حاکمیت حق لري چې تر څو ژوندی وي او د حاکمیت شرعي اهلیت ولري. ځکه چې که شرعي اهلیت لري نو بیا ولې لري کیږي. او که شرعي اهلیت نه لري نو بیا ولې د دوهم ځل لپاره د حاکمیت حق ورکول کیږي؟

دوهم مخالفت ئې له اسلام سره دا دی چې هغه اسلام چې دوی نافذ کړی وي هغه باید د تل لپاره نافذ وي. **خو پدې صورت کې څلور یا پنځه کاله وروسته دغه نظام باید په خپله له منځه ولاړ شي. او خلکو**

ته یوځل بیا دا حق ورکړ شي چې اسلام غواړي او که غیر اسلام؟ چې

پدې کار سره بيا سيکولر (بی دینه) احزابو ته حاکمیت ته درسیدو فرصت ورکول کیږي.

خلورم دلیل: د اسلام د حاکمیت او د ډيموکراسۍ د حاکمیت نظامونه دوه جلا جلا نظامونه دي. **د اسلامي تنظيمونو لخوا په ډيموکراسۍ کې شاملیدل د ډيموکراسۍ د تائيد او توثيق په معنی دي.** عام خلک چې کله وگوري چې علماء هم په ډيموکراسۍ کې برخه اخلي او انتخاباتو ته درېږي، نو په ډيموکراسۍ کې د دوی د شمولیت له امله عامو خلکو ته دا فکر پيدا کیږي چې کیدی شي ډيموکراسي به هم يو حق نظام وي. ځکه چې که ناحقه وای نو ديني علماؤ به ورکښې برخه نه اخیسته. علماء که هر څو دخپل مشارکت لپاره دمجبوریت، او د دعوت دمصلحت تاويلو نه او دلايل خلکو ته وړاندې کړي عام خلک پرې نه پوهیږي. ځکه چې په پارلماني بهیر کې علماء او سيکولر(بی دینه) اشخاص ټول په يو ډول اصولو چلیږي. او په عمل کې هم د دواړو تر منځ کوم فرق نه لیدل کیږي.

پنځم دلیل: هر نظام يوه ايډيالوژي او فکر لري چې هغه نظام ته د رسيدلو لپاره لاره او وسايل هم له هماغه فکر څخه انتخابیږي. د ډيموکراسۍ ايډيالوژي اوفکر سيکولريزم دی. او انتخابات هم د سيکولريزم پرينسټ ولاړ دي. ځکه چې د انتخاباتو لپاره اساسي شرط سياسي مساوات دی. او دغه مساوات هغه وخت راتلای شي چې ټول جېتونه د ډيموکراسۍ لپاره خپل دين پرېږدي. او دا ځکه چې دين انسانانوته يو پربل د تفاضل (برتری) درس ورکوي. د مثال په ډول: اسلام وايي چې مسلمان تر کافر غوره دی، خو ډيموکراسي وايي چې بايد دواړه مساوي وي. او مساوات يوازې په هغه صورت کې رامنځته کیږي چې د کفر او اسلام خبره له منځه ووځي.

په همدې اساس انتخابات په ډيموکراسۍ پورې خاص دي. دهغو له لارې يوازې ډيموکراسي راتلای شي، نه اسلام. ځکه چې لکه څنگه

چې اسلام له ډيموکراسۍ څخه يو جلادين دې نود نافذولو لاره او وسيله نې ه م له ډيموکراسۍ څخه جلا ده.

لکه څنگه چې ډيموکراسي، له کمونيزم، عيسايت يهوديت او نورو اديانو سره پيوند کاري نه مني، همدغه ډول اسلام هم له نورو اديانو او طريقو سره پيوند کاري نه مني، او نه له نورو قائميدلای شي. اسلام به يوازې په هغه طريقه قائميږي چې د رسول الله ﷺ په زمانه کې پرې قائم شوی وو، له همدې امله له باطلو لارو د اسلام دنفاذ لپاره کونښنونه يو ناروا او د عقل او فطرت خلاف کار دی.

شپږم دليل: ډيموکراسي د پانگه وال نظام (کپيتاليزم) زېږنده او د همدغه نظام سياسي مظهر دی. هر څومره چې په اسلامي نړۍ کښې ډيموکراسي ټينگيږي په هماغه اندازه پانگه وال په سود او احتکار ولاړ نظام هم چې د اسلام مخالف اقتصادي نظام دی ټينگيږي. که چيرې بالفرض کوم اسلامي تنظيم د ډيموکراسۍ له لارې قدرت ته هم ورسېږي، هغه هم په کراره کراره د پانگه وال نظام برخه گرځي او د اسلام له اقتصادي نظام څخه خارجيږي.

اووم دليل: انتخاباتي سياست داسې يو ډنډ دې چې يوځل کوم اسلامي تنظيم ورکښې ولويږي بيا ئې له هغه څخه وتل انتهائي مشکل کار وي. ټول هغه اسلامي تنظيمونه چې يوځل په ډيموکراسۍ کې ور داخل شوي دي هغوی نور د اسلام د غلبې لپاره له انقلابي جهادي هڅو لاس اخيستی. (ځکه چې د ډيموکراتيک سياست لپاره دا شرط دې چې مسلح جدوجهد به نه کوي) د مسلحې مبارزې پريښودل او په ډيموکراسۍ او انتخاباتو پورې د اسلام د غلبې د اميدونو تړل، او دغه کار ته د اسلامي مبارزې نوم ورکول د اسلام د نفاذ په لاره کې يو خطرناک څنډ دی. ځکه چې له دې لارې مسلمانان په جهاد او دهغه په نتايجو بې باوره کيږي. پدې ميدان کې د مصر د اخوان، د افغانستان د جهادي تنظيمونو، او د پاکستان د اسلامي تنظيمونو ناکامه تجربې تر ټولو واضح مثالونه دي. نه يوازې دا چې د اوږدې

مودې له تيريدو سره سره يې اسلامي نظام نافذ نه کړای شو، بلکه د اسلام دښمنانو په ډير مکر او مهارت د مجاهدينو په خلاف په خپل کتار کې ودرول. او خبره دې ځای ته راورسيده چې تش په نامه اسلامي ډيموکرات تنظيمونو هم خپل ټول تبليغاتي وسائل د جهاد او مجاهدينو په خلاف له صليبيانو سره هم آهنگه کړي دي.

(**اتم دليل:** ډيموکراسي يو داسې نظام دی چې په هغه کې اسلامي تنظيمونه اکثریت نشي گټلی، لکه چې په تيرو شپيتو کلونو کې په پاکستان کې وليدل شول. اودا ځکه چې د ډيموکراسۍ فکري او سياسي جوړښت داسې دی چې هلته بايد سرمايه دران، فيوډالان، خانان، ملکان، صنعت کاران، لوی تاجران، پخواني بيروکراتان، او په مالي درغليو کې ککړ خلک قدرت ته ورسېږي. ځکه چې په ډيموکراسۍ کې قدرت ته د رسيدلو لپاره تر ټولو لويه او مهمه وسيله د مال مصرفول دي. او ددې ترڅنگ رشوت ورکول، دخلکو رائيې په پيسو اخستل، دخلکو تيرايستل، درواغنې وعدې ورکول، او د ځان په گټه او د مخالف په خلاف پراخه تبليغات کول هم د انتخاباتو هغه ضرورتونه دي چې له هغو پرته په انتخاباتو کې کاميابيدل ممکن نه دي.)

دانتخاباتو لپاره دغه لاره انتخابول نه اسلامي ده، او نه داسلامي تنظيمونو له وسعې پوره ده.

نهم دليل: که چيرې کوم اسلامي تنظيم له دې ټولو خنډونو او مشکلاتو سره سره بيا هم په انتخاباتو کې اکثریت وگټي او قدرت ته ورسېږي بيا به هم دهماغه اساسي قانون پابند وي چې د ډيموکراسۍ په اساس جوړ شوی وي. اساسي قانون د انتخاباتو گټونکي تنظيم ته دا اجازه نه ورکوي چې مکمل شريعت نافذ کړي. او د اساسي قانون بدلولو ته ئې نور سيکولر(بی دينه) قوتونه نه پرېږدي. که چيرې اساسي قانون پرېږدي او مستقيماً مکمل شريعت نافذ کړي نو بيا ئې په قدرت کې دپاتې کيدلو جواز له منځه ځي. ځکه چې د همدې

اساسي قانون له مخې د انتخاباتو له لارې قدرت ته رسيدلی دی. چې قانون ځي نو د دوی د حاکمیت جواز به هم ورسره ځي. لسم دلیل: د انتخاباتو له لارې قدرت ته رسيدونکې اسلامي تنظيم که اسلام نافذ هم کړي بيا به هم مکمل اسلام نه وي. ځکه چې د اسلامي حکومت يوه اهمه وجيبه د (امر بالمعروف او نهی عن المنکر) وظيفه ده. او تر ټولو لوی منکر دا دی چې په اسلامي هيواد کې دې غیر اسلامي احزاب موجود وي. او د غیر اسلامي فعاليتونو د تر سره کولو اجازه دې هم ولري. اسلامي حکومت بايد ټول سيکولر او مرتد احزاب له فعاليت څخه منع کړي. افراد ئې اسلام ته دعوت کړي، او د امتناع په صورت کې ئې له منځه یوسي. انتخابي حکومت دغه کار هيڅکله نشي کولای. ځکه چې ډيموکراسي هر چاته دهرې عقيدې د بيان او اظهار آزادي ورکوي.

همدا رنگه دغه ډول حکومت د کفارو په خلاف د اقدامي جهاد فريضه هم نشي تر سره کولای. بلکه ددې پر خلاف بايد د بين المللي قوانينو په اساس له ټولو کفري هيوادونو سره د امن، او تعاون متقابل حسنه روابط ولري.

همدارنگه بايد ديموکراتيک انتخابي حکومت د ملگرو ملتو، د امنيت د شوری، او نورو نړيوالو تړونونو او ميثاقونو پوره رعايت وکړي، چې د مخالفت په صورت کې له نړيوالو بنديزونو او سزاگانو سره مخ کېږي. دا ټول هغه دلائل دي چې د اسلام له نافذولو سره د ډيموکراسۍ مخالفت ښی.

د اسلام د راتگ اصلي مقصد دا دی چې بايد په نورو باطلو اديانو غالب شي، نه دا چې له هغو سره يوځای د تساوي پر اساس ژوند

وکړي. الله ﷻ فرمايي ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ

عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾ (٩: الصف)

ترجمه: (الله هغه ذات دې چې رالېږلی ئې دی رسول خپل محمد صلی الله عليه وسلم په هدايت او په حق دين چې غلبه ورکړي الله ﷻ دغه حق دين ته پر ټولو دينونو باندې، که څه هم مشرکان دغه غلبه بده گڼي) نو په همدې اساس بايد اسلام په ډيموکراسۍ غالب وي، نه دا چې دهغی په چوکاټ کې وچليږي.

د ډيموکراسۍ د حقوقو او آزاديو مناقشه

د ډيموکراسۍ دوهم اصل د حقوقو او آزاديو اصل دې. دغه حقوق او آزادي په حقيقت کې د ډيموکراسۍ د نظريې او فلسفې حاصل او ثمره ده. په هر نظام کې چې دغه حقوق او آزادي خلکو ته حاصلې نه وي هغه نظام ډيموکراتيک نه بلل کېږي.

ددین او عقیدې د آزادۍ مناقشه:

د آزاديو او حقوقو په لړ کې اول ددين د انتخاب او د عقيدې آزادي ده. په ډيموکراسۍ کې هر انسان ته دا حق ورکول کېږي چې په خپله خوښه چې هر وخت وغواړي نوی دين د ځان لپاره غوره کړي. د مثال په ډول: يو انسان حق لري چې نن يهودی وي، سبا ته نصرانی شي، بله ورځ هندو شي، او بله ورځ مسلمان شي، بل وخت بيا بېرته اسلام پرېږدي او بودايي شي. او يا هم له ټولو اديانو انکار وکړي ملحد او کمونست شي. پدې ټولو حالاتو کې هغه محاسبه کيدلاي نشي. او نه ورځه څوک د عقيدې د آزادۍ حق سلبولی شي.

په ډيموکراسۍ کې دين او عقیده يو شخصي امر دی چې د دولت او نظام ورسره هيڅ کار نشته. دين په ډيموکراسۍ کې د جامو حيثيت

لري. د هر چا خوښه ده چې کوم رنگ او ډول جامې اغوندي. خو په اسلام کې دين او عقیده يو شخصي امر نه، بلکه يو مکلفيت دی. او همدغه د انسانانو او پيريانو د خلقت هډ بنوولی شوی دی. لکه چې

الله تعالى فرمايي ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (٥٦) الذاريات: ٥٦

ترجمه: (او ما نه دي پيدا کړي پيريان او انسانان مگر ددي لپاره چې زما عبادت وکړي).

الله ﷻ پيريان او انسانان د عبادت لپاره پيدا کړي دي. او بيا ئې د عبادت د کيفيت د تعين او د طريقې دورښودلو لپاره ورته دين نازل کړی، او انبياء ئې را ليږلي چې تر ټولو وروستی دين (اسلام) او تر ټولو وروستی پيغمبر (محمد) صلى الله عليه وسلم دی. او د همدغه په مبارک راتگ پخواني ټول اديان منسوخ شوي دي، او د الله ﷻ په نزد يواځنی مقبول دين اسلام دی. نو هر څوک چې د الله ﷻ د عبادت لپاره له اسلامه پرته بل دين انتخاب کړي هيڅکله به ئې الله ﷻ ورڅخه

قبول نه کړي. الله ﷻ فرمايي ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ

يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ (٨٥) آل عمران: ٨٥

ترجمه: (او هر څوک چې له اسلام پرته بل دين ولټوي هيڅکله به ترې ونه منل شي، او په آخرت کې به له تاوانيانو څخه وي).

په اسلام کې له اسلام څخه وتل ارتداد دی، چې که توبه ونه باسي او بيرته په اخلاص اسلام ته راونه گرځي، سزائې وژل دي. ځکه چې له يوه دين څخه وتل، او بل دين ته داخليدل، د پخواني دين د بطلان په معنی دي. يعنې هر څوک چې له اسلام څخه کوم بل دين ته ورځي هغه په خپل دغه عمل په اسلام باندې د بطلان حکم کوي، او د نوي دين د حقانيت اعتراف کوي.

خو په ډيموکراسۍ کې د دين بدلول هيڅ سزا نه لري. ځکه چې هغه يوشخصي کار دی. په افغانستان کې چې اوس امريکايانو يو ډيموکراتيک نظام جوړ کړی دی همدغه د ارتداد حق ئې هم د هر فرد لپاره د اساسي قانون له لارې ورته خوندي کړی دی. ځکه چې د اساسي قانون په شپږمه ماده کې په صراحت سره د (ډيموکراسۍ تحقق) او د (بشري حقوقو ملاتړ) د دولت مکلفيت بنودل شوی دی.

همدا راز د بشر د حقوقو دنړيوالې اعلاميې په اته لسمه ماده کې په صراحت سره داسې ليکل شوي دي: (هر انسان د فکر د آزادۍ او د دين د انتخاب له حق څخه برخمن دی. او همدا حق د دين او د عقيدې تبليغ، د ډله ييزو بنوونو او رسنيو له لارې د نظر اظهار او همدا ډول د شعارو سري او علني ترسركولو. او له هغو څخه حفاظت ته هم شامل دی) (اتلسمه ماده)

دهمدغې اعلاميې په نولسمه ماده کې د ارتداد د حق په نور صراحت سره پدې ډول بيان شوی دی:

(هر انسان دنظر او خپل ليد لوري د آزادۍ له حق څخه برخمن دی. دغه حق دې ته هم شامل دي چې څوک دې د بل چا افکار او نظريات د بل چا له مداخلې پرته ومنې. او هم کولای شي خپل افکار او نظريات په هرې ممکنې وسيلې له هر جغرافيوې قيد او بند څخه پرته ترلاسه او نشر کړي) (نولسمه ماده)

دا چې د افغانستان اوسنۍ اساسي قانون چې د (ډيموکراسۍ تحقق) او د (بشر د حقوقو ملاتړ) د دولت مکفيت گڼي، او پدې دواړو کې د دين او عقيدې انتخاب د هر چا شخصي حق دی، او د بل چا د خالت ورکښې ناروا کار گڼي، نو ځکه خو اساسي قانون هم په نا اعلان شوی او ضمني ډول هر چاته د مرتدکيدلو حق ورکوي. اوس نو په خلکو، ضعيت، او حالاتو پورې اړه لري چې څوک د عبدالرحمن پنجشيري په څېر د ډيموکراسۍ له دغه حق څخه د استفادې علني جرات کوي.

ځينو تش په نامه اسلامي حکومتونو په خپلو اساسي قوانينو کې دا ليکلي چې د اسلام په خلاف به قوانين نه جوړېږي، خو له بل لوري ئې دا هم په صراحت سره ليکلي چې هيوادونه ئې د ملگرو ملتونو، نړيوالو تړونونو، اود بشر د حقوقو د اعلاميې درعايت کولو تعهد لري. لکه د افغانستان په اوسني اساسي قانون کې چې په اوومه ماده کې داسې ليکل شوي دي:

اوومه ماده: (دولت دملگرو ملتونو د منشور، د بين الدول معاهدو، دنړيوالو ميثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو ولري او د بشري حقوقو د نړيوالې اعلاميې رعايت کوي)

د بشر د حقوقو د نړيوالې اعلاميې چې د افغانستان اساسي قانون ئې رعايت کوي په ۲۹ مه ماده کې د بشري حقوقو د اعلاميې له حقوقو سره د تعامل په اړه داسې راغلي دي:

۲۹ مه ماده: د ج جزء (په هيڅ ډول شرايطو کې روا نه ده چې د بشر له حقوقو سره دې په داسې ډول چلند وشي چې د ملل متحد له اصولو او اهدافو سره تضاد ولري)

يعنې د بشري حقوقو د تعبير او تفسير صلاحيت يوازې د ملگرو ملتونو له سازمان سره دی، او هر دولت ئې چې رعايت کوی بايد د ملگرو ملتو له اصولو او اهدافو سره سم ئې وکړي، نه دا چې دخپل دين او مذهب مطابق ئې تعبير کړي، په همدې بناء دا خبره يوازې يو منافقت دی چې په يوه اسلامي هيواد کې دې هم اسلام تطبيق شي، او هم دملل متحد او د بشر د حقوقو اعلاميه. له دواړو څخه به يوازې يو تطبيق کيږي اوبس.

په اسلام کې هم د عقيدې او دين د آزادۍ حق شته دی، خو هغه په دې معنې دی چې د نورو اديانو منونکي به په زور نشي مسلمانولی. يوازې دعوت او په ښه طريقه به مناقشه او مناظره ورسره کولی شي.

لکه چې الله تعالى فرمايي: ﴿ اَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ
وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴾ النحل: ۱۲۵

ترجمه: (ای پیغمبره د خپل رب د لاری په لور په حکمت او نیک اسلوب
بلنه وکړه، او مباحثه کوه هغوی سره په هغه طریقه چې هغه ډیره ښه
وي).

او د زور د نه استعمال په هکله الله تعالى فرمايي: ﴿ لَا إِكْرَاهَ فِي
الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ﴾ البقرة: ۲۵۶

ترجمه: (نشته زور د دين په منلو کې. په تحقيق سره ښکاره شو
هدايت له بې لارۍ څخه).

اسلام نامسلمانو خلکو ته د اسلام حقانيت او فضيلت بيانوي او
د منلو توصيه ورته کوي. خو په زور ئې هيڅکله منلو ته نه اړباسي. او
که څوک اسلام نه مني هغوی په خپل دين او طریقه پدې شرط پریردي
چې مسلمانان به کفر ته نه دعوت کوي. او د اسلامي نظام له انتظامي
اصولو او لوائحو به سرغړونه نه کوي.

(د اصحابو رضي الله عنهم له زمانې راهيسې تر ننه پوري په اسلامي
نړۍ کې د مسيحيانو، يهوديانو، هندوانو، او نورو طائفو شتون په دې
دالت کوي چې اسلام هغوی په مسلمانيدلو نه دي مجبور کړي، بلکه
هغوی ته ئې په خپل دين د آزاد پاتې کيدلو حق ورکړی دی.)

خو په اسلام کې په هيڅ ډول يوه مسلمان ته دا اجازه نشته چې هغه له
اسلام څخه مرتد شي. ځکه چې **مرتد له اسلام څخه د وتلو په عمل په**
اسلام باندې د بطلان حکم کوي. که داسې نه وي نو بيا ولی له اسلام
څخه خارجيږي، دا چې هغه پدې کار سره په حق دين د باطل حکم کوي

او په اسلامي ټولنه کې اضطراب رامنځته کوي، نو ځکه بايد تر استتابي وروسته که بيرته راونه گرځيد ووژلی شی. لکه چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي ((من بدل دینه فاقتلوه) بخاري، ترجمه: (چا چې خپل دين بدل کړ وئې وژئ).

په اسلام کې د عقيدې آزادي د ډيموکراسۍ د عقيدې له آزادۍ سره د رڼا او د تيارې فرق لري. خو هغه ډله غرب خپلي علماء چې غواړي خلکو ته اسلام او ډيموکراسي يوشی وېښي په منافقانه ډول دغه دواړه آزادۍ يو ډول ېښي، تر څو خلکو ته د اسلام په قالب کې کفر بنائسته کړي.

د رايې د اظهار د آزادۍ مناقشه:

د ډيموکراسۍ له آزادۍ وڅخه يوه هم د رايې (نظر) د اظهار آزادي ده. په ډيموکراسۍ کې هر څوک حق لري چې خپل هر ډول نظر په آزادۍ بيان کړي، که څه هم چې هغه نظر د الهي وحیې او ديني مقدساتو په خلاف هم وي.

(د دغې آزادۍ د ترلاسه کولو تصور ځکه په غرب کې راپيداشو چې ټول غرب د فرانسې تر انقلابه دمخه د کلیسا تر مطلقې ديني او فکري واکمنۍ لاندې اوسيده. دا چې کلیسا د انحراف او فکري استبداد اوج ته رسيدلې وه او هېچا ته ئې په دينياتو، اخلاقياتو، اجتماعي اصولو او حتی ساينس کې د رايې د اظهار حق نه ورکاوه، او که به چا د رايې د اظهار جرات وکړ هغه به په ډول ډول سزاگانو محکوميده. له همدې امله اروپايانو د کلیسا د استبداد په خلاف آواز پورته کړ، او د تحريف شوي مسيحيت د کلیسا تسلط ئې له منځه يووړ. اوپه هر څه کې ئې د نظر د اظهار آزادي تر لاسه کړه.)

اروپايانو خو په هغه وخت کې دغه اقدام د يو باطل او تحريف شوي دين په خلاف وکړ، خو وروسته ئې دغه آزادي د يو (مقدس حق) په حيث د حق دين په خلاف هم استعمالول شروع کړل. ان تر دې چې د اسلام مقدسات ئې هم د دغې بې بندوباره آزادۍ تر بريد لاندې

راوستل، او د اسلام د شريعت، قرآن او پيغمبر ﷺ په خلاف ئې خپل له سپکاوی ډک اظهارات د رائي او بيان د آزادۍ د حق په نامه ياد کړل، چې پدې لړ کې دغه لاندې اقدامات په نږدې ماضي کې ټولې دنيا وليدل:

۱. هندوستانی مرتد سلمان رشدي چې د برتانيې تابعيت لري د غرب په هڅونه ئې د اسلام په خلاف خپل مشهور کتاب (شيطاني آيتونه) وليکه. د ټولې دنيا مسلمانانو ته ئې سپکاوی وکړ، خو کله چې مسلمانانو له غرب څخه د هغه د محاکمې غوښتنه وکړه، ټول غرب په يوه خوله دهغه له دې اقدام څخه دفاع وکړه. او دهغه دغه کار ئې د رايې او بيان د آزادۍ حق وگاڼه. هغه ته ئې پناه ورکړه، او تر ننه ئې په خپل حفاظت کې ساتي. نه يوازې دا چې ساتي ئې، بلکه د برتانيې ملکې هغه په لويو شاهانه القابو هم په رسمي ډول ونازوه. او د مسلمانانو دعواطفو هيڅ پروا ئې ونه لرله.

۲. تر سلمان رشدي وروسته بنګله ديشۍ مرتدې ليکوالې (تسليمې نسرين) هم د رشدي په پله پل کيښود، او هغې ته هم غرب په خپلې غيږې کې پناه ورکړه. او دهغې اقدام ئې د نظر د اظهار په آزادۍ تعبير کړ.

۳. هالنډي ژوناليست د قرآن د سپکاوي فلم جوړ کړ. کله چې مسلمانانو احتجاج وکړ دهالنډي صدراعظم د هالنډي ژوناليست کار د رائي د بيان آزدي وبلله، او له هغه څخه يې دفاع وکړه.

۴. د قرآن کريم بل سپکاوي هغه ؤ چې غرب د (رښتيني قرآن) په نامه له الحاد او سپکاوي ډک کتاب چې د قرآن کريم سورتونو ته په ورته شکل ليکل شوی ؤ رامنځته کړ، او په انټرنېټ کې ئې خپور کړ. او دا ئې هم د رايې د اظهار حق وگاڼه.

۵. ډنمارک يوه کاريکاتور جوړوونکي د اسلام پيغمبر ﷺ ته منسوب له سپکاوي ډک کارتونه جوړ کړل او خپاره ئې کړل. کله چې مسلمانانو په ټوله نړۍ کې احتجاج وکړ او دهغه رسام د

محاکمې غوښتنه ئې وکړه، د ډنمارک صدراعظم چې اوس د ناټو د تړون رئيس دی دکارتون جوړونکي څخه د ولتي دفاع وکړه، او دهغه کار ئې د رائې د آزادۍ حق وباله. کله چې مسلمانانو خپل احتجاج ته نور هم زور ورکړ، او له اروپا يي مصنوعاتو سره ئې د پريکون اعلان وکړ، نو د ناټو د تړون رئيس د ډنمارک موقف د ټولې اروپا د موقف په حيث اعلان کړ. او پدې ډول هغه کارتونه په مکرر ډول په نورو اروپا يي هيوادونو کې هم خپاره شول.

۶) په افغانستان کې چې د امريکا د پوځي شتون تر حمائي لاندې مرتد (پرويز کامبخش) د اسلام خلاف مضامين چاپ او خپاره کړل، او د مسلمانانو د شديد فشار په نتيجه کې محکمې هغه په ارتداد محکوم او بندي کړ، ټول غرب او غربي ميډيا دهغه ترڅنگ ودریده، او دهغه موقف ئې د رائې د اظهار په آزادۍ تعبير کړ، او د هغه د خوشې کولو هڅې ئې پيل کړي. چې په نتيجه کې ئې د اعدام حکم په حبس تبديل شو. او کيدی شي چې څه موده وروسته په کومه بهانه له زندان څخه آزاد، او د بيان د آزادۍ په يوه قهرمان تبديل شي^۱.

اسلام د رائې د اظهار د آزادۍ مخالف نه دې، بلکه دگمراه کوونکې رايې د اظهار مخالف دی. هغه رايه چې د حق د بيان او آزادۍ لپاره وي اسلام نه يوازې دهغې پلوی کوي، بلکه هغه يو عبادت بولي، او اظهار ته ئې خلک تشويقوي. که څه هم چې هغه د يو ظالم حاکم په مخکې وي. په هغه حديث شريف کې چې ابوسعيد الخدري رضی الله عنه روايت کړی رسول الله ﷺ فرمايلي دي:

۱- کرزي د خپلو د وهم ځل انتخابيدلو په درشل کې هغه ديو فرمان په صادرولو آزاد کړ، او په درناوي د غربي حلقو لخوا له افغانستانه وويستلی شو.

«إِنَّ مِنْ أَعْظَمِ الْجِهَادِ كَلِمَةَ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ» (الترمذي)

کتاب الفتن باب افضل الجهاد ترجمه: (له لوی جهاد څخه یو دا دی چې د عدل خبره ده د ظالم پادشاه په مخکې وکړای شي).

او که څوک د حق د وینا له امله ووژل شي، هغه په اسلام کې له غوره شهیدانو څخه شمیرل کیږي. لکه چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي (خیر

الشهداء حمزة بن عبدالمطلب ورجل قام إلى رجل فأمره ونهاه

في ذات الله فقتله على ذلك) (المستدرک للحاکم)

ترجمه (په شهیدانو کې غوره شهید حمزه بن عبدالمطلب او هغه سړی دی چې د الله ﷻ لپاره یو بل چاته په نیکۍ امر وکړي او له بدې څخه ئې منع کړي او هغه ئې بیا په دې کار ووژنی)

نو معلومه شوه چې په اسلام کې هر څوک بل چاته د حق وینا او نصیحت کولی شي. او باید وئې کړی. ځکه چې دین نصیحت دی. خو په ډیموکراسۍ کې انسان ته د هر څه دوپلو او اظهار اجازه شته چې هغه حق وي او که باطل.

په هغو اسلامي هیوادونو کې چې غربي ډیموکراسي ورکښې حاکمه ده په ښکاره لیدلې کیږي چې هلته خلک یوازې د باطل د اظهارولو حق لري او بس. او هر څوک چې د حق رایه اظهار کړي هغه له وژلو، تړلو، شړلو، او ډول ډول تهدیدونو سره مخ کیږي. د کفري نظریاتو د خپرولو لپاره ټول وسائل په کار اچول کیږي، خو د حق د اظهار لپاره هېڅ راډیو، تلویزیون، مجلې، اخبار، او نشرې ته اجازه نه ورکول کیږي. او که چیرې یو نیم ځای اجازه هم ورکړل شي بیا یې هم پالیسي، حدود، او موضوعات ورته د دولتي ادراو لخوا ټاکل کیږي چې تر هغو هاخوا ئې نشریات جرم گڼل کیږي.

د شخصي آزادۍ مناقشه:

د ډيموکراسۍ تر ټولو مهمه آزادي چې د ډيموکراسۍ زړه بلل کېږي شخصي آزادي ده چې اخلاقي آزادي هم بلل کېږي.

د شخصي آزدي معنی دا ده چې انسان دخپل شخص (ذات) په اړه مکمله آزادي لري چې هر څه ورباندې کوي بې له کوم قيد او شرط څخه ئې وکولی شي. د ټولنې عرفونه، رسم او رواج، اداب او اخلاقي قوانين بايد له ژوند څخه دخوند داخستلو په لاره کې مانع ونه گرځي. او فرد بايد پدې کار کې د هر چا له تسلط څخه آزاد وي.

ددغه ډول آزادۍ مطالبه هم په غرب کې د کليسا د طغيان او دخلکو په اجتماعي او اخلاقي ژوند باندې د شديد مراقبت عکس العمل وو. لکه څنگه چې خلکو د دين، عقيدې، او عبادت په مجال کې د کليسا تسلط ورڅخه همدا ډول ئې دکليسا اخلاقي څار او رقابت هم له منځه يووړ.

د فرانسې انقلاب دين له دولت څخه جلا کړ، او دسيکولريزم نظريه ئې ايجاد کړه. او تر هغې وروسته ئې د دين او د اخلاقو تر منځ هم بيلتون راوست. داخلاقو په بڼه والي او بد والي باندې حکم کول د دين صلاحيت نه، بلکه د شخصي ذوق او سليقې کار وگڼل شو. پدې معنی چې هر هغه څه چې فرد ته بڼه ښکاري هماغه بڼه اخلاق دي. او څوک بايد پرې د اعتراض حق ونه لري. د همدغې شخصي آزادۍ د فلسفې دمنل کيدو له امله په غرب کې زنا، لواطت، سحاق، (بنځينه همجنس بازي)، دنارينه له بل نارينه او د ښځې له بلې ښځې سره واده کول دا خلاقو خلاف کارونه نه گڼل کېږي. او د غربي هيوادونو قوانين ورته اجازه ورکوي. دغه ټول کارونه د ډيموکراسۍ په فرهنگ کې تر هغه پورې جرم نه گڼل کېږي چې تر څو په اجباري شکل نه وي تر سره شوي. او که په اجباري شکل ترسره شي نو بيا هم لدې امله جرم نه وي چې دغه کارونه حرام دي. بلکه لدې امله جرم گڼل کېږي چې په اجباري شکل تر سره شوي دي.

د شخصي آزادۍ غربي معيارونو ته په پام سره په ډيموکراسۍ کې (امر بالمعروف او نهی عن المنکر) هيڅ ځای نه لري. او په همدې بنا چې په هر د ولس کې ديموکراسي عملي کېږي هلته د امر بالمعروف او نهی المنکر حق په خپله په اتوماتيک شکل له منځه ځي. هلته به يا ديموکراسي وي، او يا به امر بالمعروف وي. دواړه په هيڅ صورت نشي جمع کيدلاي. ځکه چې امر بالمعروف او نهی عن المنکر اکثره په عباداتو او اخلاقياتو پورې اړه لري. او په ډيموکراسۍ کې دغه دواړه شخصي امور دي چې بل څوک ورکېښي د مداخلې حق نه لري.

په ديموکراسۍ کې د شخصي آزادۍ او اخلاقو فلسفه دانگريز فيلسوف هوبز (۱۵۸۸ - ۱۶۷۹م) په نظرياتو ولاړه ده چې وايي: دخير معنی شهوت (خوند) دی. او دشر معنی نفرت (کرکه) ده. يعنی په هر هغه څه کې چې شهوت (خوند) موجود وي هغه دخير کار دی. او په هر هغه څه کې چې نفرت (کرکه) موجوده وي هغه دشر کار دی. دخير او دشر د معيارونو تعين د دين کار نه، بلکه د شخصي ذوق او غريزي کار دی.

دغه ډول شخصي آزادې نه يوازې دا چې په اسلام کې ځای نه لري بلکه د نورو اديانو او سليم فطرت سره هم مخالفت لري. نو په همدې بنا ديموکراسي ددغه ډول آزادۍ د لرلو له امله هم صريح کفر گڼل کېږي.

د مسکن د انتخاب د آزادۍ مناقشه:

په ديموکراسۍ کې هر انسان ته حق ورکي شوي چې په هر ځای کې ئې چې زړه وي هلته واوسېږي. په همدې اساس غربي ديموکراسي دا نه مني چې کفار دې له (جزيرة العرب) څخه وويستلی شي. او يا دې کفار د حرم په ساحه کې نه پريښودل کېږي. پداسې حال کې چې د عربو په جزيره کې د کفارو د نه پريښودلو صريح حکم په حديث شريف کې راغلی دی. رسول الله ﷺ فرمايي: «اخرجوا المشركين و في رواية:

اليهود و النصارى من جزيرة العرب..... بخاري: ترجمه: (مشرکان د عربو له جزيرې وباسي) په بل روايت کې دى: (يهود او نصارى له جزيرة العرب څخه وباسي) له همدې امله عمر بن الخطاب رضى الله عنه په خپل خلافت کې ټول يهودان او نصارى له جزيرة العرب څخه وويستل. خو که په اوس وخت کې څوک له جزيرة العرب څخه د يهودو، نصاروا، او يا نورو کفارو د ويستلو مطالبه کوي، او يا ئې د ويستلو هڅه کوي هغوى د ډيموکراسۍ د مخالفت په جرم محکومېږي، او د وژلو جواز ئې برابرېږي.

د ملکيت د حق مناقشه:

دا چې غربي ډيموکراسي د کپيتاليزم (پانگه وال اقتصاد) د خوندي ساتلو لپاره رامنځته شوې ده، نو له همدې امله ورکېنې فرد ته له هرې لارې د مال د گټلو او په هر څه کې د مصرفولو مطلقه آزادي ورکړل شوې ده. د مال په گټلو او مصرفولو کې ډيموکراسي هيڅ ديني او اخلاقي عامل ته د دخالت حق نه ورکوي. همدا دليل دى چې په ډيموکراتيکو هيوادونو کې پانگه وال د سود، احتکار، دمزدورانو د زبېسناک، او ان د نورو هيوادونو د استعمار، او د هغوى د طبيعي زيرمو د غلا او لوټولو، او د جنگونو د رامنځته کولو له لارې دوسلو د خرڅولو او حربي فابريکو د چلولو په ذريعه خپله پانگه ډيروي، او بيا ئې په عيش او عشرت، قمار، فحشاء او بد خرڅيو کې مصرفوي.

خو په اسلام کې لکه څنگه چې د مال د گټلو لپاره د حلالو لارو او وسايلو انتخاب ضروري دى، همدارنگه ئې د مصرفولو لپاره هم قيود وضع شوي دي.

اسلام د يو داسې متوازن اقتصادي نظام لرونکې دى چې نه لکه دپانگه وال نظام سرمايه د څو محدودو خلکو په منځ کې ساتي، او نه لکه کمونيزم چې افراد له شخصي ملکيت څخه محروموي. بلکه اسلام هم د سرمايي دلرلو حق ورکوي، او هم د بډايو خلکو په سرمايه کې د نيستمنو او غريبو خلکو حق تثبیتوي.

د کار د حق مناقشه:

په ډيموکراسۍ کې انسان ته د هر ډول کار دکولو او پيشې د اختيارولو مطلق حق حاصل دي. خو په اسلام کې فرد يوازې د حلال او روا کار دکولو حق لري. او که چيرې داسې يو کار اختيار کړي چې له مسلماني سره تضاد ولري لکه شرابخانه خلاصول، او يا د زنا اډه او داسې نور جوړول. په هغه صورت کې اسلام فرد ته ددغه ډول کار اجازه نه ورکوي. خو په ډيموکراسۍ کې دا هر څه کولای شي.

د زده کړې د حق مناقشه:

په ډيموکراسۍ کې فرد ته د هر فن او علم د زده کړې مطلق حق حاصل دی. خو په اسلام کې فرد ته دداسې علومو او فنونو د زده کولو حق نه ورکول کېږي چې هغه له اسلام سره ټکر لري. لکه د کوډو (جادو، شعبده بازی، مداري هگري او داسې نور علمونه. اسلام د جادو زده کړه کفر بولي او مخنيوی ئې کوي.

پارلمان د ډيموکراسۍ ممثله طاغوتی اداره

پارلمان څه شي دی؟

پارلمان په ډيموکراسۍ کې د خلکو د منتخبو استازو هغه اداره ده چې دخلکو لپاره د قوانينو د جوړولو يا د تشريع، تحليل، او تحریم مطلق حق لري. دا کسفورډ قاموس د (پارلمنټ) کلمه داسې تشریح کوي:

Parliament: a group of people that makes the laws of a Country

پارلمنټ د خلکو هغه ډله ده چې ديوه هیواد لپاره قوانين جوړوي. په تیرو بحثونو کې ولیدل شول چې په ډيموکراسۍ کې دخلکو اکثریت د (اله) مرتبه لري. ځکه چې د سیادت (اعلی حاکمیت) حق چې د امر او نهی، تحلیل او تحریم مطلق حق دی په اکثریت پوری اړه لري. لکه څنگه چې په دین کې د الله ﷻ فیصله نشي رد کیدلی همدا ډول په ډيموکراسۍ کې د اکثریت فیصله نشي رد کیدلی.

دا چې اکثریت په ډيموکراسۍ کې د الله مرتبه لري، نو پارلمان چې د اکثریت استازی دی، د پیغمبري (استازیتوب) مرتبه لري. پدې معنی چې استازی به د خپلو موکلینو د خوښې مطابق قوانین ایجادوي او دهغوئ مصالح به تامینوي. ډيموکراسۍ چې اصلاً په سیکولریزم (لادینیت) ولاړه ده د حکومت او نظام په چارو کې دین ته د مداخلې حق نه ورکوي. نو په همدې اساس ټول هغه قراردادونه او مسودې چې د قانون کیدلو لپاره پارلمان ته د بحث او غور لپاره وړاندې کیږي باید په دیني بنسټونو ولاړې نه وي. د ډيموکراسۍ له لازې طرحې، نظریات او مسودې تر هغه وخته د تطبیق وړ نه دي چې تر څو ئې د پارلمان لخوا د (قانونیت) حق نه وي تر لاسه کړی. ځکه چې په پارلمان کې قانون هغې مصوبې ته ویل کیږي چې د پارلمان دواړه جرگې ئې تصویب کړي، او جمهور رئیس ئې توشیح کړي. او ترڅو تر ئې چې دا مراحل نه وي طي کړي تر هغه پورې د تطبیق وړ نه گڼل کیږي.

په ډيموکراسۍ کې پارلمان ته د هر فکر او نظر خلک دانتخاباتو له لارې ځان رسولی شي. کفر الحاد، يا کوم بل عقيدوي انحراف پارلمان ته د هغوی د رسيدو مانع نه گرځي. په همدې اساس چې هر څوک پارلمان ته ورسېږي هغوی هلته د خپلې خوښې او نظريې مطابق قانوني طرحې پارلمان ته وړاندې کوي. او هغوی د خپلو هر ډول افکارو او نظرياتو د بيان له امله تر عدلي تعقيب لاندې هم نشي راتلای، که څه هم چې هغه نظريات ددين په خلاف وي. همدغه صلاحيت دکړزی دحکومت د اساسي قانون په يوسل او يوومه ماده کې داسي بيان شوي دی:

(دملې شوری هېڅ غړی دهغې رايې يا نظريې له امله چې د وظيفې د اجرا په وخت کې ئې څرگندوي تر عدلي تعقيب لاندې نه نيول کېږي)

پارلمان ولې طاغوتي اداره ده؟

۱. طاغوت په اسلامي شريعت کې هر هغه څه ته ويل کېږي چې پرته له الله ﷻ ئې عبادت کېږي.

عبادت يوازې لمانځه، روژې، زکات، حج او دعا ته نه ويل کېږي، بلکه ديوچا د تحليل، تحريم او تشريع منلو ته هم ويل کېږي. دليل ئې هغه حديث شريف دي چې امام ترمذي، امام بيهقي او نورو محدثينو په خپلو سننو کې له عدي بن حاتم رضي الله عنه څخه روايت کړی دی. عدي بن حاتم د بنوطی د قبيلې د مشهور سخاوتمند حاتم طائي زوی ؤ. هغه مسيحيت منلی ؤ، او په شام کې ئې له اهل کتابو سره گوزاره کړې وه. دخپلې خور په دعوت اسلام ته تشويق شو، پداسې حال کې د رسول الله صلی الله عليه وسلم مجلس ته راغی چې د سرو زرو صليب ئې په غاړه ؤ. هغه وايي: زه په داسې حال کې د رسول الله ﷺ مجلس ته

راغلم چې هغه مبارک د قرآن کریم دا آیت لوست: ﴿اتَّخِذُوا
أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ﴾ التوبة: ۳۱

ترجمه: (يهودو او نصارا و خپل علماء او پيران له الله ﷻ پرته خدايان نيولی و). عدي ﷺ وايي: ما ورته وويل: هغوی خو ئې عبادت نه کاوه. رسول الله ﷺ و فرمايل: ولې نه، هغوی حرام ورته حلال کړي او حلال ئې ورته حرام کړي وو، او خلکو ئې متابعت کړی وو، همدغه کار د هغوی مشرانو ته دهغوی عبادت کول وو.

۲. دا چې په ډيموکراسۍ کې حلال او حرام د تشريعي قوې (پارلمان) لخوا تعينېږي، او د پارلمان غړو ته د قوانينو د وضع کولو مطلق حق ورکړی شوی دی، نو په همدې اساس دوی ته (مشرعين) هم ويل کېږي. پداسې حال کې چې د حلال او حرام تعينول يوازې د الله ﷻ خصوصيت دی. او په دغه خصوصيت کې دبل هر چا ورگډول د الله ﷻ د تشريع په خصوصيت کې شرک گڼل کېږي.

الله ﷻ تعالى فرمايې: ﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِّنَ

الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ﴾ الشورى: ۲۱

ترجمه: (آيا داسي شريکان لري چې هغه دين ئې ورته جوړ کړی چې الله ﷻ ئې اجازه نه ده کړي)
په ډيموکراسۍ کې ددين او اخلاقي امورو په اړه د حکم وضع کول هم د پارلمان کار دی.

دمثال په ډول که په غرب کې د پارلمان اکثريت غړي دا تائيد کړی چې همجنس بازي رواه ده، نو بيا هغه يو روا او قانوني عمل گڼل کېږي، او دهغه لپاره قوانين جوړېږي، او حقوق ئې تثبيتېږي. اويا

دا چې که زنا د طرفينو په موافقه وشي هيڅ جرم نه گڼل کيږي. په اسلام کې د جرم او د سزا تعين شرعی کار دی، خو دا په ډيموکراسۍ کې د پارلمان حق دي نه د شريعت.

۳. په ډيموکراسۍ کې به د اختلاف په صورت کې منازعه د فيصلې لپاره شريعت ته نه بلکه اساسي قانون او نورو وضعي قوانينو ته وروړل کيږي، هغه چې د ډيموکراسۍ له اصولو سره سم وضع شوي دي. پداسې حال کې چې په اسلام کې د الله ﷻ له قانون او شريعت پرته بل هر قانون، شريعت، او د فيصلې مرجع ته (طاغوت) ويل شوی. او مسلمانانو ته امر شوی چې په هغو کافر شي (وئې نه مني) او دهغو خلکو ايمان د درواغو ايمان بلل شوي چې په خوله وايي مؤمن يم، خو فيصله د الله ﷻ په قانون نه، بلکه د بل چا په قانون کوي.

الله ﷻ فرمايي: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ، وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ (٦٠) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ

الْمُتَفَقِّينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ النساء: ٦٠-٦١

ترجمه: (آيا ته نه گوري (ای محمد ه) هغه خلک چې گومان کوي چې په هغه کتاب ئې ايمان راوړی چې نازل شوی دی تا ته، او هم په هغه چې نازل شوی و تر تا دمخه، غواړي د فيصلې لپاره وړاندې شي طاغوت ته، پداسې حال کې چې دوی ته امر شوی چې په طاغوت کافر شي. (وئې نه مني) او شيطان غواړي هغوی ډیر زیات گمراهان کړي. او چې کله هغوی ته وویل شي دالله ﷻ نازل کړي کلام او رسول

ته راشي (د فيصلې لپاره) نو ته وينې چې منافقان له تا څخه مخونه اړوي.

همدارنگه الله دهغو خلکو په هکله چې فيصله د الله ﷻ په قانون نه کوي داسې فرمايې:

﴿وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ النور: ٤٧-٤٨

ترجمه: (او منافقان وايي چې مونږ په الله ﷻ او رسول ﷺ ايمان راوړي. او طاعت مو کړې دی. خو بيا ځينې خلک لدې وينا مخ اړوي، او نه دي دوى مؤمنان. او کله چې هغوى د الله ﷻ او د هغه د رسول ﷺ په لور ولبل شي چې رسول ﷺ دهغوى په منځ کې فيصله وکړي، نو ځينې ئې نابېره ډډه کوي)

خو که چيرې د اسلام کوم حکم له ډيموکراسۍ سره مطابق وي او د دوى مقاصد ورڅخه په يو ډول ترسره کېږي، نو بيا هغه د اسلام حکم هم مني. ددې لپاره نه چې هغه د الله ﷻ واجب العمل حکم دی. بلکه ددې لپاره چې هغه د ډيموکراسۍ مطابق دی. پدې کار کې ډيموکراتان که مټ د الله ﷻ ددې وينا مصداق دي چې فرمايې:

﴿وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ٤٩﴾ النور: ٤٩

ترجمه: (که چيرې حق د هغوى په خوا وي نو بيا بڼه غاړه ايښودونکي د پيغمبر په لور را روان وي).

د اسلامي نړۍ په ټولو هغو حکومتونو کې چې ځان ډيموکراتيک بولي فيصلې د الله د شريعت په خلاف دهغه اساسي قانون مطابق کوي چې د ډيموکراسۍ له اصولو سره سم جوړ شوى وي.

په دغو حکومتونو کې د اساسي قانون حرمت او قداست تر قرآن او حديث پورته وي. که چيرې دکومې فيصلې په تائيد کې هرڅومره د قرآن، حديث او شريعت دلايل راوړل شي خو چې د اساسي قانون مطابق نه وي د منلو وړ نه گڼل کيږي. او د پارلمان وکيلان هيڅکله داسې قوانين نشي تصويبولى چې د اساسي قانون د موادو مخالف وي. له همدې امله پارلمان يوه (طاغوته) اداره ده.

۴. که په کوم اسلامي هيواد کې چې په ډيموکراسۍ عمل کوي د پارلمان کوم غړى يا جهت چې د اسلام لپاره کار کول غواړي هم وغواړي د شريعت کوم حکم يا احکام د پارلمان له لارې د قانون په حيث عملي کړي نو بايد خپل پيشنهاد د مسودې په شکل پارلمان ته د بحث او رائي اخيستنې لپاره وړاندې کړي، چې يا به تائيدېږي، او يا به ردېږي. او د رد کيدلو په صورت کې به بيا دغه پيشنهاد د يوې ټاکلې مودې لپاره د دوهم ځل د بحث لپاره نه وړاندې کيږي.

په پورتنۍ صورت کې د الله ﷻ حکم بشر ته د موافقې يا نه موافقې لپاره وړاندې کيږي چې وړاندې کوونکى او ردوونکى ئې دواړه له دين څخه وځي. ځکه چې وړاندې کوونکي دلته بل څوک د الله تعالى پر حکم (حکم) گرځوي. او بل چاته حق ورکوي چې دالله ﷻ فيصله رد او يا تائيد کړي. پداسې حال کې چې الله ﷻ فرمائي دده فيصله هيڅوک نشي وروسته کولى: ﴿وَاللّٰهُ يَخْكُمُ لَا مَعْصِيَةَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ

سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾ الرعد: ٤١

ترجمه: (او الله ﷻ فيصله کوي (په هر څه چې اراده وفرمايي) نشته هيڅوک وروسته کوونکى دهغه د فيصلې. او هغه ډير زر حساب کوونکى دى).

همدارنگه الله ﷺ فرمايي: ﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا﴾ (الأحزاب: ٣٦)

ترجمه: (او نه ده روا هېڅ مؤمن سړي او مؤمنې ښځې ته چې فيصله وکړي الله ﷻ او رسول ﷺ ئې په يو کار کې چې وي دې دوى ته اختيار په خپل کار کې. او هر څوک چې نافرمانى کوي د الله ﷻ او دهغه د رسول ﷺ په يقين سره هغه گمراه شو په گمراهۍ ښکاره.

په دغه ډول پارلماني جريان کې د الله ﷻ د حکم رد کوونکى د رد له امله کافر کيږي، او وړاندې کوونکې ئې له دې امله له دين څخه ووځي چې بل چا ته د الله ﷻ پر فيصلې د پاسه د بلې فيصلې په حق قائل دي) په دې هکله همدغه فهم د **عمر بن الخطاب** ﷺ له هغه عمل څخه

هم څرگنديږي چې د يوه منافق چې له يوه يهودى سره ئې منازعه وه، او رسول الله ﷻ د يهودي په حق کې فيصله وکړه خو منافق په هغې فيصلې قناعت ونه کړ، او د رسول الله صلى الله عليه وسلم فيصله ئې عمر رضی الله عنه ته يوړه. کله چې عمر رضی الله عنه پوه شو چې په دې منازعه کې رسول الله ﷻ يو ځل فيصله کړې ده او منافق د رسول الله ﷻ پر فيصلې د پاسه د عمر فيصله غواړي. نو ځکه ئې هغه مرتد و باله او سړي ترې پرې کړ. رسول الله صلى الله عليه وسلم نه يوازې دا چې پدې کار عمر ﷺ ملامت نه کړ. بلکه هغه ته ئې د **فاروق لقب هم ورکړ.**

په اسلام کې لکه څنگه چې د لمانځه، روژې، زکات او حج حکم د اکثريت د فيصلې لپاره نه وړاندې کيږي او راساً ئې د تطبيق امر شوى، همدا ډول حدود، حجاب، قصاص، مولاة الکفار حراموالى، او نور احکام هم د تطبيق لپاره د اکثريت رايې او فيصلې ته نه وړاندې

کيږي. خو په ډيموکراسۍ کې دغه کار د ډيموکراسۍ د اصولو خلاف او د نه منلو وړ دی.

په ډيموکراسۍ کې د مشارکت په هکله شبهي او ځوابونه

ځينې اسلام ته منسوب علماء چې يا د غرب له فکري تاثير لاندې راغلي دي او يا هم د جهاد او قربانيو د نبوي منهج له لارې د اسلامي حکومت د رامنځته کولو له طريقې سره نا آشنا دي، او يا هم په هر ډول حکومت او شرايطو کې د حکومتونو له رعايتونو او امتيازاتو برخمن کيدل غواړي، که څه هم چې په هر قيمت وي. د افغانستان په اوسنۍ د امريکايانو په زور راغلې ډيموکراسۍ کې هم ډيروتش په نامه اسلامي تنظيمونو، ټولنو، او اشخاصو همدا لاره نيولې ده. دغه خلک په ډيموکراتيکو حکومتونو او پارلمانونو کې د ورگډيدو لپاره په اسلامي شريعت کې د خپل دغه کار لپاره ځينې شبيهي دلايل تراشي، او په بې ځايه استدلالونو او د شبهاتو په راولاړولو د ځان لپاره په ډيموکراسۍ کې د کار کولو جوازونه برابروي چې ځينې ئې په لاندې ډول دي:

د افغانستان په اوسنۍ د امريکايانو په زور راغلې ډيموکراسۍ کې هم ډيروتش په نامه اسلامي تنظيمونو، ټولنو او اشخاصو همدا لاره نيولې ده.

لومړۍ شبهه- يوسف عليه اسلام د مصر له بادشاه سره کار کړي دی

ځينی خلک استدال کوي چې يوسف عليه السلام پداسې حال کې چې د الله پيغمبر ؤ د مصر له کافر بادشاه سره ئې دهغه په حکومت کې د وزير په حيث کار کړی دی. نو له همدې امله اوس هم مسلمانان کولی شي چې په يو کافر نظام کې کار وکړي.

په پورتنۍ دليل په ډيموکراسۍ کې د کار لپاره استدلال کول د لاندې وجوهاتو له امله باطل دي:

الف:- اوسني پارلمانونه شرکي او طاغوتي پارلمانونه دي. او دليل ئې دا دی چې پارلمان ته د تشريع، تحليل او تحريم حق ورکړل شوی دی. پداسې حال کې چې (تشریع) او (تحريم) يوازې او يوازې د الله ﷻ حق دی. خو په ډيموکراسۍ کې دغه حق په ولس پورې اړه لري چې پارلمان ئې ممثل دی.

په اسلام کې د اعلیٰ حاکميت او تشريع حق هيڅ شريک نه مني. خو په ډيموکراسۍ کې نه يوازې دا چې حلال او حرام گرځول دولس د اکثريت حق دی، بلکه په قطعي ډول ئې الله ﷻ له دغه حق څخه د دوې په زعم محروم کړی دی.

په همدې بنا اسلام يو دين، او ډيموکراسۍ يو ځانگړی بل دين دی. او په دواړو کې د تشريع مصادر جلا جلا دي. په اسلام کې د تشريع مصدر (الهي وحیې) او (رسول) دي. خو په ډيموکراسۍ کې د تشريع مصدر د خلکو خواهشات او هوسونه دي. او الله ﷻ ته يوازې د اسلام

دين دمنلو دی. الله فرمايي: ﴿وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ

يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ ﴿٨٥﴾ آل عمران: ٨٥

ترجمه: (او هر څوک چې پرته له اسلامه بل دين غوره کړي هيڅکله به ورڅخه ونه منل شي او هغه به په آخرت کې له زيان کارانو څخه وي.

نو آیا څوک داسې تصور کولی شي چې يوسف عليه السلام به له اسلام پرته بل دين منلی وي؟ او يا به ئې دخپلو موحدو نيکونو له ملت څخه پرته بل ملت غوره کړی وي؟ او يا به ئې دهغه د احترام او پاسدارۍ سوگند پورته کړی وي؟ او يا به ئې هم دهغه مطابق قانون گذاري کړې وي؟ لکه څنگه چې د اوسنۍ زمانې دپارلمانونو حامل دي؟

يوسف عليه السلام خو لا د بندۍ توب او بې وسۍ په وخت کې چې هېڅ ئې په واک کې نه و له شرک او مشرکينو څخه د بيزارۍ اعلان کړې و. لکه چې قرآن فرمايي: ﴿إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝ وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانُوا لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ﴾ يوسف: ۳۶-۳۸

ترجمه: (بېشکه ما پرې ايښی دی دین دهغو خلکو چې ایمان نه راوړي پر الله ﷺ او حال دا چې دوی په آخرت همدوی کافران دي. او متابعت کړی دی ما د دین دخپلو پلرونو چې ابراهیم، اسحق، او یعقوب دي. نه ښایي مونږ ته چې شریک ونیسو په الله ﷻ پوری کوم شی).

وروسته يوسف عليه السلام د شرک او د توحید د حقیقت بیان کوي، او دا اعلاني چې حکم به یوازې د الله تعالی ﷻ چلیږي، او عبادت باید یوازې د الله ﷻ وشي.

لکه چې قرآن فرمايي: ﴿يَصْحَبِي السَّجَنُ ۚ أَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهِ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مِمَّا أُنْزِلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۚ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۚ ذَلِكَ الَّذِي يُقِيمُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ يوسف: ۳۹-۴۰

ترجمه: (ای زما د زندان دواړو ملگرو! آیا متفرق خدایان غوره دي که هغه الله ﷻ چې یو دی؟ ډیر قوي غالب دی. عبادت نه کوی تاسې غیر له الله مگر دخو نومونو چې نومونه مو ایښي دي دهغو تاسو او ستاسو پلرونو. نه دی رالیږلی الله ﷻ پر عبادت دهغوی کوم دلیل او سند. نه دی حکومت د هیچا، مگر خاص د الله ﷻ دی. امر ئې کړی په دې چې عبادت مه کوی تاسې مگر یوازې د همده. دغه سم دین دی، خو زیات خلک نه پوهیږي).

نو آیا دا کیدی شي چې یوسف علیه السلام دې د بند او ضعف په وخت کې شرک په لوړ آواز ردوي، او حکومت دې یوازې د الله ﷻ گڼي. او بیا دې د آزادۍ او قوت په وخت کې دغه حقیقت پتوي. او د پادشاه په دین دې فیصلې کوي؟ پداسې حال کې چې الله تعالی ﷻ په زمکه کې (تمکین) هم ورکړی وو؟

یوه بله خبره چې د یادولو وړ ده هغه دا ده چې په پارلمان او وزارت کې فرق موجود دی. پارلمان شریعت او قوانین جوړوي، او وزارتونه ئې تنفیذوي. نو هغه خلک چې په اوسنیو پارلمانونو کې د الله ﷻ د دین په خلاف قوانین جوړوي او تصویبوي ئې دهغوی جرم تر هغو ډیر دی چې جوړ کړي قوانین عملي کوي. نو پدې اساس دهغو خلکو استدلال چې د یوسف علیه السلام په عمل ئې پارلمان ته ور تللو لپاره کوي صحیح نه دی. خو دا پدې معنی نه ده چې پارلمان ته ور تگ دې ناجائز او وزات قبلول دې جائز شي.

په اوسینو طاغوتی نظامونو کې چې د الله ﷻ له دین سره ئې جگړه اعلان کړې ده، د الله ﷻ له دوستانو سره جنگیږي، او د الله ﷻ له دښمنانو سره دوستۍ او ایتلافونه کوي، د وزارت قبلول هم حرام او د یوسف علیه السلام په عمل استدلال باطل دی. ځکه چې په اوسینو حکومتونو کې وزیران هم دهماغه اساسي قانون د پاسدارۍ او احترام سوگند پورته کوي چې د ډيموکراسۍ د کفر په بنسټ جوړ شوی وي.

پداسې حال کې چې الله ﷻ په دغه ډول طاغوتي (حکم) باندې د کافر کيدلو امر کړی دی لکه چې الله فرمايي:

يُرِيدُونَ أَن يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۚ
النساء: ٦٠

ترجمه: (غواړي چې خپله دعوی د فیصلې لپاره طاغوت ته یوسي. پداسې حال کې چې دوی ته امر شوی چې په هغه (طاغوت) دې کافر شي

اوس که څوک دا گومان کوي چې یوسف علیه السلام به هم همدغه ډول د طاغوتي قانون دمنلو، پاسدراي، او احترام سوگند پورته کړی وي پداسې حال کې چې الله ﷻ له هغه څخه بدي اړولې وه. او هغه یې له خپلو مخلصو بندگانو څرغولی و. نو یقیناً چې ددغه گومان کوونکي به د الله ﷻ په یوه پیغمبر د درغو ویونکي، تر ټولو بد کافر، او له اسلامي ملت څخه وتلی انسان وي!

ب: په اوسنیو حکومتونو کې وزیران دوزعي کفري قوانینو منونکي او منفذین دي. په هر څه کې باید دوزعي قوانینو پابند وي. نو آیا دیوسف علیه السلام په هکله داگومان کیدلی شي چې - معاذ الله - هغه به ددغه ډول دوزعي کفري ظالماو باطلو قوانینو پابند و؟ که څوک دهغه په هکله دغه ډول گومان کوي او بیا دهغه په فعل استدلال کوي، نو په یقیني ډول به هغه د الله ﷻ یو پیغمبر د کفري قوانینو په منلو تورن کړی وي. چې دا کار په خپله کفر او د اسلام له دین څخه وتل دي. ځکه چې الله تعالی انبیاء د دې لپاره خپلو امتونو ته رالېږلی دي چې هغوی ته د طاغوت د پرېښودلو او یوازی د الله ﷻ د احکامو د منلو تعلیم ورکړي. الله ﷻ فرمايي:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا

الطَّاغُوتَ﴾ النحل: ٣٦

ترجمه: په يقين سره مونږ رالېږلی په هر امت کې رسول ددې لپاره چې خلکو ته ووايي د الله ﷻ عبادت وکړي. او طاغوت څخه ځان وساتي. او همدغه پيغام د يوسف عليه السلام درسات هم و. نو دا څنگه کيدای شي چې يوسف عليه السلام دی له پيغمبرۍ سره سره د طاغوت قانون منلی او فيصلې دې ئې دهغه مطابق کړي وي؟

ج: د يوسف عليه السلام وزارت هغه ته د الله ﷻ له لوري په زمکه کې تمکين و. هغه د الله ﷻ د حکم مطابق فيصله کوله. ځکه هغه ته هيچا ضرر نشو رسولی. نه چاليرې کولی شو. او نه ئې په کومه فيصله مجبورولی شو. او همدغه د (تمکين فی الارض) معنی ده.

نو آیا د نن زمانې په طاغوتي حکومتونو کې هم وزيران همدغه ډول مطلق صلاحيتونه لري؟ ترڅو د يوسف عليه السلام په وزارت ئې قياس صحيح شي؟ د نن وزيران خو په ټوله معنی 'د طاغوتي قوانينو په بندونو داسې تړل شوي چې د اسلام په گټه هيڅ حرکت ورڅخه نشي کولی.

يوسف عليه السلام دخپل کار په تر سره کولو کې له هر ډول عدلي تعقيب او څارنې څخه آزاد وو. ځکه چې کله چې بادشاه يوسف عليه السلام له زندان څخه راوويست او يوسف عليه السلام هغه ته خپلې خبرې وکړې، نو بادشاه ئې په خبرو دومره قانع شو چې هغه ته يې

وويل ﴿إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ﴾ يوسف: ۵۴

ترجمه: (بې شکه ته نن ورځ په نزد زمونږ خاوند د مرتبې او امانتگري). مفسرين ليکي چې تردې وروسته د مصر بادشاه هسې تش په نامه بادشاه وو، او نور ټول کارونه يوسف عليه السلام اجرا کول، او د (عزيز) په نامه به يادیده. ځينې علماء لادا هم وايي چې هغه پادشاه د يوسف عليه السلام په لاس مسلمان شو او تردې وروسته د يوسف عليه السلام په دين چليده.

نو آيا په اوسينو طاغوتي حکومتونو کې هم صالحو مسلمانو وزيرانو ته همدغه مرتبه حاصله ده؟ او که د نن وضعيت د يوسف عليه السلام تر وضعيته بدل وي نو بيا خو قياس نه دی صحيح.

ل: الله تعالى د يوسف عليه السلام په هکله د تمکين خبره ذکر کړې ده:

﴿وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ﴾ يوسف: ۲۱

ترجمه: (او همدغه ډول مو يوسف عليه السلام ته تمکين په زمکه کې ورکړ) د تمکين لفظ په دې آيت کې مجمل دی. خو په بل ځای

کې الله تعالى د دغه اجمال تفصيل داسې بيان کړی دی: ﴿الَّذِينَ

مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا

بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾ الحج: ۴۱

ترجمه: (هغه کسان که چيرې ورکړو مونږ دوی ته په زمکه کې تمکين نو قائموي دوی لمونځ او ورکوي زکات او امر به کوي خلکو ته په نيکۍ او منع کوي به خلک له بدې، او خاص د الله ﷻ په اختيار کې ده آخره خاتمه د ټولو کارونو).

دا چې د يوسف عليه السلام په هکله هم الله ﷻ هغه ته د تمکين خبره کړې ده، نو يقيناً يوسف عليه السلام هم له همدغو خلکو څخه و چې د قدرت په وخت په خلکو لمنځونه دروي، زکات ورکوي، امر بالمعروف او نهی عن المنکر کوي. او پدې لړ کې تر ټولو لوی معروف توحيد او تر ټولو لوی منکر شرک دی. هغه عليه السلام د خپلو پلرونو د حق دين اتباع کوله او په هغه ئې فيصله کوله. په هغه قانون ئې هېڅکله فيصله نه کوله چې الله ﷻ نه وو نازل کړې. او نه ئې هم د الله ﷻ د قانون خلاف د نورو قوانينو جوړولو ته اجازه ورکوله. او که

څوک دهغه عليه السلام په هکله ددې په خلاف عقیده ولري هغه مسلمان نشي پاتي کیدی.

د اوسنۍ زمانې په طاغوتي حکومتونو کې که کوم وزیر یوازې د اسلام لپاره یو ادنی کار هم وکړي نو فوراً له وظیفې څخه برطرف کیږي، او یا اساسي قانون او حکومت ته د خیانت په جرم زندان ته ورغورځول کیږي. او که چیرې ټول حکومت او وزارتونه دانتخاباتو له لارې هم د مسلمانانو لاس ته ورشي بیا هم ورته د حکومت کولو فرصت نه ورکول کیږي. لکه چې د اسلامي نړۍ په ځینې دولتونو کې ولیدل شول. نو په همدې اساس د یوسف علیه السلام په کار استدلال کول یوازې یوه بهانه ده او بس.

دوهمه شبهه - د نجاشي (رض) په عمل استدلال

ځینې هغه مسلمانان چې په زړونو کې ئې د ډيموکراسۍ مرض ځای نیولی په ډيموکراتیکو نظامونو کې د خپل مشارکت لپاره د نجاشي رضی الله عنه په عمل استدلال کوي، او وائي چې نجاشي سره لدې چې یو مسلمان پادشاه وو خو اسلامي حکومت ئې نه وو نافذ کړی. او بیا هم رسول الله ﷺ هغه ستایلی او هغه ته ئې (عبد صالح) ویلي، او په هغه ئې غایبانه جنازه هم کړې ده. نو که په اوس وخت کې هم کوم پادشاه اسلامي نظام نافذ نه کړي، او یا نور مسلمانان په یو غیر اسلامي نظام کې برخه واخلي څه ناروا خبره نه ده.

نجاشي (رض) څوک ؤ؟:

نجاشي (رض) د حبشې هغه پادشاه وو چې د نبوت په پنځم کال ئې هغو مسلمانو مهاجرینو ته پناه ورکړه چې رسول الله ﷺ له مکې مکرمې څخه ورلیرلي ؤ. دې پادشاه د همدغو مهاجرینو په لاس اسلام قبول کړ او مسیحیت ئې پرېښود. مهاجرین ئې په عزت او احترام وساتل. کله چې قریشو د مهاجرینو د بیرته ورسپارلو په هدف یو دوکسيز وفد هغه ته له ډیرو سوغاتونو سره ور ولېږه، له مناقشې او تحقیق وروسته ورته

بنکاره شوه چې قریش ظالمان دي، بايد مهاجرين ور و نه سپارل شي. هماغه ؤ چې د قریشو وفد ئې نامراده رخصت کړ. او وروسته ئې رسول الله ﷺ ته خبر ور وليږه چې ده د جعفر (رض) په لاس اسلام قبول کړی، او له رسول الله ﷺ سره ئې دهغه په واسطه بيعت کړی دی. او بيا ئې په يوه مرحله کې خپل زوی د یو لوی وفد په ملګرتيا د رسول الله ﷺ د تائيد او نصرت لپاره ور وليږه. او ترې وئې غوښتل چې که رسول الله ﷺ غواړي نومدینې منورې ته به هجرت وروکړي. رسول الله ﷺ هغه ته دعاوکه او چې کله وفات شو په مدينه منوره کې ئې د هغه غايبانه جنازه هم وکړه.

دا چې اوس ځينې خلک دا استدلال کوي چې هغه مسلمان وو خو اسلامي شريعت ئې نه وو نافذ کړی، نو که دوی هم دا کار وکړي هيڅ باک نه لري. دغه استدلال له څو وجهو باطل دی.

۱. پدی اړه چې هغه اسلامي شريعت نه وو نافذ کړی ددې دعوی له لرونکو سره هيڅ قطعي د اعتبار وړ دلايل نشته. د نجاشي (رض) غائبانه ايمان راوړل، او د مسلمانانو له ځان سره خوندي کول، دخپلو بطريکانو (مسيحي علماؤ) مخالفت، او رسول الله ﷺ ته خپل زوی او شپيته کسان د تائيد او نصرت لپاره ورليږل، دا ټول پدې دلالت کوي چې هغه دې د مسلمانۍ په حالت کې د طاغوت په حکم او نظام فيصلې ونه کړي.

۲. د نجاشي (رض) په وضعيت استدلال کول قياس دی. قياس په اصولو کې دې ته وايي چې يوه داسې حادثه چې د شرع نص دهغې په هکله موجود نه وي ديوې بلې داسې حادثې حکم په هغې ولگولی شي چې دشرع نص ورباندې موجود وي. خو شرط ئې دا دی چې د دواړو حادثو تر منځ مشترک علت موجود وي. او د دواړو ترمنځ فرق موجود نه وي. او د قياس له شرطونو څخه يو دا هم دی چې: هغه فرع چې په اصل قياس کېږي په هغې کې نص موجود نه وي.

دلته اوس دنجاشي (رض) عمل اصل گرځول شوی، او په اوسنۍ زمانه کې په ډيموکراتيک حکومت کې مشارکت فرع گرځول شوی. او د دواړو ترمنځ د شريعت نه تنفيذول مشترک علت گرځول شوي دي. خو دغه قياس ځکه صحيح نه دی چې دلته د فرع په هکله صريح نصوص وجود لري، او هغه دا چې هرڅوک چې شريعت (حکم) ونه گڼي هغه مسلمان نشي پاتې کیدی. لکه چې الله ﷻ په صراحت فرمايي:

﴿ فَلَا وَرَيْكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

النساء: ٦٥

ترجمه: (قسم دی په رب ستا چې نه مؤمنان کيږي دوی تر هغه پورې چې (حکم) فيصله کوونکی کړي تا په هغو شخړو کې چې پيښې شوي د دوی په منځ کې. اوبیا ونه مومي دوی په خپلو زړونو کې ناراضي ستا له فيصلې، او ومني دوی ستا خبره په منلو سره (بې له جگړې). او

همدارنگه الله ﷻ فرمايي: ﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ

ءَامَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى

الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ

صَلَائِلًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ النساء: ٦٠

ترجمه: (آيا نه گوري هغه خلک چې گومان کوي چې ايمان ئې راوړی پر هغه کتاب چې نازل شوی دی تا ته، او پر هغه چې نازل شوی وو تر تا دمخه. غواړي د فيصلې لپاره وړاندې شي طاغوت ته، پداسې حال

کې چې دوی ته امر شوی چې پر طاغوت کافرشي (وئې نه مني) او شيطان غواړي هغوی ډیر زیات گمراهان کړي).

نو آیا دا روا ده چې د شرعي نص له شته والي سره دې په قیاس عمل وکړو؟ پداسې حال کې چې اصولي قاعده دا ده چې د نص له شته والي قیاس صحیح نه دی.

۳. د نجاشي (رض) په وخت کې شریعت مکمل شوی نه وو. او نه هغه ته د مسافې د لیرې والي، او مواصلاتو د نشتوالي له امله دهرې ورځې، هفتې، او میاشتې، احکام ور رسیدل. هغه په هغومره څه مکلف وو چې ورسیدلي وو. خو اوس چې شریعت مکمل دی او ټول شریعت په یو ځای مونږ ته رارسیدلی دی نو د ډیموکراسۍ عاشقان څنگه اوسنی مکمل شریعت پریري او دهغه وخت پداسې یو عمل استدلال کوي چې لاهغه وخت شریعت نه ؤ مکمل شوی.

دریمه شبهه- ډیموکراسۍ ته د شوری نوم ورکول

سیکولر او غرب ځپلي عناصر چې په اسلامي نړۍ کې د ډیموکراسۍ دخپرولو او نافذولو په هڅه کې دي غواړي د مسلمانانو د تیر ایستلو په هدف غربي بې دینې ډیموکراسۍ ته د اسلام د (شوری) نوم ورکړي. او په دروغو تبلیغات کوي چې ډیموکراسي د شوری یو مترقي شکل دی، او په عملي کیدلو ئې د اسلام شواړي نظام عملي کيږي.

امریکا او نورو صلیبي ملگرو ئې چې کله افغانستان د بې دریغه او سختو بمباریو، او د داخلي منافقو او جاسوسو ډلو ټپلو په مټ تسخیر کړ، او د لسگونو زرو مسلمانانو له وژلو وروسته ئې وغوښتل دلته یو غلام او بې واکه حکومت جوړ کړي، او بیا دهغه له لازې خپل پوځي اشغال ته د جواز دلایل برابر کړی، دلته ئې هم د ډیموکراسۍ نغاړه و ډنگوله، او یو څو اجیر، په ډالرو اخیستل شوي، او له غرب څخه یو څو راصادر شوي سیکولر افغانان ئې له کمونستانو او د هغوی له ملگرو ملیشه ډلو سره د ډیموکراسۍ په وندر وتړل او د

هغوی په سر ئې هم د ﴿وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ يَنْهَمُ﴾ مبارک آيت په هغه خيمه کې ليکلی ؤ چې دهمدغو اشغالگرو لخوا ئې په سر دلوېې جرگې په نامه درولې وه.

ډيموکراسۍ ته دشورۍ په نوم ورکولو هغه نه اسلامي کيږي. لکه څنگه چې شراب د (روحي مشروباتو)، او زنا د (جنسي تقاضا) په نومونو نه حلالېږي.

د اسلام دشورۍ او د ډيموکراسۍ د پارلمان ترمنځ د حق او د باطل توپيرونه دي چې ځينې ئې په لاندې ډول يادوو:

د پارلماني رايې اخيستنې او د اسلام دشورۍ ترمنځ توپيرونه

اول توپير:

د اسلام شورې د مؤمنو، موحدو، او شريعت منونکو مسلمانانو تر منځ وي، پداسې حال کې چې پارلماني رايې اخيستل د داسې يو مجلس دااعضاؤ ترمنځ وي چې په هغه کې مسلمان، هندو، مسيحي، يهودي، کمونست او ملحد ټول په يو ډول د رايې ورکولو حق لري، او فيصله ورکېنې د حق او د دليل د قوت پر بنسټ نه، بلکه د اکثريت پر بنسټ کيږي. قرآن چې کله د شورۍ آيت ذکر کوي، د داسې مؤمنانو لپاره ئې دوصف په ډول ذکر کوي چې هغوی په الله ﷻ ايمان راوړی دی، او په الله ﷻ توکل کوي، له لويو گناهونو او د بې حيايۍ له کارونو ځان ساتي، او چې کله په قهر شي بېنه کوي. او هغه چې د رب بلنه ئې منلې او لمنځونو نه درولي، او کارئې په شورۍ سره وي. او دالله ﷻ له ورکړې انفاق کوي. او چې کله تيری پرې وشي بدل اخلي.

قرآن مجيد وايي: ﴿وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ يَنْهَمُ﴾، خو ډيموکراسي او پارلماني رايه اخيستن وايي: (وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ غَيْرِهِمْ). يعنې په اسلام کې به شوري يوازې د مؤمنانو تر منځ وي، خو په ډيموکراسۍ کې به شوري د مؤمنانو او کافرو ټولو تر منځ وي. نو په همدې اساس د اسلام شوري او ډيموکراسۍ دواړه يوشی گڼل په حقيقت کې د حق او باطل يوشی گڼل دي.

دوهم توپير:

د اسلام شوري يو الهي حکم او منهج دي چې په وحیې نازل شوی، او د الله رسول ﷺ عملي کړی دی. خو ډيموکراسي د بشر لخوا دهوی او هوس پر بنسټ د کفارو لخوا يو وضع شوی نظام، او يوه بې دينه مفکوره ده.

درېم توپير:

د اسلام شوري په هغو امورو کې کيږي چې هلته (نص) موجود نه وي. او چې کله نص موجود شي بيا شوري ته ځای نشته. خو په ډيموکراسۍ کې اساساً د الله احکامو او شريعت ته ځای نشته. ځکه چې په ډيموکراسۍ کې د حاکميت او تشريع حق په مطلق ډول په ولس پورې اړه لري چې اکثريت ئې تمثيلوي.

څلورم توپير:

په ډيموکراسۍ کې (اکثريت) د (الله) مرتبه لري چې بايد په خپله خوښه قوانين جوړ کړي، او د قوانينو په وضع کې هيڅ خارجي طاقت (وحیه) د مداخلې حق نه لري. خو د اسلام په شوري کې اکثريت نه يوازې دا چې (مُشَرَّع) او (مُطَاع) نه دی. بلکه مامور، ملتزم او مطيع دي چې په هر څه کې به د الله ﷻ او د هغه د رسول ﷺ خبره او د (اولامر) خبره مني، تر څو ئې چې ورته د معصيت امر نه وي کړی. په شوري کې امام په هر څه کې د اکثريت د حکم په منلو ملزم نه دی، بلکه

اکثريت د امام په طاعت ملزم دی. تر هغه وخته چې طاعت په معروف کې وي.

پنځم توپیر:

په ډيموکراسۍ کې دقانون مصدر دخلکو خواهشات، او دحق معيار د (اکثريت) رايه ده. خو د اسلام په شوری کې اکثريت د احکادموپه وضع او معياريت کې هيڅ دخل نه لري. بلکه د اکثريت پر ځای د دليل قوت اعتبار لري. که څه هم ديو شخص لخوا وړاندې شي.

شپږم توپیر:

ډيموکراسي د اروپا په هغې الحاد ځپلې ټولنه کې پيدا شوې او نشات ئې کړی چې هلته (دين) د ژوند او نظام په ټولو چارو کې (بی واکه) شوی. او يوازې دکلیسا په کونج کې بندي دی. خو شوری بيا د اسلام نظام دی چې د ژوند او نظام په هغو ټولو چارو کې چې صريح نصوص ورکښې موجود نه وي خپل تاثير لري. او مسلمانان ئې عملي کولو ته تشويق شوي دي.

نو د پورتنیو توپیرونو پر اساس شوری او ډيموکراسۍ دوه جلا جلا نظامونه دي چې يو ئې له اسلام او بل ئې له الحاد څخه سرچينه اخلي. او هغه خلک چې کونښن کوي ډيموکراسي خلکو ته د شوری مرادف ښکاره کړي هغوی يا د اسلام دشوری نظام او حيثيت نه پيژني، او يا ډيموکراسي نه پيژني. او يا دواړه ښه پيژني، خو دمنافقت له مخي د ډيموکراسۍ کفري نظام عامو مسلمانانو ته د اسلام دشوری په قالب کې معرفي کوي، تر څو مسلمانان له هغې څخه کرکه ونه کړي او وئې مني.

څلورمه شېبه- د دعوت د مصلحت لپاره په ډيموکراسۍ کې مشارکت

ځينې اسلامي تنظيمونه او يا اشخاص د دعوت د مصلحت په بهانه په ډيموکراسۍ کې برخه اخلي او د دليل نيسي چې که دوی د انتخابيدلو لپاره ونه درېږي کيدی شي هلته يو بل اسلام د بنمن تنظيم او يا شخص هغه ځای اشغال کړي. او يا دا دليل نيسي چې دوی کونښن کوي د پارلمان له لارې د اسلامي قوانينو د عملي کولو لپاره زمينه برابره کړي. او يا هم پدې خبره استدلال کوي چې په ډيموکراتيکو نظامونو او حکومتونو کې دهغه چا لپاره د د عوتي فعاليت علني اجازه موجوده وي چې ډيموکراسي مني، اود ډيموکراتيک نظام په چوکاټ کې اوسيږي. او هغه څوک چې له ډيموکراتيک چوکاټ څخه دباندی وي هغوی له ډول ډول محدود يتونو سره مخ وي، نو ددې لپاره چې په علني ډول دعوت وکولی شي، او د ټولنې ټولو طبقو ته خپل غږ په ښکاره ورسولی شي، د دعوت مصلحت دا تقاضا کوي چې په ډيموکراتيک جوړښت کې دې د ننه کار وکړای شي، او په ډيموکراسۍ کې د بيان له آزادۍ دې استفاده وشي.

د پورتنیو وهمي دلايلو اوبهانو په هکله دا لاندې څو ځوابونه وړاندې کوو:

ددې شېبې څلور ځوابونه

اول ځواب: پداسې يو نظام کې چې اساساً په کفر ولاړ وي لکه ډيموکراسي چې د سيکولريزم په کفر ولاړه ده، دين او (وحيې) ته د ژوند او حکومت په چارو کې هيڅ د مداخلې حق نه ورکول کېږي، او د حلال او حرام تعيين ورکېږي د بشر په خوښه د اکثريت د تائيد په شکل کې ترسره کېږي، له الله ﷻ څخه د تشريع مطلق حق اخيستل شوي او په مطلق ډول بشر ته ورکړل شوي وي، او د کفر او اسلام تر

منځ فرق دې موجود نه وي، او ټولو ته دې يوازې د انسان په سترگه کتل کيږي، او د دواړو رايه دي په اشخاصو او اشياؤ باندې د حکم کولو يو ډول ارزښت او صلاحيت ولري، (امر بالمعروف او نهی عن المنکر) دې د شخصي آزدي سره د ټکر له امله ممنوع گرځول شوي وي، ارتداد دې د انسان خپل حق وي، او له هر ډول مجازات څخه دې مصون وي، د اسلام په خلاف غږ پورته کول دې د رايې د اظهار د آزادي له امله روا او قانوني کار وي. نو په دغه ډول کفري نظام کې مشارکت به دهغه تائيد او منل نه وي؟ آيا ددغه ډول نظام په چوکاټ کې کار کول او د هغه منل دهغه (توحيد) منافي نه دي چې تر ټولو لومړی پر طاغوت کافر کيدل غواړي؟ هغه توحيد چې اول په (لله) سره تر (الا الله) د مخه له هر ډول طاغوت څخه دانکار اعلان غواړي؟ [په اسلام کې خو دهغه چا ايمان اصلاً نه صحيح کيږي چې توحيد مني خو د شرک په خلاف بې موقفه وي او له هغه سره جنگ نه اعلانوي. الله خو (کفر بالطاغوت) تر (ايمان بالله) دمخه ياد کړی لکه

چې فرمايې: ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ ﴿٢٥٦﴾ البقرة:

۲۵۶

ترجمه: (نو هغه څوک چې کافر شي پر طاغوت، او ايمان راوړي پر الله، نو يقيناً ئي منگولې بنځي کړي په هغې کلکې کړۍ چې نشته پريکيدل هغې لره، او الله ﷻ ښه اوريدونکی او ښه عالم دي). نو آيا د اسلامي دعوت مصلحت به پدې کې وي چې د کفر صف جلا او دايمان صف جلاوي. تر څو خالص توحيد متحقق شي، او له کفر څخه د بيزارۍ او انکار ښکاره اعلان وشي؟ او که په دې کې به وي چې د ځينې موهومو جزئې مصالحو لپاره دې د توحيد د اعلى مصلحت قرباني ورکړل شي؟

په اسلام کې خو تر ټولو مصالحو لوی مصلحت د الله ﷻ توحيد او له طاغوت څخه بيزاري ده. که دا مصلحت له منځه ځي نو نور مصلحتونه دې زر ځلې له منځه ولاړ شي. له مشرکانو، سیکولو، کمونستانو، او ملحدانو سره په یوه مجلس کې د یوه قانون په حدودو کې، د یوه نظام د چلولو لپاره غاړه غړۍ کښیناستل، او یا هغوی ته د کفر د بیانولو حق ورکول هیڅکله نه اسلام دي، او نه د اسلامي دعوت لپاره مصلحت. بلکه الله ﷻ په ښکاره له داسې خلکو سره له یوځای کښیناستلو منع کړې ده لکه چې فرمایي: ﴿وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْنَا مَ

فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ

الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾ النساء: ١٤٠

ترجمه: (او یقیناً نازل کړې دی الله ﷻ پر تاسو دا حکم چې کله مو واوریدل د الله ﷻ آیاتونه چې کفر ورباندې کولی شو، او مسخرې ورپورې کیدلې، نو تاسې مه کښینئ له هغوی سره تر هغې چې په نورو خبرو کې مشغول شي (او که چیرې تاسې ورسره کښینئ) نو تاسو به هم دهغو په څېر یاست. یقیناً الله ﷻ یوځای کوونکی دی د منافقانو او کافرانو په جهنم کې د ټولو).

په موجوده پارلمانونو کې په ښکاره لیدل کیږي چې سیکولر (بی دینه) عناصر، کمونستان، د هوی او هوس بنده گان، او نورې گمراه ډلې په صراحت سره له ارتداد څخه دفاع کوي، د کفرې قوانینو پلوی او په اسلامي احکامو لکه جهاد، حدودو، حجاب، او نورو پورې مسخرې کوي، او په ډول ډول بدو نومونو کې یادوي، خو بیا هم تش په نامه

ډيموکرات او پارلماني مسلمانان د دعوت د مصحلت په بهانه له مرتدانو سره يو ځای په يوه پارلمان کې کار کوي.

دوهم ځواب: د اسلامي نړۍ په اکثر و پارلمانونو کې هغه ډلې چې ځان د مسلمانانو استازې بولي په (اقليت) کې دي، چې د (سيکولر) (اکثريت) په مقابل کې دخپل اقليت له امله په ناسلامي قوانينو کې هيڅ تبديلي نشي راوستلې. ځکه چې په ډيموکراسۍ کې د اکثريت راي حق بلله کېږي. له همدې امله په تير و اتيا کلونو کې چې ډيموکراسي د اسلامي نړۍ حکومتونو ته راغلې ده په هيڅ ځای کې ونه ليدل شول چې د ډيموکراسۍ او انتخاباتو له لارې دې په کوم اسلامي هېواد کې اسلامي شريعت نافذ شوی وي. خود د ډيموکراسۍ مسلمان ډوله (ليونې) بيا هم له هغې لاس نه اخلي، او د بدلون لپاره د اسلام نبوي منهج ته رجوع نه کوي، چې دا په خپله د هغوی په نيتونو او اخلاص باندې د شک باعث گرځي.

درېم ځواب: رسول الله ﷺ ته هم د مکې مشرکانه نظام همدغه ډول ډيموکراسۍ ته ورته د يو مشترک نظام وړانديز کاوه. داسې يو نظام چې هم به شرکي عقايد، نظريات، تصورات او اعمال ورکېنې خوندي وو، او هم به تر يو حده اسلام هم ورکېنې ليدل کېدو، خو له اوسنۍ ډيموکراسۍ سره ئې فرق دا وو چې پرته له انتخاباتو او اکثريت څخه ئې مشري، زعامت، مال، حکومت، او سياسي قيادت هم پيغمبر ﷺ ته ورکاوو، لکه چې د پيغمبر ﷺ په مبارک سيرت کې راغلي چې د مکې د مشرکانو مشرانو د شوری مجلس دائر کې، او فيصله ئې وکړه چې (عتبه بن ربيعه عبشمي) چې د بنو عبد شمس له مشرانو څخه وو له دغه وړانديز سره رسول الله ﷺ ته ور وليږي، عتبه رسول الله ﷺ ته د مشرکينو وړانديز داسې وړاندې کړ:

(ای وراه! ته پوهیږې چې ته په مونږ کې د بنه نسب او حسب خاوند ئې، خو تا دې خپل قوم ته داسې يو دين راوړې چې دهغه له امله دې دخپل قوم اتحاد او اتفاق ورختم کړ، هغوی دې کم عقلان وگڼل،

دهغوی معبودان دې بد یاد کړل، دهغوی دین دې کفر، او د هغوی پلرونه دې کفار وبلل. زه یو څو وړاندیزونه درته لرم، وائي وره کیدای شي چې ځینې ئې ومنې. رسول الله ﷺ هغه ته و فرمایل: ابو الولیده وئې وایه اورم ئې.

عتبه خپل وړاندیزونه داسې بیان کړل:

(ای وراره! که ته په دې پیغمبرۍ مال غواړې دومره مال به درته راټول کړو چې تر مونږ ټولو به ستا مال ډیر وي. او که عزت ورباندې غواړې خپل داسې (سید) او مشربه دې وټاکو چې له تا پرته به یو فیصله هم نه کوو. او که بادشاهي غواړې نو بادشاه به دې کړو، او که چیرې کوم پیری ورباندې ناست وي او ځان ترې نشې خلاصولی، نو کوم (دم گري) کاهن ته به دې ورولو چې دم دې کړي. او پدې لار کې که زمونږ هر څومره مال مصرفیږي مصرفوو ئې، تر څو تا له دې تکلیفه خلاص کړو.

رسول الله ﷺ چې کله دهغه خبرې واوریدې ورته وئې فرمایل: ابولولیده خبرې دې خلاصې شوې؟ هغه ویل هو. رسول الله ﷺ ورته و فرمایل: اوس ئې له ما واوره. او بیا ئې د (فصلت) د سورت څو آیاتونه ورته ولوستل، او له قریشو سره ئې د داسې یو مشترک نظام وړاندیز رد کړ چې مشربه ئې هم په خپله رسول الله ﷺ وو.

د رسول الله ﷺ لخوا له کفارو سره د مشترک نظام د وړاندیز له ردلو څخه دا په بنکاره معلومیږي چې هغه لادمظلومیت او محرومیت په وخت کې چې دی مبارک او اصحاب (رض) ئې د مشرکینو له شدید اذیت او تکلیف سره مخ ول هم له هغوی سره د ګډ نظام نظریه ونه منله. پداسې حال کې چې کیدای شو چې د وړاندیز د منلو په صورت کې به پر مسلمانانو چې په مظلومیت کې واقع ول یو څه آسانی راغلې وه. خو بیا هم رسول الله ﷺ دا کار ځکه ونه کړ چې مسلمانانو ته دا وروښیې چې مؤمن او کافر په یوه نظام کې چې ریښتینی واک ورکې د جاهلیت او کفر په لاس کې وي سره یوځای نشي پاتې کیدای.

قریش لکه د اوسنۍ زمانې کفار درواغجن او دوه مخې نه ول، هغوی کفار ول خو دروغ او دوکه به ئې نه خوښوله. هغوی په خپلو وعدو کې له رسول الله ﷺ سره رښتني ول، هغوی په رښتيا رسول الله ﷺ ته (سيادت)، مال، بادشاهي، او زعامت ورکاوو، خو په مقابل کې ئې له هغه څخه د دوی د جاهليت پر خلاف د رسول الله ﷺ د مبارزې توقف غوښتو، او دا هغه کار دی چې د اوسنۍ زمانې د ډيموکراسۍ کفار ئې هم له مسلمانانو څخه غواړي. خو رسول الله ﷺ بيا هم ورسره دغه ډول وړاندیزونه ونه منل. اوس پوښتنه دا ده چې آیا اوسنيو هغو تنظيمونو ته چې ځان اسلامي بولي، او په ډيموکراسۍ کې په خپل مشارکت دهغې تائيد کوي، او تور مخ يې ورسپینوي، دغه ډول حيثيت ورکول کيږي؟ هغوی ته خود ډيموکراسۍ د کفر د تائيد په بدل کې له يو څو پيسو پرته بل هيڅ نه ورکول کيږي.

آيا رښتيا هم دغه ډول ځان تيرايستونکو اسلامي تنظيمونو ته په ډيموکراسۍ کې د رښتني اسلام د بيانولو، او د کفر د ټولو انواعو د ردولو، او دهغو پر خلاف د عملي اقدام اجازه ورکول کيږي؟ که ورکول کيږي نو په تيره يوه پيړۍ کې دغه حق په کوم مسلمان هيواد کې وليدل شو؟ او که نه ورکول کيږي نو بيا ولې په دغه ډول باطل حجت استدلال کوي، او اسلام ته د دعوت له نبوي منهج څخه چې مثال ئې د صحابه و ژوند او دعوت دی په څنگ ځي؟ که چيرې په دغه ډول مشارکت کې د دعوت مصلحت وای نو رسول الله ﷺ به په هغه وخت کې منلی وی چې مسلمانانو پرته له زغم او صبر څخه بله هيڅ لاره نه درلوده. په هغه وخت کې رسول الله ﷺ خپلو مظلومو اصحابو ته امر وکړ چې (حبشي) ته مهاجر شي، خو له کفارو سره ئې په مشترک نظام کې يو ځای اوسيدلو ته پرې نښودل، تر څو وښيي چې اسلام د ژوند لپاره د جاهليت له هر قيد او بند څخه آزاد محيط او نظام غواړي، او مسلمانان به تر هغې په کراره نه کښيني چې تر څو ئې ځانته خپلواک، خالص، اسلامي نظام نه وي جوړ کړي.

څلورم ځواب: د اسلامي نړۍ د هيوادونو په نږدې ماضي کې تاريخ او مشاهدې دواړو دا ثابته کړه چې ډيموکراسي او انتخابات يوازې د کفري نظام د اقامې لپاره دي. او په ډيموکراسۍ کې د (صحيح) اسلام لپاره هيڅ ځای نشته، که څه هم چې مسلمانان د ډيموکراسۍ او انتخاباتو له لارې قدرت ته ورسېږي.

په مصر کې تقريباً له تيرو اتياوو کلونو راهيسې (الاخوان المسلمون) په ډيموکراسۍ کې د مشارکت له لارې د اسلامي حکومت لپاره بڼه جدي فعاليت کوي. خو کله چې هم مصري نظام د (الاخوان) په لاس د څه بدلون علامې وويني نو سمدستي هغوی له يوه مصيبت سره مخ کړي. يا ئې مشران او اعضاء زندانونو ته ور وغورځوي، يا ئې په سياسي فعاليت محدوديتونه ولگوي، او يا ئې په تنظيم باندې بنديز ولگوي، ټولې شتمنۍ ئې مصادره کړي، او مشران ئې د سياست او تاثير له صحنې څخه محروم کړي. نتيجه ئې دا شوه چې له تيرو اتياؤ کلونو راهيسې نه په مصر کې حکومت اسلامي شو، نه اسلامي ټولنه منځته راغله، او نه هم ((الاخوان)) تنظيم په خپلو اصولو او هغې تگلارې ټينګ پاتې شوکوم چې امام حسن البنا او شهيد سيدقطب په خپلو ويناؤ او تاليفانو کې د (الاخوان المسلمون) لپاره د فکري او عملي منهج په حيث واضح کړې وه. بلکه دزمانې په تيريدلو ډيموکراسۍ د هغوی عزم ورسست او تگلاره ئې ور بدله کړه.

په ترکيه کې چې کله د نجم الدين اربکان اسلام پلوي گوند په انتخاباتو کې د ډيموکراسۍ د اصولو مطابق اکثريت ترلاسه کړ، او حکومت ئې جوړ کړ، خو کله چې د ترکيې له ډيموکراسۍ څخه مدافع سيکولر پوځ د اسلام په ګټه د بدلون علامې وليدې فوراً ئې حکومت ړنگ او د اربکان په تنظيم ئې بنديز ولگاوه. او د تنظيم مشران ئې له سياسي فعاليت څخه منع کړل.

همدا ډول د شمالي افريقا په تر ټولو لوی هيواد (الجزاير) کې چې کله د (انقاذ اسلامي جبهې) د غربي ډيموکراسۍ د اصولو مطابق په

انتخاباتو کې اکثریت تر لاسه کړ، هلته هم سيکولر پوځ مداخله وکړه، د انتخاباتو نتایج ئې لغوه اعلان کړل، او د اسلامي جبهې مشران او منسوبين ئې په زندانونو کې واچول. او د الجزاير مسلمان ملت يې له داسې يوې داخلي جگړې سره مخ کړ چې تر ننه ئې لمبې او لوڅرې پورته کيږي، او لسگونه زره انسانان ئې په اور کې وسوځيدل، او لا نور هم سوځي.

په پاکستان کې هم کله چې ځينې اسلامي تنظيمونو د (بل چا) د قربانيو له برکته په ۲۰۰۲ م کې د سرحد صوبې انتخابات وگټل او خپل حکومت ئې جوړ کړ، دخپل حکومت په ټوله موده کې ئې يو اسلامي قانون هم نافذ نه کړای شو. او نه ئې د اسلام په گټه کوم داسې اقدام وکړای شو چې تاريخ ئې دهغوئ دلاسته راوړنې په حيث له ځانه سره وساتي. بلکه په ډيرو مشکلاتو ئې يوازې هغه کارونه پرمخ بوتلل چې سيکولر حکومتونو به په آسانۍ پرمخ بيول. او دا ځکه چې دغه ډيموکراتيک حکومت ته د مرکزي حکومت لخوا د اسلام د تنفيذ اجازه نه ورکول کيده، او دوی هم له ډيموکراسۍ (جمهوريت) سره (د وفادارۍ) سوگند پورته کړی وو.

همدغه ډول په ټوله اسلامي نړۍ کې اسلامي شريعت له عملي کيدو څخه ليرې ساتل کيږي. او پلويان ئې له حاکميت څخه محروميږي، که څه هم چې د ډيموکراسۍ له لارې واک ته رسيدلي وي. نو معلومه شوه چې په ډيموکراسۍ کې د صحيح اسلام لپاره هيڅ ځای نشته. البته دا کيدای شي چې د ډيموکراسۍ له لارې دې کفر د اسلام په حيث معرفي شي.

پای

د ډيموکراسۍ په هکله ددغې مقالې په پای کې دې نتيجې ته رسيږو چې ډيموکراسۍ يو غير اسلامي، کفري شیطاني دين دی چې د انساني ژوند ټولې خواوې ئې احتوا کړې دي. ډيموکراسۍ په حقيقت

کې له الله ﷻ څخه د بشریت لپاره د هر ډول نظام او قانون د جوړېدو حق سلبول او دهغه - نعوذ بالله - بې واکه کول دي. ډيموکراسي په غرب کې د مسيحيت د انحراف، او د الحاد د رامنځته کيدو په نتيجه کې منځته راغلې چې هر څه ورکښې له هر ديني قيد او بند څخه آزاد د انسانانو په خپله خوښه تر سره کيږي. په ډيموکراسۍ کې د الله ﷻ منل او نه منل دواړه يو ډول ارزښت لري. ځکه چې دمنلو په صورت کې ئې بيا هم د قانون او شريعت منل د ډيموکراسي د اصولو خلاف کار دی.

ډيموکراسۍ د غرب د ملحدو فيلسوفانو د افکارو او نظرياتو پر بنسټ ولاړه ده. او له اسلام سره هېڅ ډول مشابهت او رابطه نه لري. خو غرب خپلي سيکولر (بی دينه) عناصر او له هغوی څخه يو څو متاثر غوليدلي مسلمانان کوښښ کوي چې عامو مسلمانانو ته په درواغو د اسلام د ډيموکراسۍ تر منځ روابط او مشابهتونه و تراشي. تر څو لدې لارې هغوی د ډيموکراسۍ د کفري دين په خلاف له مبارزې او جهاد څخه راوگرځوي. ډيموکراسي په اسلامي نړۍ باندې دغربي استعمار او تسلط د دايمي ساتلو يو خطرناک تضمين دي چې غرب ئې د زور، زړ، تزوير، زندان، او مرگونو په مټ په اسلامي نړۍ کې دخپلو غلامو حکومتونو له لارې خوندي او تلپاتې ساتي، او دهغې د خورلو او تنفيذ په لاره کې په زرگونو مليارده ډالره، په لکونو پوځيان او پوځي وسايل مصرفوي. او د مخالفت د له منځه وړلو لپاره ئې په لکونو مسلمانان په اسلامي هيوادونو کې وژني، او اسلامي حرکتونه او نهضتونه لدې ويرې له منځه وړي چې مظلوم او خپل شوي مسلمانان د ډيموکراسۍ له کرغېړن حقيقت څخه خبر نه کړي.

اوس چې افغانستان د غرب تر يرغل لاندې راغلی، او پدې هيواد کې ئې مرگونې جگړه پدې خاطر روانه کړې چې ډيموکراسي ورکښې نافذه کړي، نو په کار ده چې افغان مسلمان ملت د خپل دغه دښمن په فکري، عقائدي او اخلاقي ماهيت پوه شي، او د دښمن هويت ورته له

هرې زاويې معلوم شي. د همدغه مقصد لپاره مې دغه موضوع په تفصيل سره د خپل مجاهد ملت بچيانو ته د لسگونو کتابونو له منځه او د زرگونو صفحو له مطالعې وروسته راوويسته او په روانه ساده پښتو مې د خپل ملت د هغو ځوانانو مخې ته کښوده چې له اسلام څخه د دفاع په لار کې هرې قربانۍ ته تيار، او عملاً د ډيموکراسۍ د کفر په خلاف په جهاد بوخت دي.

په پای کې دومره ويل غواړم چې که پدې موضوع کې زه حق ته رسيدلی یم نو دا به د الله ﷻ له لوري وي. او که چيرې زه په کوم ځای کې خطا شوي یم نو دا به زما د کم علمی او ناتوانۍ نتيجه وي چې له مخلصو علماؤ څخه ئې د تصحيح لپاره د متوجه کولو هيله لرم.

امريڪايي اسلام

امريکايي اسلام

په اوس وخت کې په نړۍ کې دوه ډوله اسلام وجود لري. يو هغه اسلام دې چې الله ﷻ پر محمد ﷺ نازل کړي، او هغه خپل امت ته په مکمل ډول رسولي دی. او د اسلامي امت د تاريخ په اوږدو کې مسلمانانو منلی، اوهم ئې په خپل فردي او اجتماعي ژوند کې تطبيق کړي دی. او همدا ډول ئې له هغه څخه د دفاع په لار کې په ميليونونو سرونه قربان کړي دي.

د اسلام علماؤ هم تل د همدغه اسلام په اړه د دښمنانو د تورونو او شکونو علمي او معقول ځوابونه ويلي، او د دغه دين د مختلفو اړخونو او احکامو د شرح کولو لپاره ئې په لکونو کتابونه ليکلي چې د نړۍ په بيلا پيلو ژبو کې په پراخه پيمانه موجود دي. دا هغه اسلام دي چې الله

ﷻ له هغه څخه پرته بل هيڅ دين نه قبلوي لکه چې فرمايي: ﴿إِنَّ

الْدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ آل عمران: ۱۹

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ

الْخَاسِرِينَ﴾ (۸۵) آل عمران: ۸۵

ترجمه: (د الله ﷻ په نزد منل شوي دين اسلام دی) (او که څوک پرته له اسلام څخه بل دين غواړي نو هيڅکله به ورڅخه ونه منل شي، او په آخرت کې به له زيان کارانو څخه وي).

دغه اسلام هغه دين دی چې په هيڅ صورت، او په هيڅ وخت کې کافران دهغه له دښمنۍ څخه لاس نه اخلي، او په هر شکل او وسيله به دهغه د منونکو په خلاف په هميشني جنگ اخته وي. او تر هغه به دغه جنگ جاري ساتي تر څو مسلمانان له اسلام څخه وباسي. چې دغه کار به هيڅکله تر سره هم نه کړاي

شي. الله ﷻ فرمايي: ﴿وَلَا يَزَالُونَ يَقْنِنُوكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ أَسْطَلْعُوا﴾ البقرة: ٢١٧

ترجمه: (هميشه به وي کافران چې جگړه به کوي له تاسې سره تر هغې چې بيرته وباسي تاسې له خپل دين (اسلام) څخه که چيرې دوى په دې کارو وتوانېږي) يعنې تر څو چې مسلمانان په هغه اسلام ټينگ ولاړ وي چې الله ﷻ نازل کړى دى، نو د کفارو جنگ به د دوى په خلاف هر وخت په يوه يا بل شکل حتماً روان وي، او مسلمانان به يوازې هغه وخت د دوى دوستان کيدای شى چې له اسلامه ووځي.

الله ﷻ په بل آيت کې همدغه مفهوم داسې بيانوي: ﴿وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ

الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَبْغِ مِلَّتَهُمْ﴾ البقرة: ١٢٠

ترجمه: (هېڅکله به يهود او نصارى له تاڅخه خوشحاله نه شي تر هغه چې د دوى په ملت (دين) روان نه شي). له يادوشو آيتونو په واضح ډول معلومېږي چې (الهي اسلام) هېڅکله يهودو، نصاراؤ، او نورو کافرانو ته د منلو نه دى. او له همدې امله ئې په ټوله دنيا کې خپل ټول مادي او معنوي وسائل په کار اچولي تر څو (الهي اسلام) په هېڅ ځاې کې تطبيق نه شي. او که چيرې تطبيق شوى هم وي هغه بايد په هره طريقه چې وي له مخه يوړل شي.

خو د الهي اسلام په مقابل کې يو بل ډول اسلام هغه دى چې غرب او په راس کې ئې امريکا دهغه د معرفي کولو، خورولو، او تطبيقولو لپاره کار کوي. او خپل ټول مادي او معنوي وسائل په کار اچوي تر څو په اسلامي نړۍ کې همدغه (امريکايي اسلام) د (الهي اسلام) پر ځاى د مسلمانانو په ژوند کې ځاى ونيسي. د دغه امريکايي اسلام د معرفي کولو لپاره د امريکا تر ټولو مهمې تحقيقاتي ادارې RAND Corporation چې د امريکا حکومت ته د اسلامي نړۍ په چارو کې په سياسي، اجتماعي، دفاعي، او استراتيژيکو چارو کې پاليسۍ جوړوي،

د اسلامي چارو څيړونکي ورکښي د مسلمانانو په ژوند مسلسلې څېړنې کوي، او نتايج ئې د امريکا د حکومت بيلو بيلو ادارو ته د تطبيق لپاره ورکوي، يوه طرحه دهمدغې ادارې يوې ډلې مستشرقينو چې Cheryal Benard ئې مشري کوي وړاندې کړې ده. Cheryal Benard چې په خپله يهودی او د افغان امريکا يي (زلمي خليل زاد) بنځه ده دغه طرحه ئې د Civil democratic Islam Partners Resources and strategies يعنې (متمدن، ډيموکراتيک اسلام، ملگري، منابع، او استراتيژي) په نامه په دري اتيا صفحو کې ترتيب کړې چې دخليل زاد ترڅنگ نهو نورو مستشرقينو او څيړونکو هم ورسره مرسته کړې ده.

ياده شوې طرحه يو نوی امريکايي اسلام معرفي کوي، او بيا ددغه نوي اسلام د خپرولو لپاره په اسلامي نړۍ کې ملگري تشخيصوي، او هغه منابع په گوته کوي چې ددغه نوي اسلام په تطبيق کې ورڅخه استفاده کيدی شي. او هم دالهي اسلام د له منځه وړلو او يا محدودولو او مسخ کولو لپاره استراتيژي وړاندې کوي.

د امريکايي اسلام تعريف

هغه اسلام چې رنډ کارپوريشن يې غواړي (چيريل بنارډ) ئې پدې ډول تعريفوي:

(امريکا، نوې صنعتي نړۍ، او په مجموع کې بين المللي ټولنه داسې يو اسلام غواړي چې دنورې نړۍ له نظامونو سره په يوه لار روان شي. ډيموکراتيک او مترقي اسلام وي، او په نړيوالو قوانينو، احکامو، او اخلاقو وچليږي) ^۱ اتم مخ. په ياد شوي تعريف کې دغه نقطې مشخصې شوې دي:

۱) اسلام بايد د امريکا او بين المللي ټولنې په خوښه وي.

۱- اتم مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

۲. اسلام بايد يو بيل تشخص او ځانگړی نظام ونه لري، بلکه دنورې نړۍ له نظامونو سره دې يوشی وي.

۳. اسلام دې ډيموکراتيک وي. يعنې دخلکو لخوا دې رامنځته شي، نه دا چې د (وحيې) پرينسپ دې ولاړ وي.

۴. دغه اسلام دې خپل زړو شکل پرې ايښی وي، او نوی مترقي شکل دې ئې غوره کړی وي.

۵. دغه اسلام دې په احکامو او اخلاقي فلسفه کې د غرب له احکامو او اخلاقو سره يوډول وي.

وروسته په همدې اتمه صفحه کې ددغه اسلام دمنونکو د ملاتړ او تشويق په هکله ليکي:

(دابه د حکمت کار وي چې په مسلمانانو کې دهغو عناصرو ملاتړ او تشويق وشي چې له (نړيوالې سولې) او بين المللي ټولنې سره يو ځای په لاره ځي، او ډيموکراسي او تمدن خپلوي)^۱

په پورتنۍ جمله کې دغه مفاهيم جوت شوي دي:

۱. د ټولو مسلمانانو ملاتړ بايد ونه شي. بلکه د خاصو عناصرو ملاتړ دې وشي.

۲. دهغو عناصرو ملاتړ دې وشي چې له کفارو سره هيڅ ډول مشکل نه لري. بلکه له هغوئ سره په نړيواله سوله کې ژوند تيروي، او په جهاد هيڅ باور نه لري، که څه هم چې کفار په مسلمانانو هر څه کوي.

۳. دهغو مسلمانانو ملاتړ دې وشي چې د ډيموکراسي د ژوند د تگلارې، او غربي تمدن د ژوند د بڼې په حيث مني.

ليکواله د مسلمانانو او کفارو تر منځ د بيلوالي عامل ددغو دوو امتونو تر منځ د غرب له فرهنگ څخه چې هغه ئې (نړيوال فرهنگ) بولي د مسلمانانو ليرې والی ښيي او ليکي:

^۱ - پورتنۍ مرجع .

(له نړيوال معاصر فرهنگ څخه د مسلمانانو ليرې والی دهغوئ او د نورو تر منځ د کړکيچ زمينه برابره کړې ده.)^۱ اتم مخ.

د پورتنۍ عبارت معنی دا ده چې د مسلمانانو او نورو تر منځ به تر هغه وخته کړکيچ دوام ولري تر څو چې مسلمانانو خپل اسلامي فرهنگ پرې ايښی نه وي، او نړيوال فرهنگ ئې خپل کړی نه وي. او هر کله چې د فرهنگ دغه توپير له منځه ولاړ شي نو کړکيچ به په خپله له منځه ځي. او دا کټ مټ هماغه مفهوم دی چې الله ﷻ ئې په قران کريم کې داسې يادونه کړې ده:

﴿وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَبِيعَ مِلَّتَهُمْ﴾ البقرة: ۱۲۰

يهود او نصاری به تر هغه له تا څخه راضي نشي تر څو چې د دوی ملت ونه مني او دا ښکاره خبره ده چې ننۍ نړيوال نظام او نړيوال فرهنگ يهودانو ايجاد او ډيزاين کړي، او نصاری چې برتانيه او امريکا ئې په راس کې دي په ټولې نړۍ تطبيقوي. او د همدغه نړيوال فرهنگ د عملي کولو لپاره ئې ټوله اسلامي نړۍ د جنگ ميدان ګرځولې ده تر څو خپل نوی اسلام ورکښې عملي کړي.

د امريکايي اسلام د خپرولو پلان

د کتاب ليکواله د خپل کتاب په نهم مخ کې دنوي امريکايي اسلام د پيروانو دنقش د تقويه کولو لپاره يو منظم پلان وړاندې کوي او امريکايي حکومت ته د توصيې په شکل ليکي:

(..... ددې لپاره چې په اسلامي نړۍ کې د ډيري ډيموکراسۍ، ماډرنيزم، او معاصر نړيوال نظام سره د يوځای کيدو په خاطر يو مثبت بدلون رامنځته شي امريکا او غرب ته په کار ده چې په ټول جدیت او دقت سره په مسلمانانو کې هغه عناصر ولټوي چې اسلام (امريکايي

۱ - Civil democratic Islam Partners Resources and strategies -

اسلام تقويه کيدل غواړي. او همدا راز په امريکا او ملګرو ئې لږمه ده چې د دغو عناصرو لپاره په دقت سره اهداف او ارزښتونه وټاکي، او پدې هم پوه شي چې ددغو عناصرو د کار له پرمختګ څخه کوم نتايج په لاس ورځي. او کيدای شي چې د دوی د تقويې لپاره لاندې پروګرامونه په نظر کې ونيول شي:

۱. د دغو عناصرو ليکنې او مطبوعات بايد چاپ او په ارزانه خپاره شي.

۲. بايد دغه ډلې او عناصر تشويق کړای شي چې د عامو خلکو او ځوانانو لپاره ليکنې وکړي.

۳. د دوی نظريات او افکار بايد د حکومتي تعليمي نصاب د دينياتو په کتابونو کې ځای کړای شي.

۴. هغوی ته بايد راډيويگانې، ډله ييزې رسنۍ، او د وينا منبرونه په اختيار کې ورکړای شي.

۵. د اسلامي احکامو او مسایلو په اړه بايد د دوی تعبير او تفسير په خلکو کې عام کړای شي، تر څو وکولای شي له هغو بنسټګرو سره رقابت وکړي چې مدرسې، معاهد او کتابخانې لري. او د نظرياتو د خپرولو لپاره عصري اليکترونکي وسايل په کار اچوي.

۶. (ماډرن) او (سيکولر) علماء بايد په پراخه پيمانه خلکو ته معرفي شي، تر څو د دوی له لارې د قهریدلو مسلمانو ځوانانو څپاند عواطف او احساسات ساړه کړای شي.

۷. دغیر اسلامي تاريخ او فرهنگ د پوهې او کتابونو د خپرولو لپاره بايد خپروونکي تشويق شي. او د چاپ او خپرولو چارې ئې ورته آسانه شي. او هم بايد دغه ډول معارف د اسلامي هيوادونو په تعليمي نصاب او مطبوعاتو کې ځای پرځای کړای شي. په خاص ډول هغه تاريخ او معارف بايد ډیر خپاره شي چې له اسلام څخه دمخه په اسلامي هيوادونو کې موجود ول.

۸. د مدني ټولنې په نامه دې د مستقلو تنظيمونو، ټولنو، او احزابو په رامنځته کولو کې مرسته وکړای شي، ترڅو د مدني ټولنې فرهنگ په خلکو کې خورشي. او هم دې د عامو خلکو لپاره د سياسي اجراتو د زده کړې او د بيان د آزادۍ فرصتونه برابر کړای شي.^۱

په افغانستان کې د امريکايي توصيود تطبيق مثالونه او مصداقونه

ددې لپاره چې عام افغانان پدې پوه شي چې ددغې امريکايي ادارې RAND Corporation د (امريکايي اسلام) د خپرولو پلان په افغانستان کې په څه ډول عملي کېږي؟ او څوک ورته په کوم شکل کار کوي؟ د يادشوي پلان په اته گونو مادو جلا جلا لنډه تبصره کوو، او عملي مثالونه او مصداقونه ئې بڼيو:

۱. او له ماده د ديموکراتيک اسلام د پلويانو د ليکنو د چاپولو او ارزانه خپرولو توصيه کوي چې په افغانستان کې پدې ډول تر تطبيق لاندې نيولې شوې ده:

امريکا په افغانستان باندې له خپل يرغل سره سم اکثره هغه افغاني ليکوالان، اديبان، شاعران، فلم جوړونکي، ژورنالستان، مترجمين، ممثلين (سينماگران)، ناشران، علمي او فرهنگي کدرونه او اشخاص چې په غرب کې روزل شوي، او يا له غربي فرهنگ څخه متاثر شوي ول له ځانه سره افغانستان ته راووستل، او دلته ئې ورته د فکر په بيلا بيلو ډگرونو کې د کار فرصتونه او وسايل تيار کړل. دغو واردو شويو عناصرو دلته په فکري او فرهنگي ډگرونو کې بڼه پراخه کار شروع کړ، او په سلگونو کتابونه، مجلې، اخبارونه، نشريې او څيړنې ئې رامنځته کړې، دومره په پراخه پيمانه مطبوعات رامنځته شول چې د

۱- ۷۲ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

اخستلو ئې څوک نه پيدا کيږي، او په بيلابيلو ادارو او افرادو په وړيا ډول ویشل کيږي. دا چې عام افغانان د اقتصادي کمزورتيا او يا نورو دلايلو له امله په کتاب او مطبوعاتو پيسې نه ورکوي، او نه مطبوعات داسې محتوی خپروي چې دملت دذوق مطابق وي، او د افغانانو د مشکلاتو حل دې وړاندې کړای شي، بلکه ټول ئې تقريباً د (وارداتي) مفاهيمو او نظرياتو په خپرولو بوخت دي. نو له همدې امله اوسني افغاني مطبوعات د سرمايه گذاري او تجارتي فعاليت په مټ نه چليږي، بلکه دهمدغو امريکايانو او دهغوئ دملگرو لخوا مرسته ورسره کيږي. او ټول مصارف ئې د بيلابيلو امريکايي او اروپايي مؤسساتو لخوا دهغه پلان دتطبيق پخاطر ورکول کيږي چې د RAND Corporation لخوا په مسلمانانو کې د يو (ډيموکرات اسلام) دخپرولو په خاطر جوړ شوی دی.

۲. دوهمه ماده د ډيموکرات اسلام پلويان عام ولس او په خاص ډول ځوانانو ته د ډيرو ليکلو لپاره تشويقوي چې ددې مادې تطبيق هم په پوره جدیت تر کار لاندې نيول شوی دی (ټول هغه ليکوالان او د قلم خاوندان چې يوڅه ليکلی شي په لوړو معاشونو د بيلابيلو مؤسسو لخوا په فرهنگي کارو گومارل شوي دي. او دغه سيکولر ليکوالان بيا نه يوازي دا چې په سياسي او اجتماعي موضوعاتو کې ليکنی کوي، بلکه په دين او شرعي موضوعاتو کې هم خپل نظريات ښکاره کوي. او ځينې خو ئې حتی دارتداد تر سرحده پورې د علني رسيد لو جرات هم کوي چې مثالونه ئې (علي محقق نسب) (پرويز کامبخش) (لطيف پدram) او ځينې نور دي. پدې لړ کې ځينو نورو په تحريف شوي شکل دقران ترجمه چې دقران کریم متن هم ورسره نه و دعامو خلکو دگمراه کولو په مقصد چاپ کړ چې د افغانستان خلکو ددې ټولو په خلاف شديد غبرگون ښکاره کړ.

۳. د سياسي، ديني، او اجتماعي، موضوعاتو ترڅنگ د ادب او ادبياتو تر عنوان لاندې داخلي فساد په زرگونو فحش، لويديځې او مبتدلي کيسې ځوانانو ته خپري چې په لوستو ځوانانو او پيغلو کې جنسي عواطف تحريکوي، او د فساد لورته ئې سوق کوي. چې يومثال ئې (ديوې شپې ډيموکراسي) په نامه کيسه ده چې د يوې خبريالې نجلۍ او يوه بل خبريال هلک ترمنځ په سفر کې د زنا يو کيسه ده، او د آزادۍ د راډيو يوې خبريالې نجلۍ ليکلې ده.

۴. دريمه ماده توصيه کوي چې د ډيموکرات اسلام د پلويانو نظريات دې په تعليمي نصاب کې شامل کړای شي ترڅو په لازمي شکل ټول خلک د دغو نظرياتو لوستلو ته مجبور شي. او بيا همدغه نظريات د دينياتو د مضمون له لارې د دين او عقيدې په حيث ومنې.

پدې لار کې هم امريکا په افغانستان کې دخپلو دوو موسسو هري يوې (USAID) اود (نبراسکا) د پوهنتون له لارې بڼه ډير کار وکړ. (نبراسکا) په پوهنتون کې د افغانستان د تعليم او تربيه مرکز د افغانستان د تعليم او تربيه دوزرات لپاره نوي تعليمي نصاب تيار او (USAID) چاپ کړ. دغه نصاب د امريکايي مشاورينو تر نظارت لاندې جوړ شو، او ټول هغه مضامين چې د جهاد، له کفارو سره د دښمنۍ، حجاب، او پر اسلام د ټينګ پاتې کيدلو مفاهيم ورکښې ول هغه ئې ټول له نصاب څخه وايستل، او پر ځای ئې له کفارو سره دسولې او تفاهم، د بشر د حقوقو، او دښځو د آزادۍ، د تروريزم په خلاف دجګړې، او غربي ژوند، مفاهيم ځای پرځای کړل^۱. همدغه کونښنونه په مسلسل ډول دوام لري، او په هر کال کې د دينياتو، اجتماعياتو، تاريخ، او ادبياتو په کتابونو کې نوي نوي، مضامين داخليږي^۲ دغه

۱- پدې هکله د مثال په ډول په همدې کتاب کې د امريکايانو دوخت او دمجاهدينو د وخت د نصاب د اول صنف مقارنه په (۲۰۶) مخ کې وگورئ.

کار نه يوازې دا چې په افغانستان کې جريان لري، بلکه د ټولې نړۍ په اسلامي هيوادونو کې او بيا په خاص ډول په هغو هيوادونو کې چې امريکايي پوځيان ورکښې پراته دي، او يا هلته د امريکا مصالح تر تهديد لاندې دي، په ټول زور سره عملي کيږي. ۱ امريکا ددې کار لپاره هر کال په سلگونو ميليونو ډالر د (USAID)، آغاخان فاؤنډيشن، ايشا فاؤنډيشن، او نورو موسسو په اختيار کې ورکوي، ترڅو په تدريج سره د مسلمانو هيوادونو تعليمي نصابونه له حقيقي اسلام څخه خالي کړي، او پرځای يې د نوي ډيموکرات اسلام مفاهيم خلکو ته معرفي کړي.

۵. د RAND Corporation د امريکايي اسلام د طرحې څلورمه ماده په اسلامي نړۍ کې سيکولر عناصرو ته د رسنيو په اختيار کې ورکولو خبره کوي چې په افغانستان کې پدې ډول عملي شوه:

ددې لپاره چې په افغانستان کې ډيموکراتو او سيکولر عناصرو ته دوينا درسولو پراخ وسايل او ډير فرصتونه په لاس ورغلي وي امريکا يو منظم تبليغاتي پلان جوړ کړ چې په دريو سطحو کې تطبيق شو:

اول: ټولې هغه بهرنۍ راډيويگانې چې د افغانستان لپاره يې د ورځې د نيم ساعت يا يو ساعت پروگرامونه درلودل خپل پروگرامونه يې دولسو ساعتو، او څلرو شتو ساعتو ته وغزول، ترڅو په پراخه پيمانه د ټولنې ډير خلک تر تبليغاتي پوښښ لاندې ونيسي، او دغو راډيويگانو چې پخوا يې يوازې اخباري پروگرامونه درلودل اوس يې د هغو تر څنگ په پراخه پيمانه د سياسي، اجتماعي، تعليمي، ادبي، فرهنگي، اقتصادي، او ديني پروگرامونو سلسلې او سريالونه هم خپرول شروع کړل. او هم دغو راډيويگانو د افغانستان تکړه خبريالان، ژورنالستان، څيړونکي، اديبان، او سياسي کارپوهان د ډيرو لوړو ډالري معاشونو په بدل کې خپلو ادارو ته جذب کړل، ترڅو د افغانانو د (غربي) کولو لپاره هر اړخيز کار وشي.

غرب د امريکا غږ، او بي بي سي، ترڅنگ نورې راډيوگانې لکه د آزادۍ راډيو، چې د امريکا د کانګرس لخوا چليږي، ډيوه راډيو، او د مشال راډيو هم په کار واچولې. او بيا غرب د خپلو دغو راډيوگانو لپاره سيمه ييز د F.M. سټيشنونو هم په بيلا بيلو ښارونو کې پرانستل، ترڅو خپل نشرات په ښه کيفيت خلکو ته ورسولي شي.

دوهم: غرب په افغانستان له خپل يرغل څخه وروسته د افغانستان په بيلا بيلو لويو ښارونو کې په لسکونه محلي نادولتي راډيوگانې فعالې کړې، او په زرگونو د امريکايي اسلام منونکي ئې ورکښې توظيف کړل، چې هره يوه ئې د بيلا بيلو اهدافو لپاره خپرونې کوي. پدې لړ کې يوازې د کابل له ښار څخه شل دولتي او نا دولتي راډيوگانې خپرونې کوي.

درېم: امريکايانو د افغانستان د ولاياتو په ډيرو ولسواليو کې محلي راډيوگانې جوړې کړې چې اکثره ئې په منطقه کې پرتو د امريکايانو له پوځي مراکزو څخه خپرونې کوي، او د ټولو لپاره د امريکا د بين المللي پراختيا اداره (USAID) بوديجه برابرې، چې تر اوسه پورې د دغه ډول سيمه ييزو راډيوگانو شمير په ولسواليو کې تر يوسل او اويا راډيوگانو لوړ شوی دی.

دا ټول هر څه هماغه د RAND Corporation د (ډيموکرات او متمدن) اسلام د پلويانو د پيغام د خپرولو لپاره ترسره کيږي.

۶. د دغه امريکايي پلان پنځمه ماده دا ده چې اسلامي احکام بايد هغه ډول تعبير او تفسير شي چې د امريکا سيکولر ملکري ئې غواړي. يعنې د اسلام دين بايد د غربي کلتور د مفاهيمو مطابق، او د غرب لخوا د وضع شوو بشري حقوقو په چوکاټ کې تعبير شي. او هر هغه حکم چې د غرب له بشري حقوقو، نړيوالو ميثاقونو، بين المللي قوانينو، او همدارنگه د غربي فرهنگ له معيارونو سره مخالف وي هغه بايد ارتجاعي، بيرته پاتې، او زوړ وبللی شي، چې اوس د دوی په گومان د تطبيق وړتيا نه لري.

غرب همدغه تجربه په ډيرو اسلامي هيوادونو لکه، ترکې، مصر، ليبيا، تونس، الجزائر، مراکش، هندوستان، پاکستان، او نورو اسلامي هيوادونو کې تکرار کړې ده، چې په نتيجه کې ئې هلته د خلکو په ذهنونو کې د داسې يو اسلام تصور قائم شوی چې له کفر او کفري ژوند سره هيڅ حساسيت نه لري. له نورو اديانو او مذاهبو سره يې دومره دښمني نشته لکه له حقيقي اسلام سره ئې چې لري. همدغه وجه ده چې غرب خپلي تش په نامه مسلمانان د اسلامي نظام د قائمولو تر غريبانو هم سخت دښمنان دي، او په هر قيمت ئې د قيام مخه نيسي. امريکا او ملګري ئې اوس غواړي په افغانستان کې هم همدغه ډول يو غرب پلوی اسلام چې تفسير او تعبير ئې د غرب له معيارونو سره سم تر سره کېږي عملي کړي، چې پدې لړ کې ئې لاندې اقدامات تر سره کړي دي

د اسلام د غربي تعبير لپاره په افغانستان کې د امريکا اقدامات

اول: د حقيقي اسلام د پلويانو (مجاهدينو) فکر او تصور د يو افراطي، بيګانه، تندلاري، او داسې يو فکر او تصور په حيث معرفي کول چې د تطبيق وړتيا نه لري. او دهغه پر ځای له غرب څخه په راغلو نظرياتو، د افغانانو په زړو رواجونو، او له شريعت څخه د منحرفو خلکو په خواهشاتو ټينګار کول، او هماغه د دين په حيث معرفي کول.

دوهم: راډيوګانو، تلويزونونو، او نورو رسنيو ته دهغو علماؤ رابلل چې د غرب د نظريې مطابق د اسلام تفسير کوي، او اسلام ئې له استشراقي منابعو څخه زده کړی وي.

درېم: د امريکايانو د ګوډاګي رژيم لخوا په مرکز او ولاياتو کې د يرغلګرو په بوديجه ديني مدرسې جوړول، او په هغو کې د هغه ديني نصاب تدريسول چې د تعليم او تربيه په وزارت کې د ديني

تدريساتو د رياست لپاره د امريکا يي مشاورينو تر نظارت لاندې جوړ شوی دی.

څلورم: د افغانستان عدلي او قضائي سيستم چې تر ډیره حده په اسلام ولاړ ؤ، اوس په هغه کې د ايتاليا د هیواد لخوا بیا کتنه، او تعدیلات راوستل، او هم د ايتاليا د حقوقي او قانوني ماهرينو له لوري د افغاني قاضیانو، څارنوالانو، عدلي او حقوقي کارپوهانو روزل چې له تیرو اوو کلونو راهیسې په مسلسل ډول دغه پروسه په چټکۍ سره روانه ده، او په سلگونو میلیونونه ډالر ددې لپاره ورباندې مصرفیږي چې د افغانستان عدلي او قضائي نظام هم دهمغه اسلام مطابق عیار کړي چې د RAND Corporation لخوا ئې د Civil democratic Islam په نامه طرحه تیاره شوې ده. ددې مقصد لپاره په تیرو اتو کلونو کې په افغانستان کې د ايتاليا د سفارت له لوري د افغانستان د عدلي او قضايي سيستم د ادارو د کارکوونکو قاضیانو، څارنوالانو، حقوق پوهانو، مدافع وکیلانو او نورو لپاره په لسگونه تعلیمي سمینارونه جوړ شول. له دغو سمینارونو څخه فارغ شوو قاضیانو ته له حکومتي تنخواه څخه علاوه هره میاشت د ايتاليا د هیوادو لخوا دهغوئ د رتبو او فعالیت په تناسب په سلگونو ډالره نور معاش هم ورکول کیږي، تر څو د عدلي او قضائي سيستم د غربي کولو د پروسې په وړاندې حساسیت ونه بښي.

پنځم: په افغانستان کې د مصر د الزهر د سیکولر پوهنتون د څانګې پرانستل:

امريکا پدې پوهیږي چې تر څو پورې افغانان له خپلو مخلصو علماؤ څخه په مسجد، محراب او مدرسه کې دین زده کوي تر هغه پورې به په افغانستان کې خلک حقيقي اسلام د دین په حیث مني. او له هغه څخه د دفاع پخاطر به په میلیونونو ککړۍ هم قربانۍ ته وړاندې کوي، لکه چې په تیرو څلویښتو کلونو کې ولیدل شول. نو باید امریکایان د افغاني مخلصو علماؤ او دهغوئ د مدارسو پر ځای افغانانو ته داسې

نوي او غرب پلوي علماء چې په امريکايي اسلام روزل شوي وي له بل ځايه راوارد کړي. او دغه ډيموکراټ علماء بايد له داسې يو هيواد څخه را وارد کړي چې هم د غرب لپاره کار وکړي، او هم يو څه ديني او علمي وجاهت ولري، چې دغه صفات په اوسني ازهري، او ازهري علماؤ کې ليدل کېږي. له همدې امله د کابل ګوډاګۍ ادارې له مصر څخه چې په عربي نړۍ کې د اسرائيلو او امريکا تر ټولو لوی حليف دی په کابل کې د ازهري د پوهنتون د يوي خانکې د پرانستلو غوښتنه وکړه چې ومنله شوه.

يوه خبره د يادولو وړ ده چې ازهري پخوا د حقيقي اسلام د زدره کړې مرکز، د اسلام يوه ستره کلا، او له الله ﷻ څخه د ويريډونکو علماؤ د روزنې ځای وو. خو اوس ازهري د مصر د سيکولر حکومت يوه سيکولر تعليمي مؤسسه ده چې يو مسخ شوی اسلام تقديموي. د ازهري اوسني مدرسين داسې خلک دي چې پيرې ئې خرييلې وي، سګرټ څکوي، تدین ئې کمزوری وي، هر څه چې حکومت ورته وايي هماغه تدریسوي. په نږدې ماضي کې چې څومره ازهريان جمهور رئيسان او يا وزيران او د لوړو رتبو خاوندان شوي دي ټولو ئې بڼه تاريخ نه دی پرې ايښی. د مثال په ډول په اندونيزيا کې عبدالرحمن وحيد، په مالديف کې مامون عبدالقيوم، په افغانستان کې رباني او مجددي، د رئيسانو په حيث، او سياف د يو تنظيم د مشر په حيث، او اوس د سترې محکمې رئيس عبدالسلام عظيمي هم يو سيکولر ازهري عالم دی.

په اوسنيو ازهريانو کې د ټولې اسلامي نړۍ په سطحه يوه مشترکه نظريه موجوده ده، او هغه دا چې د غرب په خلاف هر ډول مسلح جد او جهد بايد جهاد ونه بللی شي، هغه ته بايد تروريزم، افراطي توب، او خارجيت وويلی شي، بايد دهغه مخالفت وشي، او ځوانان ورڅخه واپول شي، چې همدغه د غرب هدفونه دی. تر اوسه پوري ډير لږ

معاصر ازهریان داسې لیدل شوي چې د اسلام او جهاد په اړه ئې ښه موافق لرلي وي.

امريکا اوس په افغانستان کې د ازهر د پوهنتون د څانگې له لارې د امريکايي (سيکولر اسلام) علماء روزل غواړي، تر څو په مستقبل کې د دغه ډول (امريکايي اسلام) لپاره کار او دعوت وکړي، او هم په سيمه کې د رښتنيو او مخلصو مسلمانو علماء په مقابل کې يوه داخلي جبهه پرانيزي.

شپږم: شپږمه ماده ټولنې ته د ډيموکراتو علماء د معرفي توصيه کوي چې په افغانستان کې پدې ډول عملي شوې ده.

امريکايانو له خپل يرغل وروسته ټول حق پالونکي علماء په يوه او بل نامه تر تعقيب او مجازات لاندې ونيول. ځينې ئې بنديان کړل، ځينې ئې شهيدان کړل. او ځينې نور ئې دهيواد پرېښودلو او يا د خولې بندولو ته اړ کړل، تر څو پدې ډول منبر او محراب، مکتب، او مدرسه له هغو علماء څخه خالي کړي چې د (امريکايي اسلام) د خوریدو مخينوی کوي. او په عين وخت کې ئې دغه تشه په هغو علماء او پوهانو ډکه کړه چې له امريکا او غرب څخه متاثره دي، ډيموکراسۍ مني، او د ډيموکراسۍ په چوکاټ کې هغومره ديني فعاليت کوي چې ډيموکراسي ورته اجازه ورکوي. او د دي لپاره چې د ډيموکراسۍ دافاديت او د بيان د آزادۍ حق ئې ادا کړي وي کله ناکله د حکومت په ځينو اقداماتو نقد هم کوي، چې پدی کار سره دوه هدفه ترلاسه کول غواړي. يو دا چې عامو خلکو ترڅنگ په خپل شتون دهغه تور مخ هم ورسپين کړي، او خلکو ته دا وښيي چې امريکايان له علماء سره هيڅ دښمني نه لري. او که څوک غواړي د اسلام لپاره کار وکړي، نورادې شي د دوی په څير دې د ډيموکراسۍ په قالب کې دين ته خدمت وکړي.

امريکايانو دغو غرب پلوي ملايانو او استاذانو ته د شهرت د ترلاسه کولو لپاره د نشراتو اجازه هم ورکړې ده. په مرکز او ولاياتو کې ئې

دمراکزو د جوړولو، او دهيواد په پوهنتونونو کې د محصلينو او استاذانو په منځ کې د علني فعاليت جواز هم ورکړی دی. ددغې اجازې په بدل کې دغه تش په نامه مسلمانان د امريکا له لوري جوړ شوي ګواښي حکومت ته لاندې خدمات تر سره کوي.

امريکا ته د غرب پلوو علماؤ خدمات

- ✓ **اول:** په افغانستان کې د ديني علماؤ په حيث د ډيموکراسۍ منل، او له يوه سيکولر ډيموکرات حکومت سره حساسيت نه بنودل.
- ✓ **دوهم:** د ځوانانو او عامو مسلمانانو له ذهن څخه دجهاد، قتال، هجرت، ولاء او براء يعنې (د الله ﷻ لپاره له چا سره وستي او دښمني کول) د مفاهيمو ويستل، او خلکو ته دا خبره تلقينول چې جنگ او ټوپک د مشکل حل ندی، جنگ او ټوپک افغانستان وران کړی دی، نور بايد له نړيوالې ټولنې سره د وطن په آبادولو کې لاس يو کړو. او هم خلکو ته دا تبليغات کول چې طالبان او مجاهدين د فلاني او فلاني جهت ايجهتېان دي، او هيڅ افغاني اجنډا نه لري، نو بايد د هغوی خبره ونه منل شي.
- له جهاد او قتال څخه د خلکو را ايسارول يو لوی منافقت، او د امريکايانو د هدف پوره کول دي چې دغه ډول ډيموکرات علماء ئې په ډيرې بې شرمۍ ترسره کوي.
- ✓ **درېم:** د شکوکو او شبهاتو په خپرولو د حقيقي علماؤ د دعوت په وړاندې د خنډونو راولاړول، د مثال په ډول: **ځوانانو ته دا ويل چې دجهاد لپاره د متفق عليه امير شتون او د بيرغ يو والی شرط وي چې اوس په افغانستان کې نشته.** نو په همدې بنا په اوسنيو شرايطو کې جنگ شرعي جهاد نه، بلکه دوطن وړانول دي. خو دوی د نفاق له مخې له خلکو دا خبره پته ساتي چې ياد شوي شرايط په (جهاد طلب) يعنې هغه جهاد کې چې مسلمانان ئې د کفارو په خاوره کې کوي

ضروري دي. اوس خو په افغانستان کې د فاعلي جهاد دی چې په ټولو افغانانو د لمانځه په څير فرض دی.

څلورم: په اسلامي نړۍ کې د غرب يولوی هدف دا دی چې څنگه مسلمانې **بښې له کور څخه د باندې راوباسي،** او هغه موانع او بندونه مات کړي چې د بښو او نرو ترمنځ د اختلاط مخنيوی کوي. پدې لار کې غرب په تدريج سره حرکت کوي، او ټول ممکن وسائل په کار اچوي، که څه هم چې ځينې به ئې اسلامي بڼه هم ولري، لکه په ۲۰۰۹ / ۷ / ۴ تاريخ کې چې د کونړ په مرکز اسدآباد کې د امريکا د P. R. T د ولايتي بيارغونې ادارې د يولک او اتيازره ډالرو په مصرف خاص د بښو لپاره د يوه مسجد بنسټ کيښود. ډيره د تعجب خبره ده چې امريکا دې طالبان، عالمان، په مساجدو کې په لمانځه ولاړ مسلمانان، په بمباردونو وژني، خو د هغوئ بښو او خوښو ته دې بيا په بنارونو کې له خپلې جنگي بوديجې څخه ځانگړي بښينه مساجد جوړوي. دغه ډيموکراسي پلوي علماء د ديني غونډو، تعليمي محافلو، او تربیوي اجتماعاتو په نامه په زرگونو مسلمانې خوښدې او ميرمنې له کوره څخه د باندې راوباسي، په پارکونو، د بنارونو په عيدگاهونو، او لوبغالو کې ورته د راجمع کيدلو فرصتونه برابروي. داکار که څه هم چې د دين په نامه تر سره کيږي، خو په حقيقت کې هماغه د غرب د اجنډا پوره کول دي چې د مسلمانو ميرمنو له کوره د باندې ويستل غواړي. د اسلام په تاريخ کې مسلمانو علماؤ د دعوت دغه ډول اسلوب بښو ته د دين د د ورزده کولو لپاره نه دی غوره کړی، او نه هم دا د اسلام له عمومي روح سره سمون لري چې د بښو لپاره ئې کورونه تر مساجدو هم د عبادت لپاره غوره گڼلي دي.

درنډ کار پوریشن د امريکايي طرحې اومه ماده په اسلامي هيوادونو کې د غير اسلامي هيوادونو، او ولسونو د تاريخ او تمدن دمعرفي خبره کوي، او بيا په خاص ډول توصيه کوي چې د (ماقبل اسلام) زمانې تاريخ دې مسلمانانو ته معرفي شي، تر څو هغه خپل تاريخ وگڼي او هغه ته د خپل ځان په منسوبولو افتخار وکړي.

پدې هکله ګوډاګي حکومت تر اوسه په پراخه پيمانه دمکتب په کتابونو کې لدې ويرې پراخ تغيير ندی راوستلی چې د افغانستان په کليو او ولسونو کې لاتر اوسه اسلامي احساس ژوندی دی، او ډيرې سيمې داسې دې چې حکومت ورباندي تسلط نه لري. خو همدغه کسر نې د ميډيا او مطبوعاتو له لارې پوره کړی دی. پدې ډول چې ښه ډير تلویزونونه، او راډيويگانې چې د پرديو لخوا تمویلېږي، او سيکولر افغانان ئې چلوي، شپه او ورځ افغانانو ته د غرب او دهندوانو تاريخ، تمدن، او فرهنگ وړاندې کوي.

دا چې ددغو تلویزونونو چلوونکي دهغو غربيانو لخوا استخدام شوي چې د افغانستان اوسنی ګوډاګی حکومت ئې هم جوړ کړي دی، نو ځکه داطلاعاتو او کلتور وزير(عبدالکریم خرم) ونشو کولای چې ځينې تلویزونونه له هغو نشراتو څخه منع کړي چې د افغانانو له دين، فرهنگ، اخلاقو، او ملي ارزښتونو سره په تضاد کې دي.

همدا ډول هغه سيکولر ليکوالان او څيړونکي چې له اسلام او اسلامي تاريخ سره کينه لري. کونښن کوي چې خپلې ليکنې په افغانستان کې له اسلام څخه دمخه زمانې دتاريخ او اديانو لپاره وقف کړي، ترڅو وکولای شي خلکو ته دا ورتلقين کړي چې اسلام او اسلامي تمدن د افغانانو په تمدني ژوند کې يو عارضي شی دی چې د فاتحينو په زور دلته راغلی دی. او ددغو ولسونو اصالت په (آريائيت) (زردشتيت) (مزدکيت) او (بوداييت) کې دی. له همدې امله ورته په بودا پورې تړلي آثار، او د تيرو پخوانيو اديانو بقايا ډير د اهميت وړ دي. او د هغو په هکله په سلګونو مقالې په (دايرة المعارفونو) او نور مجلو کې چاپوي. او له دې لارې هڅه کوي خلک په له اسلام څخه په مخکې زمانې پورې وتړي.

د ررنډکار پوريشن د پلان اتمه ماده په اسلامي نړۍ کې د سياسي پلوراليزم او مدني ټولني، سياسي احزابو، او تنظيمونو د رامنځته کولو توصيه کوي، او د ولس عام خلک په سياسي اجراتو کې فعال

مشارکت ته رابولي. دغه توصیه چې په حقيقت کې د اسلامي ټولنې د ټوټه کولو او په بې شميره گوندونو د ويشلو يوه دسيسه ده په افغانستان کې هم په ډير مهارت سره عملي شوه.

دامريکا له راتگ وروسته افغاني ټولنه چې لاد اتو يا نهو احزابو د تفرق او منازعاتو له بلا څخه خلاصه شوې نه وه، او نه ئې هغه د رزونه سره بيرته پيوند شوي ول چې دمجاهدينو د اووگوندونو او شعيه گانو د دوو گوندونو د جگړو په نيتجه کې په افغاني ټولنه کې رامنځته شوي وو، چې امريکايانو افغاني ټولنه يوځل بيا بيرته په تقريباً دوو سوو سياسي احزابو او ډلونو وویشله.

هر اروپايي هيواد د تقريباً يو يو درجن سياسي احزابو د تاسيس، تمويل، او چلولو، کفالت په غاړه واخيست. له اروپايي هيوادونو پرته گاونډيو هيوادونو هم په افغانستان کې په قومي او ژبنيو بنسټونو دخپلو سياسي او کلتوري مصالحو د خوندي ساتلو په هدف احزاب او ټولنې رامنځته کړې، او دهغو لپاره ئې په پراخه پيمانه تبليغاتي وسايل او ډله ييزې رسنۍ په کار واچولې.

دغو احزابو او سياسي جريانونو افغاني ټولنه پداسې ډول وویشله چې د ملي وحدت خبره يواځې يو شعار پاتې شو چې هيڅ عملي تحقق نشي موندلای.

مستعمرين هر ځای استعمار شوي ملتونه همداسې په ډلو او ټپلو ويشي، ترڅو د دوی په خلاف د يو کيدلو امکان له لاسه ورکړي. او هم هره ډله د بلې په مقابل کې د ځان لپاره محتاجه وساتي، او په دې ډول د خپلو پاليسيو او طرحو د عملي کولو لپاره له يوه څخه زيات بديلونه په اختيار کې ولري. او همدغه د انگريزانو د پخواني استعماري شعار عملي مصداق دی چې وايي divide and rule يعنې بيل ئې کړه ايل ئې کړه.

په سياسي اجراتوکې د عامو خلکو د گډون او د بيان د غربي ډوله آزادۍ مقصد دا دې چې په مسلمانانو کې د اطاعت اوله مرکز څخه د

ملاټر پر ځای په محلي سطحه د تصميم نيولو متعدد مراجع رامنځته شي، او د ټولنې افراد دې ته تشويق شي چې مرکزي حکومتونه د خپلو سياسي اقداماتو په نتيجه کې تر فشارونو لاندې وساتي، چې دا په يوه وخت کې غرب ته دوه فايدې په لاس ورکوي، چې يوه يې د مرکزي حکومتونو کمزوري کول، او بله يې په عامو خلکو کې په خلاص لاس د فعاليت د زمينې برابرول، او هغوی د حکومتونو په مقابل کې د بيلا بيلو سياسي او اجتماعي جرياناتو له لازې متحرک کول دي.

د اسلام پر ضد له رواجي ملايانو څخه کار اخيستل

د RAND Corporation تحقيقاتي اداره د امريکايي اسلام د خپرولو په کار کې يوه ډله نور خلک هم تشخيصوي چې اصلاً د دوی ملگري نه دي، خو له هغوی څخه استفاده ممکنه ده.

دغه ډله خلک هغه **رواجي ملايان دي** چې د شرعي علم پانگه ئې لږده، د اسلام له روح او عمومي رسالت سره آشنائي نه لري. بلکه په Professional (حرفوي) ډول په ټولنه کې د ديني چارو په سمبالولو کې اخته دي. او د هر هغه حرکت او نوبت مخالفت کوي چې غواړي اسلام له رواجي شکل څخه راوباسي، او بيرته ئې خپل هغه اصلي شکل ته ستون کړي چې يو وخت ئې په ټوله نړۍ کې هم دين او هم دنيا سمبالوله.

دغه ډول رواجي ملايان فکر کوي چې پدغه ډول يو بدلون دوی خپل هغه ټول مادي او معنوي مصالح له لاسه ورکوي چې په Professional (حرفوي) ملايۍ کې ئې لري. نو له همدې امله نه غواړي تحريکي او سياسي علماء دې په ټولنه کې د دوی ځای ونيسي.

Cheryl Benard دخپل دغه کتاب civil democratic Islam په دوه اويايمه صفحه کې هغه لارې چارې په گوته کوي چې څنگه رواجي ملايان د جهادي فکر د تحريکي علماؤ او ځوانانو په خلاف استعمال کړای شي، هغه ليکي:

۱. (د رواجي ملايانو هغه نيوکې او انتقادونه چې د جهادي تحريکي فکر د لرونکو په کړو وړو کې لري بايد په ښه زور او شور سره نشري شي، او ددې دواړو ډلو تر منځ دې د اختلاف اور نور هم تازه کړای شي. ✓

۲. د بنسټگرو او رواجي ملايانو د يوځاي کيدو په لاره کې بايد خنډونه ايجاد کړای شي. ✓

۳. د رواجي ملايانو او غرب پلويو ډيموکراتو علماؤ تر منځ دې د نږدې کولو کوښښونه تشويق کړای شي. ✓

۴. رواجي ملايانو ته بايد له بنسټگرو سره د مناقشو او مناظرو ښوونه وکړای شي، ترڅو وکولای شي د استدلال په ډگر کې د بنسټگرو مقابلې وکړای شي. او دا ځکه چې په عمومي ډول بنسټگر د بلاغ او استدلال په ډگر کې تر رواجي ملايانو ډير قوي دي. ✓

۵. په ځينې هيوادونو کې بايد رواجي ملايانو ته د (ډيموکرات اسلام) تعليم او تربيت ورکړای شي، ترڅو په قوت سره د بنسټگرو په مخکې ودرېدلی شي. ✓

۶. د رواجي ملايانو په مدرسو او مراکزو کې دې (ماډرن) علماء ځای پر ځای کړای شي. ✓

۷. دهغو حنفي رواجي ملايانو ملا تر دې وشي، او نظريات دې ئې خپاره شي، چې د ماډرن علماؤ له نظرياتو سره توافقي لري، ترڅو د سخت دريزه وهابي نظرياتو مخنيوی ورباندې وشي، چې د غه کار پيسو او علم ته ضرورت لري، ځکه چې د سخت دريزه وهابي

نظرياتو د خپرولو لپاره هغوی هم ډیر مال مصرفوي، او هم ئې په علمي لحاظ ډیر پرمختګ کړي دي).^۱

د پورتنیو یادوشویو توصیو د عملي کولو پخاطر ولیدل شول چې امریکا تر خپل یرغل وروسته په افغانستان او پاکستان کې له رواجي ملایانو او دهغوی له مدارسو په لاندې ډول استفاده وکړه:

په افغانستان کې د امریکا حکومت په مرکز او ولایاتو کې د علماؤ شوری گانې جوړې کړې، هغوی ته ئې معاشونه مقرر کړل، او دمجاهدینو د بد معرفي کولو لپاره ئې له منبر او محراب څخه سوء استفاده وکړه. یرغلگرو ته ئې مستامین، او مجاهدینو ته ئې باغیان وویل. هر کال ئې ددغو اجیرو ملایانو یو زیات شمیر په دولتي پیسو حج ته هم ولیږل.

همدا ډول په پاکستان کې امریکا پلوي حکومت د پاکستان د رواجي او جمهوري ملایانو ټول تنظیمونه، مدارس، او دارالافتاء گانې (د لال مسجد) له حرکت، د نفاذ شریعت محمدي له حرکت، او د طالبانو له حرکت څخه نه یوازې دا چې لیرې وساتلې، بلکه په ښکاره ئې له هغوی څخه ددغو جهادي او تحریکي نهضتونو په غندلو کې بیا نونه هم صادر کړل، او هم ئې له هغوی سره دهمکاری د نه کولو فتواگانې صادرې کړې. چې دې کار په پاکستانی ټولنه کې د رواجي او جمهوري ملایانو موقف ته ډیر سخت تاوان هم ور وړاوه، او د عامو مسلمانانو اعتماد ئې له هغوی څخه سلب کړ.

ددې تر څنګ دا هم ولیدل شول چې د برتانیې او امریکا حکومتونو په مستقیم ډول د پاکستان له ځینې مشهورو مدارسو او په خاص ډول له هغو سره چې په سرحد کې نه دي تماسونه ونيول، او ځینې مشهورو مدرسو خو لاپه کراچۍ کې په هغو موضوعاتو (تقریري مسابقې) هم په کار واچولې چې غرب ته په اوسني وخت کې ډیر اهمیت لري، لکه د بشر د حقوقو، د مذهبي زغم، سوله ییز ژوند، او دې ته ورته

۱ - ۷۲ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

موضوعات، او په دغو مسابقو کې دکاميابانو لپاره درنې نقدې جائزې هم په نظر کې نيول شوې وې.

د شپږمې توصيې د پرځاي کولو لپاره په افغانستان کې د P.R.T گانو او امريکايانو لخوا په بيلا بيلو ولاياتو کې مساجد او مدارس جوړ شول، او هغه ماډرن، او يا رواجي ملايان ورکې موظف شول چې له جهاد او مجاهدينو سره حساسيت لري. او هم په پاکستان کې د ديني مدارسو په چوکاټ کې حکومتي ډوله د شرعياتو غير رسمي فاکولتې جوړې شوې، او هغه محصلين ورکې چې جذب شول چې پخوا ئې مدرسې نه وې ويلې، د دولتي پوهنتونونو او کالجونو فارغان ول، او يوازې د څو لنډو دورو (Short courses) له لارې چې هغه هم اکثره د حکومتي پوهنتونونو د استاذانو لخوا ورته تر سره کېږي، د علماؤ په القابو نازول کېږي، او د مدارسو اداري، توجيهي او مطبوعاتي چارې ورسپارل کېږي، تر څو په راتلونکي وخت کې دغه ډله خلک د ماډرن علماؤ په حيث په مدارسو کې تبارز وکړي. د تعجب ځای خولادا دی چې دغه ډول ماډرن شاگردانو ته د شاگردۍ په وخت کې هم تر مدرسينو ئې لوړې تنخواگانې ورکول کېږي، پداسې حال کې چې دمدرسې نور طالبان دچندو په راټولولو گومارل کېږي، او ډيره موده په داسې علومو او فنونو مصروف ساتل کېږي چې اصلاً ورته هيڅ ضرورت نه لري. همدغه پاکستاني مدارس اوس په ښکاره خپل شاگران له مجاهدينو سره له يوځای کيدو منع کوي، او مجاهدين ورته د دين او دوطن د دښمنانو په حيث معرفي کوي. البته دغه خبره يوازې په هغو مدارسو پورې خاصه ده چې چلونکي ئې له حکومت سره قوي روابط لري، او سياسي اجندا ئې هم له حکومت سره شريکه ده. د اوومي توصيې د عملي کولو لپاره چې بايد د مجاهدينو نظرياتو ته دوهابيانو نظريات وويل شي هم په ساحه کې پراخ کار روان دی.

غربي مطبوعات هڅه کوي جهادي فکر يو وهابې فکر وښيي. او په دې هکله ښه پراخ تبليغات هم کوي. او هم په غير مستقيمه طريقه رواجي

ملايان تحريکوي تر څو له مذهب څخه د دفاع په نامه دهغو عربو مجاهدينو په خلاف موقف ونيسي چې يوازې د الله ﷻ د رضا په خاطر ئې د جهاد لاره نيولې ده. او پدې لاره کې ئې له مانيو، وظيفو، هوسا ژوند، خپل کور او کلي، او بالاخره له هر دنيايي نعمت څخه ځانونه محروم کړي دي. دغرونو او غارونو ژوند، او د شهادت او ټوټه ټوټه کيدلو مرگ ئې خوښ کړي، تر څو د الله ﷻ له دين، او د مظلومو مسلمانانو له ننگ او ناموس څخه دفاع وکړي.

امريکايان غواړي چې عام افغانان بايد دغه مجاهدين پردي وبولي، خو د دوی په خلاف راغلي يرغلگر صليبي پوځيان خپل دوستان وگڼي.

او که خبره دوهاييت وي، نو دوهايانو تنظيمونو خو په افغانستان، پاکستان، او سعودي، دري واپو کې له امريکا پلوی حکومتونو سره بيعت کړی دی. او د مجاهدينو پر خلاف د حکومتونو له نعمتونو څخه خوندونه اخلي. د مجاهدينو په خلاف فتواوې صادر وي، او (خوارج) ئې بولي، او په ښکاره د صليبي ځواکونو په خلاف جنگيدونکو مؤمنو مجاهدوته د (گمراه ډلې) خطاب کوي.

د بنسټگرو مخالفت او مخنيوی

د RAND Corporation امريکايي تحقيقاتي اداره دسيکولر عناصرو له ملاتړ او له رواجي ملايانو څخه د استفادې دلارو چارو تر تشخيصولو وروسته په خپل کتاب ((Civil democratic Islam)) کې د رښتينيو مسلمانانو چې دوی ئې بنسټگر بولي د مخالفت او مخنيوي يوه مفصله طرحه وړاندې کوي چې عناصر ئې په لاندې ډول معرفي کوي او ليکي:

۱. ((د اسلام په اړه بايد د بنسټگرو د تعبير او تفسير مخالفت وشي. او غلطې ئې برېښې کړای شي.

۲. د بنسټګرو هغه روابط بايد راوسپړل شي چې له غير شرعي ډلو سره نې لري.
۳. د بنسټګرو زور زياتی، او دهغه عواقب بايد خلکو ته نشر شي.
۴. د دې خبرې د اثبات لپاره بايد ډير کار وشي چې بنسټګر دخپلو ټولنو او دولتونو د ترقۍ او پرمختګ لپاره هيڅ پروګرام نه لري. او همدغه پيغام بايد په خاص ډول ځوانانو، عامو او ساده خلکو، بنځو، او په غرب کې ميشتو اقليتونو ته ورسول شي. (تر څو خلک په هغوئ اعتماد ونه کړي).
۵. د خلکو له ذهنونو څخه بايد د بنسټګرو احترام، او د هغوئ د کارنامو تقديرول وايستلی شي. او هم بايد په بدو نومونو لکه: ويره اچوونکو، ورانکارو، او ډارنو، ياد کړای شي.
۶. ليکوالان، ژورنالستان، څيړونکي بايد وهڅول شي چې د بنسټګرو په هکله د فساد، نفاق، او فسق ليکنې وکړي، راپورونه تيار کړي او خپاره نې کړي.
۷. بايد کوښښ وشي چې بنسټګر په بيلابيلو طبقوويشل شي)).^۱ پورتنۍ توصيې هم په دقيق ډول په افغانستان کې په لاندې ډول د عملي کيدلو په لار کې دي:
۱. امريکا د خپلې مېډيا له لارې کوښښ کوي (حقيقي اسلام) د مجاهدينو يو خپل (افراطي تعبير) وېولي چې په اوسنۍ زمانه کې د عملي کيدلو وړتيا نه لري. او هغه اسلام حقيقي اسلام وېولي چې د دوی لخوا په (سيکولر) اسلامي هيوادونو کې رامنځته شوی او همدوی نې تر شا ولاړ دي.
۲. امريکا او ملګري نې کوښښ کوي چې په درواغو د مجاهدينو او (مافيايي) ډلو تر منځ د رابطو خبرونه خپاره کړي. او د مجاهدينو مصاريف له مخدرو موادو څخه له لاسته راغلو پيسو څخه و ګڼي.

۱ - Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

۳. د غرب ميډيا شپه او ورځ د مجاهدينو په خلاف منفي تبليغات کوي چې د امريکا او غرب د ړندو او وحشيانه بمباريو د مرگ ژوبلې پرېه پر مجاهدينو واچوي. که امريکايان په سلگونو کليوال او عام خلک ووژني هغه يوه سهوه او غلطې هم نه بولي، بلکه اصلاً ئې خبر نه تائيدوي، که څه هم د دوی گوډاگيانو څو څو ځله هغه تائيد کړې هم وي. خو که مجاهدين چيرته کوم ځان، غدار، او جاسوس ووژني، او يا کوم شرعي حد نافذ کړي، له هغه څخه بيا ډنډوره جوړوي او په هفتو هفتو د غرب ميډيا ور باندې مرکې او تبصرې خپروي.

۴. امريکا کونښن کوي مجاهدين وړانکاري او د سولې د بنسټ معرفي کړي، خو خپله ئې چې نيم افغانستان لوتې لوتې کړې، په لکونو خلک ئې د وطن پرېښودو ته اړ کړل، او په لس گونو زره بې گناه خلک ئې په تيرو اتو کلونو کې ووژل، او مؤسسوئې په لسگونو مليارده ډالره غلا او اختلاس کړل، بيا هم غواړي ځان د سولې کوتره وښيي، او د افغانستان د آبادولو دعوه وکړي.

۵. غرب هڅه کوي چې د خپلو تبليغاتو له لارې د اسلام ريښتيني علماء او مجاهدين د تنگ نظرو، بيرته پاتو، نامهذبو، سخت زړو، کم علمو، او بې سوادو، په حيث معرفي کړي. او د مجاهدينو هغو زړورو او حيرانوونکو کارنامو ته چې ټول کفار ئې هيښ او حيران کړي دي، ډارن او بزلا ته بریدونه ووايي. که د اسلام حقيقي علماء بيرته پاتې، نامهذب او کم علمه وي، نو ټول غرب ئې د خبرو ځواب په خبرو او منطق ولې نشي ورکولی؟ ولې دخبرو او منطق پرځای له بمونو او مرگونو کار اخلي؟ او که مجاهدين ډارن وي، نو بيا امريکا يوازې ولې نه را ميدان ته کيږي؟ ولې ئې ټوله دنيا په زاريو او ننواتو د ځان تر څنگ درولي ده؟

۶. دا چې د ريښتنيو علماؤ او د الله ﷻ د لارې دمجاهدينو په منځ کې فسق او اخلاقي فساد وجود نه لري، نو ځکه غرب پلويو ليکوالو ته هم څه په لاس نه ورځي چې ليکل پرې وکړي.
۷. د مجاهدينو په بيلا بيلو ډلو او طبقو دويشلو هڅه له پخوا راهيسې روانه ده، کله کوبښن کوي يوه ډله د منځلارو په نامه، او کله بله ډله د منځلارو په نامه ونوموي، خو تر اوسه هيڅوک د دوی دخوښې په منځلاريتوب ندي راوتلي.

د ډيموکراتو عناصرو مرسته

رنډ کارپوريشن که په خپلې طرحې کې له يوې خوا د رښتینو مسلمانانو او مجاهدينو د بدنامولو او په هغوی پورې د توروو او تهمتو د پورې کولو توصيه کوي، له بلې خوا په اسلامي هيوادونو کې د هغو بې دينه (سيکولر) عناصرو د تقويې او د هغوی د موافقو په ستايلو، او په ټولنه کې ورته د قيادي حيثيت د ور بښلو طرحه هم په لاندې ټکو کې وړاندې کوي او ليکي:

۱. «سيکولر او ډيموکرات عناصرو بايد وپوهولای شي چې بنسټگر د دوی او د امريکا مشترک دښمنان دي.» ✓

۲. په اسلامي هيوادونو کې بايد کوبښن وشي چې غرب پلوي ډيموکراتي عناصر له هغو جهتونو سره له ائتلاف څخه ليري وساتل شي چې له امريکا سره اختلاف لري لکه نشنلستان او يا د کمونيستي ايډيالوژۍ لرونکي عناصر، (هسي نه چې غرب پلوي ډيموکراتان د غرب په ځای د بل چا د اجندا لپاره په کار اخته شي). ✓

۳. په اسلامي نړۍ کې بايد د دين او دولت د جلا والي نظريه تقويه شي. او پدې لار کې بايد مسلمانانو ته دا تلقين وشي چې دغه نظريه دين ته هيڅ خطر نه پيښوي، بلکه دين نور هم خالص کوي او تقويه کوي ئې. ✓

۴. په اسلامي ټولنو کې بايد نوي قيادتونه ايجاد، او هغو ته رشد ورکړل شي ✓

۵. هغه غرب پلوي نوي قيادتونه چې د ذلت له خطر سره مخ دي بايد په هغو کې له مدني حقوقو څخه د مدافعو قيادتونو زېږورتيا او مواصفات پيدا کړو. په خاص ډول په بنځو کې لکه په افغانستان کې چې (سيما ثمر) او په مصر کې (نوال سعداوي) رامنځته شوې. ✓

۶. د مسلمانانو اکثريت بايد په پراخو سياسي فعاليتونو کې شريک کړای شي، ترڅو د عامو مسلمانانو د (افراطي مسلمان کيدو) مخنيوی وشي. او د افراطي مسلمان کيدو په عوض دا خبره ورته تلقين کړای شي چې اسلام خود دوی د فرهنگ يوازې يو جزء تشکيلوي او دهغه ترڅنگ نور شيان هم شته چې د ټولنې عمومي فرهنگ ترې جوړېږي. ✓

۷. د مدني ټولنې فرهنگ ته دې وده ورکړل شي. په خاص ډول په جنگ ځپلو سيمو، مهاجرينو، او له کرکيچ څخه په راوتلو ټولنو کې. سيکولر او ديموکرات قيادت بايد له دغه ډول وضعيت څخه استفاده وکړي، او د غير حکومتي مؤسساتو او ټولنو په جوړولو په کليو او ښارونو کې داسې بنسټيز فرصتونه ايجاد کړي چې په نتيجه کې په خلکو کې معتدل (ماډرن) سياسي قيادتونه او سياسي فرهنگ راټوکيږي) ^۱

پورتنۍ يادې شوې توصيې هم د نورو توصيو په څير په پوره دقت په اسلامي هيوادونو او بيا په خاص ډول په هغو هيوادونو کې چې جهادي حرکتونه ورکېښي موجود دي عملي شوې دي.

امريکا نه يوازې د سيمې ديموکرات او سيکولر عناصر پدې وپوهول چې رېښتيني مسلمانان د دوی او د امريکا مشترک دښمنان دي، بلکه عملاً ئې ديموکرات حکومتونه دخپل ځان ترڅنگ د مسلمانانو په

^۱ - ۷۳-۷۰ مخونه Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

خلاف د جنگ په صف کې ودرول. همدغه سيکولر حکومتونه دي چې په لکونو مسلمانان بې کوره کوي، وژنې ئې، او په کلیو او کورونو ئې پدې جرم بمونه او روي چې هغوی اسلامي ژوند غواړي.

او همدغه د پرديو په لاس جوړ شويو حکومتونو داسې نظامونه جوړ کړي چې اسلام ورکښې هيڅ ځای او نقش نه لري. دين ئې د دولت او نظام له چارو محروم کړي، او په ټولنه کې ئې يوازې تش نوم غواړي او بس. او که څوک د عملي اسلام غوښتنه کوي هغه د تروريستو، بنسټپالو، سخت دریځو، او وړانکارو په نامه خپل کيږي.

غربيانو مسلمانو ملتونو ته د حقيقي قيادتونو او قهرمانانو پر ځای ډمان، سندرغاړي، لوبغاړي، گډاگر، کرکتيان، او د فلمونو ممثلين د قهرمانانو په حيث ور معرفي کړل. او شپه او ورځ د غرب او دهغوی د ډيموکراتو ملگرو مطبوعاتو او نشراتي ادارې د همدغو جعلي قهرمانانو په ځلولو او ستايلو بوخت دي. غواړي چې د مسلمانو ولسونو ځوانان دې په هر څه کې ددغو خلکو تقليد وکړي. او دغو جعلي قيادتونو ته د رشد او تبارز ورکولو پخاطر ئې په سلگونو بيلابيلې ټولنې، جرگې، سازمانونه، ادبي بهيرونه، کلبونه، قومي جرگې، او کلتوري بنيادونه ايجاد کړي، ترڅو همدوی د ټولنې په اجتماعي ذهنيت کې د قهرمانانو په حيث ځای ونيسي.

په افغانستان او نورو اسلامي هيوادونو کې د ډيموکراتانو تعليمي نظام او ميډيا هڅه کوي خلکو ته اسلام د يورواجي دين په حيث چې په عرفونو او عنعناتو ولاړ دی معرفي کړي. او دا هم ورته تلقينوي چې اسلام بايد د دوی د فرهنگ يو جزء وي، نه دا چې د ژوند هر څه دې يې د اسلام تابع وي.

د غرب او دهغه دلاسپوڅو ډيموکراتانو اخبارونه، راډيوگانې، تلویزيونونه، د مسلمانانو د بيلابيلو مهمو سياسي، اجتماعي، فرهنگي، پوځي او ستراتيژيکو چارو په هکله له داسې شخصيتونو سره مرکې کوي چې هغوی اصلاً نه په اسلام خبر دي، او نه د اسلامي

نړي د مشکلاتو د تشخيص استعداد او ظرفيت لري. بلکه ټول ئې هغه خلک دي چې کونښن کوي په هر څه کې د غرب تله درنه، او د ريځ ئې پر حقه وښئې. او دا هر څه ددې لپاره تر سره کيږي چې دغه ډول خلکو ته په ټولنه کې قيادي حيثيت وروښي.

د بنسټگرو په خلاف هجومي کړنلاره

Civil democratic Islam کتاب په پای کې د مسلمانانو په خلاف غرب او دهغه سيکولرو ملگرو ته يوه هجومي کړنلاره ټاکي، تر څو اسلام او مسلمانان په خپل کور کې تر هجوم لاندې ونيول شي، او دا توانائې له لاسه ورکړي چې خپل دعوت او جهاد غرب ته ورسوي. په دغې هجومي کړنلارې کې استعماليدونکي وسايل بيا هم له اسلامي نړۍ څخه غوره شوي دي، تر څو د مسلمانانو په خپله وسله بيرته همدوی له منځه يوړل شي.

دغه کړنلاره په دريو مهمو بنسټونو درول شوې ده چې په لاندې ډول دي:

۱. مسلمانان له هجومي استعداد او صلاحيت څخه محرومول.
۲. له صوفيانو او تصوف څخه د غرب د اهدافو د تر سره کولو لپاره استفاده کول.

۳. د نوي نسل غربي ډوله روزل.

چيريل بينار د دغه هجومي تگلاره پدې ډول تشرېح کوي او ليکي:
(. . . .) په بنسټگر اسلام پورې له مربوطو اشخاصو او منصبونو څخه بايد د قانونيت او صلاحيت حيثيت سلب کړای شي، او هم ورباندې اخلاقي بريدونه تر سره شي. تر څو هغوئ له خپل ځان څخه په دفاع مصروف وساتل شي، او د غرب اخلاقي فساد ئې له ياده ووځي)^۱

۱ - ۷۲ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

همدارنگه له تصوف څخه د استفادې په هکله ليکي:

(صوفي مذهب ته بايد ډير اهميت ورکړل شي. هغه هيوادونه چې صوفيانه توجهات لري دهغو اوسيدونکي بايد دې ته وهڅول شي چې پر خپل صوفيانه تاريخ او فرهنگ ټينگار او ترکيز وکړي، او د اسلام صوفيانه فهم ته دې په تعليمي نصابونو کې ځای ورکړي، ترڅو خلک صوفيانه اسلام ته راوبولي).^۱

چيريل د تصوف او صوفيانو په هکله ليکي:

((..... صوفيان په ماډرنستانو کې شميرل کيدی شي. هغوی د اسلام په اړه يو آزاد فکر او تعبير لري. په کار ده چې په افغانستان او عراق کې چې خلک ئې صوفيانه عنعنات لري صوفيانه تاثيرات په تعليمي نصابونو او دخلکو په کلتوري معيارونو کې تشويق او تائيد کړای شي... صوفي حرکت د خپلې فلسفې، خپلو صوفيانه اشعارو، او خپلې موسيقۍ له لارې د بيلا بيلو دينونو ترمنځ د وصل کيدو قوي پلونه غزوي))

له صوفيانو او تصوف څخه د استفادې توصيې په افغانستان کې په لاندې ډول عملي شوې:

دامريکايانو له راتگ سره سم د افغانستان اوسيمې په لويو او وړو ښارونو کې د خرافي زيارتونو بازار ډير گرم شو. د اطلاعاتو او کلتور وزارت چې د امريکايي تابعيت لرونکی (مخدوم رهين) ئې په راس کې وو په ښارونو کې د صوفيانه دربارونو او خانقا وو جوړولو ته پوره توجه وکړه. بيلا بيلو منحرفو صوفيانه ډلو په کابل او ولاياتو کې د عوتي پروگرامونه پيل کړل.

حکومت د بلخ په ولايت، او د کابل د آسماني غره په لمن (کارته سخي) کې په خرافي زيارتونو، او هلته په ترسره کيدونکو مشرکانه مراسمو په لکونو ډالره ولگول. د سيمې دهيوادونو په مزارونو کې د ملنګۍ، چرسيتوب، موسيقۍ او گډا د محفلونو د برابرولو لپاره ډيري

^۱ پورتنی مصدر ۵۸ مخ.

آسانتياوې رامنځ ته شوې. او دا هر څه د صوفيانه اسلام د مظهر، او روحانيت ته د توجه تر عنوان لاندې تر سره کيږي. مساجد او مدارس بمبارديږي، مدرسين او طالبان وژل کيږي، خو په مقابل کې ئې خانقاوې او صوفيانه دربارونه ودانيږي. ۱

همدغه صوفيانه اسلام ته د رواج ورکولو په نيت ۲۰۰۷ م کال د يونسکو لخوا د مشهور صوفي شخصيت جلالدين رومي په نامه ونومول شو. او د هغه د صوفيانه شخصيت، فلسفې او افکارو په اړه د اروپا په بيلا بيلو ښارونو او استشرافي مراکزو کې سيمينارونه او غونډې جوړې شوې، تر څو دهغه صوفيانه افکار خلکو ته د اسلام په حيث معرفي کړای شي.

البته دا يوه خبره بايد ضرور واضحه کړای شي چې تصوف په دوه ډوله دی. يو هغه تصوف دی چې خلکو ته د زهد، تقوى، اذکارو، او په سنت د عمل درس ورکوي. چې پدې معنې کې تصوف زهد، تقوى، حسن خلق، او ايتار ته ويل کيږي چې پدغه معنی بايد هر مسلمان صوفي او زاهد وي. او بل فلسفي تصوف دی چې د (وحدة الوجود) (وحدة الشهود)، (حلول)، (اشراق)، عباداتو د ضرورت د نشتوالي، او يوازې د زړه د پاکوالي په مشرکانه فلسفې ولاړ دی، چې کټ مټ همدغه ډول تصوف په هندويزم، مسيحيت، يهوديت، بودايت، کنفوشيست، زردشتيت، او نورو فلسفو کې هم وجود لري. دغه ډول تصوف په اسلام کې هيڅ ځای نه لري، او د اسلام پوښتنیو علماؤ تل دهغه له خطر څخه مسلمانان وپرولي دي. ۲ خو غرب ته بيا همدغه تصوف مطلوب دی، ځکه چې په دغه تصوف باندې يهوديت، مسيحيت، هندويزم، او نور د ينونه او فلسفې د حقيقي اسلام په مقابل کې سره راټوليدى شي. لکه چې همدا اوس ئې د جهاد په خلاف يوه مشترکه جبهه نيولې ده.

له تعليم څخه د اسلام په خلاف کار اخيستل:

دا چې تعليم څه ډول د اسلام په خلاف د يوې وسيلې په حيث وکارول شي، او د بنې کارونې په صورت کې کوم نتايج د امريکا په لاس ورځي (چيريل بنارډ) ئې داسې وضاحت کوي:

((... په آسانۍ سره دا ممکنه نده چې بالغ متدين خلک چې له اسلامي حرکتونو سره تړاو لري تر تاثير لاندې راوستل شي، او د خپلو نظرياتو پريښودلو ته دې وهڅول شي. خو دا کار په ډيرې آسانۍ سره په نوي نسل کې ترسره کيدای شي، چې د ډيموکراتيک اسلام پيغام او مفاهيم ورته په تعليمي نصاب، او عمومي نشراتو کې وپراندي کړای شي))^۱.

وروسته پدې لاره کې د پرتو خنډونو په هکله ليکي:

((... خو پدې ډگر کې هم بنسټګرو د خپل تسلط د ټينګولو لپاره ډير کار کړی دی. او بنسټګري چې هغوی ددې ميدان پريښودلو ته له سختې جګړې پرته تيار نه دي. نو په کار ده چې په هماغه قوت او پيمانه چې بنسټګر پدې ميدان مسلط دي مونږ هم کار وکړو، ترڅو دا ميدان هم له دوی څخه خپل کړو))^۲.

د تعليم د استعمالولو په اړه هم د RAND Corporation توصيې بنې په دقت سره په افغانستان او سيمه کې د عملي کيدو په حال کې دي د مثال په ډول:

۱. امريکايانو په افغانستان د تسلط د قايمولوسره سم په يوه مياشت کې ټول تعليمي نصاب تبديل کړ. دمجاهدينو او طالبانو دوخت نصاب چې له تجربوي علوموسره ئې د دين ښوونه هم کوله لغوه شو. او په ځای ئې د امريکا د (نبراسکا) د پوهنتون لخوا جوړشوی نصاب مقرر شو. له نوي تعليمي نصاب څخه د جهاد او هجرت،

۱- ۷۲ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies.

۲- پورتي مصدر.

او له کفارو سره د دښمنۍ په اړه ټول مضامين ويستل شوي، او پر ځای ئې د سولې او تفاهم، ښځې او نننۍ نړۍ، او د تروريزم پر خلاف د جدو جهد په هکله مضامين ځای پرځای شوي دي.

۲. امريکا چې د نبراسکا په پوهنتون کې د افغانستان د تعليمي چارو کوم د څيړنو مرکز جوړ کړی و هغه ئې افغانستان ته رانقل کړ، او د پوهنې د وزارت د ټولو چارو نگراني ئې ددغه مرکز او نورو امريکايي تعليمي مراکزو د مسؤلينو په غاړه ور واچوله.

د امريکا سفارت څو څو ځلې افغان ښځينه او نارينه معلمان د زده کړې، او د امريکا د تعليم له روحيې سره د آشنا کيدو لپاره امريکا ته وليږل، او

همدا سلسله لار اوسه روانه ده. د تعليم د سيکولر کولو لپاره د کابل د رژيم ترڅنگ په سلگونو نورې اروپايي او امريکايي موسسې هم په بيلا بيلو شکلونو په کار اخته دي چې ځينې ئې په لاندې ډول دي:

۱. د آغاخان تعليمي خدمات (AKES)
۲. د آغاخان د کلتوري خدماتو مرکز (AKTC)
۳. د افغان تحصيلي بورسونه بنياد (FSA)
۴. د افغان ترک د تعليمي خدماتو مؤسسه (ATCE)
۵. د افغانستان انکشافی او تربیوي مرکز (AITM)
۶. د افغانستان د لومړنيو زده کړو پروگرام (APEP)
۷. د افغانستان د ښځو لپاره تعليمي او خدماتي مؤسسه (AWSE)
۸. د افغانستان د ماشومانو تعليمي او تربیوي سرکس (MMCC)
۹. د افغانستان د ښځو لپاره د بشر د حقوقو د روزنې مرکز (THRA)
۱۰. د BBC روزنيزه پروژه: BBC-AEP
۱۱. د تعليمي پرمختياؤ اکاډمي (ACD)
۱۲. د زده کړې لپاره مشورتي سازمان (ACT)
۱۳. د سرف تربیوي او اضطراري دفتر (SERVE)
۱۴. د سي آی سي روزنيز مرکز (CIC-ETC)

۱۵. د ښوونې انکشافی مرکز (EDC))
 ۱۶. د افغانستان د ښځو تعلیمي مرکز (AWECC)
 ۱۷. د میډی د تعلیمي مرستو مرکز (MESAA)

دا ټولې هغه مؤسسې دي چې په افغانستان کې د اروپايي او امريکايي ادارو لخوا په تعلیمي چارو کې د فعالیت لپاره جوړې شوې دي، او ټولې په هم آهنگ شکل په افغانستان کې د تعلیم د نصاب، محیط، تگلارې، او اهدافو د غربي کولو لپاره کار کوي.

د امریکایانو له راتگ سره په تعلیمي نصاب کې تبدیلی

افغانستان ته د امریکایانو او اروپایانو له راتگ سره څو څو ځله تعلیمي نصاب تبدیل شو، او ل ځل یې هغه نصاب له منځه یووړ چې د جهاد په کلونو کې د اسلام د اساساتو پر بنا په یوه سالمه اسلامي روحیه لیکل شوی وو. د مجاهدینو د نصاب پر ځای یې یو بل نصاب راوړ چې د جهاد او د دفاع په اړه ټول مضامین او مفاهیم ورڅخه ویستل شوي وو، تر هغه وروسته یې بل نصاب عملي کړ چې په بشپړ ډول د (سیکولریزم) په روحیه لیکل شوی او عیار شوی دی.

په وروستي نصاب کې داسې ادبیات او مفاهیم ځای کړل شوي دي چې په شعوري ډول نوی نسل له اسلامي مفاهیمو او عقائدو څخه په داسې ډول لیرې کوي، او د غرب له فکري، اخلاقي، او اجتماعي ارزښتونو سره یې آشنا کوي چې هغوی ورباندې پوه هم نشي. د غرب مفاهیم لکه سیکولریزم، لیبرالیزم، ډیموکراسي، په غربي معیار بشري حقوق، له کفر او کافرانو څخه کرکه نه کول، له کفارو سره ګډ سوله ییز ژوند، او نور ډیر غربي مفاهیم په نوي نصاب کې په ډیرې زیرکۍ او ماهرانه طریقه په تدریجي ډول ځای پر ځای شوي دي. او په مقابل کې یې ټول هغه مفاهیم له کتابونو څخه ویستل شوي چې د نوي

نسل پر اسلام د ټينګ پاتې کيدلو په مقصد د مجاهدينو دوخت په نصاب کې ځای پر ځای شوي ول.

ددې لپاره چې ددې مدعا ثبوت موږ پاندي کړي وي يوازې د مثال په ډول د مجاهدينو دوخت د نصاب، او د امريکايانو تر نگراني لاندې د جوړ شوي نصاب، د اول صنف د کتاب محتوي په مقاييسوي ډول وړاندې کوو، او دهر مضمون په پای کې د راوړل شوې تبديلي د وضاحت پخاطر يوه مختصره تبصره ليکو. لوستونکي به وگوري چې په څومره پيمانه اسلامي مفاهيم يوازې د اول صنف له کتاب څخه ويستل شوي دي.

د کرزي د وخت نصاب

د مجاهدينو دوخت نصاب

(الف)

(الف)

الله

الله

الله يو دى. الله يو دى.

محمد ﷺ د الله ﷻ رسول دى. مونږ د الله بنده ګان يو.

تبصره: د (محمد ﷺ د الله ﷻ رسول دى) جمله چې د کلمې طيبي دوهم جز دى غورځول شوې ده.

(ب)

(ب)

بريالى

بابا

بريالى کباب خوري. بابا قرآن شريف وايي.

بابا هم کباب خوري. قرآن شريف د الله ﷻ کتاب دى.

تبصره:

۱. (قرآن او دهغه لوستل) غورځول شوي.

۲. (قرآن شريف د الله کتاب گڼل) غورځول شوي.

(پ)

پوپل

(پ)

پاک

پوپل توپ لري.

زه خپل کالي پاک ساتم.

په توپ لوبې کوي.

پاکوالي ښه دی.

زما توپ سپين دی.

تبصره: پاکوالي ته د تشويق پر ځای توپ کولو ته د تشويق مفهوم وړاندې شوی.

(ت)

تله

(ت)

توره

دا تله ده

احمد توره لري.

په تله تول کوي.

په توره جهاد کوي.

توتيا توت تلي.

تبصره: د تورې او جهاد درس ټول غورځول شوي دی.

(ټ)

ټال

(ټ)

ټوپک

خاتول په ټال کې زانگي.

زما ماما ټوپک لري.

ختک د خاتولي ورور دی.

په ټوپک جهاد کوي.

تبصره: د ټوپک او جهاد درس غورځول شوی، او پر ځای ئې د بې پیغامه جملو درس راوړل شوی دی.

(ث)

ثواب

د ناروغ پوښتنه ثواب لري.
زه د ثواب کارونه کوم.

(ث)

ثور د پسرلي دويمه مياشت ده.
په ثور کې گلان شنه کيږي.
کوثر په باغچه کې گلان کړي.

تبصره: د ناروغ پوښتنه او د ثواب کارونه چې ديني مفاهيم دي غورځول شوي دي.

(ج)

جهاد

جهاد فرض دی
احمد جهاد ته تللی دی.
زه به هم جهاد ته ځم.

(ج)

جاله وان

دا جاله ده
سراج جاله وان دی.
جاله له ژبو څخه جوړيږي.

تبصره: د جهاد دکولو، او دهغه د فرضيت درس په جالې او جاله وان تبديل شوی دی.

(چ)

چمن

دا چمن شين دی.
په چمن کې گلان شنه کيږي.
مونږ دچمن گلان نه شکوو.

(چ)

چمن چارمغز راوړل

کوچی توت او چارمغز خوري.
چمن د مچيو له شاتو سره مينه لري

تبصره: دچمن دگلانو د نه شکولو مفهوم د ماشومانو لپاره په اخلاقي لحاظ د توتو او د چارمغزو له خوړلو غوره دی، خو دلته غورځول شوی دی.

(ح)

حج

ذبيح حج ته ځي.
د جمال کاکا حاجي دی.
حج کول فرض دي.

(ح)

حج

زما کاکا حج ته ځي.
د حامد پلار حاجي دی.
حج کول فرض دي.
تبصره: مشکل نه لري.

(خ)

خیمه

کوچیان خیمې لري.
په خیمو کې ژوند کوي.
اختر په خره بار وړي.

(خ)

خدای ﷺ

خدای ﷺ یو دی.
زه د خدای ﷺ بنده یم.
زه په خدای ﷺ ایمان لرم.

تبصره: د خدای ﷺ د توحید، دهغه د بنده گۍ، او پر هغه د ایمان درس غورځول شوی، او پر ځای یې د کوچیانو د ژوند او دخره یادونه شوې ده.

(خ)

خرخی

زما مور خرخی کوي.
خرخي ته په لومځي ناسته ده.
لومځی د وړیو څخه جوړېږي.

(خ)

خادر

اسلم خادر لري.
د اسلم خادر نوی دی.
زه په خادر لمونځ کوم.

تبصره: په خادر د لمانځه کولو دیني مفهوم غورځول شوی دی.

(ځ)

ځان

زه خپل ځان پاک ساتم.

زلمی په پاک ځای کې کښيني.

ښه هلک بې ځايه خبرې نه کوي.

(ځ)

ځنگل

دا ځنگل دی.

توريالی هره ورځ ځنگله ته ځي.

ښځې او نارینه په ځنگله کې

پانۍ ټولوي.

تبصره: د ماشومانو لپاره په اخلاقي لحاظ د ځان پاک ساتلو، په پاک ځای د کښیناستلو، او د بې ځايه خبرو نه کولو مفاهیم تر ځنگله، او په هغه کې له پانۍ ټولولو غوره دي، خو دلته غورځول شوي دي.

(د)

دين

اسلام زموږ دين دی.

زه په خپل دين سر ورکوم.

روسان او ټول کافران زموږ د

دين دښمنان دي.

(د)

دوکان

ودود دوکان لري.

په د وکان کې سودا خرڅوي.

داود له ودود سره مرسته کوي.

تبصره: د اسلام د دين، په هغه د سر ورکولو، او د دين دښمنانو د پیژندلو، درس غورځول شوی، او پر ځای یې د د وکان درس راوړل شوی دی.

(ډ)

ډوډی

زه د ډوډۍ خوړلو په شروع کې

بسم الله الرحمن الرحيم وایم.

موږ په کور کې یوځای ډوډۍ خورو.

زما پلار مجاهدینو ته ډوډۍ

ورکوي.

(ډ)

ډنډ

موږ په باغچه کې یو ډنډ لرو.

ماشومان په ډنډ کې لامبو

وهي.

موږ کله کله د ډنډ په غاړه

ډوډۍ هم خورو.

تبصره: د ډوډۍ خوړلو په پيل کې بسم الله الرحمن الرحيم ويل، په کورنۍ کې يوځای ډوډۍ خوړل، او مجاهدينو ته ډوډۍ ورکول ټول ديني او اخلاقي مفاهيم دي چې ټول له يوې مخې غورځول شوي دي.

(ذ)	(ذ)
آذان	ذکر
ملا آذان کوي.	زه د الله ﷻ ذکر کوم.
ذکي جومات ته ځي.	مسلمانان د الله ﷻ ذکر کوي.
په جومات کې لمونځ کوي.	د الله ذکر ثواب لري.

تبصره: دومره ډير فرق يې نشته.

(ر)	(ر)
رمه	روژه
کوثر رمه لري.	روژه نيول فرض دي.
رمه په غره کې پيايي.	مونږ په کال کې يوه مياشت روژه
	نيسو.
له رمې څخه شيدې اخلي.	روژه روغتيا ته گټه رسوي.
تبصره: د روژې د فرضيت، د روژې د نيولو، او دهغې دگټې درس ټول غورځول شوی دی، او پرځای يې درمې او غره خبره راوړل شوې ده.	

(پ)	(پ)
د زړگې پلار پوند دی.	پوند
د پانده سره مرسته کول بڼه کار دی.	پوند سپری څه نه وينې.
پوند سپری اوریدل، لیکل او	د پانده سره مرسته بڼه ده.
لوستل کولای شي.	زه د پانده سره کومک کوم.
	تبصره: څه مشکل نه لري.

(ز)	(ز)
زکات	زکات
زکات پر مسلمانانو فرض دی.	زما زوی زرگر دی.
زکات په مال کې برکت پیدا کوي.	زمرک له زرو څخه ګانې
زکات بې وزلو ته ورکول کېږي.	جوړوي.
	په ګردیز کې د کانو دوکان لري.

تبصره :

۱. د زکات د فرضیت، د زکات له امله په مال کې د برکت، او بې وزلو ته د زکات دورکولو د دیني مفاهیمو درس ټول غورځول شوي دي، او پر ځای یې د زرګر، زور، او کانو خبره راوړل شوې ده.

۲. د اول ټولګي د ماشوم لپاره دا جمله غیر منطقي او بي ځایه ده چې ووايي (زما زوی زرګر دی).

(ژ)	(ژ)
ژمی	ژنده
ژمي کې ډیر ساړه وي.	نژند یوه ژنده لري.
ژمي کې واوړه اوري.	پژواک د نژند ملګری دی.
خلک په ژمي کې تودي جامې اغوندي.	پژواک ژرندي ته نژدې اوسېږي.

تبصره: د کرزي د نصاب په درسونو کې د افغانانو لپاره دداسې نومونو د معرفي هڅه شوي چې هیڅ اسلامي معنی نه لري، لکه نژند، پژواک، وږمه، تورگل، گل اندامه، گلناره، او داسې نور. پداسې حال کې چې افغانان په خپلو اولادونو اکثره داسې نومونه ږدي چې عربي بڼه او دیني مفهوم لري.

(ږ)	(ږ)
وږي	ډيره
وږمې او تورگل غنم وريبل.	ډيره پرينمودل مؤکد سنت ده.
سپمورمۍ دغنمو وږي راټول کړل.	زما پلار ډيره لري.
وږمې دغنمو د وږو څخه کودې	د ډيري خالول په اوداسه کې
جوړې کړې.	سنت دي.

تبصره: د ډيري د پرينمودلو، دپلار د ډيري لرلو، او د ډيري د خالولو د سنتوالي، د ديني مفاهيمو درس غورځول شوي دي، او پرځای يې د وږمې او تورگل دغنمو خبره شوې ده.

(س)	(س)
سابه	سبق
اسلم له بازار څخه سابه	زه په مدرسه کې سبق وايم.
راوړل.	استاذ مونږ ته سبق بنځي.
بسم الله سابه پاک و مينځل.	ما د قرآن شريف سبق ياد کړی
سابه روغتيا ته ډيره گټه رسوي.	دی.

تبصره: د مدرسې، سبق ويلو، د استاذ له لوري د سبق بنودلو، او د قرآن د سبق د يادولو، د ديني مفاهيمو درس غورځول شوی دی، او پرځای يې دسابو خبره شوې ده.

(ش)	(ش)
شپون	شيدې
شپون رمه پيايي.	غوا شيدې کوي.
رمه چې مړه شي بيا شپيلۍ	له شيدو څخه مستې جوړېږي.
وهي.	زما شيدې خونې دي.
دی په غره کې روښې هم خوري.	

تبصره: د کرزې د نصاب په درس کې د شپيلۍ د وهلو چې شرعاً يو ناروا عمل دی د تلقين په هدف يادونه شوې ده.

(ښ)

ښار

دا ښار لوی دی.

دا ښار بریښنا لري.

دا ښار زما خوښ دی.

تبصره: مشکل نه لري.

(ښ)

ښار

زه په ښار کې اوسېږم.

ښار جگ جگ تعمیرونه لري.

په ښار کې کارخانې ډیرې دي.

(ص)

صداقت

صداقت ښه کار دی.

صادق سړی د هر چا خوښ وي.

مسلمان سړی صادق وي.

(ص)

صندلی

موږ ژمی صندلی ږدو.

د بصیر دوئ صندلی توده ده.

د صندلی دغال خلاص شول.

تبصره: د صداقت، صادق سړی، مسلمان سړی، عبارتونه چې اسلامي روحیه لري غورځول شوي دي، او پر ځای یې د صندلی او دغالو خبره شوې ده.

(ض)

ضرر

ضرر رسول گناه ده.

ښه هلک چاته ضرر نه رسوي.

مسلمان سړی بې ضرره وي.

(ض)

حوض

مونږ په باغ کې حوض لرو.

دا حوض افضل جوړ کړی دی.

په حوض کې ضمیر لامبو وهي.

تبصره: ضرر رسول دگناه په حیث معرفي کول، دښه شاگرد ضرر نه رسول، او د مسلمان بې ضرره والی، په اخلاقي لحاظ د ماشومانو لپاره تر حوض او لامبو وهلو غوره دي، خو دلته غورځول شوي دي.

(ط)	(ط)
طوطي	طالب
دا د طاهر طوطي دی.	زما ورور د مدرسې طالب دی.
طاهر له طوطي سره خبري کوي..	د علم طلب په هر مسلمان فرض دی.
د خياط طوطي شپيلۍ وهي.	طارق د اسلام يو نوميالی مجاهد دی.
تبصره: د طالب، مدرسې، د علم د طلب د فرض والي، او د طارق (بن زياد) د اسلام د نوميالي مجاهد گڼلو د ديني مفاهيمو ارزښتمن درس غورځول شوی دی. او پرځاي يې د طوطي، اوشپيلۍ وهلو يادونه شوې، او د همدې درس په صفحه کې د طبلي عکس چې د ډمتوب يوه آله ده هم لگول شوی دی.	
(ظ)	(ظ)
منظره	ظريف
دا د محفوظ د کلي منظره ده.	ظريف خپل نظافت ساتي.
زمونږ هيواد ښکلې منظرې لري.	نظافت د ايمان يوه برخه ده.
نظافت د روغتيا لپاره ګټه لري. ښکلې منظرې د هرچا خوښېږي.	
تبصره: د نظافت ساتل، هغه د ايمان يوه برخه معرفي کول، او د روغتيا لپاره د نظافت د ګټې ښودل، په يقيني ډول په اخلاقي او ديني لحاظ د منظرې تر معرفۍ د ماشومانو لپاره ډير غوره دي. خو د کرزي په نصاب کې غورځول شوي دي.	

(ع)	(ع)
علم	ساعت
د علم زده کړه په هر چا فرض ده.	دا ساعت دی.
مونږ په مدرسه او مسجد کې	ساعت بیل بیل ډولونه لري.
علم زده کوو.	
بی علمه ژوندون گران دی.	عبدالله ساعت جوړونکی دی.
تبصره: د علم د زده کړې د فرضوالي، مدرسه او مسجد د علم ځای گڼل، او د بي علمه ژوندون د گران گڼلو د ديني مفاهيمو درس غورځول شوی دی، چې له علم، فرض، مسجد او مدرسې سره د دښمنۍ مقصد ورکېښې له ورايه ښکاري.	
(غ)	(غ)
غیرت	غائب
هرمسلمان په اسلام غیرت کوي.	غمی غائبونه برس کوي.
افغانستان یو غرنی اسلامي	د غمي غائبونه روغ دي.
مملکت دی.	
د افغانستان مسلمانان دهیچا	غمی روغتیا ته ډیر پام کوي.
غلامي نه مني.	
تبصره: په اسلام د هر مسلمان د غیرت کولو، د افغانستان د غرني اسلامي مملکت گڼلو، او دهیچا د غلامۍ د نه کولو، د مفاهيمو ارزښتمن درس غورځول شوی دی.	
(ف)	(ف)
فرمان	فوتبال
قرآن شریف د الله ﷺ فرمان دی.	فواد او غفور فوتبال کوي.
مونږ د الله ﷺ فرمان منلی دی.	دوی د فوتبال د لوبې سره مینه لري.
مجاهدين د خپل مسلمان امير	فوتبال کول روغتیا ته گټه رسوي.
فرمان مني.	

تبصره: قرآن شريف د الله ﷻ فرمان گڼل، د الله ﷻ فرمان منل، دمجاهدينو له لوري دخپل مسلمان امير فرمان منل، چې ټول ديني مفاهيم دي غورځول شوي دي.

(ق)

قلم

قد يم سبق وايي.

دی په قلم ليکل کوي.

مقيم په سبق کې ډير قابل دی.

(ق)

قلم

زما قلم نوی دی.

زه په ډير شوق خط ليکم.

مقيم او فقير خبرې کوي.

تبصره: څه مشکل نه لري. ځکه چې دمجاهدينو په نصاب کې په دي درس کې کوم خاص ديني پيغام نه ؤ چې د ويستلو ضرورت ئې پيښ شوی وای.

(ک)

کور

زمونږ کور ښکلی دی.

زه خپل کور پاک ساتم.

زمونږ په کور کې گلان شته.

(ک)

کور

افغانستان د مسلمانانو کور دی.

کافران زمونږ د دين او وطن

دښمنان دي.

مونږ په خپله پاکه خاوره کې

دښمنان نه پرېږدو.

تبصره: افغانستان د مسلمانانو کور گڼل، کافران د دين او وطن دښمنان گڼل، او په خپله پاکه خاوره د دښمنانو نه پرېښودل، چې ټول ديني مفاهيم دي او دجهاد او دفاع روحيه ورکښې پرته ده غورځول شوي دي.

(گ)	(گ)
گل	گل
دا دگلوباغ دی.	په پسرلي کې گلان اوساگ شنه کيږي.
گلنارې د گلانو گيډۍ راوړه.	په باغ کې رنگارنگ گلان وي.
د گلنارې برگ گلان خوښيږي.	بڼه شاگرد د ونو خانگې او گلان نه شکوي.

تبصره: خه مشکل نه لري. کوم خاص اسلامي مفهوم ورکښې نه و چې د غورځولو ضرورت ئې پېښ شوی وای.

(ل)	(ل)
لو	لمونځ
للا لو کوي.	پر مسلمانانو لمونځ فرض دی.
غنم په لاره رېيل کيږي.	مسلمانان په شپه او ورځ کې پنځه
لوگری د لو کالي اغوندي.	وخته لمونځ کوي.
	زه لمونځ کوم.
	لمونځ سړي له بدو کارو څخه ساتي.

تبصره: دلمانځه د فرض والي، د پنځه وخته لمانځه دکولو، او د لمانځه په سبب له بد وکارونو څخه د منع کیدلو درس چې د ماشومانو لپاره ډیر ارزښمن ديني پیغام لري غورځول شوی دی چې له لمانځه سره د دښمنۍ ښکاره بیلگه ده.

(م)	(م)
مور	مجاهد
زما مور کالي گنډي.	د افغانستان مسلمانان مجاهدين دي.
مور په اولاد حق لري.	مجاهدين له کافرانو سره جهاد کوي.
زه د مور احترام کوم.	جهاد کول له کافرانو سره فرض دي.
	زما کاکا جهاد ته ځي.

تبصره: د افغانستان مسلمانان مجاهدين گڼل، له کافرانو سره جهاد کول، د کافرانو په خلاف د جهاد فرض والی، او د کاکا جهاد ته تلل، ټول جهادي مفاهيم دي چې له يوې مخې غورځول شوي دي.

(ن)	(ن)
نوم	نارنج
زه خپل نوم ليکلی شم.	زما نارنج خوښيږي.
زمونږ د پيغمبر نوم حضرت محمد ﷺ دی.	نارنج ډيره ښه ميوه ده.
زمونږ د ټولگي زده کوونکي خپل نوم ليکلی شي.	په ننگرهار کې نارنج ډير پيدا کيږي.
سپک او بد نوم اخيستل گناه ده.	

تبصره: د پيغمبر صلي الله عليه وسلم نوم، او د سپک او بد نوم اخيستل گناه گڼل، چې اسلامي مفاهيم دي، غورځول شوي دي.

(ښ)	(ښ)
مڼه	اتن
دا ښ د مڼو ونې لري.	اتن د افغانانو ملي دود دی.
دا مڼه پخه ده.	افغانان له اتن سره مینه لري.
پخه مڼه خوړه وي.	زما اتن ډير خوښيږي.
زه <u>خامه</u> مڼه نه خورم.	

تبصره: پدې درس کې اتن چې د گڼا يو ډول دی، د افغانانو ملي دود ښودل شوی. له هغه سره د افغانانو مینه ښودل شوې، او د شاگرد په ژبه ويل شوي چې زما اتن خوښيږي. او د درس په سر کې داسې يو عکس لگول شوي چې د څو ډمانو غټ غټ ډولونه په غاړه دي، او يوه ډله ځوانان گډوي. درس يوه ناروا عمل ته د ماشومانو د تشويقولو مفهوم افاده کوي، او داسې انگيرنه ورکوي لکه چې ټول افغانان

گډوډونکي او اتښچيان وي. پداسې حال کې چې د افغانانو شهرت د يو قوم په حيث په ميرانه، شجاعت، جهاد، او دفاع کې دی. نه په گډا او اتښ کې.

(و)

واوره

په ژمې کې واړه اوري.
واوره ډيره يخه ده.
کوچنيان په واړه کې لوبې کوي.

(و)

ورور

زما کشر ورور مدرسې ته ځي.
زه دخپل مشر ورور عزت کوم.
حامد له خپلو وروڼو سره ډيره مينه لري.
ټول مسلمانان سره وروڼه دي.

تبصره: مدرسې ته تلل، دمشر ورور عزت کول، د ټولو مسلمانانو وروري، ټول اسلامي مفاهيم دي چې غورځول شوي دي. او پر ځای يې واړه او په هغې کې د لوبو کولو بي پيغامه جملې راوړل شوي دي.

(ه)

اره

اره تيره غاښونه لري.
په اړه لرگې اړه کيږي.
نچار په اړه کار کوي.

(ه)

هوا

په پسرلي کې هوا ښه وي.
د دوبي په ډيره توده هوا کې
گرځيدل ښه نه دي.
سهار تازه هوا بدن ته گټه رسوي.
زمونږ هيواد ډيره ښه هوا لري.

تبصره: په توده هوا کې د نه گرځيدلو، بدن ته د تازه هوا د گټې، او دهيواد د ښې هوا د ستايلو مفاهيم په صحي، اخلاقي او دوطن پالنې په لحاظ د ماشومانو لپاره د اړې تر غاښونو، او د لرگې تر اړه کيدولو غوره دي، خو ټول غورځول شوي دي.

(همزه ٤)

قرائت

زه هر سهار د قرآن کریم قرائت اورم.
 مونږ د قرآن کریم د قرائت په وخت کې
 خبرې نه کوو.
 د قرآن کریم قرائت اوریدل ثواب لري.
 مونږ اوس د پښتو او فارسي کتاب
 قرائت کولی شو.

تبصره: دمجاهدینو د نصاب د همزې د حرف ټول درس چې یو اسلامي
 درس دی غورځول شوی دی.

(ی)

یو

ټول مسلمان په یو الله ﷻ ایمان لري.
 او د یو پیغمبر ﷺ امتیان دي.
 ټول مسلمانان د یو اسلامي قانون
 پیروان دي.
 الله مو یو، قرآن مو یو، پیغمبر مو
 یو، دین مو یو، او قبله مو یوه ده.
 هیڅوک نشي کولی چې مسلمانان
 سره بیل کړي.

(ی)

منی

زرگی خټکی خوري
 خټکی په منې کې پخیري.
 منی د میوو موسم دی.

تبصره: دمجاهدینو د نصاب د (ی) درس چې پر الله ﷻ او رسول ﷺ د
 مسلمانانو د ایمان، د اسلامي قانون د منلو، او د ټولو مسلمانانو
 د وحدت تلقین ورکوي غورځول شوی دی، او پرځای یې د خټکي د
 خوړلو خبره یاده شوې ده.

اسلام

اسلام تر ټولو د ينونو غوره دين دی.
 مونږ د اسلام د مبارک دين پيروان يو.
 حضرت محمد ﷺ د اسلام پيغمبر او د
 مسلمانانو ستر لارښود دی.
 امام ابوحنيفه د اسلام يو لوی عالم او مجاهد ؤ.
 مونږ دامام ابوحنيفه په مذهب يو.

هيڅ نشته

تبصره: پورتنی درس چې ټول يو مهم اسلامي درس دی، د کرزي د
 وخت له نصابه غورځول شوی دی.

مسواک

مسواک وهل سنت دي.
 مسواک وهل روغتيا ته ګټه
 رسوي.

هيڅ نشته

مسواک وهل غاښونه پاکوي او
 انسان د ناروغۍ څخه ساتي.
 څوک چې مسواک نه وهي خوله
 يې بوی کوي او خلک ترې کرکه
 کوي او په ډول ډول ناروغيو
 اخته کېږي.

تبصره: پورتنی درس هم چې يو ديني درس دی ټول د کرزي دوخت له
 نصابه غورځول شوی دی.

سلام اچول

سلام اچول سنت دي. هر مسلمان
 بايد بل مسلمان ته سلام واچوي.
 څوک چې سلام واچوي بايد دهغه
 ځواب ورکړ شي. ځکه چې سلام

هيڅ نشته

اچول زمونږ ترمنځ مينه او محبت
پيدا کوي.

زلمي پرون خپل پلارته ته وويل:
السلام عليكم، پلار يې وويل:
وعليكم السلام، شاباش زويه! مونږ
بايد مشرانو او کشرانو ته سلام
ووایو.

استاد چې نن ټولگي ته راغی ټولو
ته يې سلام و اچاوه او بيایې په درس
پيل وکړ.

تبصره: پورتنی درس هم چې ټول اسلامي مفاهيم لري غورځول شوی
دی.

اتحاد

اتحاد ډیر ښه کار دی. الله تعالی
مسلمانانو ته د اتحاد امر کړېدی او
له بې اتفاقی څخه یې منع کړیده.
هېڅ نشته
ځکه چې په اتفاق سره د مسلمانانو
تر منځ مینه پیداکېږي. دافغانستان
مجاهدين په اتفاق سره جهاد کوي.
پاک الله دې د دنیا ټول مسلمانان په
اتفاق ولري (آمین).

تبصره: پورتنی درس دخپل ديني اهميت له امله ټول د کرزی دوخت له
نصابه غورځول شوی دی.

زمونږ هیواد	زمونږ هیواد
افغانستان	افغانستان
زمونږ هیواد ډیر ښکلی دی. ډیر	زمونږ هیواد ډیر ښکلی دی. ډیر
ځنگلونه او لوی لوی غرونه	کابل زمونږ دهیواد

پايتخت دی. لري. په ښکلو د روکې يې
 زمونږ هيواد لوی لوی ښارونه او
 ښکلې هوا لري. روسانو زمونږ
 پر اسلامي هيواد تيری کړی دی.
 د افغانستان مسلمان مجاهدين
 له تيري کوونکو سره جهاد
 کوي. د دين او هيواد ساتنه پر
 مونږ فرض ده.
 لري. په ښکلو د روکې يې
 سيندونه بهيرې. او خاوره يې
 د غلو دانو لپاره زياته گټوره ده.
 دا هيواد په زړه پورې کانونه هم
 لري. زمونږ هيواد د يوگډ او
 شريک کور په شان دی. نو راځئ
 چې خپل هيواد ودان او آباد
 کړو. آبادی وي زمونږ گران
 افغانستان!

تبصره: د کرزي د وخت په نصاب کې له پورتنی درس څخه د اسلامي،
 مسلمان، مجاهدين، تيري کوونکو، جهاد، دين او هيواد ساتنه، او
 فرض، کلمات او مفاهيم چې زده کوونکو ته اسلامي روحیه ورکوي
 ټول غورځول شوي دي، د آبادی خبره يې کړې، خو د آزادۍ خبره يې
 غورځولې ده.

مرسته همکاي
 د بې وزلو مرسته کول د هر
 مسلمان ديني وظيفه ده.
 هر څوک چې بې وزلي وويني بايد
 له هغه سره مرسته وکړي.
 مرسته کول له يو بل سره په
 مسلمانانو کې مينه او محبت
 پيدا کوي. که مونږ له يو بې وزلي،
 غريب او بې چاره سره مرسته او
 کومک وکړو نو الله ﷻ او پيغمبر ﷺ
 راڅخه رضا کيږي. او که مونږ د
 بې وزلو او غريبو سره مرسته ونه
 کړو نو الله ﷻ او پيغمبر ﷺ به

همکاي
 ټول ماشومان يو د بل
 همکاري ته اړتيا لري.
 دوی په هر کار کې بايد يو بل
 ته لاس ورکړي. ځکه په گډو
 هلوځلو کې هر کار په ښه شان
 سرته رسيږي.
 ماشومان په گډ کار کې يو د
 بل څخه زده کړه کوي.

راڅخه ناراضه شي.

همدارنگه مونږ بايد دکور په کارونوکې دخپل پلار، مور، وروڼو او خپلوانو سره هم مرسته وکړو.

تبصره: په پورتنۍ درس کې د محتوي د تبديلي سربيره، لاندې اسلامي ټکي لکه: مسلمان، ديني وظيفه، په مسلمانانو کې مينه او محبت، الله ﷻ، پيغمبر ﷺ، د الله ﷻ او دهغه د پيغمبر ﷺ رضا هم غورځول شوي دي.

پر پورتنیو تبديليو او غورځوونو سربيره څو نور مضامين هم په بشپړ ډول د اول صنف له کتابه غورځول شوي او پرځای نور داسې مضامين راوړل شوي چې په ظاهره بې ضرره ښکاري، خو په حقيقت کې هغه د معاصرې غربي فلسفې د مفرداتو لپاره مقدمه او ذهن جوړونه گڼل کيږي، چې په لاندې ډول د کتاب ښۍ خواته غورځول شوي مضامين اوچپ خواته ئې نوي راوړل شوي مضامين لیکو.

غورځول شوي مضامين

د ناروغ پوښتنه

د ناروغ پوښتنه پر هر مسلمان لازمه ده.

څوک چې د ناروغ پوښتنه

وکړي الله ﷻ هغه ته ډير ثواب ورکوي.

پرون زما پلار د بريالي د کاکا

پوښتنې ته تللي وو او د ډاکتر

څخه يې ورته دوا راوړې وه.

نوي راوړل شوي مضامين

انسانيت

ټول انسانان يو شان پيداشوي دي. هر انسان عزت لري، تور

په سپين او سپين په تور،

لوړوالی نه لري، خو هغه انسان

تر نورو ښه دي چې نيکخويه

وي، ښه کارونه وکړي او نورو

ته گټه ورسوي.

تبصره: دا درس په ظاهره بې ضرره ښکاري، خو په حقيقت کې د مؤمن او کافر ترمنځ د توپير د نشتوالي پر بنسټ ولاړ دی. او زده کوونکو ته دا تصور ورکوي چې مؤمن او کافر يو ډول ارزښت لري چې همدغه د غرب د هيومنيزم (انسانيت) د فلسفې د مغز ټکی دی.

د بريالۍ کاکا ډير ښه سړی دی پنځه وخته لمونځ کوي. که په جومات کې مسافر وي هغه ته ډوډي راوړي. له خلکو سره ښه گوزاره کوي. له لارو څخه اغزي، تيرې، او نور شيان لرې کوي، او که څوک ناروغ شي پوښتنې ته يې ورځي.

زغم

کله کله ماشومان په خپلو منځو کې لټجې کوي، ماشومانو ته په کار دي چې دشخړو په وخت کې د زغم او خبرو کولو څخه کار واخلي. او د ځان څخه دا پوښتنه وکړي چې آیا دا لټجه په شخړه ارزي او که نه؟ ځکه چې شخړه کول ښې اړيکې تاوانې کوي، او ملگري توب ته زيان رسوي.

مدرسه

مدرسه د علم، پوهې، او ادب د زده کولو ځاي دی. مونږ هره ورځ په ټاکلي وخت مدرسه ته ځو، کله چې زنگ ووهل شي خپلو ټولگيو ته ځو او آرام کښينو. کله چې استاذ ټولگي ته راشي مونږ ټول ورته ولاړېږو، او دهغه احترام کوو. د خپل استاذ په لارښوونه په درس پيل کوو.

تبصره: دا مضمون هم د تير مضمون په څير د غرب د فلسفې د زغم (Tolerance) تلقين ورکوي، پدې معنی چې مسلمانان دې د غرب د مظالمو په مقابل کې له زغم څخه کار واخلي، او د بالمثل ځواب پر ځای دې يوازې ډيالوگ ته مخه

مونږ په مدرسه کې لمونځ، قرآن کریم، دينيات، ادب، او د جهاد کولو ليارې زده کوو.

وکړي.

ميلمه پالنه

مسلمانان په ميلمه پالنه کې
تکړه دي. مونږ ميلمه پالنه له
حضرت محمد ﷺ او دهغه له
اصحابو څخه زده کړې ده.
مونږ د ميلمه په راتگ
خوشحاليږو.
د ميلمه عزت کول ډير ثواب لري.
هر مسلمان بايد د ميلمه عزت
وکړي. الله ﷻ د ميلمه په عزت
امر کړی دی.

روغ سړی

روغ سړي چې هر سهار له خوبه
پاڅيږي سپورت کوي، هغه په
وړو خبرو ځان نه خپه کوي او
کونښن کوي چې په ژوند کې
خوشحاله وي، روغ سړي نه
يوازې خپل ځان بلکې خپل
چاپيريال هم پاک او ستره
ساتي، روغ سړی تل سابه،
ميوې، او نور خوراکي شيان په
اوبو پاک مينځي او بيا يې
خوري. پاکوالي روغتيا ته ډيره
گټه لري.

تبصره: دا درس چې رښتيا هم ښه مفاهيم لري، خو د درس د پيل په
جمله کې په ډير مهارت شاگردانو ته دا تصور ورکړل شوی چې له خوبه
له پاڅيدلو وروسته چې کوم کار د کولو دی هغه سپورت کول دي، نه
اودس او لمونځ کول، پداسي حال چې چې په يوه مسلمانانه ټولنه کې
بايد شاگردانو ته دا تصور ورکړل شي چې له خوبه په راويننيدلو کې
لومړی سړی دعا وايي، اودس کوي، لمونځ کوي او بيا سپورت کوي.

دمجاهد زوی

زلمي دمجاهد زوی دی، زلمي
له خپلي مور څخه پوښتنه وکړه
چې: مورې زما پلار چيرته تللی
دی؟ مور يې وويل:
زويه پلار دې جهاد ته تللی دی.

لويه جرگه

لويه جرگه زمونږ يو پخوانی
دود دی. د لويې جرگې غږ د
خلکو غږ دی. په لويه جرگه
کې دخلکو ستونزې اوارېږي.
د لوي جرگې پريکړو ته هر

زوی پوښتنه وکړه چې د چا په مقابل کې جهاد کوي؟ موريې وويل: پلار دې د روسانو او دهغوئ د مزدورانو په مقابل کې جهاد کوي. زلمي پوښتنه وکړه: د روسانو مزدوران څوک دي؟ موريې وويل: د روسانو مزدوران خلقيان او پرچميان دي.

زوی وويل: موريې! زه هم دهغه پلار زوی يم چې دخپل دين او وطن د آزادولو لپاره يې خپل سر په لاس کې نيولی، موريې! دا زموږ اسلامي وظيفه ده چې د خپل پلار په قدم لار شو او خپل سر د الله ﷻ د دين په لار کې قربان، او خپل وطن دروسانو او دهغوئ دمزدورانو له وجود څخه پاک او اسلامي شريعت جاري کړو.

څوک درناوی کوي او هغه مني. تبصره: د امريکايانو په لاس اوسني جوړشوي نظام او اساسي قانون تش په نامه د لويې جرگې لخوا رامنځته شوي او تائيد شوي دي. دا چې مجاهدين ددغې لويې جرگې د نا اسلامي پريکړو په خلاف را پورته شوي دي، او يو لوی جهاد ئې روان کړی دی، ځکه نو دغه گهوډاگي نظام د تعليمي نصاب له لارې دهيواد ماشومانو ته د لويې جرگې د پريکړو د درناوي او منلو ذهنيت او تلقين ورکوي. د خلکو ستونزي په اسلامي شريعت اواريزې، نه په لويو جرگو.

اسلامی ترانه

کوثره

دين زموږ اسلام دی ددې لارې پتنگان يو
مونږ مسلمانان يو، مونږ مسلمانان يو
رب مو يو الله دې چې قادر په هر يو کار دی
بې مثله واکدار دی بې مثله واکدار دی
شکر امتيان دمحمد آخر زمان يو
مونږ مسلمانان يو، مونږ مسلمانان يو
لوي کتاب قرآن زموږ د لارې بل مشال دی
کاشکې! زه کوثره وای
غاړه مې کمره وای
ناسته په ډبره وای
ډيره تيز نظره وای
پښې مې دسرو زرو وای
ژوند مې بی خطره وای

مل مو ذوالجلال دی، مل مو ذوالجلال دی

مونږ ددې مشال په لور د حق په لار روان يو

مونږ مسلمانان يو، مونږ مسلمانان يو

تبصره: د اسلامي ترانې پر ځای داسې يو شعر راوړل شوی چې هېڅ ديني، اخلاقي، اجتماعي، او ادبي پيغام نه لري.

بدکارونه

سگرت، نسوار، چرس، او د نورو

نشه يې موادو کارول روغتيا ته

زيان رسوي.

کله کله داسې بدعملونه د انسان

د مرگ سبب هم کيږي. بد عملونه

اقتصاد ته هم زیان رسوي. له بدو

کارونو څخه ډډه کول دخدای ﷻ

امر هم دی.

شعار

۱- د الله ﷻ رضا زمونږ

هدف دی

۲- محمد ﷺ زمونږ رهبر دی.

۳- قرآن کریم زمونږ قانون

دی.

۴- في سبيل الله جهاد زمونږ

لازم ده.

۵- د الله په لاره کې نصرت او

شهادت زمونږ هيله ده.

۶- شرعي حجاب زمونږ پټ

دی.

۷- استقلال زمونږ عزت دی.

۸- د اسلامي نړۍ وحدت

زمونږ آرزو ده.

تبصره: په پورتنۍ درس کې د

نورو نشه يې موادو استعمال بد

کار گڼل شوی چې رښتيا هم بد

کار دی، خو (شراب) چې

(ام الخبائث) دي، او غريبانو ټول

افغانستان ورباندې رنگ کړی

دی، او په لکونو خلک يې

ورباندې اخته کړي دي، نوم ئې

ندی یاد شوی چې په حقيقت کې

شاگردانو ته په پټه خوله ددې

تصور د ورکولو په معنی ده چې

شراب بد عمل او ضرري شی

ندی.

دا تبديلی یوا زې هغه دي چې د اول صنف په کتاب کې راوړل شوي دي. او هغه چې په لوړو کتابونو کې راوړل شوي دي تر دغو ډیرې خطرناکې او وړانونکې دي.

د افغانستان لپاره د هندوستان تعلیمي او کلتوري فعالیتونه

یوه بل خطرناک پلان چې د امریکا او هندوستان لخوا په مشترک ډول پرمخ بیول کېږي هغه هم د تعلیم او د کلتور په ډگر کې د تطبیق په حال کې دی، او هغه دا چې:

امریکا فکر کوي چې هندوستان ئې په سیمه کې د پاکستان په پرتله ښه استراتیژیک ملگری کیدای شي، او له همدې امله پاکستان ته د یو

موقت او شکمن اجیر په سترگه، خو هندوستان ته د یو باثباته

استراتیژیک ملگری په سترگه گوري. په همدې بنا امریکا غواړي په

افغانستان کې د پاکستان په نسبت د هندوستان اثر او رسوخ زیات

کړي. ځکه چې امریکا د طالبانو پدیده د پاکستان د ددیني مدارسو

زیږنده بولي. نو باید په مقابل کې ئې په افغانستان کې د هندوستان

لخوا ښه ډیر خلک وروزل شي، او بیا په دولتي پوستونو، او خصوصي

سکتور کې ځای پرځای کړای شي، تر څو په داخل کې د طالب د

پدیدې مقابله وشي. له همدې امله هندوستان افغاني محصلینو ته

د خپلو تعلیمي ادارو او پوهنتونونو غیره خلاصه کړې، او هر کال

تقریباً زر تنه افغاني محصلین په هندوستان کې د عالي

تحصیلاتو لپاره منل کیږي، چې تر اوسه پورې هلته د افغاني

محصلینو شمیره د رسمي احصائیو پر بنسټ پنځو زرو تنو ته رسیدلې

ده. او دغه شمیره په همدغه تناسب هر کال نوره هم لوړېږي، چې

دوخت په تیریدلو به دغه شمیره لسگونو زرو ته رسیږي، او د دولت

یوه زیاته برخه ادارې به بیا د همدغو خلکو لخوا اداره کیږي.

ددې تر څنگ امريکا په افغانستان کې د هندي ژبې او کلتور د خوریدو لپاره هم ښه اساسي او پراخه زمینه برابره کړې ده. او هغه په افغانستان کې د امريکا د ملگرو لخوا د لسگونو تلویزوني چینلونو پرانستل، او په هغو کې په زیاته پیمانه د هندي کلتور او ژبې د موادو خپرول دي.

همدا اوس تقریباً د افغانستان نیماني خلکو خصوصاً ځوانانو او پیغلو د تلویزوني پروگرامونو او هندي فلمونو له لارې هندي ژبه زده کړې ده.

په تعلیم، سیاست، او دولتي ادارو کې په هند کې روزل شوي خلک، او په ولسي سطحه د هندي فرهنگ خپریدا افغانستان کې د هند د هر ډول فعالیت لپاره پراخه زمینه برابروي. او اټکل کېږي چې امریکایان به دخپلې ماتې په صورت کې خپل خلافت هندوستان ته ورسپاري. ځکه چې هندوستان په سیاسي لحاظ په افغانستان کې دلچسپي، او په فرهنگي، او اقتصادي لحاظ ددې کار وړتیا لري. او هم په سیمه کې له چین او پاکستان سره د اختلاف له امله له امریکا سره استراتیژیکه دوستي لري.

دا ټول ددې عامل گرځي چې هندوستان په افغانستان کې تعلیمي فعالیتونه ولري، او د افغانستان د تعلیم په سیکولریزه (بې دینه) کولو کې له امریکا سره لاس یو کړي، ترڅو په سیمې کې دهغه اسلام په رواجېدلو کې مرسته وکړي چې RAND Corporation نې د Civil democratic Islam په حیث خوبونه ویني.

مهم وړاندیزونه او توصیې

اوس نو خبره راجع کېږي په سیمه او افغانستان کې جهادي قیادتونو ته چې څنگه د جگړې او مقاومت ترڅنگ په علمي، فرهنگي، فکري او سیاسي ډگرونو کې هم د دښمن د توطیو مقابله وکړي، او په دغو ټولو ډگرونو کې د اسلامي بدیلونو د لرلو عملي هڅې شروع کړي. چې

دا کار هم په هماغه اندازه کوششونو، مصاريفو، او د پلانونو د جوړولو لپاره د مسلحې مبارزې په صف او منسويينو کې د شخصيتونو روزلو ته ضرورت لري.

له غرب او دهغه له ملگرو سره په دې سيمه کې کشمکش اوږد تاريخ لري، او په راتلونکي کې به هم په مختلفو شکلونو تر ډیره وخته دغه جگړه روانه وي.

نو ددې لپاره چې جهادي صف په ځان کې د مبارزې د دوام وړتيا پيدا کړي، بايد لاندې کارونو ته جدي توجه وکړي.

لومړۍ توصيه - د مجاهدينو سياسي او فکري روزنه

د مجاهدينو د سياسي او فکري روزنې، او د غرب له د سايسو او توطيو څخه دهغوۍ د خبرولو په منظور دې يو کتاب وليکل شي چې په هغه کې د يادوشو موادو ترڅنګ پکښې د جهاد کړنلارې، اهداف، دخپل ملت د خصوصياتو پيژندل، د سيمې د هيوادونو او ګاونډيو هيوادو هغه ارادې او فعاليتونه چې د افغانستان په اړه ئې لري هم توضيح شوې وي. دغه کتاب بايد په پوره دقت سره اړوند موضوعات مجاهدينو ته په ساده ژبه تقديم کړي. کتاب بايد په جيبې کچه (سايډ) چاپ شي، او لوستل ئې د يوه فکري نصاب په حيث د قيادت لخوا پر مجاهدينو لارمي وګرځول شي. تر څو مجاهدين د پوره سياسي بصيرت په رڼا کې خپله جهادي مبارزه په وړاندې بوځي. او د دښمن د تبليغاتو ښکار نه شي.

دوهمه توصيه - د فکري جگړې په اړه پوهاوی

د افغانستان په مشهورو ژبو کې دې د غرب د فکري او رواني (روحي) جگړې په اړه چې د پوځي جگړې ترڅنګ په بيلا بيلو شکلونو

روانه ده کتاب يا کتابونه وليکل شي، او د قيادت له لوري دې مجاهدين دهغو په لوستلو مکلف شي او هم له غرب سره د فکري جگړې په هکله درسونه، ويناوې، بيانيې، او حقايق په M.P.3 کې په صوتي شکل ترتيب کړل شي او د مجاهدينو په منځ کې دې خپاره شي، تر څو هغوی په ښه ډول د دښمن له پلانونو خبر شي او د مقابلي لپاره يې په ځان کې وړتيا پيدا کړي.

دریمه توصیه- دمدارسو په نصاب کې د لاندې مضامینو داخلول

د ديني مدارسو په نصاب کې دې لاندې مضامين په هره درجه (صنف) کې اضافه کړای شي:

(الف) سيرة النبي:

سيرة النبي هغه مبارک علم دی چې داسلام د پيغمبر ﷺ د شخصي، اجتماعي، سياسي، پوځي، تربیوي، شرعي، اخلاقي، او تعبدی ژوند عملي او تطبيقي نقشه وړاندې کوي. او هغه منهج روښانه کوي چې پيغمبر ﷺ څنگه د جزيرة العرب له نالوستو، نامنظمو، غیر سياسي، نادارو، او شاړو شللو اوسیدونکو څخه د ټولې نړۍ لپاره د انسانیت، قيادت، علم او تمدن استاذان جوړ کړل. له بده مرغه دغه مبارک علم ته زموږ په ديني نصاب کې مناسب ځای ندی ورکړ شوی. او که ورکړ شوی هم دی نو د عمر په داسې مرحله کې لوستل کېږي چې طالب لاد عقل او ادراک د پوخوالي مرحلې ته نه وي رسيدلی چې له دغه علم څخه د ځان لپاره د ژوند يوه نقشه جوړه کړي. دغه علم بايد د زده کړې په لوړو درجو کې تدریس شي. د مثال په ډول د احاديثو په دوره او يا تر هغې يو کال دمخه تدریس شي.

(ب) په اسلام کې د سياسي نظام تصور:

له ډيري مودې راهيسې لکه څنگه چې په عملي ډول سياسي نظام له واقعي مسلمانانو څخه اخستل شوی، او د سيکولر عناصرو په لاس کې ورکړ شوي، همدا ډول ئې تصور او مضمون هم له ديني او دنيوي دواړو نصابونو څخه ويستل شوی دی. له همدې امله د ډيرو ملايانو او علماؤ په ذهن کې هم دا خبره نه ده پرته چې دنيوي او سياسي قيادت هم د معنوي او روحاني قيادت ترڅنگ د علماؤ او ديندارو خلکو حق دی. دغه حق په قران کې د (صالحينو) بنسودل شوی دی. رسول الله ﷺ او راشدين خلفاء هم د مسجد امامان ول، او هم د دولت مشران، او د پوځ سرلښکران. هغوی عملاً امت ته دا ورېښودلې وه چې ديني او سياسي قيادت دواړه د صالحينو حق دی.

وروسته بيا د نامطلوبو شرايطو او حالاتو له امله د ديني اوسياسي قيادت تر منځ بيلتون راغی، او په دغه ډگر کې د اسلام له منهج څخه انحراف رامنځته شو. دغه انحراف به هغه وخت کې له منځه ځي چې (صالحينو) ته بيا وروپوهولی شي چې سياسي قيادت د دوی حق دی. او د دې حق د ترلاسه کولو لپاره بايد مبارزه وکړي، تر څو ئې د مفسدو (سيکولر) عناصرو له لاسه بيرته راوباسي.

(ج) د کفر د معاصرو انواعو او اشکالو پيژندل:

د معاصر کفر د اشکالو او انواعونه پيژندل په بې علمه مسلمانانو کې ددې علت گرځي چې خلک د معاصر کفر په لومو کې پريوځي. دغې موضوع ته قرآن کریم هم پوره توجه کړې ده. که د قرآن طريقي او منهج ته وکتل شي نو وبه وينو چې که قرآن کریم له يوې خوا مسلمانانو ته ايمان او دهغه تقاضاوې معرفي کوي له بل لوري ورته کفر، د کفر انواع او اشکال، او له هغه څخه د ځان ساتلو طريقي، او د کفر مفاسد هم معرفي کوي.

قرآن دخپل نزول په زمانه کې دهغې زمانې د کفر ټول انواع او اشکال معرفي کړي دي. د يهود و کفر، د نصاراؤ کفر، د صابئينو کفر، د

مشرکانو کفر، د حاکميت کفر، د عبادت کفر، د استعانت کفر، د نذر کفر، د محبت کفر، د مولات کفر، د نفاق کفر، او نور بيلا بيل ډولونه ئې بڼه په تفصيل سره د مثالونو په بيانولو ذکر کړي دي.

قرآن کریم نه يوازې دا چې د رسول الله ﷺ د زمانې د کفر انواع معرفي کړي دي، بلکه د پخوانيو امتونو لکه د نوح عليه السلام د امت کفر، د ابراهيم عليه السلام د امت کفر، د هود، صالح، شعيب، لوط، موسی او نورو پيغمبرانو عليهم السلام د قومونو کفرونه او د هغوی کفري دلايل يې هم بڼه په تفصيل سره ددې لپاره معرفي کړي چې مسلمانان ترې ځان وساتي، او د هغوی په سرنوشت اخته نه شي.

په همدې ډول د اسلام علماؤ په خپلو خپلو وختونو کې د کفر او گمراهۍ بيلا بيل ډولونه او دهغوی کفري او گمراهانه فلسفې امت ته واضح کړې دي، او ردونه ئې ورباندې ليکلي دي، چې پدې لړ کې مرتدان، زنديقان، چنگيزيان، خوارج، مرجئه، جهمي، قدریه، روافض، وجودیه، حلولیه، بايان، بهائيان، ذکريان، قاديانان، او نور راځي.

د کفر او گمراهۍ زاړه اشکال بڼه په تفصيل سره امت ته واضح شوي دي، خو مشکل اوس په دې کې دی چې د معاصر کفر ډولونه او فلسفې چې په نويو نومونو او قالبونو کې راڅرگندې شوې دي، او امت ئې د ابوالحسن علي ندوي (رح) په وينا د يو اجتماعي ارتداد له گواښ سره مخ کړی دی، په پوره او واضح شکل د علماؤ لخوا په تعليمي نصاب کې ندي معرفي شوي.

د معاصر کفر ډولونه لکه کمونيزم، کپيټاليزم، ليبراليزم، ډيموکراسي، ماډرنيزم، نشنليزم، وضعي قوانين، او گلوبلايزيشن، تر پخوانيو کفرونو ډير خطرناک دي. ځکه چې پخوانيو کفرونو ساده اشکال درلودل، او يوازي به په تعبدي او تصوري ساحه کې محدود ول. خو د اوسني کفر انواع د انساني ژوند ټول اړخونه نيولي دي. سياست، نظام، عقايد، اخلاق، اقتصاد، تمدن او هر څه په خپله غيږه

کې نيسي. او تر دې هم خطرناکه خبره دا ده چې دغه ډول کفرونه خلک خپل ځان ته د کفر په صفت نه رابولي. بلکه د ترقۍ، تمدن، نړيوالتوب، عدالت، مساوات، او انسانيت په نامه ئې رابولي چې عام خلک ددغو شعارونو او اصطلاحاتو په حقيقي مدلول او معنی باندې نه پوهيږي. او همدغه وجه ده چې په مليونونو مسلمانان کله ځان د کمونيزم غيږې، او کله هم د ماډرنيزم، ليبراليزم، ديموکراسۍ، او هيومنيزم، غيږې ته ورغورځوي، او بيا هم ځانونه مسلمان بولي. پدې هکله جهادي او اسلامي حرکتونو ته په کار ده چې د قرآن په طريقه د دغې زمانې د کفر ټول اشکال او انواع نوي مسلمان نسل ته د تعليمي نصاب، مطبوعاتو، او له نورو بيلا بيلو لارو معرفي کړي. او هم ئې د ردلو لپاره پراخې ليکنې وشي. تر څو د مسلمانانو اوسني او راتلونکي نسلونه د معاصر کفر له خطر څخه وساتل شي. او که داسې ونشي نو ډير خلک به په مسلمانۍ کې کافر وي، خو دوي به لا په ځان هم خبر نه وي چې کافر شوي دي.

څلورمه توصيه - د غرب د جناياتو بربنډول

د اسلامي حرکتونو او مجاهدينو له لوري دې په خپلو نصابونو کې د غرب له سياسي، استعماري، پوځي، اقتصادي، اخلاقي، جنايتونو او ظلمونو پرده پورته کړای شي، تر څو دغربيانو هغه جنايات چې د اسلامي هيوادونو د استعمارولو او په مسلمانانو د خپلې مستقيمي او غير مستقيمي واکمنۍ په وخت کې ئې کړي دي. هغه ټول جنايات بايد بربنډ کړای شي چې انگرېزانو په آسيا، او فرانسويانو، ايټاليائيانو، او هسپانيانو، په خپل خپل وخت کې په اسلامي افريقا، روسانو په منځنۍ اسيا، او امريکا يانو په ټوله دنيا کې په مسلمانانو ترسره کړي دي.

همدا ډول بايد هغه پلانونه هم بربنډ شي چې څرنگه امريکا غواړي دخليج، منځنۍ اسيا، او نورو اسلامي هيوادونو زيرمې او طبيعي

موارد تر خپل کنټرول لاندې راولي، که څه هم پدې لاره کې د ميليونونو انسانانو دوينو بهولو ته ضرورت هم پېښ شي. د غرب دنياياتو په سلسله کې بايد دا هم تشرېح شي چې څنگه امريکا او اروپا د يهودو له شرڅخه ځان خلاص کړ، او په فلسطين کې ئې د يو يهودي دولت په جوړولو هغوی د مسلمانانو په اوږو سپاره کړل.

د غرب دنياياتو په سلسله کې بايد د ملگرو ملتونو د ادارې، او د امنيت د شوری هغه ټول جنايات راوسپړل شي چې په تيرو شپيتو کلونو کې ئې د فلسطين، کشمير، قبرص، او نورو اسلامي هيوادونو په هکله د منفي واقفو په لرلو سره تر سره کړي دي.

ددغو ټولو جناياتو په څيرلو او راسپړلو سره مسلمانانو ته د غرب د عدالت، مساوات، ډيموکراسۍ، او تمدن حقيقي څيره وربښکاره کيږي، او مسلمانان پدې پوهيږي چې غريبان د دوی دوستان دي او

که دبېمنان؟ اوهم دا چې د امريکا له لوري ډيزاين شوی Civil democratic Islam (متمدن ډيموکراتيک اسلام) حقيقي اسلام

دی او که د کفر يو بل ماډل دي چې د اسلام په نامه ئې معرفي کوي؟ پدې لړ کې بايد د زرگونو هغو غربي غير دولتي موسساتو جنايات هم برېښد کړای شي چې د جاسوسۍ، مالي اختلاسونو، اخلاقي فجايعو د خورولو، او په مسلمانان نړۍ کې د لويديلي غربي فرهنگ د نشرولو، او مسيحيت ته د دعوت په شکل کې يې تر سره کوي. دغه مؤسسې په مجموعي شکل د غرب يو نا پوځي لښکر دی چې د وسلې له استعمال پرته د اسلامي نړۍ د نيولو په نيت په اسلامي هيوادونو کې تر بيلا بيلو عنوانونو لاندې کار کوي.

پنځمه توصيه - د جهاد تر څنگ دعوت ته هم

پاملرنه

يوه مهمه وظيفه چې جهادي حرکت هغې ته ډيره توجه نده کړې هغه د مسلح جهاد تر څنگ د ريښتني اسلام په لور دخلکو مخلصانه دعوت

دی. مجاهدين بايد په افغانستان کې په کليو، ولسواليو، او قومونو کې د کفر په خلاف د جنگ تر څنگ د عوتي کارونه لکه عمومي درسونه، ويناوې، اجتماعات او غونډې، تريوي سيمينارونه، د پروجکټر په وسيله د کليوالو عامو خلکو لپاره د جهادي او اسلامي فلمونو نمايش، د ځوانانو او د مکتبونو او مدرسو د هلکانو تر منځ علمي او د قرآن د ځينې سورتونو او يو خاص شمير احاديثو د حفظ مسابقې، ادبي غونډې، او د کليو د ځوانانو تر منځ مناسب سپورتي پروگرامونه، هم تر سره کړي. په هره اندازه چې د خلکو تر منځ اسلامي دعوت خپرېږي په هماغه اندازه په خلکو کې د جهاد او مبارزې مينه پيدا کېږي. او د دښمن د تبليغاتو تاثير له منځه ځي. د دغه ډول دعوتي پروگرامونو د اجراء لپاره بايد په جهادي صف کې مجاهد ځوانان په خاصو تعليمي، تريوي، او دعوتي، استعدادونو وروزل شي. او په هره جبهه کې بايد د فرهنگي او دعوتي چارو يوه يوه کمېټه جوړه شي چې د بيلا بيلو ذوقونو او استعدادونو ځوانان مجاهدين او محلي علماء ورکېنې غږيتوب ولري او فعاليت وکړي.

په هغو سيمو کې چې د مجاهدينو تر تسلط لاندې دي بايد د F.M د وړو وړو سيارو راډيوگانو فعالولو ته توجه وشي چې د دعوت پيغام په پراخه پيمانه کورنيو، او ښځو ته هم ورسېږي. کونښن دې وشي چې اسلامي مطبوعات په کافي اندازه خلکو ته ورسول شي، او په هغو کې دې په هغو موضوعاتو په خاص ډول ترکيز وشي چې د اسلام او مسلمانانو په اړه د غرب خطرناک پلانونه څيړي، او عواقب ئې مسلمانانو ته بيانوي. نو پدې ډول به مو د جهاد ترڅنگ د مسلمانانو د ايمان او اخلاقو د خوندي ساتلو لپاره مؤثر دعوت هم په کار اچولی وي، او د دښمن پلان به مو شنډ کړی وي. او مسلمانانو ته به مو دا خبره واضح کړې وي چې د الله ﷻ له لوري رالېږل شوی اسلام يو دين دی، او د امريکا لخوا ډيزاين شوی Civil democratic Islam يو بل کفري دين دی چې غواړي د حقيقي اسلام پر ځای ئې په مسلمانانو کې

خپور کړي او دهغه په وسيله مسلمانان د غرب د استعماري سياستونو په خلاف له جهاد او مبارزې څخه منحرف کړي. ﴿يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ

اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُنِيرُ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾﴾ الصف: ٨
ترجمه: (غواړي کافران چې مړه کړي رڼا د الله (شريعت) په خولو خپلو سره او الله پوره کوونکی د رڼا خپلې دی که څه هم دکافرانو خوښه نه وي).

معاصر فکري ارتداد

معاصر فکري ارتداد

د غرب له لوري د معاصر ارتداد د خپرولو حرکت په اسلامي نړۍ کې د اسلام او مسلمانانو پر خلاف د تاريخ تر ټولو خطرناک حرکت دی. دغه حرکت د تيرې يونيمې پيړۍ په اوږدو کې له بيلابيلو لارو او په بيلابيلو فکري، سياسي، او فرهنگي، وسائلو په ميليونونه مسلمان ځوانان له اسلام څخه پردي کړل، او د غربي الحادي نظرياتو په منلو ئې د ښکاره کفر تر بيرغ لاندې د اسلام پر خلاف ودرول، خو د تأسف وړ خبره دا ده چې نه دغه د غرب د افکارو او نظرياتو منونکي د مسلمانانو زامن دا مني چې دوی عملاً په يو صريح ارتداد کې اخته دي چې کله د کمونيزم په شکل او کله هم د غربي ليبراليزم، ډيموکراسۍ، او د الله د دين د حاکميت د نه منلو په شکل کې دي. او نه هم دغه ارتداد ته د اسلام د يوې زياتې برخې ديني علماؤ پام وراوښتی دی، او علت ئې کيډي شي داوي چې له يوې خوا دغه ارتداد په داسې پوښلو او پيچلو اشکالو کې دی چې د کفر حقيقت ئې په آسانه نه ښکاري، او له بلې خوا زمونږ د ديني مدارسو او نصابونو په محتوی کې د فکري، عقيدوي، او د معاصرو کفري ايډيالوژيو او نظرياتو موضوعاتو هيڅ ځای ندی ورکړ شوی، نو طبيعي ده چې يوه زياته برخه د دغو ديني نصابونو فارغان د معاصر ارتداد د حرکت له تأثير او خطرونو څخه بې خبره او يا لږ تر لږه د هغو په اړه بې تفاوته پاتې شي.

خو د الله شکر دی چې په امت کې داسې سترې هستۍ، زړه سواندي علماء، او زمانې په فکري او سياسي نبض خبر او پوه عالمان هم شته چې دغو مسائلو ته ئې پوره توجه کړې، امت ئې د معاصر ارتداد له حقيقت او اشکالو څخه خبر کړی، او پدې هکله ئې ټولې اسلامي نړۍ ته د خطر زنگونه وهلې دي.

له دغو علماؤ څخه يو هم (علامه سيد ابوالحسن علي الحسنی الندوي) د هندوستان د شلمې پېړۍ ستر عالم، سترگور شخصيت، د نړۍ په ټولو جريانونو او تحولاتو څير انسان ؤ.

د علامه ندوي (رح) پيژندگلو

علامه سيد ابوالحسن علي الحسنی الندوي په ۱۹۱۴ ميلادي کال د هندوستان د اترپردېش د ولايت د (رائې بريلي) د سيمې د (تکيه کلان) دکلي د ستر عالم (علامه سيد عبدالحی الحسنی) په کور کې دنيا ته سترگې وغړولې. پلارنې د هندوستان د اتو پېړيو د علماؤ د تذکرو او سوانحو په هکله په اتو جلدونو کې د (الإعلام بمن في تاريخ الهند من الأعلام) په نوم يو لوی کتاب وليکه، چې د نړي د کتابخانو له مهمو کتابو څخه گڼل کېږي.

علامه ندوي رحمة الله عليه تر څوارلس کلنۍ پورې مروج علوم ولوستل، فارسي، عربي، او انگليسي ژبې ئې زده کړې، او په پنځه لس کلنۍ کې ئې په ۱۹۲۹ ميلادي د ندوة العلماء له دارالعلوم څخه د حديثو دوره وکړه وروسته ئې له علامه (احمد علي لاهوري) رحمة الله عليه څخه په لاهور کې د تفسير علم حاصل کړ، او هم ئې د ديوبند په دارالعلوم کې له علامه (حسين احمد مدني) رحمة الله عليه څخه د حديثو او تفسير زده کړه وکړه.

علامه له (۱۹۶۱م) څخه تر (۱۹۹۹م) د ده تر وفات پورې د ندوة العلماء د دارالعلوم رئيس ؤ، د اسلامي فکر او د اسلامي نړۍ د مهمو موضوعاتو په اړه ئې تر اتياؤ ډير کتابونه او په سلگونو مقالې چاپ شوي دي.

علامه ندوي د عربي او اسلامي نړۍ ډير مجلوته ليکنې کړي، او د نړۍ د لويو علمي مراکزو او ټولنو رئيس او يا غړۍ پاتې شوی چې ځينې ئې په لاندې ډول ياد وو:

۱. د ندوة العلماء د نړيوال دارالعلوم رئيس (هند)
 ۲. د اسلامي ادبياتو د نړيوالې رابطې رئيس (رياض)
 ۳. د اکسفورډ د اسلامي څيړنو د مرکز رئيس، (انگلستان)
 ۴. د ټول هند د مسلمانانو د شخصي احوالو د قانون د هيئت رئيس (هند)
 ۵. د اترپردېش د ولايت د اسلامي تعليماتو د هيئت رئيس (هند)
 ۶. د رابطة العالم الإسلامي د تاسيسي مجلس غړی (مکه المکرمه)
 ۷. د اسلامي د عوت د نړيوال مجلس د تاسيسي هيئت غړی (قاهره)
 ۸. د عربي ژبې او قواميسو د ټولنې غړی (د مشق)
 ۹. د عربي ژبې او قواميسو د ټولنې غړی (قاهره)
 ۱۰. د عربي ژبې او قواميسو د ټولنې غړی (اردن)
 ۱۱. د اسلامي تمدن د څيړنو د شاهي ټولنې غړی (اردن)
 ۱۲. د نړۍ د اسلامي پوهنتونونو د نړيوالې رابطې غړی (مراکش)
 ۱۳. د مدينې منورې د نړيوال اسلامي پوهنتون د مشورتي بورډ غړی (مدينه منوره)
 ۱۴. د اسلام آباد د نړيوال اسلامي پوهنتون د مشورتي بورډ غړی (اسلام آباد)
 ۱۵. د ديوېند د دارالعلوم د مشورتي مجلس غړی (هند)
- علامه ندوي تر بل هر چا پدې بڼه پوهيده چې د غرب معاصره فکري او اخلاقي فلسفه په الحاد ولاړه ده، او هر څوک ئې چې له زړه او په قناعت او پوهې سره منې هغه پدغه کار سره مرتد کيږي. نو ځکه ئې خپله دغه تاريخي او علمي مقاله چې د دغه تريخ حقيقت وضاحت ئې ورکېښې کړې په لسگونو کلونو مخکې د مصر د (المسلمون) مجلې ته د افتتاحيې په ډول ليکلې وه، د مقالې نوم په عربي کې (ردة ولا بابا کر لها) دی.
- دا چې د علامه په دغه مقاله کې د داسې واقعيتونو په هکله په زغرده علمي او شرعي موقف بيان شوی چې زموږ ټولنه هم له ډيرې مودې

ورسره مخ ده، او د امریکایانو له یرغل وروسته خو د همدغو نظریاتو په مسلمان ملت تحمیلول حکومت خپله اساسي وظیفه گڼلې، او د همدې لپاره امریکایانو قدرت ورته سپارلی، نو ضروري وه چې دغه موضوع دې د یو داسې چا په قلم افغانې مسلمانې او مجاهدې ټولنې ته وړاندې شي چې علم، رسوخ، تقوی، انصاف، جهانگردی، حکمت، او تجارب ئې د نړۍ ټولو مسلمانانو ته پرته له کومې منازعې د منلو دي، نو ځکه د () مجلې دغه مقاله پرته له کوم کمي او زیاتي پښتو ته واړوله. او دادی ستاسو درنو لوستونکو په خدمت کې ئې وړاندې کوو. هیله ده چې پدې کار سره مو د معاصر ارتداد په هکله خپل مجاهد ملت د هغه له خطر څخه خبر کړي وي.

د معاصر ارتداد په هکله د علامه ندوي د

مشهورې مقالې بشپړ پښتو متن

(بیا ارتداد دی، خو ابوبکر نشته)

(علامه أبو الحسن علي الحسني الندوي)

اسلامي تاريخ د ارتداد ډيرې پيښې ليدلې دي، چې تر ټولو ښکاره او زوروره ئې د رسول الله صلى الله عليه وسلم تر وفات وروسته د عربي قبایلو د ارتداد پيښه وه، دا هغه لوی پاڅون وو چې ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خپل بې ساري عزم او ايمان تر خاورو لاندې کړ. او بل هغه د اجباري نصراني کولو حرکت ؤ چې د مسلمانانو تر شړل کيدو وروسته د هسپانيا د مسلمانانو په هغو سيمو کې خپور شوي ؤ چې د مسيحي دولتونو تر تسلط لاندې راغلې وې، او د مسيحي ملايانو او دهغوئ د تبليغي ډلو فعاليت ورکښې زور اخيستی ؤ، ځينی نورې پيښې هم د هندوستان په ځای ځای کې پيښې شوې وې چې ځينې کم عقل او ضعيف النفسه مسلمانان له اسلامه (برهښت)، او يا (آريائيت)

ته مرتد شوي وو، خو دغه پيښې ډيرې نادري وې. په حقيقت کې د اسلام په تاريخ کې عمومي ارتداد نه ليدل کېږي، پرته له هغو پيښو چې په غمخېلې هسپانيا کې وليدل شوې، هغه هم په هغه صورت کې که ئې ارتداد وگڼو، او دا هغه حقيقت دی چې د اديانو مؤرخين ورباندې اعتراف کوي.

د ارتداد دغه ډول پيښو به دوه ځانگړتياوې درلودې: يوه دا چې مسلمانانو به له مرتد شوو خلکو څخه سخته کرکه کوله. او بله د مرتدينو له اسلامي ټولنې څخه جلا والی و. هر څوک به چې مرتد شود مسلمانانو به ډير بد ايشيده، او له هغې اسلامي ټولنې به جلا گڼل کيده، چې دی به ورکښې اوسيده. له ارتداد سره سم به د مرتد او د هغه د خپلو خپلوانو تر منځ ټولې اړيکې او خپلوی پرې شوې. ارتداد به له يوې ټولنې بلې ټولنې، او له يوه ژونده بل ژوند ته ليرېدېدل گڼل کيدل. کورنۍ به ورسره پريکون کاوه، اوله ځانه به ئې ليرې کاوه، نه به چا څيښي ورسره کوله، او نه به چا خور او لور ورکوله، او نه به دده او دده د کورنۍ ترمنځ د ميراث معامله وه.

د ارتداد حرکتونو به په مسلمانانو کې د مقاومت، او د اديانو تر منځ د مقارنې روحیه را پاروله. د مسلمانانو په هره سيمه کې چې د ارتداد پيښې رامنځته شوي هلته عالمان، دعوتگر، او ليکوالان د ارتداد د ردولو او د هغه د اسبابو د لټولو او راسپړلو لپاره را پورته شوي دي، او د اسلام بنيگنې او ځانگړتياوې ئې خلکو ته بيان کړې دي. ددغه ډول پيښو په اړه به په مسلمانو ټولنو کې هم د نارضايتۍ، غندنې، او ناکراړۍ زورورې څپې خورې شوې، خلک به ئې کراړې ناستې ته نه پرېښودل، د خواصو او د ديني غيرت د لرونکو خلکو تر څنگ به عوام خلک هم همدغو خبرو مشغول کړي وو. دغه به د ارتداد د پيښو وضعيت و. که څه هم چې ډيرې لږې به پيښيدلې، او په ژوند به ئې څه اثر هم نه ښکار يده.

خو پدې وروستيو کې اسلامي نړۍ له يو داسي ارتداد سره مخ شوه چې ټوله اسلامي نړۍ ئې له يوه سره تر بل سره ټوله نيولې، او په خپل قوت، عموميت او ژوروالي کې تر پخوانيو ټولو ارتدادونو مخکې شوی دی. يو ځای هم ورڅخه خوندي ندي پاتې شوی. د مسلمانانو ډيرې لږې کورنۍ بنائې له دغه ارتداد څخه محفوظې پاتې وي. دا هغه ارتداد دی چې د شرق په خلاف د اروپا د سياسي او فرهنگي استعمار په نتيجه کې را منځته شو. دغه ارتداد په اسلامي نړۍ او اسلامي تاريخ کې د رسول الله صلی الله عليه وسلم له وخته را نيولي تر دې وخته تر ټولو لوی ارتداد دي.

ارتداد د اسلام په عرف، او د شريعت په اصطلاح کې څه شي ته ويل کيږي؟

ارتداد د يوه دين او عقيدې په بل دين او عقيدې بدلولو، او ياله هغه څه څخه انکار ته ويل کيږي چې رسول صلی الله عليه وسلم راوړي، په تواتر را رسيدلي، او د هغه ثبوت په ضروري ډول د اسلام له دين څخه گڼل کيږي.

مرتد به پخوا په څه مرتد گڼل کيده؟ مرتد به پدې مرتد گڼل کيده چې د محمد صلی الله عليه وسلم له رسالت څخه به ئې انکار کاوه، اسلام به ئې پريښوده، او (مسيحيت)، (يهوديت)، يا (برهمنيت) به ئې مانه، او يا به په دين کې د الحاد مرتکب کيده، او له رسالتونو، وحیې، او آخرت څخه به ئې انکار کاوه. دغه ډول کارونو ته به پخوانيو خلکو او ټولنو ارتداد ويلو، او هر څوک به چې مرتد شو، هغه به يا کليسا ته دا خليده، او يا به ئې د کوم بل دين معبد او بتخاني ته مخه کوله. پدې کار سره به هغه ټولو خلکو پيژانده. مسلمانانو به هم خپل اميد ور نه پريکي. د هغه ارتداد به اکثره پټ نه پاتې کيده.

اروپايانو شرق ته داسې نظريات له ځانه سره راوړل چې د دين له اساساتو او هغه رب څخه په انکار ولاړ دي چې د ټول عالم چلوونکی او واکمن دی. د هغه علیم ذات له وجود څخه په انکار ولاړ دي چې د ټول

عالم چارې ئې په واک دي، (الله الخلق والامر) پيدا کول او حکم چلول یواځې د هغه حق دی.

دغه فلسفې او نظریات له غیبياتو، وحې، او نبوتونو څخه د انکار پر بنسټ ولاړې دي. له آسماني شریعتونو، روحاني، او اخلاقي ارزښتونو څخه انکار کوي.

د اروپایانو دغه فلسفې ځینې ئې د بیالوژۍ، نشأت، او ارتقا له نظریاتو څخه بحث کوي. ځینې ئې په اخلاقو پورې اړه لري، ځینې ئې د اروا پوهنې په محور څرخي، او د ځینې نورو موضوع ئې بیا اقتصاد او سیاست دي.

دغه فلسفې که څه هم چې په په شکلونو، هدفونو، او بنسټونو کې یو له بل سره توپیر لري، خو ټولې ئې په دا یوه نظریه کې سره شریکې دي چې انسان او دنیا ته په خالص مادي نظر ګوري، او د نړۍ او انسان د چارو تحلیل د مادي علتونو پر اساس کوي.

دغو فلسفو او نظریاتو شرقي ټولنې لاندې کړې، په رګونو کې ئې وچلیدلې، او په تاریخ کې تر اسلام وروسته د لوی دین په حیث را ښکاره شوې. په اسلامي ټولنه کې په پراخه پیمانه او په ژور ډول ئې د خلکو زړونه او عقلونه تر خپل تسلط لاندې راوستل. د اسلامي نړۍ تر ټولو ذکي او باسواده خلکو ورته مخه وکړه، او هغه ئې داسې ومنلې لکه مسلمان چې اسلام، او مسیحي چې مسیحیت په ټوله معنی مني.

دغه خلک د خپلو دغو نظریاتو په لاره کې قربانۍ ورکوي، شعارونو ته ئې سپڅلتیا، او لارښوونکو ته ئې عظمت وربښی، په خپلو تألیفاتو او ادبیاتو کې ورته خلک رابلې، او د ټولو هغو دینونو، طریقو، او نظریاتو سپکاوی کوي چې د دوی د نظریاتو مخالف دي، او ټول هغه خلک خپل وروڼه ګڼي چې له دوی سره د دوی نظریات مني. دغه خلک ټول سره یوه کورنۍ، یو امت، او یو بلاک دي.

اوس دا خبره چې د دوی دغه دین څه شی دی؟ که څه هم چې منونکي ئې هغه ته له دین ویلو څخه انکار کوي.

د دوی دین د ټول عالم له علیم، خبیر، او هغه خالق څخه انکار دی چې هر څه ئې اندازه کړي او بیا ئې لاره ورنښولې ده. د دوی دین له بیا ژوند، حشر، د جنت، دوزخ، ثواب، او عذاب، پیغمبرۍ او رسالتونو، اسماني شریعتونو، شرعي حدودو، او له دې څخه انکار دی چې الله تعالی په ټولو خلکو د ستر پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم اطاعت فرض کړی دی. او هدایت او سعادت ئې یواځې د هغه په پیروی کې منحصر کړی دی. د دوی دین له دې څخه انکار دی چې اسلام هغه ورستی او تلپاتې رسالت دی چې د ټولو دنیوي او اخروي سعادتونو تضمین او کفالت کوي، او د ژوند لپاره تر ټولو ښه او غوره نظام دی. او دا هغه دین دی چې الله جلّ جلاله له هغه پرته بل دین نه مني، او نه هم نړۍ له هغه پرته په بل دین کې سعادت موندلی شي. ددې خلکو دین له دې څخه هم انکار دی چې دنیا د انسان لپاره پیدا شوې ده، او انسان د الله لپاره پیدا شوی دی.

دا دهغې روڼ اندې طبقې دین دی چې په اسلامي نړۍ کې ئې د چارو واګې په لاس کې دي. که څه هم چې دغه طبقه خلک په دغه دین باندې په ایمان او له هغه څخه په دفاع کې ټول یو ډول ندي ځینې ئې یقیناً په الله جلّ جلاله هم ایمان لري، او اسلام هم د دین په حیث مني، خو ددغې طبقې د غالب اکثریت او د ډیرو افرادو او مشرانو دین ئې مادیت، او د غرب هغه فلسفه ده چې په الحاد ولاړه ده.

دغه ډول نظریات منل پرته له شکه ارتداد دی، چې داسلامي نړۍ له یوه سره تربل سره خپور شوی، او ډیرې لوړې کورنۍ، پوهنتونونه، فاکولتې، مکتبونه، او مؤسسې یې لاندې کړې دي. داسې یوه کورنۍ نده پاتې چې په هغې کې ددغه دین کوم منونکی، او یا ورسره محبت لرونکی، او یا د هغه درناوی کوونکی نه وي، پرته له هغو چې الله تعالی ورڅخه ساتلې دي.

که دغه ډله خلک په خبرو راولي، او یا ورسره د بحث او مناقشې لپاره یواځې شی، نو وبه گورې چې یابه په الله ایمان نه لري، یا به په آخرت

ایمان نه لري، یا به پیغمبر نه مني، یا به قرآن د یو معجز تلپاتې، او د ژوندانه د قانون د کتاب په حیث نه گوري، په دوی کې تر ټولو غوره ئې هغه دي چې وائی: مونږ نه پدې مسایلو کې فکر کوو، او نه هغو ته په څه اهمیت قایل یو.

دغه نظریات پرته له کوم شکه یو ارتداد دی، خو د مسلمانانو پام ئې ځانته ندی را اړولی، او نه ئې دهغوئ ذهن مصروف کړی دی. او دا ځکه چې دغه مرتدین تر ارتداده وروسته نه کومې کلیسا او دبل دین معبد ته ورځي، او نه د خپل ارتداد، اوله یوه دین څخه بل دین ته د ورتللو اعلان کوي. او نه ئې هم کورنۍ دغه ارتداد ته متوجه کیږي. نه ورسره مقاطعه کوي، او نه ئې هم له ځانه شړي. بلکه په خپله کورنۍ کې ژوند کوي، او د کورنۍ ټول حقوق ورته حاصل دي. او کله خو داسې هم پېښیږي چې په کورنۍ باندې واک هم د همدغه مرتد چلیږي. همدارنگه دده ارتداد ته نه ټولنه متوجه کیږي، نه حساب ورسره کوي، نه ئې ملامتوي او نه ئې له ځانه بیلوي. بلکه په دائمی ډول په ټولنه کې اوسیدي، له حقوقو ئې استفاده کوي، او کله خو تسلط هم ورباندې دهمده وي.

دغه ډول ارتداد د اسلامي نړۍ تر ټولو لویه قضیه، او تر ټولو لویه ستونزه ده، ارتداد دی چې خوریدي، ټولنه لاندې کوي، خو د چا پام نه ور اوړي. علماء او د دین پوهان ئې هم په هکله د خطر چیغي نه وهي. مخکې به خلکو ویل: «قضیه پېښه شوه خو أبو الحسن (علي کرم الله وجهه) ورته نشته دی» خو زه اوس وایم: قضیه پېښه ده خو ابوبکر ورته نشته.

دغه داسې قضیه ده چې نه جنگ غواړي، او نه هم د خلکو د نظریاتو را پارول. نه کوم انقلابي عمل غواړي، او نه ئې هم تاوتریخوالي ته ضرورت نشته. بلکه د زور استعمال او تاوتریخوالي نور هم ورته تاوان پېښوي او نوره ئې هم راپاروي. په اسلام کې نه د مسیحیت د تفتیش محکمې شته، او نه هم د دین له امله د چا خپل. بلکه دا داسې یوه

قضيه ده چې عزم، حکمت، صبر، د مشکلاتو زغملو، او څيرنې ته ضرورت لري.

دغه نوی دين ولې په اسلامي نړۍ کې خپور شو؟
دغه نوي ولې وکولی شول چې مسلمانان په خپل کور کې مغلوب کړي؟

او ولې ئې وکولی شول چې د خلکو په عقلونو او زړونو دغه ډول محکم تسلط قايم کړي؟

ددغو ټولو پوښتنو ځواب دقيق او ژور فکر، او پراخې څيرنې ته ضرورت لري.

اسلامي نړۍ په نولسمه مسيحي پيړۍ کې په دعوت، عقیده، عقل او علم کې له کمزورۍ سره مخ شوه، ستوماني او زېښت ورکېنې ښکاره شو، پداسې حال کې چې اسلام زېښت او کمزوري نه مني، اسلام د لمر په څير نوی، د لمر په څير پخوانی، او د لمر په څير ځوان دی. دا خو مسلمانان دي چې ستري او کمزورۍ شوی وو، نه ئې علمي انکشاف وکړ، او نه ئې په فکر او تولید کې څه ابتکار وښود. نه ئې د عقل پیاوړتیا وښوده، او نه ئې په دعوت کې حماس، او نه ئې هم په ښکلي او مؤثر ډول اسلام، د هغه ځانگړتیاوې، او پیغام په پراخه پیمانه خلکو ته وړاندې کړای شو.

نه ئې د امت باسواده او روڼ اندي ځوانان خپل کړای شول. او نه ئې دهغوی عقل او فکر متأثره کړای شو. پداسې حال کې چې همدغه ځوانان د سبا امت وو، او همدوی ته د امید سترگې وراوښتې. هغوی ته چا ددې قناعت دورکولو هڅه ونه کړه چې اسلام د انسانیت دین، او تلپاتې رسالت دی. او قرآن هغه معجز او تلپاتې کتاب دی چې هیڅکله ئې نوي انکشافات نه خلاصیږي. نه ئې د علومو ذخیرې پای لري، او نه ئې ځواني زړیږي.

نه چا دا قناعت ورکړ چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپله یوه لویه معجزه، د هر نسل پیغمبر، او دهرې زمانې امام دی، او اسلامي

شریعت تر ټولو قوانینو غوره او په هره زمانه کې د ژوند د ټولو چارو د بڼه حل او تنظیم صلاحیت لري. او هم دا چې ایمان، عقیده، اخلاق، او معنوي ارزښتونه د یو غوره تمدن او عزتمنې ټولنې بنسټونه تشکیلوي.

ځوانان پدې هم چا پوه نه کړل چې له نوي تمدن سره له وسایلو او آلاتو پرته بل څه نشته، او نه چا دا خبره وروښووله چې د پیغمبرانو لارښوونې د عقیدې، اخلاقو او لوړو اهدافو مصدر دي. او د یو صالح او متوازن تمدن تمه تر هغه نشي کیدای چې تر څو وسایل او اهداف سره یو ځای نه کړای شي.

په دغه ډول یو حالت کې اروپا په اسلامي نړۍ د خپلو فلسفو یرغل وکړ. د هغو فلسفو چې د هغو په تدوین او تهذیب کې د اروپا لویو فیلسوفانو، او د زمانې نابغه شخصیتونو، ځانونه ستومانه کړي وو، خپلو نظریاتو ته ئې د داسې علمیت او فلسفې رنگ ورکړی ؤ چې په لیدلو ئې سړي ته داسې ښکاریدل لکه چې همدغه د انساني فکر، عقل، څیړنو، او تجربو وروستي نتایج، او د بشري تأملاتو نچور وي. په دغو فلسفو کې ځینې داسې ټکي ؤ چې د تجربې او مشاهدې پر بنسټ ولاړ وو، او تجربې ئې هم تصدیق کاوه، او ځینې ورکښې داسې ټکي وو چې یواځې پر اټکلونو، تخیل، او وهم، ولاړ وو. حق او باطل، علم او جهل، واقعي حقیقتونه او شاعرانه تخیلات، ټول پکښې وو. شعر ئې یواځې په نظم او قافیه کې بند کړی نه ؤ، بلکه هغه ئې په فلسفې او علم کې هم ځای کړی ؤ.

دغه فلسفې له اروپایي مستعمرینو سره راغلې، او دلته هم د انسانانو عقلونه او زړونه ورته تابع شول، او په شرق کې ورته د باسواده او روڼ اندې طبقې خلک ورتسلیم شول. ځینې ئې رښتیا پرې پوهیدل، چې هغوی ډیر لږ خلک وو. او ډیر ئې داسې وو چې له سره پرې پوهیدل نه، خو ټولو پرې ایمان درلوده، له کوډو ئې متاثر شوي وو، او ظرافت او

ذکاوت به ئې د هغو په منلو کې ګاڼه، او هغه به ئې د آزادو روښان فکرو شعار ګڼل.

دغه ډول الحاد او ارتداد په اسلامي ټولنه کې پداسې حال کې خور شو چې پلرونه، استاذان، مربیان، او غیرتمن خلک ورته هیڅ متوجه نه شول. او دا ځکه چې دغه مرتدین نه کومې کلیسا ته تلل، نه کوم معبد ته داخلیدل، نه ئې کوم بت ته سجده کوله، او نه ئې د کوم طاغوت په نامه قرباني او حلاله کوله، چې همدغه به په پخوا زمانه کې د کفر، ارتداد، او زندیقیت دلائل او نښې ګڼل کیدې.

پخوا به چې څوک له اسلامه وتل، هغوئ به له اسلامي ټولنې هم وتل، او له هغې ټولنې سره به یو ځای کیدل چې دوئ به ئې نوی دین منلی و. خپله عقیده او خپل اوښتون به ئې په صراحت او زغرده اعلان وو، او د خپلې نوې عقیدې په لاره کې به د هر ډول تاوان زغملو ته تیار وو. په دې به ئې اصرار نه کاوو چې په پخوانۍ ټولنه کې پاتې شي، ترڅو د هغې له حقوقو او منافعو څخه هم برخمن شي.

خو نن چې څوک له اسلام سره خپلې اړیکې پریکوي، هغوئ نه غواړي له اسلامي ټولنې سره هم خپلې اړیکې پرې کړي، سره لدې چې اسلامي ټولنه یواځنۍ هغه بشري ټولنه ده چې د عقیدې پر بنسټ ولاړه ده، او له عقیدې پرته دغه ټولنه منځته نه راځي. خو دغه خلک بیا هم اصرار کوي چې باید په اسلامي ټولنه کې پاتې شي، د ټولنې باور هم ترلاسه کړي، او له هغو حقوقو څخه هم مستفید شي چې اسلام ئې د اسلامي ټولنې افرادو ته ورکوي. دغه ډول وضعیت یو شاذ وضعیت دی چې اسلامي تاریخ ئې مثال نه لري.

ځنې نور جاهلي تصورات او افکار هم شته چې اسلام ئې په خلاف ښکاره جګړه اعلان کړې ده، او رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپل ټول توان د هغو په خلاف جنګیدلی دی. لکه جاهلي تعصب او قوم پرستي چې د وینې، وطن او توکم د یووالي پر بنسټ ولاړه ده. اوس دغه ډول عصبيت ستایلی کیږي، مقدس او سپڅلی ګڼل کیږي، دفاع

ورځخه کيږي، او تر بيرغ لاندې ئې جگړې کيږي، او انساني ټولنه دهغه پر اساس ويشل کيږي، تردې چې د خلکو دين او عقیده وگرځي، او د خلکو په عقلونو، زړونو، ژوند، او آدابو تسلط پيدا کړي. دغه توکم پالنه (قوم پرستي) يقيناً په خپل ژوروالي، پوخوالي، قوت، او هر اړخيزوالي، کې له دينونو سره ډغره وهي، او انسانان خپلې بنده گۍ ته را بولي، د انبياؤ عليهم السلام کوښښونه له منځه وړي، او دين چې په ټول ژوند باندې د حاکميت لپاره راغلی يواځې په يو څو عباداتو، او حرکاتو کې خلاصه کوي. انساني نړۍ په خپلو منځو کې په جنگيدونکو بلاکونو ويشي. او هغه امت چې الله ئې په هکله فرما يي: (ان هذه أمتكم أمة واحدة و أنا ربکم فاتقون) بې شکه دغه امت ستاسې يو امت دی او زه ستاسې رب یم له ما څخه وويرېږئ، په ډيرو امتونو ويشي.

رسول الله صلى الله عليه وسلم په خپل ټول قوت د دغه جاهليت په خلاف جنگيدلی، او پدې لاره کې ئې هيڅ نرمي نده ښودلې، خلک ئې ترې وپړولي، او دهغه ټولې لازې ئې بندې کړې دي. د اسلام نړيوال دين او واحد امت له دغو جاهليتونو سره نشي پاتې کيدی. د اسلامي شريعت منابع د هغو له انکار، او غندلو څخه ډک دي. او پدې هکله د اسلام بې شميره دلائل موجود دي.

څوک چې د اسلام په طبيعت پوهيږي، او يا د دينونو په طبيعت پوهيږي، هغوئ پدې پوهيږي چې دينونه دغه ډول قوم پرستۍ نه مني. که څوک تاريخ ته له سياسي او مذهبي تمايلاتو په يو بې طرفه نظر وگوري، نو وبه وينې چې دغه قوم پرستۍ د انسانانو تر منځ دوراني، تخريب، فساد، او تفرقې تر ټولو زورور عامل دی.

له هغو انسانانو څخه چې غواړي دنياوال سره يو کړي، او ټول انسانيت د يوه بيرغ تر سيوري لاندې په يوه عقیده را ټول کړي، او له هغوئ څخه يوه داسې نوې ټولنه جوړه کړي چې د دين او پر رب العالمين د ايمان پر اساس ولاړه وي، او د انساني ټولنې د کورنۍ د اعضاؤ تر منځ

سوله او امنيت، مينه او پيوستون خپور کړي، او ټول د يوه داسې جسد په څير کړي چې که يوه غړي ته ئې څه تکليف ور رسيږي نو ټول غړي به ورسره په بې خوبۍ او تبه ناکراره وي، له دغو انسانانو څخه خو معقول، او د انتظار وړ کار دا دی چې په ښکاره او پوره وضاحت د عصبیت او قوم پرستیو په خلاف و جنگيږي، او راتلونکو انسانانو ته داسې تاريخ پرېږدي چې حق ته د هغوی دلازېدونې سبب شي.

خو اسلامي نړۍ وروسته له هغه چې اروپايانو په سياسي او فرهنگي ډول لاندې کړه، دغو عصبیتونو ته چې د وينې، توکم، او وطن، د اختلاف پر بنسټ ولاړ دي ورتسلیم شوه، او هغه ئې د يوې داسې علمي قضیې، منل شوي حقيقت، او واقعيت، په توگه ومنل چې هيڅ خلاصون ورڅخه نشته. او د اسلامي ټولنې ملتونه د هغو عصبیتونو چې اسلام له منځه وړي وو په بيا را ژوندي کولو پسې شول، د هغو بوللې ئې بوللې، د هغو شعائر ئې را ژوندي کړل، په هغو او دهغو پر هغې زمانې ئې وويارل چې تر اسلام دمخه وه. او دا هغه کار دی چې اسلام ورته په ټينکار سره جاهليت وايي، او د اسلام په قاموس کې د دغې عقيدې لپاره تر (جاهليت) بل بد او ويروونکی نوم نشته. له دغه جاهليت څخه وتل قرآن کریم پر مسلمانانو د يوه احسان په توگه يادوي او مسلمانان دې ته هڅوي چې پر دغه لوی احسان او نعمت د الله شکر

ادا کړي: ﴿وَأَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ

فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ

مِّنْهَا ۚ﴾ آل عمران: ۱۰۳

ترجمه: او هغه پيرزوينې ئې را يادې کړې کله چې تاسې يو د بل دښمنان واست، نو ستاسې د زړونو په منځ کې ئې مينه راوستله او د

هغه په دغه نعمت سره وروڼه شوی او تاسې د اور د کندی پرڅنډه واست، نوله اور څخه ئې خلاص کړی.

﴿بَلِ اللَّهِ يُمْنٌ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَانَا لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ (١٧)
الحجرات: ١٧

ترجمه: بلکه پر تاسې د الله احسان دی چې د ایمان په لور ئې بنسونه ورته کړې، که تاسې رښتیني مؤمنان یاست.

﴿هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى

النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ (٩) الحديد: ٩

ترجمه: الله هغه ذات دی چې پر خپل بنده (محمد صلی الله علیه وسلم) ښکاره دلایل نازلوي ترڅو تاسې له تیارونه رها ته وباسي، او بې شکه چې الله پر تاسې ډیر مهربان او د ډیر رحم خاوند دی.

مسلمان ته په طبیعي ډول دا په کار ده چې د جاهلیت زمانه له بدې کرکې او نفرت څخه پرته په بل څه یاده نه کړي، که هغه هر څومره تاریخي او یا اوسنۍ وي. آیا دا به داسې نه وي لکه له زندان څخه یو آزاد شوی شخص چې خپل د بندیتوب سپکاوي او تعذیب وختونه ځانته وریاد وي، او په یادولو ئې غوښي زیږه شي، ترڅې او دردونکي خاطري ئې بیرته په ذهن کې تازه شي. یا به داسې نه وي لکه له یوه خطرناک مرض څخه جوړ شوی انسان چې خپل د هغه مرض یادونه په خپل ذهن کې تازه کوي چې یو وخت ئې د مرګ تر پولې رسولی و. چې اوس ئې په یادولو خاطر پریشانه کیږي، او رنگ ئې الوزي. آیا هغه انسان چې یو خطرناک او ویروونکی خوب ئې لیدلی وي په وینیدلو به د الله شکر نه ادا کوي چې ښه دی چې دا هر څه ئې په خوب کې لیدلي، او په ویننه کې ئې نشته.

هغه جاهليت چې د جهل، گمراهۍ، له حق څخه د لرې والي، او د دنيا او آخرت خطرونه ورکېښي راجمع شوي و تر دې ټولو بد دی. او بايد چې د هغه بيا يادول او تازه کول د انسان په زړه کې د هغه په هکله کرکه او نفرت پيدا کړي. او انسان له هغه څخه د خلاصون په بدل کې شکر ته تشويق کړي. ځکه خو په يو صحيح حديث کې راغلي چې ((ثلاث من کن فيه وجد حلاوة الايمان: أن يكون الله ورسوله أحب إليه مما سواهما، و أن يحب المرأ لا يحبه إلا الله، و أن يكره أن يعود إلى الكفر كما يكره أن يقذف في النار)) متفق عليه.

ترجمه: درې صفات داسې دي چې څوک ئې ولري په هغو به د ايمان خوند احساس کړي: چې الله او د هغه رسول ورته تر بل هر څه گران وي، او دا چې له چا سره مينه او محبت يواځې د الله لپاره وکړي، او کفر ته بيرته ورگرځيدل ئې داسې بد وايي لکه اورته ورغورځيدل ئې چې بد ايسي.

الله تعالی په ډير شدت سره د جاهليت د شعائرو او د هغه د نوميايو او مشرانو بدي بيان کړې ده، او فرمايلي ئې دي:

﴿وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَكْعُونَ إِلَى الْنَّكَارِ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ لَا يُنصَرُونَ﴾ (٤١) وَأَتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ القصص: ٤١-٤٢

ترجمه: او مونږ هغوئ د اور په لور د بلنې مشران وگرځول، او د قيامت په ورځ به هيڅ مرسته ورسره ونه شي. او ورپسې موکې په هغوئ پسې پدې دنيا کې لعنت، او په قيامت کې به هغوئ له غندلو شوو څخه وي.

او همدارنګه فرمايي: ﴿وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ﴾ (٩٧) يَقْدُمُ قَوْمَهُ،
يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَيَنْسُ الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ (٩٨) وَأَتَّبِعُوا
فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَنْسُ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ (٩٩) هود: ٩٧-٩٩

ترجمه: د فرعون حکم په سمه برابر نه ؤ، د قیامت په ورځ به د خپل قوم
په وړاندې روان وي او ټول به اورته ننه باسي، د ورته خورا بد ځای
دغه اور دی چې دوی پرې وننویستل کیږي، په دنیا کې پرې لعنت
دی، او د قیامت په ورځ هم، دا خورا بده ورکړه ده چې دوی ته ورکول
کیږي.

خو اوس د اسلامي نړۍ ډیرې سیمې او ولسونه له غربي فلسفو او
افکارو نه د تاثر په نتیجه کې داسې شول چې له اسلام څخه د مخکې
زمانې تمدن او عنعنات ستایي، او هغو ته د بیرته ورګرځیدلو لپاره
لیوالتیا ښیي، هڅه کوي چې د هغې زمانې دیني شعائر بیرته راژوندي
کړي، او مشهور اشخاص، د جاهلیت د وخت اتلان، بادشاهان، او د
هغوی کار نامې تلپاتې وښیي، لکه هماغه ئې چې د تاریخ زرینه زمانه
وي، او یا هغه کوم داسې لوی نعمت وي چې اسلام دوی ورنه محروم
کړي دي. د جاهلیت زمانې ته په دغه ورګرځیدلو د اسلام له لوی نعمت
څخه انکار، او د هغه د احسانونو ناشکري، او د اسلام د نعمت او د
رسول الله صلی الله علیه وسلم د فضل د قدر نه پیژندل دي. پدې کار
سره د خلکو په ذهن کې د کفر، بت پرستی، او د جاهلیت د خرافاتو،
ګمراهیو، بې عقلیو، خندوونکو او ژړوونکو هغو عقایدو او نظریاتو
چې د هیڅ هوښیار مسلمان عقل ئې نه مني، خطر کم ښودل دي. دا
هغه کار دی چې په کولو ئې ددې ویره شته چې مسلمان دې له اسلام
او ایمان څخه محروم شي. او د الله له سخت عذاب سره دې مخ شي.

الله فرمايي: ﴿وَلَا تَزْكُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ﴾ ﴿١١٣﴾ هود: ۱۱۳

ترجمه: ميلان مه کوی هغو خلکو ته چې ظلم ئې کړی چې اور به مو وسوځوي، او نه به وي ستاسو لپاره له الله پرته نور دوستان، او نه به له تاسو سره مرسته کيږي.

له دغو نظرياتو سره نن په اسلامي نړۍ کې د مادياتو د حاصلولو لپاره شديده ليوالتيا، او ماديات تر هر ډول اصولو او عقيدې غوره گڼل، دنيا ته پر آخرت ترجيح ورکول، له معنويت څخه پريکون، او په هوی او هوس پسې تلل هم ملگري شوي دي. چې نتيجه ئې بې بندوباري، د الله حرامو ته د حرامو په سترگه نه کتل، په لوړو طبقې کې د شرابو او فسق خپریدل راووتله. تردې چې دغه طبقه خلک په هر اسلامي هيواد کې په همدغه يو شکل او صورت کې را منځته شول، ډير لږ ئې داسې دي چې الله تعالی له دغه ډول وضعيت څخه ساتلي دي. دغه د لوړې طبقې خلک ځان د اسلام له هر ډول قيودو او فرايضو څخه په مکمل ډول داسې آزاد بولي لکه چې له اسلام او شريعت سره ئې هيڅ رابطه نه وي. او يا داسې چې لکه اسلام چې کوم منسوخ شريعت او خيالي افسانه وي.

دغه په اجمالي ډول د اسلامي نړۍ د ديني او اعتقادي وضعيت تصوير دی. دا يوه داسې د جاهليت څپه ده چې اسلامي نړۍ ئې له يوه سره تر بل سره لاندې کړې ده. او دا د اسلامي نړۍ په اوږده تاريخ کې تر ټولو لويه څپه ده چې ورسره مخ دی. دغه څپه په خپل قوت، هر اړخيزوالي، او تاثير کې له ټولو هغو د اسلام مخالفو څپو څخه زياته ده چې اسلامي تاريخ تر اوسه ليدلې دي. خوله نورو څپو څخه ئې فرق دادی چې دغې څپې ته د ډيرو لږو خلکو پام ورگرځيدلی، او هغه خلک چې

ددې په خلاف جنگيږي، او پدې لاره کې خپل ټول قوت او استعدادونه کاروي ډير لږ دي. پخوا هم د يونان له فلسفې نه د متاثر کيدو په نتيجه کې الحاد او زنديقيت منځته راغلی و، خو په هغه وخت کې د هغه د مقابلې لپاره داسې خلک را ميدان ته شوي وو چې په خپل لوی عقل، بې ساري ذکاوت، قوي علم، پراخې څيړنې، او قوي شخصيت، د هغه پر خلاف وجنگيدل. باطنيان او ملحدان هم پيدا شوي وو، خو د هغو په خلاف هم داسې خلک را ميدان ته شول چې په علم، حکمت او دلائلو د هغو په خلاف وجنگيدل، او اسلام خپل عقلي نفوذ، او علمي لوړه مرتبه وساتله، او هره توپاني خپه ئې بيرته په شا کړه، هيڅ توپان او سيلاب د اسلام هسک غر لاندې نکړای شو.

دغه مسأله کومه د اخلاقي تنزل، يا په عباداتو کې د کمزورۍ، يا د شعائرو د پريښودلو، او د پرديو د تقليد مسأله نه ده، که څه هم چې دغه مسائل هم توجه، او په خلاف ئې مبارزه غواړي. نن ورځ د اسلامي نړۍ مسأله تردې مسائلو ډيره ډيره لويه او پلنه ده. دا د کفر او د ايمان مسأله ده په اسلام باندې د پاتې کيدلو، او يا له اسلام څخه د وتلو مسأله ده.

نن جگړه د غرب د سيکولر (بې دينې) فلسفې او د وروستي اسماني دين (اسلام) تر منځ روانه ده. د ماديت او د اسماني شريعت تر منځ جگړه ده. او داسې ښکاري چې همدا به د دين او بې دينۍ تر منځ وروستۍ جگړه وي، او همدا به د نړۍ برخليک ټاکي.

د نن ورځې جهاد، د نبوت خلافت، الله ته د نږدې کيدلو تر ټولو لويه ذريعه، او تر ټولو غوره عبادت دادی چې د (بې دينۍ) ددغې څپې چې په اسلامي نړۍ ئې يرغل کړی، او د مسلمانانو عقلونه او مرکزونه اشغالوي، مخه دې ونيول شي، او د ځوانانو او روڼ اندو زړونو ته دې بيرته د اسلام په اصولو، عقائدو، حقاً تقو، قوانينو او په محمدي رسالت له منځه تللی باور او اعتماد راستون کړای شي. او هم دې هغه فکري او رواني بې باوري او اضطراب له منځه يوړل شي چې د امت

روښانفکره ځوانان ورباندې اخته دي، هغوی ته باید د عقل او فرهنگ په ساحه کې په اسلام قناعت ورکړشي. د هغو ټولو جاهلي افکارو او نظریاتو په خلاف باید علمي او عقلي مبارزه وشي چې د خلکو په زړونو، او عقولونو مسلط دي. او پر ځای ئې اسلامي فکر او نظر د قناعت، ایمان، او ایماني غیرت له لاری حاکم شي.

پوره یوه پیړۍ شوه چې اروپا زموږ ځوانان او زموږ عقولونه له مونږ څخه یرغمال کړي دي، او زموږ په ذهنونو کې د شک، الحاد، منافقت، او په ایماني او غیبی حقیقتونو باندې د بې باوري تخم شیندي، او په مقابل کې ئې مونږ پر نوو اقتصادي، او سیاسي فلسفو ایمان راوړلو ته را بولي. پداسې حال کې چې مونږ ددغو نوو فلسفو مقاومت ته شاوړولې، او یواځې په خپل تاریخي میراث مو اکتفا کړې ده، له نوي ایجاد څخه مو لاس نیولی دی. مونږ د اروپا د فلسفو او قوانینو له علمي محاسبې، نقد، او د جراحي د طبیبانو په څیر د هغو جراحي او سپرنې ته هم شا کړې ده. او یواځې په بیرني او سطحي ډول مو هغه د خپلو پخوانیو علمي معلوماتو د زیاتولو په مقصد یو څه څیړلي دي. ددغه غفلت په نتیجه کې خبره تردې را ورسیده چې په نابیره ډول اسلامي نړۍ پدې وروستیو کې د ایمان او عقیدې په ډگر کې له سقوط سره مخ شوه، او په اسلامي هیوادونو کې د چارو واګي داسې خلکو په لاس کې واخیستل چې نه د اسلام په اصولو او عقیدې باور لري، نه ورڅخه دفاع کوي، او نه ئې له مؤمن او مسلمان ولس سره له یو ډول (اسلامي نسلیزم) او سیاسي مصالحو پرته بله رابطه شته.

دغې د (بې دینۍ) روحیې په کراره کراره د ادبیاتو، فرهنگ، ژورنالیزم، او سیاست له لارې ولسونو ته لاره پیدا کړه، تردې چې مسلمان ولسونه دغې بې دینه طبقې ته لدې امله تابع شول چې هغوی ډیر مکار خلک وو، او په ټولنه باندې ئې خپل نفوذ او فرهنگ حاکم

کړی و. که څه هم چې په مسلمانو ولسونو کې ډیر خیر، صلاح، او ښه استعداد شته، او په نړۍ کې هغوی له غوره ټولنو څخه دي. او که وضعیت همدغه ډول پاتې شي، نو الحاد او فساد به دغو ټولنو ته نوره هم لاره پیدا کړي، او حتی هغو خلکو ته به هم ورسېږي چې په کلیو او بانډو کې اوسېږي، او په صنعت او زراعت باندې مشغول دي، هغوی کې به هم (لایینیت) او (زندیقیت) خور شي. همدغه ډول په اروپا کې هم وشول، او دادی اوس په شرق کې هم دا پېښېږي. که وضعیت همدغه ډول وي، او چارې په همدې ډول پر مخ ولاړې شي، او الله تعالی ئې په خپل قدرت مخه ونه نیسي.

اسلامي نړۍ نن ورځ یو نوي اسلامي دعوت ته ضرورت لري. او د نن ورځې د دعوتگرو نعره او هدف هم همدادی چې وایي: ((یو ځل بیا د اسلام په لور)). خو پدې لاره کې یواځې شعارونه کافي نه دي. اوس تر کاره دمخه یو حکیمانه تصمیم ته ضرورت دی، باید په سره سینه پدې غور وکړو چې هغه طبقه چې ځان روشنفکران بولي، او د ولسونو د ژوند د ټولو چارو واګې ئې په لاس کې نیولي دي څنگه ئې بیرته اسلام ته را واړوو؟ او څنگه ئې زړونه بیرته له ایمان، او په اسلام باندې له باور څخه ډک کړو؟ او څنگه ئې د غربي فلسفو، او د معاصر تمدن د بې دینه نظریاتو له غلامۍ څخه خلاص کړو؟

اسلامي نړۍ نن ورځ داسې شخصیتونو ته ضرورت لري چې ددغه دعوت لپاره ځانونه وزگار کړي، خپل علم، استعدادونه، او کفایت ددغه دعوت په لاره کې ولګوي، داسې خلک وي چې نه ئې منصب په کار وي او نه مرتبه، نه د وظیفې په لټه کې وي او نه د حکومت، او نه ئې هم د چا لپاره کینه په زړه کې وي، خلکو ته ګټه رسوي، خو د ځان لپاره په ګټو پسې نه ګرځي، داسې خلک چې خلکو ته ورکړه کوي، خو له خلکو ئې غواړي نه. له هیڅ طبقې سره په کوم داسې دنیاوي شي کې چې هغه ئې ډیر حرص لري، او ځان پرې وژني، په کشمکش کې نه پریوځي. تر څو ددغو خلکو لپاره دغه دعوتگر شخصیتونه پر خپل

ځان نه کوم حجت په لاس ورکړي، او نه هم شيطان ته لاره پرېږدي چې د دوی زېږون ته داخل شي. ددغو دعوتگرو شعار باید اخلاص، له هر ډول شهوتونو، ځان غوښتنو، او تعصباتو څخه لیرې اوسیدل وي.

اسلامي نړۍ نن ورځ داسې ټولنو او ادارو ته ضرورت لري چې د یو داسې نوي او قوي اسلامي ادب د رامنځته کولو لپاره کار وکړي چې ځوانان په پراخه معنی بیا د اسلام غیږې ته راوگرځوي، او د هغو غربي فلسفو له غلامۍ نه ئې وژغوري چې ځینو ئې د پوهې او څېړنې په نتیجه کې منلي دي، او ځینو نورو ئې بیا یواځې په پتوسترگو دغریبانو د تقلید په نتیجه کې منلي دي. د دوی ذهنونو او فکرونو کې باید بیرته د اسلام اصول ځای پرځای شي، فکر او ذهن ئې باید بیرته په اسلام موږ کړای شي. اسلامي نړۍ نن په هره ساحه کې دغه ډول شخصیتونو ته ضرورت لري ترڅو په ټینګه او جدي ډول دغه جهاد پر مخ بوځي.

زه له هغو خلکو څخه هیڅکله نه یم چې دین له سیاست څخه جلا بولي، او د دین داسې تعبیر او تفسیر کوي چې له حاکم وضعیت سره په ټکر کې رانشي - که څه هم چې حاکم وضعیت هر څومره له اسلام سره نا آشنا او له هغه نه منحرف هم وي - او یا ئې داسې تعبیر وي چې له هرې ټولنې سره همغاړی کیدی شي. او نه هم له هغو خلکو څخه یم چې سیاست (شجرة ملعونة في القرآن) ګڼي. بلکه زه د هغو خلکو په سر کې یم چې د مسلمانو ولسونو لپاره د سالم سیاسي پوهاوي او صالح قیادت د ایجاد لپاره کار کوي. زه له هغو څخه یم چې پدې باور دي چې دیني ټولنه له یوه سالم دیني حاکمیت چې د اسلام پر بنسټونو ولاړ وي پرته منځته نشي راتلای. زه به همدې نظرئې ته ترڅو چې ژوندی یم خلک رابلیم. خو خبره د ترتیب، تقدیم او تأخیر، د دین د حکمت او پوهې د تقاضا، او د اوضاعو د واقعیتونو ده.

مونږ خپل کوښښونه، استعدادونه، موجود فرصتونه، او خپل وسائل په سیاسي او تنظیمي حرکتونو کې مصرف کړل، او دا ټول پدې بنیاد

چې ولس مؤمن دی، او هغه خلک چې د ولسونو قیادت کوي، او د چارو واگي ئې په لاس کې دي - روښانفکران - هغه هم مؤمنان دي، د اسلام په اصولو او عقیدې باور لري، او د اسلام د سرلوړۍ او د حدودو د تنفیذ لپاره به ئې په لیوالتیا سره کار کوي، خو خبره سرچپه راووته، او هغه دا چې د ولس مو پداسې حال کې ایمان کمزوری شو، او اخلاق ئې د انحطاط (لویدنې) په لور لاړل چې نه مونږ ورته متوجه شوو، او نه هغه خپله په ځان پوه شو، او د روښانفکره طبقې د اکثرو خلکو اسلامي عقیده د غرب د فلسفې، سیاست، او نفوذ د منلو په نتیجه کې له منځه لاړه، او یوه لویه برخه خلک خو ئې د اسلامي عقیدې په خلاف هم راپورته شول. په هغو غربي نظریاتو ئې ایمان راوړ، او دفاع ئې ور څخه پیل کړه، او د هغو د خورولو او تطبیقولو لپاره ئې مټې راوغښتې چې اصلاً له دین سره په ټکر کې دي. دغه خلک غواړي چې د ژوند چارې ټولې د همدغو غربي نظریاتو پر اساس او دهغو په رڼا کې تنظیم کړي. او ملت په هغو باندې عمل کولو ته اړباسي. ځینې ئې غواړي د دغه نظریاتو تطبیق په بیړه او افراط سره عملي کړي، او ځینې ئې غواړي یو څه له حکمت څخه کار واخلي، او مرحله په مرحله ئې عملي کړي، او ځینې ئې دغه غربي نظریات د زور او خشونت په ذریعه عملي کوي، او ځینې نور ئې بیا کوښښ کوي چې خلکو ته ئې بنایسته کړي، تر څو ئې په خپله ومني، خو هدف د ټولو یو دی.

دیني علماء پدې اړه دوه ډلې دي: یوه ډله ئې هغه دي چې ددغې طبقې په خلاف ئې سخته جگړه پیل کړې، هغوی کافر گڼي، اوله هغوی سره ئې هر ډول مقاطعه اعلان کړې. او ددغو بې دینه نظریاتو او فرهنگ د اسبابو او ریښو د لټولو هڅه هم نه کوي.

هغوی د دغې اسلام دښمنې طبقې د احوالو د تغیر او اصلاح هڅې هم نه کوي، پداسې ډول چې له هغوی سره ناسته ولاړه ولري، او د دین په اړه ددغې طبقې له زړونو څخه نفرت لیرې کړي، چې پدې ترتیب د

هغوی په زړونو کې د ایمان د کومې پاتې ذرې په سالمو او مؤثرو اسلامي ادبیاتو پالنه وکړي، له هغوی څخه هیڅ مال، قوت، او منصب ونه غواړي، خو مخلصانه لارښوونه ورته په حکیمانه ډول تقدیم کړي. بله ډله بیا هغه علماء دي چې لدوی سره مرسته کوي، په مصالحو او منافعو کې ورسره شریک دي، له دنیا څخه ئې استفاده کوي، پرته لدې چې په دین کې څه گټه ورسوي. نه د دعوت غم کوي، او نه د عقیدې، نه په دین باندې غیرت لري، او نه هم د هغوی د اصلاح اراده، او نه هم له هغوی سره په دغه نږدېوالي کې د کوم رسالت خاوندان دي.

خو دریمه ډله چې هغوی باید له دغه وضعیت څخه دردمن وي، او دا هم مني چې دغه طبقه خلک داسې مریضان دي چې د تداوي او شفا وړتیا هم ورکې شته، هغوی ته په مهربانۍ دعوت ورکړي، او په مخلصانه نصیحت ورته خپل حکیمانه پیغام وروړاندې کړي ډیر لږ دي.

هغه طبقه خلک چې د غرب نظریات ئې منلي دي دین او د دین چاپریال سره ئې هیڅ تړاو نشته، له دین نه لیرې، او له هغه څخه په ویره کې اوسېږي، او نور هم له دین څخه لیرې کیږي، او په هر هغه څه پورې چې په دین پورې تړاو لري پسڅند او مسخرې کوي. د هغې ډلې مسلمانانو دښمني چې له دوی سره په جگړه اخته دي دوی نور هم د سختې جگړې خواته بیا ئې. او هغه مسلمانان چې په دین زعامت کوي او غواړي چې حاکمیت ددغې بې دینې طبقې له واکه وباسي، او دواړه سره د زعامت پخاطر په سیالۍ اخته دي، د هغوی دغه دښمني ددې سبب شوې چې د غربی نظریاتو منونکي نور هم له دین سره کینه وکړي، او ورڅخه په ویره کې شي. په انسانانو کې دا فطري خبره ده چې له هغه چا سره کینه وکړي چې غواړي دنیا له دوی څخه واخلي، که ئې ایمان هم یواځې په دنیا وي. او له هغه چا سره کینه وکړي چې غواړي حکومت او واک ترې واخلي. پداسې حال کې چې دوی خپل

پايښت هم يواځې په حکومت او واک کې گڼي. او له هغه چا سره هم کينه وکړي چې غواړي له مادياتو او خوندونو ئې بې برخې کړي، پداسې حال کې چې پرته له مادياتو او خوندونو بل نه پيژني هم نه. اسلامي نړۍ نن داسې يوې ډلې داعيانو ته ضرورت لري چې له دنياوي مقاصدو خلاص وي، او د دعوت لپاره اخلاص ولري، له هر هغه څه ليرې وي چې خلکو ته دا تصور ور پيدا کوي چې کيدی شي د دوی مقصد به ماديات، او يا د خپل ځان، خپل قوم او يا خپل تنظيم لپاره د حکومت غوښتل وي. دغه دعوتگر بايد د خلکو د ذهن او نفس هغه روحي او رواني عقدې ليرې کړي چې د غرب فرهنگ او د ملايانو غلطيو ددغې طبقې غلط فهميو، د علم کموالي، او له اسلام او د هغه له چا پريال څخه ليرې والي د دوی په ذهنونو کې ايجاد کړې دي. او دغه کار د ليدنو کتنو، ملگرتياؤ، خبرو اترو، د ليکنو د تبادلي، او د سفرونو او ملاقاتونو، د اسلامي مؤثرو ادبياتو، شخصي روابطو، پاک نفسي، اخلاقي لوړتيا، د قوي شخصيت په لرلو، له دنيا څخه په زهد، د خوندونو په پرېښودلو، او د انبياؤ او دهغوئ د خلفاؤ د اخلاقو په تمثيل سره تر سره کړي.^۱

^۱ علامه ندوي رحمه الله عليه په دغه فقره کې د غربي فلسفو د منونکو (مرتدانو) د علاج لپاره د يوې سوله ييزې، علمي، دعوتي، عاطفي او صوفيانه مبارزې طرحه وړاندې کوي، دغه طرحه په خپل ځای او خپل وخت کې په نظري ډول يوه سمه طرحه ده، خو دا چې علامه رحمه الله عليه دغه مقاله لسگونه کلونه مخکې د هماغه وخت فکري، سياسي، اجتماعي او نظامي وضعيت په نظر کې نيولو سره ليکلې وه، او په هغه وخت کې دغو مرتدينو له يوې خوا له اسلام څخه په عملي ډول د وتلو لاره نيولې وه، خو له بلې خوا ئې د اسلام او مسلمانانو په خلاف د کفر تر بيرغ او قوماندې لاندې پوځي جگړه نه وه پيل کړې، بلکه په منافقتونو، تزويرونو، ریاکاریو او درواغو به ئې له مسلمانو ولسونو سره د خوا خوړې دعوی هم کوله، نو ځکه ئې ندوي صاحب ددغه ډول فکري انحرافونو د علاج لپاره د فکري وسائلو توصيه کوي، دا چې اوس دغه حاکم مرتدين په علني ډول د کفر تر بيرغ لاندې، او د کفر په صف کې د کفارو د اهدافو د تحقق لپاره په ټوله اسلامي نړۍ کې د اسلام پر خلاف په يوه بې رحمه پوځي جگړه اخته دي. اوله اسلام سره ئې د هر ډول مذاکراتو دروازې بندې

دغه ډول خلکو تل د اسلام خدمت کړي، په اموي دولت کې د پنځم راشد خليفه (عمر بن عبد العزيز) څرگنديدل د همدغه اسلوب او طريقې نتيجه وه، او همدغه تاريخ يو ځل بيا په هند کې د مغولي بادشاه جلال الدين اکبر په وخت کې تکرار شو، هغه چې د اسلام په خلاف را پورته شوی ؤ او تصميم ئې نيولی ؤ چې پر هند د اسلام له څلور پيړۍ حکومت وروسته يوځل بيا هندوستان د ((برهمي)) جاهليت په لور ور وگرځوي، خو ددغه حکيمانه دعوت په برکت، او د مجدد الف ثاني د با حکمته شخصيت په هڅو چې اسلام ته ئې په اخلاص بلنه کوله، او په اسلام، او د اسلامي دعوت په فقه بڼه پوهيده، او همدارنگه د هغه د شاگردانو په کوښښونو هند يوځل بيا تر پخوا هم په قوي، او په بڼه ډول اسلام ته را وگرځيده. وروسته د (اکبر) پر تخت داسې بادشاهان کښينا ستل چې په تقوی او د اسلام په مينه کې يو تر بله غوره وو، تردې چې د هند پر تخت داسې څوک کښينا ست چې د اسلام او د اصلاح تاريخ ئې په ياد، او کارنامو ښايسته شو، او هغه (اورنگ زيب عالمگير) ؤ، هغه چې (فتاوی هندیه عالمگيريه) هم هغه ته منسوب ده.

کړی دي، په ښکاره اعلانيوي چې په هيڅ ځای کې او په هيڅ ډول ورته د اسلام حکميت، او د شريعت تطبيق د منلو وړندی، او که څوک ئې د حاکمولو هڅه کوي هغوی بايد په بې رحمانه ډول ووژل شي، او يا له صحنې ليري شي. نو په دغه صورت او په دغه ډول وضعيت کې ښائې ددغو مرتدينو چې ندوي صاحب هم ورته مرتدين وا ئې هماغه علاج وي چې ابوبکر صديق رضي الله عنه د خپلې زمانې د ارتداد دله منځه وړلو لپاره کارولی ؤ. خو دا پدې معنی نده چې د غربي فکرمونکي دې ټول په يوه ډبره وتلل شي. کيدای شي چې ځينی کشران، او ناپوهان ئې اوس هم د شکوکو، شبهاتو، غلط فهميو ښکار شوي وي، او يا د کفري هيوادونو، او نظامونو د تيرايستونکو تبليغاتو تر تأثير لاندې راغلي وي، چې لدغه ډول فکري گمراهۍ څخه د هغوی د را ويستلو لپاره لاس وراوړدول بيا هم د اسلامي فکر د پلويانو او مخلصو داعيانو فريضه ده. (ډيارونکی)

ددغه ارتداد مقابله کول داسې یوه فریضه ده چې یوه ورځ ځنډ هم نه مني، نن ورځ د اسلامي نړۍ ځواکمن هیوادونه، او غوره بچیان د ارتداد له یوې قوي او خطرناکې څپې سره مخ دي، دغه د ارتداد څپه د مسلمانانو د عقیدې، اخلاقو، او ارزښتونو په خلاف یو پاڅون او بغاوت دی، او که اسلامي نړۍ خپل دغه شته چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته په میراث پرې ایښي، او مسلمانو نسلونو هغه په خپلو منځو کې ساتلي، او د اسلام اتلانو له هغو څخه د دفاع په لاره کې قربانۍ ورکړي له لاسه ورکړي، بیا نو د اسلامي نړۍ بقا له منځه ځي. دغه موضوع باید د ټولو هغو خلکو د توجه او اهتمام وړ وگرځي چې د اسلام غم ورسره دی.

(پای)

د کابل
مسیحي
پوهنتون

(American University)

د کابل مسیحي پوهنتون

American University

تاریخي پس منظر

د اسلام له پیل راهیسې غربیانو تل هڅه کړې چې اسلامي هیوادونه تر خپل تسلط لاندې راولي او د اسلام حاکمیت له منځه یوسي. د همدې هدف لپاره ئې اول صلیبي جنگونه شروع کړل او د القدس د نیولو په بهانه ئې خوسه کاله په مسلسل ډول لښکرې راټولې کړې او دلته ئې په لکونو مسلمان ووژل، خو دغه هدف ئې ترلاسه نه کړای شو لکه چې (گارډنر) وایي:

«صلیبي جگړو ونشو کولای چې القدس د تل لپاره د مسلمانانو له ولکې وباسي او د اسلامي نړۍ په زړه کې یو مسیحي دولت جوړ کړي». نوموړې زیاتوی: (صلیبي جگړې د القدس د نیولو په نسبت زیاتره د اسلام د له منځه وړلو په نیت ترسره کیدلې).^۱

وروسته بیا همدغه صلیبي جگړې د استعماري جگړو په شکل کې پیل شوې چې ظاهراً ئې امپریالیستي او اقتصادي بڼه درلوده چې په نتیجه کې ئې تقریباً ټول اسلامي هیوادونه لاندې کړل، او د یوې اوږدې مودې لپاره ئې مسلمانان محکوم و ساتل، او شریعت ئې د زور په وسیله د هغوی له سیاسي او اجتماعي ژوندانه څخه لیرې کړ. که څه هم دخلکوپه زړونو کې ئې ځای درلود.

خو کله چې د شلمې پېړۍ په پیل کې آزادي غوښتونکو حرکتونو په نتیجه کې د اروپایي استعمار تېره تولیدو شو نو انگریزانو په خاص ډول له دوهمې نړیوالې جگړې وروسته خپل استعماري نقش امریکا

^۱ - له کویټ څخه خپریدونکې د المجتمع مجله (۲۰۰) یمه گڼه د (الجامعة الامریکۍ بیروت مرکز لنشاط المخابرات والسفارة الامریکۍ) مضمون.

ته ور وسپاره. ځکه چې نور نو د انگریزانو ستوری په لویډو او د امریکا ستوری په پورته کیدو وو.

امریکایانو چې د اروپایانو د استعماري دور د حاکمیت له مشکلاتو څخه درس اخستی وو نو ئې د اسلامي هیوادنو د نیولولپاره یوه بله طریقه او ستراتیژي وضع کړه چې بنسټ ئې د کلیسا په کونښنونو او تعلیم ولاړ وو. امریکا مسیحي مبلغینو ته وظیفه ورکړه چې په اسلامي هیوادونو کې چې زیاتره ئې لاتر هغه وخته د اروپایانو تر استعمار لاندې وو د مکتبونو، کالجونو او پوهنتونونو د تاسیس له لارې داسې یو نوی نسل وروزي چې یوازې په نامه مسلمان وي خو نور ئې له اسلام سره هیڅ همدردي نه وي. دین، فکر، اخلاق، فرهنگ او د ژوند پڼه ئې امریکایي وي. تر څو دغه نوي نسل ته له فراغت څخه وروسته د هیوادونو چارې وروسپارل شي. او د اسلامي هیوادونو مستعمره ساتلو ته داخل د Westernization (د غربي ګرځولو) په شکل کې دوام ورکړي.

کلیسا په اسلامي هیوادونو کې داسې تعلیمي مراکز او ادارې جوړې کړې چې په حقیقت کې د صلیبي استعماري جګړو داهدافو د ترسره کولو لپاره د جګړې جبهې وې، خو په ښکاره ئې د (تعلیم)، (انسانیت)، او (ترحم) نعرې پورته کولې.

لطفی لیفونیان ارمنی منصر وايي: (اروپایي دولتونو چې په صلیبي جګړو کې ماتې وخوړه نو وئې غوښتل دمسلمانانو په خلاف یوه بله صلیبي جګړه داخل د تعلیم او تبلیغ له لارې روانه کړي، او دا ځل یې کلیسا ګانې، مسیحي تبلیغ، مکتبونه، پوهنتونونه او شفاخانې په کار واچولې. او په زرګونو مسیحي مبلغین ئې په اسلامي نړۍ کې خواره کړل.)^۱

۱- له کویټ څخه خپريدونکي دالمجتمع مجله (۲۰۰) یمه ګڼه د (الجامعة الامريكية بیروت مرکز لنشاط المخابرات والسفارة الامريكية) مضمون.

د امریکا دغه استراتیژي ډیره کاریگره واقع شوه، ځکه چې داخل نه یوازې دا چې په اسلامي هیوادونو کې خلکو له دوی کرکه نه کوله، بلکه په خپلو مصاریفو ئې خپل اولادونه دهغوئ مخې ته د زده کړې لپاره کښینول. او د نوي نسل مستقبل ئې مسیحي مبشرینو (تبلیغیانو) ته وروسپاره.

مسیحیت د تعلیم تر پردې لاندې

کله چې امریکائي پروتستېټ مسیحي مبشرین Missionary له مراکشه نیولي تر اندونیزیا پورې په اسلامي نړۍ کې خواړه شول، وئې لیدل چې په اسلامي نړۍ کې خلک د مسیحیت منلو ته تیار ندي، بلکه په مسلمانانو کې د اروپايي استعمار د ظلمونو له امله د مسیحیت په خلاف کرکه نوره هم زیاته شوې ده، او په ځینو سیمو کې چې لاتر هغه وخته د عثماني خلافت تر کنټرول لاندې وې حکامو هم د مسیحیت د خپرواوي مخالفت کاوه. ځکه نو امریکايي مسیحي مبلغینو لاندې دوه مهم کارونه وکړل:

اول: خپل فعالیت ئې په هغو سیمو کې پیل کړ چې له پخوا راهیسې مسیحي اقلیتونه ورکښې موجود وو لکه (لبنان) او (مصر)، او دغه سیمې ئې د نورو سیمو لپاره پدې بهانه د فعالیت مراکز وگرځول چې ګواکې دوی د دغو محلي مسیحيانو لپاره کار کوي. او څوک باید ورباندې اعتراض ونه کوي.

دوهم: خپلې پروژې ئې د بهترینو تعلیمي مراکزو په شکل کې پیل کړې چې د تدریس او نظم په لوړو معیارونو ولاړ ول. ددې کار نتیجه دا شوه چې تر یوې مودې وروسته د سیمې په مسلمانانو کې هم د شتمنې طبقې خلکو خپل اولادونه په دغو تعلیمي مراکزو کې شامل کړل. دوخت په تیریدلو، د پرله پسې کونښنونو او په محلي حکامو کې د نفوذ او تاثیر د پیدا کولو په نتیجه کې دغه مکاتب د عالي

تحصیلاتو په لوړو مراکزو بدل شول چې ځینې یې بیا وروسته د American Universities (امریکايي پوهنتونو) په شکل کې راڅرګند شول، چې په دې کتاب کې ئې د ځینو معرفي دلوستونکو په خدمت کې وړاندې کېږي.

د امریکايي پوهنتونونو لپاره د اسلامي نړۍ د مهمو مراکزو انتخاب

امریکايي مبشرینو د پوهنتونونو د تاسیس لپاره داسې سیمې انتخاب کړې چې له یوې خوا پکښې په خلاص لاس فعالیت وکولی شي او له بل لوري دغه سیمې د سیاسي، اجتماعي، اقتصادي، او دیني اهمیت له مخې په خپلو شاوخوا سیمو تاثیر ولري. ترڅو دغه تاثیر د امریکايي فعالیتونو د خپریدو لپاره هم مدد واقع شي. او دغه سیمې (لبنان)، (قاهره) (استانبول) او اوس (کابل) په نښه شوي چې د هرې سیمې د اهمیت په اړه په لاندې ډول څو کرښې وړاندې کېږي.

لبنان – بیروت:

د امریکايي پوهنتون د تاسیس لپاره د لبنان اهمیت په دې کې وو چې له یوې خوا د مدیترانې د سمندر په غاړه اروپا ته مخامخ پروت دی. او امریکا ورته د سمندر له لارې مستقیمه لار لري. او له بلې خوا هلته په بیروت کې له پخوا راهیسې نامسلمان اقلیتونه لکه (ماروني مسیحیان)، (درزیان)، (ارمنیان) او (اسماعیلیان) اوسیدل، چې د امریکايي فعالیت لپاره ئې ښه زمینه برابروله. او تر دې هم مهمه خبره دا وه چې له لبنان څخه سوريه، عراق، فلسطین، اردن، او د عربو جزیره په ښه ډول تر مسیحي فعالیت لاندې نیول کېدای شوه.

قاهره:

د مصر هیواد چې له یوې خوا د مدیترانې د سمندر په غاړه پروت دی، او له بل لوري د آسیا او افریقا د دوو براعظمونو تر منځ د پله حیثیت لري. د الازهر د پوهنتون او د مصر د تاریخي، سیاسي، مرکزیت دلرلو له امله ئې د ټولې شمالي او مرکزي افریقا لپاره د یوه علمي او فرهنګي مرکز حیثیت غوره کړی و. ددې ترڅنګ د نولسمې پېړۍ په آخر او د شلمې پېړۍ په اول کې د (محمد علي) حاکمې کورنۍ چې د غرب په لوري ئې مخه کړې وه مصر له عثماني خلافت څخه جلا کړی و. نو غوښتل ئې په مصر کې هرڅه د غرب په فرهنګ عیار کړي، ددې ټولو ترڅنګ لومړی د فرانسویانو او بیا وروسته دانگریزانو د استعمار په زمانه کې د مصر ځایي مسیحیانو (قبطیانو) هم ښه وده کړې وه، چې دې ټولو د امریکایي مبشرینو لپاره د مسیحیت او غربي تعلیم د خپرولو او د امریکایي پوهنتون د پرانستلو ښه زمینه برابره کړې وه

استانبول:

استانبول چې تقریبا پنځه پېړۍ په ترکیه کې د اسلامي خلافت مرکز وو، او په دنیا کې د ښکلو مساجدو دلرلو له امله د (منارو)، ښار بلل کیده، او عثمانیانو له هغه ځایه یوه لوی اسلامي خلافت اداره کاوه، او هره خوا ئې فتوحات درلودل. ان تر دې چې په شرقي اروپا کې ئې هم ډیرې سیمې فتح کړې وې. خو په پای کې د یهودي او مسیحي توطیو له امله له زوال سره مخ شو. ددغه خلافت مرکز استانبول هم د امریکایي مبشرینو لپاره د تعلیمي فعالیتونو لپاره په زړه پورې ځای و. ځکه ئې هلته هم لومړی د (رابرټ) کالج تاسیس کړ چې وروسته بیا د سیکورلر ترکیې په زمانه کې په امریکایي پوهنتون تبدیل شو.

افغانستان کابل:

افغانستان چې د تاریخ په اوږدو کې د اسلام دیوې پخۍ کلا او د جهادونو او قربانیو هیواد ثابت شوی، او د تل لپاره ئې خلک د ټینګ ایمان په قوت دنړۍ د لویو لویو ځواکونو په مقابل په میړانه دریدلي، او د دښمن زوال ئې هم دهمدوئ له خاورې شروع شوی ډیر اهمیت لري. او دا هر څه ځکه شوي چې د دې خاورې خلک د تل لپاره په ایمان، شریعت، اسلامي فرهنگ، ملي او اخلاقي ارزښتونو ټینګ پاتې شوي، او د پردیو رنګ او فرهنگ ئې ندی قبول کړی. دهمدغه فطريت او خالصتوب له امله ئې وکولای شول چې دخپل ستر جهاد په نتیجه کې څوارلس سوه کاله وروسته هم د اسلام د اولې زمانې په څیر یو اسلامي نظام قائم کړي. چې دا کار دغرب او په راس کې ئې د امریکا لپاره چې د «ګلوبالایزیشن» په نامه ټوله دنیا په خپل ځم کې رنګول او تر خپل بیرغ لاندې درول غواړي د منلو وړ نه وو. نو ځکه ئې دخپلو صلیبي ملګرو په ملتیا د افغانستان په خلاف لویه صلیبي جګړه پیل کړه، او د کابل تر نیولو سمدستي وروسته ئې په دغه ښار کې هم د یوه امریکایي پوهنتون بنسټ کېښود چې نور تفصیلات به ئې لږ وروسته ذکر شي.

ولې په اسلامي نړۍ کې امریکایي پوهنتونونه؟

هسې هم د غرب او بیا په خاص ډول د امریکا په پوهنتونونو کې په زرګونو داسلامي نړۍ ځوانان درس وایي او له محیط څخه ئې تاثیر هم اخلی، نو په اسلامي نړۍ کې د امریکایي پوهنتونونو د جوړولو څه ضرورت دی؟

ددې پوښتنې ځواب لږ ډیر دمخه په بیروت کې د امریکایي پوهنتون مؤسس **Denial Bliss** په کال ۱۸۶۲م کې داسې ورکړی ؤ: (په لبنان کې د عالي تحصیلاتو دیوې لویې ادارې جوړول پدې خاطر ضروري دي چې اکثره د اسلامي نړۍ هغه ځوانان چې د غرب او امریکا په پوهنتونونو کې تحصیلات پای ته رسوي هغوی بیرته خپلو وطنونو ته نه راگرځي چې دلته له امریکایي مبلغینو سره مستقیمه مرسته وکړي. بلکه هماغلته په غرب کې په کارونو او وظائف مصروفیږي. خوددې پر خلاف د (سیمون کالهن) د مکتب فارغان چې په ۱۸۳۵ م کې ئې په لبنان کې جوړ کړی وو ټول عملاً د مسیحي مبلغینو په مکاتبو کې د استاذانو، مبلغینو او اداري پرسونل په حیث په اسلامي هیوادونو کې په کار لگیا دي).^۱ همدغه وجه ده چې امریکایان او امریکایي تعلیمي موسسې دلته په اسلامي هیوادونو کې د عالي تحصیلاتو خپلې ادارې پرانیزي.

په اسلامي هیوادونو کې د امریکایي پوهنتونونو اهداف

مخکې ترهغې چې په اسلامي هیوادونو کې د مشهورو امریکایي پوهنتونونو تفصیلات وړاندې کړو غوره گڼو په عمومي ډول په اختصار سره هغه اهداف او مقاصد یاد کړو دکومو دترلاسه کولو لپاره چې دغه پوهنتونونه جوړیږي او په ملیاردونو ډالره ورباندې مصرفیږي.

۱- (التبشير والاستعمار في البلاد العربية) د ډاکټر مصطفى الخالدي او ډاکټر عمر فروخ گډ تالیف ۹۶ - ۱۱۰ صفحې پوري.

اول هدف ۱- د مسلمانو هیوادونو سیاسي قدرت تسخیرول:

امریکايي پوهنتون په اسلامي هیوادونو کې په هغو ډگرونو کې شاگردان روزي چې سبا وکولای شي د هیواد د تعلیم، سیاست، ادارې، اجتماع، اقتصاد، فرهنگ، او پوځ د توجیه او قیادت صلاحیتونه تر لاسه کړي. ترڅو امریکا د دوی له لارې په اسلامي هیوادونو کې سیاسي قدرت تسخیر کړي. او د خپلې خوبې نظامونه ورکېښې جوړ کړي. تاریخ او تجربې ثابتې کړې چې د امریکایانو دغه منافق شاگردان د اسلام او اسلامي قوانینو او احکامو په له منځه وړلو کې تر اروپایانو او امریکایانو هم ډیر ماهر او سخت زړي دي.

امریکايي پوهنتون په ډیر مهارت او په سیستماتیک ډول د مسلمانو ځوانانو د Brainwash (مغز وینځلو) عملیه تر سره کوي. فکر او ذهن ئې د غرب د اصولو، قوانینو، فرهنگ او اخلاقي ارزښتونو په بنسټ ور جوړوي. او په مقابل کې اسلام ورته په درواغو او تزویر د نامعقولیت، بیرته پاتې والي، قساوت، وینوتویولو، او خشونت دین معرفي کوي. چې تر فراغت وروسته په زرگونو دغه ډول ځوانان د ټولنې او نظام په لوړو مرکزونو او منصبونو د لوړو صلاحیتونو خاوندان کیږي، خود اسلام له عقیدې، اصولو، اخلاقو، فکر، او فرهنگ څخه نه یوازې دا چې بې برخې وي، بلکه په ټول شدت او قساوت د هغو د له منځه وړلو لپاره د حکومتی او مدني ادارو له لارې په کار هم لاس پورې کوي. د خپلې ټولنې د ټولنیزو او تاریخي ارزښتونو په خلاف بغاوت کوي، او د پرديو د قوانینو په تطبیق مصروف شي.

دوهم هدف- د نوی نسل مسیحي کول:

امریکايي پوهنتون په نیویارک کې د پروتستانت Protestant مسیحي طائفې د مرکزي کلیسا له خوا جوړېږي، تمویلېږي، او چلول کیږي. له همدې امله ئې تر ټولو ستر هدف هم د مسلمانو ځوانانو

مسیحي کول دي. او دا نور ټول فعالیتونه ئې د همدې هدف لپاره د وساتلو په ډول استعمالیږي، چې تفصیلات به ئې لږ وروسته ذکر شي. دغه هدف په ښکاره ډول د قاهرې د امریکایي پوهنتون د تاسیس د وثیقي په دوهمه ماده کې داسې ذکر شوی وو: (دقاهرې د امریکایي پوهنتون له اهدافو څخه یو دا دی چې دمصر او شاوخوا هیوادونو ځوانانو ته مسیحي روزنه تقدیم کړای شي. او بیا په لوړه سویه دیوه پوهنتون له لارې ټولې اسلامي نړۍ ته مسیحي اخلاق او سلوک په عمل کې معرفي کړای شي).^۱

دریم هدف - د اسلام د حقانیت په اړه ځوان نسل شکمن کول:

امریکایي مبلغینو ته دا هم څرگنده وه چې مسلمانان مسیحیت نه مني، که هر څومره ئې عقیده کمزورې هم شي. له همدې امله ئې د مسیحیت د بدیل په حیث دنوي نسل د اسلام د حقانیت په اړه د شکمنولو پروسه د مسیحیت لپاره د مقدمې په طور په خپل پروگرام کې شامله کړه. او د اسلام په اړه د ډول ډول شبهاتو او شکونو په مطرح کولو ئې د ځوانانو په اسلام بې باوره کول پیل کړل، چې په نتیجه کې ئې ځوانان د (Existentialism) الحاد او اخلاقي بې بندوبارۍ په لور راکاږل، چې پدې حالت کې که ځوانان مسیحیان نشي نو مسلمان هم نه پاتې کیږي. او د اسلام لپاره دهیڅ خدمت کولو ته تیار نه وي، چې دا بیا په خپله د مسیحیت لپاره یوه فتح ده. ددغه هدف لپاره دوی په خاص ډول د با نفوذو او په قدرت کې د شریکو کورنیو او اشخاصو زامن ترکار لاندې نیسي، ځکه چې هغوی په موروثي شکل قدرت کې پاتې کیږي.

^۱ - له لندن څخه خپريدونکې دالبیان مجله (۱۸۰) یمه گڼه، د (اهداف الجامعة الامريكية بالقاهرة) دډاکټري (سهير البيلي) دکتاب لنډيز.

څلورم هدف: د مقاومت د فکري سرچینو وچول:

امريکا يان او اروپايان چې په څومره اندازه له جهاد او جهادي حرکتونو څخه په ويره کې دي تر هغو زيات له اسلامي وېښتابه او د دوی په خلاف د مقاومت له فکري سرچينو څخه په ويره کې دي. ځکه چې دوی وايي چې له مجاهدينو سره په وسله او عصري ټکنالوژۍ مقابله کيدلای شي، خو له هغه معنوي او فکري قوت سره چې د جهاد تر شاد مجاهدينو دروزلو او ددښمن دور معرفي کولو لپاره په کار اخته دي او گام په گام د غرب او امريکا حرکت څاري، او جهادي حرکتونو ته مناسبه فکري، سياسي، اعلامي او پوځي استراتيژي تشخيصوي، او د تطبيق پړاوونه ئې ورته ټاکي، له هغوی سره دوسلې په زور مقابله نشي کيدای. دهغوی د فعاليت د کمزوري کولو لپاره بايد په محلي سطحه په اسلامي هيوادونو کې امريکايي تعليمي او فکري ادارې جوړې شي. او د سيمي خلک ورکښې دڅيړونکو، څارونکو، او تحليل کوونکو، په حيث پکار وگومارل شي. او همدارنگه د جهادي فکري دله منځه وړلو لپاره په سيمه يزه سطحه طرحې او پلانونه ترتيب شي. او د موجودو شرايطو او حالاتو په نظر کې نيولو سره کار ورباندې وشي.

د دغه ډول اشخاصو رول، او بيا د دولتونو په مختلفو ارگانونو کې په کار گومارل د امريکا يې پوهنتون له مهمو اهدافو څخه گڼل کېږي. د قاهرې امريکايي پوهنتون په سيمه کې د آسيا او افريقا د ډيرو اسلامي او جهادي حرکتونو په هکله څيړنې کړي. او تر يوه حده ئې ځينې اسلامي مفکرين او جهادي شخصيتونه په بيلا بيلو ډولونو په خپلو لومو کې راگير کړي هم دي. همدغه سيمه ييز اشخاص او ادارې بيا د جهاد او مجاهدينو په اړه ځوانان په شک کې اچوي، او ذهنونه ئې مشوش کوي. او د جهاد د مشروعيت او افاديت نظريه تر پوښتنې لاندې راولي.

پنځم هدف: په محلي سطحه د غربي کمپنیو لپاره په امریکایي طریقه د پرسونل روزل:

دا چې اسلامي هیوادونه په مجموعي ډول په غرب کې د صنعت، اقتصاد، او تجارت د پرمختګ له امله د غرب لپاره په استهلاکي مارکیټونو تبدیل شوي دي. او د اسلامي هیوادونو اقتصاد د غرب او امریکا د multinational (ګڼ ملتیزو) کمپنیو په منګولو کې لویډلي، او حتی چې ډیر حکومتونه ئې په اقتصادي لحاظ لاندې کړي هم دي، دغه ټولې کمپنۍ په اسلامي هیوادونو او په خاص ډول په هغو هیوادونو کې چې دوئ ئې نیول غواړي په زرګونو داسې مامورینو او مسلکي پرسونل ته ضرورت لري چې په غربي ډول د عالي اداري او مسلکي مهارتونو خاوندان وي. ترڅو د غرب استعماري او استثماري کمپنۍ په ښه ډول وچلولی شي. او په عین وخت کې په ډیره زیرکتیا دې خبرې ته هم متوجه وي چې ټول هغه اقتصادي او تجارتي فعالیتونه چې ګټه ئې ښایي د جهاد او اسلام لپاره وکارول شي وده ونه کړي، او له بیلابیلو خنډونو او بندیزونو سره مخ شي، ترڅو له منځه لاړ شي. ددغه ډول پرسونل تیارول هم د امریکایي پوهنتون له مهمو اهدافو څخه ګڼل کیږي.

شپږم هدف: په اسلامي هیوادونو کې د ژوند غربي ډول Western style of Life رواجول، او په مسلمانانو کې د امریکایي مصنوعاتو د استهلاک او استعمال روحیه تقویه کول:

امریکا دخپل فرهنگ له صادرولو مخکې کوښښ کوي چې په اسلامي هیوادونو کې یوه غربي ډوله د ژوند ښه رائج کړي. ترڅو خلک د ژوند په هر اړخ کې امریکایي او غربي مصنوعات وکاروي. چې په نتیجه کې ئې اسلامي نړۍ د غربي مصنوعاتو لپاره په یو لوی مارکیټ بدله شي، ددې کار لپاره امریکایي لویې کمپنۍ لکه (Ford) او (General

Motor) او نورې کمپنۍ په لویه پیمانه له امریکایي پوهنتون او USAID سره مرستې کوي، ترڅو په شرق کې امریکایي پوهنتونونه د دوی لپاره د فرهنګي کمپنیو په حیث د مارکیټ زمینه سازي وکړي. چې پدې کار سره به له یوې خوا د مسلمانانو اجتماعي، فرهنګ ورتبديل کړي. او له بلې خوا به په اسلامي نړۍ کې د صنعت مخه ونیسي. او هم به د غرب د اقتصادي پرمختګ لپاره پراخه زمینه مساعده کړي.

امریکایي پوهنتون مسیحي پوهنتون دی

په هر اسلامي هیواد کې امریکایي پوهنتون یو مسیحي پوهنتون وي چې په نیویارک کې د پروټسټنټ عیسایي فرقې د لویې کلیسا (Presbyterian) لخوا تاسیس او اداره کیږي. ددغو پوهنتونو اعلی مشورتي بورډ یو دی چې غړي یې د پروټسټنټ عیسایانو لوی مشران، د لویو کمپنیو مالکان، ملی تاجران او د تعلیم او اجتماعي علومو متخصصان تشکیلوي. په اسلامي هیوادونو کې هر امریکایي پوهنتون اساساً د مسیحیت د خپراوي لپاره جوړېږي، او دا نور هرڅه ورکښې د وسایلو په حیث کارول کیږي.

کله چې په کال ۱۸۶۲ میلادي کې د لومړي ځل لپاره فیصله وشوه چې په بیروت کې د (سورې انجیلي فاکولته) په امریکایي پوهنتون ونومول شي، او ددغه نوي پوهنتون لپاره امریکایي لوی مسیحي مبلغ **Denial Bliss** د لومړي رئیس په توګه وټاکل شو، تر ټاکل کیدو وروسته یې په کال ۱۸۶۳ میلادي کې له لویو مسیحي مشرانو سره د مشورې لپاره نیویارک ته لاړ او هلته یی په مرکزي لویه کلیسا Presbyterian کې یوه وینا واوروله چې په یوه برخه کې یې راغلي وو: (... شرق زمونږ دیني تعلیماتو ته اړتیا لري، هلته باید تورات او انجیل (بایبل) یو دائمی تدریسي کتاب وګرځول شي). او د بیروت د

امریکايي پوهنتون د رسالت په اړه ئې وویل^۱ (....) د بیروت امریکايي پوهنتون باید د مسیحي کتابونو له لارې په آسیا او افریقا کې له میلیونونو انسانانو سره زموږ رابطه قائمه کړي. او هم باید په هغوی (مسلمانانو) د مسیحیت نعمت ولوروي.^۲

همدا راز د پوهنتون تاسیسي ادارې فیصله وکړه چې د پوهنتون هر استاذ باید د مسیحي دین مبلغ وي.^۳

په کال ۱۹۰۹ میلادي کال کې چې کله د پوهنتون یوې ډلې مسلمانو محصلینو د پوهنتون کلیسا ته په اجباري شکل د مسلمانو محصلینو دور وستلو په خلاف احتجاج وکړ، او د پوهنتون له ادارې څخه ئې غوښتنه وکړه چې مسلمان محصلین باید په زوره د پوهنتون په مذهبي مراسمو کې شریک نه کړای شي، په ځواب کې ئې د پوهنتون ادارې یوه اعلامیه صادره کړه چې په څلورمه ماده کې ئې راغلي وو: (د بیروت امریکايي پوهنتون یو مسیحي پوهنتون دی. د مسیحي ملت په مصاریفو جوړ شوی دی، او ددې لپاره جوړ شوی چې انجیل ئې په تعلیمي نصاب کې شامل وي، ترڅو د مسیحي دین منافع او ښیځنې د هر زده کوونکي مخې ته کیږي. هر څوک چې پدې پوهنتون کې شاملیږي باید تر شاملیدو مخکې په هرڅه غور وکړي چې په پوهنتون کې به څه ورڅخه غوښتل کیږي) همدا ډول د پوهنتون مشورتي بورډ اعلان وکړ چې: (امریکايي پوهنتون خلکو ته د تورات او انجیل د حقایقو د زده کړې لپاره جوړ شوی ترڅو پدې کار سره پوهنتون د مسیحیت د رڼا یو مرکز وگرځي، او ددغې رڼا په

۱- (التبشير والاستعمار في البلاد العربية) د ډاکټر مصطفى الخالدي او ډاکټر عمر فروخ گډ تالیف ۹۶- ۱۱۰ صفحې پورې.

۲- (التبشير والاستعمار في البلاد العربية) د ډاکټر مصطفى الخالدي او ډاکټر عمر فروخ گډ تالیف ۹۶- ۱۱۰ صفحې پورې.

خپلولو خلکو ته وصیت وکړی).^۱ په همدغه اساس تر کابل ۱۹۲۲م پورې تورات (عهد قدیم) رسماً د پوهنتون په نصاب کې شامل وو او ټولو طلابو ته به تدریسیده.

محتاطانه شروع:

دا چې دغه مسیحي پوهنتونونه په اسلامي هیوادونو کې جوړېږي مؤسسين ئې په شروع کې ډیر احتیاط کوي چې له اولې ورځې د مسلمانو ولسونو حساسیتونه راونه پاروی. ځکه نو په لومړي قدم کې محصلین له مسیحي تعلیماتو سره نه مخ کوي. پدې هکله د بیروت د امریکایي پوهنتون مؤسس Denial Bliss وایي: (د تاسیس په لومړیو کلونو کې مونږ خپل تنصیري کارونه په احتیاط سره ترسره کول، ترڅو د پوهنتون له ټینګیدو څخه مخکې د عثماني خلافت غضب راونه پاروو). خو وروسته به بیا ټول شاگردان په مسیحي عبادت او د یکشنبې دورځې په سرویس مجبوریدل).^۲

ولی ئې نوم امریکایي پوهنتون American University دی؟

همدغه ډول مسیحي پوهنتون په هر اسلامي هیواد کې د امریکا د پروټسټنټ مسیحي فرقې د لوی مرکز (N.Y. Presbyterian) له طرفه جوړېږي. او ددې لپاره ئې له نامه سره د مسیحي ټکي نه لیکل کیږي چې په اسلامي هیوادونو کې ئې په ضد حساسیت راونه پارېږي.

۱- له کویټ څخه خپريدونکې دالمجتمع مجله (۲۰۰) یمه گڼه د (الجامعة الامريكية بيروت مركز لنشاط المخابرات والسفارة الامريكية) مضمون.

۲- (التبشير والاستعمار في البلاد العربية) د ډاکټر مصطفى الخالدي او ډاکټر عمر فروخ گډ تالیف ۹۶ - ۱۱۰ صفحې پورې.

په مصر (قاهره) کې هم چې امریکایي پوهنتون جوړېده نو د پوهنتون د مشورتي دېورډ د مشرانو ترمنځ د نامه پر سر اختلافات پیداشول. ځینو ویل چې نوم ئې باید په ښکاره ډول (مسیحي پوهنتون) وي. ځینو نورو ئې ویل نوم ئې باید (د مصر او نږدې ختیځ لپاره د مسیحي زده کړې امریکایي مؤسسه) وي. او یوې دریمې ډلې ئې ویل چې نوم ئې باید (د قاهرې د مسیحي کالجونو ټولنه) وي په آخر کې په ۱۹۱۷ م د دسمبر په میاشت کې د نامه د تعیین لپاره د بورډ د اعضاؤ ترمنځ انتخابات وشول چې په نتیجه کې ئې د پوهنتون لپاره د A. U. Cairo (د قاهرې امریکایي پوهنتون) نوم غوره شو. او دا ځکه چې د مخکینو نومونو په هکله د مصر په حکومت کې ځینې مهمو شخصیتونو اعتراض درلود. خوله دې هر څه سره سره بیا هم د مشورتي بورډ غړي دغه پوهنتونونه په خپلو منځو کې (مسیحي) پوهنتونونو په نامه یادوي.^۱

د بیروت امریکایي پوهنتون

د بیروت امریکایي پوهنتون په اسلامي نړۍ کې تر ټولو لومړی پوهنتون دی. دغه پوهنتون په تیرو ۱۴۳ کلونو کې د اسلامي نړۍ د خطرناکو پېښو په بهیر کې عمده نقش لرلی. د مسیحیت د خپرولو ترڅنګ ئې په غربي او اسلامي نړۍ کې د سیکولریزم (Secularism) د خپراوي او حاکمولو په لاره کې هم ډیر کار کړی. په غربي نړۍ کې د عثمانی خلافت د را پرځولو لپاره د (عربي نشنلزم) هڅې هم له همدې ځایه پیل شوې وې. د همدې پوهنتون فارغان ول چې عربي نړۍ ته ئې د غرب د افکارو او نظریانو د راواردولو چارې ترسره کړې.

^۱ په (مجلة التربية المعاصرة) ۴۹ ګڼه کې د (الجامعة الأمريكية والتبعية الثقافية) په عنوان د دکتور کمال نجیب بحث.

ددغه پوهنتون تاثيرات يوازې په عربي کې نرې. منحصر پاتې نشول. بلکه د سيمي نورو هيوادونو ته ئې هم سرايت وکړ. ان تردې چې په افغانستان کې هم په لس گونو افغانان چې (۷) اوه تنه ئې اوس يوازې د کرزي په کابينه کې وزيران دي هم له همدې پوهنتون څخه فارغ شوي دي.

د امريکا لخوا د افغانستان په نيولو کې چې د چاتر ټولو لوی لاس وو، او تر اشغال وروسته ئې ټولې چارې هم دهغه لخوا پرمخ بيول کيدې يعنې (زلمی خليل زاد) هم د همدغه پوهنتون فارغ التحصيل دی.

دغه پوهنتون د سيمي د نورو امريکايي پوهنتونونو لپاره د مورحيثيت لري. او د آسيا او افريقا په اسلامي هيوادونو کې د پروتستانت مسيحي فعاليت لپاره تعليمي او اکاديميک پلانونه هم په همدغه پوهنتون کې جوړېږي. ددغه پوهنتون لپاره زمينه سازي په کال ۱۸۳۵ م کې هغه وخت شروع شوه چې امريکايي مسيحي مبلغ (سيمون کالهن) په بيروت کې دنجونو او هلکانو لپاره يو عصري مکتب جوړ کړ. دغه مسيحي مکتب د سيمه يزو مسيحيانو د اولادونو ترڅنگ د مسلمانانو اولادونه هم جذب کړل. د مسيحي معلمينو د ښې توجه او پراخو وسايلو له امله دغه مکتب ښه وده وکړه او ښه ډېر شاگردان يې فارغ کړل، چې په مسيحي ادارو، او تعليمي مراکزو کې په کار وگومارل شول. د (سيمون کالهن) د مکتب د شاگرانو ښې نتيجې له نيوريارک څخه د راغليو مسيحي مبلغينو د ډلې مشران هر يو Denial Bliss، او D. William tomson په بيروت کې د عالي تحصيلاتو د يوې ادارې جوړولو ته وهڅول. دغو دواړو خپل راپورونه او وړاندیزونه د نيويارک لوتې کليسا Presbyterian ته د مشورې لپاره يوړل. پدې کارباندې درې کاله يعنې له ۱۸۶۲ څخه تر ۱۸۶۵ ميلادی پورې مشورې وشوې او ترتيبات ورته ونيول شول. اوهم استاذان ورته تيار کړای شول. په ۱۸۶۵ م کې Denial

Bliss د پوهنتون لپاره رئیس وټاکلی شو. او بیا په ۱۸۶۵ م کال کې دغه امریکایي پوهنتون افتتاح شو. د پوهنتون نصاب، ژبه، اداره، استاذان او هر څه امریکایي ول. د نصاب په ترڅ کې انجیل، (بایبل) د تدریسي کتاب په حیث مقرر شو چې پوره ۵۷ کاله یعنی تر ۱۹۲۲ م کال پورې ئې په علني شکل دوام درلود. که څه هم چې وروسته ئې مسیحي زده کړه او مذهبي مراسم اختیاري وگرځول. خو د پوهنتون اداري محیط او استاذان ئې داسې برابر کړي وو چې په نتیجه کې ئې شاگردان په خپله مسیحیت ته مائل شي. او همدا د دوی اصلي هدف هم ؤ. پدې هکله د پوهنتون یوبل رئیس (Penrose) چې په ۱۹۴۸ کال کې چې کله پدغه وظیفه وټاکل شو په همدې مناسبت ئې په خپله افتتاحي وینا کې وویل:

(دلاو په اثبات ورسوله چې تعلیمي ادارې هغه ترټولو مؤثرې وسیلې وې چې امریکایي مبلغینو په سوریه او لبنان کې د مسیحیت د خپرولو لپاره وکارولې، او د همدې غرض لپاره د بیروت د امریکایي پوهنتون رئیس هم د امریکا د پروتستانت مبلغانو له جملې څخه ورته غوره شوی ؤ)^۱

د اوسنۍ عربي نړۍ ډیر چارواکي چې خپل هیوادونه او ولسونه ئې د امریکا په غلامی مجبور کړي، هم د همدغه پوهنتون فارغان دي. او همدوی دي چې په ټوله عربي نړۍ کې ئې د شریعت د تطبیق مخه نیولې ده. او هر هغه څوک چې د غرب له تسلطه څخه د آزادۍ او د اسلام د حاکمیت خبره کوي د همدغو چارواکو او دهغوئ لخوا د جوړو شویو قوانینو پر بنا اعدامیږي، بندی کیږي، او یا د وطن پرېښودلو ته مجبورېږي.

^۱ - له کویت څخه خپریدونکې د (المجتمع) په مجله کې د (لماذا الجامعة الامريكية الآن) بحث ۲۵ / ۹ / ۱۹۸۷.

د قاهرې امريکايي پوهنتون

د قاهرې پوهنتون هم په عربي نړۍ کې د پروټسټنټ مبلغينو Missionary د فکر زېږنده دی. ددغه پوهنتون نظريه په لومړي ځل په مصر کې امريکايي مسيحي مبلغ (چارلز واتسن) Charles Watson چې په مصر کې د مشهور امريکايي مبلغ (اندر واتسن) André Watson زوی وو په ذهن کې راټوکيده.

(چارلز واتسن) چې لادمخه ئې په مصر کې د کوچنيانو او ځوانانو د مسيحي کولو په هدف تعليمي فعاليتونه شروع کړي و ددغه پوهنتون لپاره پلان جوړ کړ. او دغه پلان ئې بيا په کال ۱۹۱۴ م له ځانه سره نيويارک ته يووړ، ترڅو هلته ورباندې په لويه کليسا کې د امريکايي پوهنتونونو مشورتي بورډ غور او بحث وکړي. دهمدې کال د دسمبر د مياشتې په ديرشم تاريخ د کليسا دکلنۍ اجتماع په ترڅ کې ددغه پوهنتون موضوع هم وڅيرل شوه. د بحث په جريان کې د خپلو وړانديزونو په سلسله کې Charles Watson د Presbyterian له مشرانو څخه وغوښتل چې د پوهنتون دتاسيس په لومړۍ مرحله کې بايد د پوهنتون په محصلينو مسيحي مراسم او عبادت لارمي ونه گرځولی شي. ترڅو خپل کارونه دمسلمانانو د حساسيتونو له پارولوپرته په اطمینان سره ترسره کړای شي.^۱

د پوهنتون د طرحي تر منل کيدو وروسته له ۱۹۱۴ م څخه تر ۱۹۲۰ م پورې په قاهره کې د پوهنتون لپاره د ودانۍ جوړول، د ځينې ودانيو اخيستل، او نور ترتيبات ترسره شول. او د ۱۹۲۰ م کال د اکتوبر په پنځه لسم تاريخ امريکايي پوهنتون لومړی د (لنکولن د شرقي زده کړو کالج) په نامه پرانستل شو چې وروسته ئې نوم د

۱- الجذور التاريخية لارساليات التنصير في مصر. دكتور خالدنعيم صفحه ۸۵ -

قاهرې امریکایي پوهنتون A.U. Cairo شو، او چارلز واتهسن ددغه پوهنتون د لومړي رئیس په توګه و ټاکل شو، چې بیا تر ۱۹۴۵ پورې په همدې وظیفه پاتې شو.^۱

د قاهرې امریکایي پوهنتون په هغه وخت کې یوازې د امریکا د کلیسا ګانو په مرسته چلیده. خو اوس د نړیوالو مسیحي مؤسسو په مرسته خپل کارونه پرمخ بیایي.

امریکا په مصر کې خپل پوهنتون ته تر ټولو زیاته توجه کوي. ځکه چې په مصر کې له یوې خوا د الازهر پوهنتون وجود لري چې تر زرو کالو ئې زیات اسلامي علومو ته خدمت کړی، که څه هم چې اوس د نورو تعلیمي ادارو په څیر د یو سیکولر حکومت تر کنترول لاندې دی. خو بیا هم د اسلامي علومو تر ټولو لویه مؤسسه ګڼلې کیږي.

له بلې خوا د معاصرو اسلامي حرکتونو پیل هم د شلمې پیړۍ له اوایلو څخه دامام حسن البناء د «الخوان المسلمون» په شکل کې شوی ؤ چې وروسته بیا په بیلا بیلو فکري او جهادي بهیرونو کې سره خواره شول، خو په مجموع کې ټولو ئې دا هڅه کوله چې شرق د غرب له تسلط څخه خلاص کړي، او د اسلام د حاکمیت لپاره زمینه برابره کړي.

مصر ته د امریکا د جدي توجه یو بل سبب بنائي د القاعدې په جهادي تنظیم کې د مصري مجاهدینو لویه ونډه وي چې تقریباً د قیادت چارې هم همدوی سمبالوي، دا ټول ددې عامل ګرځي چې امریکا دې تر بل هر عربي هیواد مصر ته ډیر پام وکړي.

^۱ - الجذور التاريخية لرساليات التنصير في مصر. دكتور خالدنعيم صفحه ۸۵ -

د ترکیې داستانبول امریکایي پوهنتون

د ترکیې او دهغې د اسلامي اهمیت په اړه مخکې یادونه وشوه. د ترکیې له استانبول څخه تقریباً پنځه سوه کاله عثماني ترکانو په اسلامي نړۍ کې لوی اسلامي عثماني خلافت اداره کاوه چې د غرب لپاره د منلو وړ نه وو، اروپایانو په ترکیه کې د اسلامي خلافت د له منځه وړلو لپاره د سلگونو کلونو لپاره هڅې وکړې. د شرقي اروپا د فتحه شوو ولایتونو خلک ئې د بغاوت لپاره راوپارول. مسیحي ارمنیان ئې د جنگ لپاره وهڅول، او ډیر څه ئې وکړل چې خلافت له منځه یوسي. خو تر هغه ئې هڅې کامیابې نه شوې چې تر څو ئې د ترکیې دولس او نظام په داخل کې داسې خلک تیار نه کړل چې له اسلام څخه ئې کرکه لرله، د اسلامي شریعت د له منځه وړلو لپاره ئې په منظم ډول کار کاوه، او په ترکیه کې ئې د اسلام پر ځای د غربي قوانینو او ژوند بڼې د تنفیذ لپاره کار کاوه.

په ترکیه کې د خلافت د راپرځولو اصلي مجرمین ټول هغه کسان وو چې یا خو ئې په غرب کې زده کړې وې. او یا په ترکیه کې له غربي افکارو او نظریاتو څخه چې غربي مکاتبو او تعلیمي ادارو خپاره کړي ول متاثره شوي ول. داغو مجرمینو ترکیه له اسلام څخه محرومه کړه. اسلامي خلافت ئې لغو اعلان کړ، او دهغه پر ځای ئې سیکولر ترکیه رامنځته کړه. په اسلامي شعایرو ئې بندیز ولگاوه. خلريشت کاله مسلمانو ترکانو اذان وانه ورید. همدومره موده د ترکیې مسلمانان د حج د فریضې له ادا کولو منع کړای شول. مدارس وتړل شول، مساجد په موزیمونو تبدیل شول، اسلامي حجاب ممنوع اعلان شو. او د اسلام د بیا حاکمیت لپاره هر ډول هڅې جرم وگڼل شوې او

بالاخره له ۱۹۲۴ م څخه تر اوسه د ترکیې واکمن په مسلسل ډول یو په بل پسې هڅه کوي چې ترکیه په سیاسي او نظامي لحاظ د اروپا یو جز وگرځوي، خو اروپایان ئې لاتراوسه ورسره نه مني چې ترکیه دې په اروپایي اتحاد کې شامله شي. ځکه چې هغوی وايي په ترکیه کې لاتراوسه پورې اسلام شته.

په ترکیه کې ددغه ډول وضعیت د را منځته کولو لپاره چې کومو جهتونو کار کړی و په هغو کې یو هم د استانبول امریکایي پوهنتون دی. ددغه پوهنتون لپاره امریکایي مسیحي مبلغینو له ډیرخوا راهیسې کار پیل کړی وو. کله چې په ۱۸۳۱ م کې د امریکایي مسیحي مبلغینو Missionary لومړۍ ډله ترکیې ته راغله نو ددغه ډلې د مشر په کور کې یو زوی وزیرید چې نوم ئې ورباندې (قسطنطین واشنگتن) کینود. تر څو ئې خلکو ته د قسطنطنیې (استانبول) او واشنگتن ترمنځ د رابطې او وحدت د سمبول په حیث تلقین کړي.^۱ دې ډلې په ترکیه کې ډیروخت تیر کړ، او د کلونو په تیریدلوئې په استانبول کې د یوې مسیحي تعلیمي ادارې د تاسیس لپاره زمینه برابره کړه.

په کال ۱۸۶۳ م کې مشهور امریکایي مسیحي مبلغ (هاملین) د نیویارک له لوی سرمایه دار (روشیلډ) یهودي سره مشوره وکړه او ورته وئې ویل: (ترکانو د استانبول د نیولو لپاره ترڅنګ دمخه (روملې) د استانبول ترڅنګ یوځای) کې خپله پوځي قرار ګاه او عسکري کلا جوړه کړې وه، چې وروسته ئې بیا له هماغه ځایه د قسطنطنیې مسیحي امپراطوري ونړوله. زه به هم په همدغه ځای (روملې) کې یو

۱- (المدارس العالمية الأجنبية - الاستعمارية، تاریخها و مخاطرها) تالیف: بکر بن عبدالله ابوزید صفحه ۱۳.

ثانوي مکتب (لیسه) جوړوم، تر څو له همدې ځايه د ترکانو عثماني خلافت ونړوم^۱

روشيلا هم ورسره ومنله. هماغه وو چې لومړی هلته یو ثانوي مکتب جوړ شو چې وروسته بیا د استانبول د (رابرټ) په کالج بدل شو. او په پای کې ورڅخه د اوسنۍ ترکیې امریکایي پوهنتون جوړ شو.

ددغه امریکایي پوهنتون د دیني هویت په اړه مشهور مسيحي مبلغ او د بیروت د امریکایي پوهنتون لومړی رئیس Denial Bliss وایي: (د ترکیې د رابرټ کالج (اوسنی امریکایي پوهنتون) یو مسيحي کالج دی. تعلیم، نصاب، او تعلیمي محیط ئې په ښکاره مسيحي دی. ځکه چې مسيحي مبلغینو جوړ کړی. او دهر وخت لپاره به ئې رئیس یو مسيحي مبلغ وو).

په افغانستان کې د مسيحي فعالیت پس منظر

د برطانیې لخوا دهند تر نیولو وروسته په افغانستان باندې پر له پسې حملې هم ددې لپاره وې چې افغانستان هم د انګلیسي امپراطورۍ برخه وګرځوي، او دلته هم دخلکو په ذهن او ژوند کې د غربي فرهنگ او مسيحي عقایدو د ځای پر ځای کولو لپاره کار وکړي. له همدې امله انګریزانو تقریبا یو سل او شل کاله مخکې انجیل پښتو ته ترجمه کړې، اود پښتنو په سیمه کې ئې خپور کړ. خو دا چې پښتانه په دین ټینګ ولاړ خلک دي انګریزان ئې د ښمنان او دهغوئ دین ئې کفر ګاڼه، نو ځکه په هغه وخت کې ئې دعوت ډیر مؤثر نه وو.

وروسته بیا مسيحي مبلغین دغه حقیقت ته متوجه شول چې افغانان مسیحیت نه مني، نو ئې خپله د تبلیغ استراتیژي بدله کړه، او د

^۱ - مخکنی مصدر.

بنکاره مسیحیت پر ځای ئې ددې سیمې په خلکو کې د اروپایي ژبو او فرهنگ رواجول پیل کړل. د اروپایي مسیحي مبلغینو د مقالو په هغه مجموعه کې چې (محب الدین الخطیب) مصري د (الغارة علی العالم الاسلامي) یعنې (پر اسلامي نړۍ یرغل) په نامه عربي ته ترجمه کړې مسیحي مبلغینو ته د توصیې په ډول داسې راغلي: (پښتانه ډیر کلک خلک دي، د مسیحیت منلو ته نه تیارېږي. دهغوئ لپاره باید غربي فرهنگ او غربي ادبیات ددوئ په ژبه ترجمه او نشر کړو، ترڅو په کراره کراره له مسیحي او اروپایي افکارو سره اشناسي)^۱

همدغه وجه وه چې د امان الله خان په دوره کې د افغانستان دروازې د غربي فرهنگ او افکارو پر مخ نه یوازې خلاصې شوې، بلکه غربي لباس او فرهنگ هم په زوره په افغانانو وروټپل شو. دا چې وروسته بیا دغه وضعیت چپیانو او ورپسې کمونستانو په خپله گټه وکاراوه، ځکه نو د کلیسا پر مخ په افغانستان کې دکار دروازه بنده شوه. او دا ځکه چې کلیسا د غرب نماینده گي کوله، او په افغانستان کې حاکمیت دروسانو او دهغوئ د ملگرو په لاس کې وو. نو غربي کلیسا بیا د افغاني مهاجرینو په منځ کې په پاکستان او اورپا کې د مسیحیت دخپرولو فعالیتونه شروع کړل.

د تنصیر درې دروازې فقر، جهل، مرض

فقر، جهل او مرض هغه درې دروازې دي چې مسیحي مبلغین د هغو له لارې اسلامي هیوادونو ته وړدایږي، او هلته د مسیحیت لپاره د انساني مرستو، تعلیم، او صحي فعالیتونو تر عنوان لاندې کار کوي. او جگړې بیا هغه څه دي چې دغه دریواړه حالتونه منځ ته راوړي.

۱- (الغارة علی العالم الاسلامي) د محب الدین الخطیب او مساعد الیافي ټولونه او ترجمه.

افغانان هم د جگړې له امله هجرتونو ته مجبور شول. او په هجرت کې له فقر، بيسوادۍ او ډول ډول امراضو سره مخ شول، چې دې هر څه په افغاني کمپونو کې د غربي مؤسسو لپاره دکار دروازه خلاصه کړه. او دکار ترڅنگ دغو مؤسسو په پټه او ښکاره په افغانانو کې د مسيحيت دخپرولو فعاليتونه هم شروع کړل.

دمسيحيت دغه فعاليتونه دومره برېښل شول چې په ۱۹۸۸ / ۸ / ۱۶ تاريخ په پېښور کې افغان کمشنري ددغې کمشنري د معاون (سيد احمد اختر) په امضاء په پاکستان کې ټولو غربي موسسو ته د مهاجرينو په منځ کې د مسيحي کتابونو او نشراتو د نه خپرولو په خاطر خبرداري صادر کړ. او دپاکستان دجرايي قانون د پنځه لسمې مادې مطابق ئې دا کار ديني سپکاوی وگانه چې مرتکب ئې په بند، جريمې، او يا دواړو محکوميدلای شي. خو لدې سره سره بيا هم په مهاجرينو کې د غربي مؤسساتو لخوا مسيحي فعاليتونو دوام درلود. چې دا کار په هغه وخت کې افغان کمشنر ښاغلي (رستم شاه مومند) له الجهاد عربي مجلې سره د ۱۹۸۹ د فبروري د مياشتې په دوه پنځوسمه گڼه کې هم تائيد کړ. او نوموړي دا هم زياته کړه چې پدې جرم د غربي مؤسساتو ځينې غړي له پاکستان څخه شړل شوي هم دي.^۱

دانگليسي ژبې مراکز او د مسيحيت فعاليتونه

لکه مخکې چې يادونه وشوه د پخوانيو مسيحي مبلغينود توجيهاتو مطابق د غربي ژبو او د اروپايي او امريکايي فرهنگ د خپرولو په مقصد لاندې مؤسسو چې اصلاً په مسلمانانو کې د فکري بدلون لپاره

^۱ - د الجهاد د عربي مجله دوه پنځوسمه گڼه .

کار کوي په سلگونو د انگریزي ژبې د زده کړې مراکز او کورسونه پرانستل چې په لسگونو زره ځوانانو او پیغلو ته یې د انگریزي ژبې ترڅنګ اروپا او امریکا ته د ورتلو فرصتونه هم برابرول. دغه مؤسسي په لاندې ډول وې.

۱. I. R. C: International Rescue Committee: چې مخفف یې

دی.

I. R. C یوه امریکایي خالصه کلیسا یې مؤسسه ده چې معنی یې ده د نجات (خلاصون) نړیواله کمیټه. نجات (خلاصون) انجیلی کلمه ده چې معنی یې ده هر هغه څوک چې مسیحیت ومني هغه به له حساب کتاب او د آخرت له عذابه خلاص وي. ځکه چې دهغوی د گناهونو کفار د دوی په گومان الله ﷻ د عیسی علیه السلام چې دوی یې -نعوذ بالله - د الله زوی بولي په قرباني کولو سره مخکې ورکړی ده. چې دا پخپله یوه باطله او کفري عقیده ده.

I. R. C د مؤسسې د مهاجرینو په کمپونو او د پاکستان په ښارونو کې په سلگونو کورسونه پرانستل چې په پیل کې یې استاذان هم په خپله اروپایان یا امریکایان ول، خو وروسته یې افغاني استاذان تربیه کړل چې هغوی بیا تر دوی هم انگلیسي ژبې ته ډیر کار وکاوه.

I. R. C نه یوازې دا چې انگریزي ژبه اود هغې له لارې اروپایي او امریکایي فرهنګ خورا وه بلکه په پېښور کې یې خپله مطبعه هم درلودله چې د سیدجمال الدین افغان د مطبعې په نامه یې چلوله. او ددې ترڅنګ یې د مکاتېبو د نصاب او د معلم د تربیې چارې هم په غاړه لرلې چې په بیلا بیلو وختونو کې یې د معلم د تربیې سمینارونه هم تر سره کول.

۲. American center یوه بله فرهنګي مسیحي مؤسسه وه چې د پېښور

په صدر کې یې مرکز وو او د انگریزي ژبې ترڅنګ یې نور فرهنګي او مسیحي فعالیتونه هم تر سره کول چې درس به پکښې اکثره د بنځینه امریکایي استاذانو لخوا ورکول کیده.

۳. British Council: - برتیش کونسل بله فرهنگي مسيحي مؤسسه وه چې د برتانيې لخوا چلول کيده. د انگريزي ژبې د زده کړې تر څنگ ئې مجهزه کتابخانه، فلمي نندارتون او نور فرهنگي فعاليتونه هم تر سره کول.

۴. World Belief او Team دوه امريکايي مسيحي مؤسسې وې چې له هالنډي (زولاګ) او کاناډا يي World Belief مؤسسو سره ئې يوځای په اسلام اباد کې افغانانو ته دانگريزي ژبې يولوی مرکز د (E. S. L) په نامه په G/9L سيمه کې چلاوه. دغه مرکز به په ښکاره ډول دانگريزي ژبې د کورسونو په پای کې فارغانو ته په پښتو او فارسي ترجمه شوي مسيحي کتابونه هم ورکول، او هم به يې په بيلا بيلو مناسباتو کې مسيحي فلمونه چې د عيسی عليه السلام ژوند به ورکښې تمثيل شوی وو شاگردانو ته د مشاهدې لپاره وړاندې کول.

۵. شلتيرناو انټيرنیشنل: شلتيرناو انټيرنشنل هغه مسيحي مؤسسه ده چې عبدالرحمن پنجشيري ورکښې مسيحي شوی وو. دغې مؤسسې د ناصرباغ دمهاجرينو په کمپ کې د کونډو ښځو لپاره د حرفوي زده کړو مرکز درلود چې د حرفوي زده کړې ترڅنگ ئې د مسيحيت د خپرولو، او فحشا د ترويج لپاره هم په لويه پيمانه په مهاجرينو کې فعاليت کاوه. څو ځلې د کمپ مشرانو ته په اثبات ورسیده چې د شلتيرناو مؤسسه د ناروا فعاليتونو ترڅنگ په مرکز کې په شاملو کونډو د (منع حمل) گولۍ هم ویشلې، پداسې حال کې چې کونډې دغه ډول گوليو ته هيڅ ضرورت نه لري. مهاجرينو څو څو ځله افغان کمشنري ته شکايت وکړي خو د نوموړې مسيحي مؤسسې مشرانو د کمشنري وينا ته هيڅ توجه ونه کړه، چې په نتيجه کې په ۲۶/۴/۱۹۹۰ تاريخ تقريباً لس زره مهاجرينو د کمکي اختر له لمانځه سمدستي وروسته ددغې مؤسسې په مرکز يرغل وکړ، او د مرکز هر څه ئې

له منځه یوړل، چې د شلترناو د مؤسسې دهغه وخت دیوه چارواکي (میشال هیل) په وینا چې د الجهاد مجلې له خبریال سره یی ددغې دمجلې په اته شپيتمې گڼې کې کړې وه وویل چې د دوی په ضد په دغه پاڅون کې شلترناو انټرنشنل ته یو ملیون ډالره تاوان ور واوښت.^۱

همدغې د شلترناو انټرنیشنل مؤسسې د طالبانو په وخت کې په پټه په پراخه پیمانه په کابل کې خپل تنصیري فعالیتونه شروع کړي ول چې د طالبانو د استخباراتو او امر بالمعروف له لوري له زرگونو نسخو مسیحي کتابونو او نشراتو سره ئې مسئولین ونیول شول، او د تحقیقاتو لپاره مجرمین محاکمو ته و سپارل شول، چې د خوشې کولو لپاره ئې د ملگرو ملتوپه شمول په لسگونو ادارې او دولتونه په حرکت کې راغلل. خو دا چې هغو کونښنونو د شلترناو د مؤسسې دغه مجرمین راخلاص نه کړای شول، نو ځکه امریکا خپل پوځي برید کړندی کړ، او د استخباراتي معلوماتو په مرسته ئې دغه مسیحیت خورونکي په یوه غلچکې عسکري برید کې د غزني له ولایته را خلاص کړل.

د تعلیمي او مرستندویه مسیحي مؤسساتو تر څنګ امریکایي او اروپایي مسیحیانو له تیرو پنځه ویشو کلونو راهیسې د پاکستان د مسیحي ټولنې په مرسته د افغانانو د مسیحي کولو لپاره په اسلام آباد، راولپنډۍ، کې یوه مسیحي راډیو هم فعاله کړې چې په بیلا بیلو افغاني ژبو سهار او ماښام مسیحي خپرونې کوي. چې خپرونکي او نطاقان ئې ټول هغه افغانان دي چې مرتد شوي دي. دغې راډیو داسې یو ولس ته د مسیحیت خپرونې پیل کړي چې یو فرد ئې هم مسیحي نه وو، خو اوس ئې په سلگونو خلک مسیحیان کړي دي، البته دیادونې وړ ده چې دغه مرتدین ټول هغه پخواني سیکولر او

۱- د الجهاد عربي مجله ۱۹۹۰ کال اته شپيتمه گڼه .

کمونست عناصر دي چې مخکې یو ډول کفار ول، او اوس ئې بل ډول کفر منلی دی.

د راډیو ترڅنګ په انټرنیټ کې هم هغو مرتدو افغانانو چې په علني ډول مسیحیان شوي دي ښه ډیر فعالیتونه شروع کړي دي چې تلویزیوني نشرات هم ورکښې شامل دي.

په افغانستان باندې د امریکا او غرب له صلیبي یرغل څخه وروسته خو په ښکاره ډول د افغانستان په خاوره کې کلیساګانې هم جوړې شوې چې د یرغلګرو په پوځي اډو کې په کابل، قندهار، مزارشریف، ارګون، جلال آباد، هلمند، او بگرام کې موقعیت لري. په دغو کلیساګانو کې د غریبانو ترڅنګ د دوی مرتدشوي افغان ملګري هم دیکشنې دورځې د مسیحي مراسمو لپاره حاضرېږي. دا څو کاله خو لا د کرمس جشن هم په لویه پیمانه په افغانستان کې لمانځل کیږي، چې د غربی یرغلګرو ترڅنګ افغاني مرتدین هم ورکښې په پوره دلچسپۍ برخه اخلي، او د کابل د شهرنو د مرغ فروشی د کوڅې ځینې غرب خپلي گل فروشان ورته (کرمس تړي) د کرمس ونې هم د خرڅلاو لپاره برابروي.

یوه بله مهمه خبره پدې لړ کې دا ده چې امریکایان او اروپایان په جنګ کې د مستقیم دخالت له امله عامو افغانانو ته هم د دښمن په حیث ښکاری. نو ځکه ئې په پراخه پیمانه د مسیحیت د خپرولو چارې دجنوبي کوریا مسیحیانو ته چې د امریکایانو نږدې ملګري دي ورسپارلې دي.

دجنوبي کوریا پروټسټنټ کلیسا په آسیا کې تر ټولو لویه کلیسا ده چې تر امریکایی پروټسټنټ کلیسا وروسته په نړۍ کې تر ټولو ډیر مبلغین لري. چې یوازې (۲۰۰۰) شل زره تنه نارینه او ښځې ئې په بیلا بیلو مرستندویه او تعلیمي مؤسسو کې په اسلامي نړۍ کې د مسیحیت په خپرولو مصروف دي.

د فرانسې د (ليبراسيون) ورځپاڼې د ۲۰۰۷ کال د جولای په مياشت کې راپور خپور کړ چې په ترڅ کې ئې راغلي وو: (د جنوبي کوريا د کليساگانو د انجيلي تبليغي ټولنې مرکز چې ددغه هيواد د پايتخت سيول د ښار ترڅنگ د (بوندانگ) په ښارگوټي کې موقعيت لري په ۲۰۰۶ کال کې (۲۰۰۰) دوه زره کوريايي مسيحي مبلغينو ته افغانستان ته د سفر لپاره د سياحت ويزې تيارې کړې چې يوازی (۱۵۰۰) يونيم زر تنه ئې دهمدغه کال دجون په مياشت کې افغانستان ته ورسيدل، او هلته ئې په شيعه ميشتو سيمو کې لکه باميان، مزار، دکابل کارته سخي، او قله شاده کې د شيعه گانو په کورونو کې د مسيحييت دعوت شروع کړ^۱ دغې ډلې تنکې مراهق هلکان هم له ځان سره بوولي و چې اخلاقي فساد دخورولو لپاره ئې په کار اچول. دغه د سيسي هغه وخت برېنده شوه چې دغه مسيحي مبلغين د سيمي دځينې پښتنو او سنيانو کورونو ته هم ددعوت لپاره ورغلل، چې خلک ئې په خلاف دمظاهرو لپاره راووتل. د توطيې تر رسوا کيدلو سمدستي وروسته د کرزي ادارې دغه مسيحي مبلغين د کوريا په سفارت کې راټول کړل او ازبکستان ته ئې وليږل. خو کله چې دخلکو غوسه سره شوه بيرته ئې يوه برخه په کراره کراره افغانستان ته را داخل کړل.

د کوريا يي مسيحي مبلغينو بله رسوايي هغه وخت رامنځته شوه چې په ۲۰۰۷ / ۷ / ۱۹ تاريخ ئې درويشت تنه دغزني په قرغه باغ کې د قندهار په لاره د طالبانو په لاس پريوتل. په پيل کې د کرزي ادارې هغوئ د خيريه مؤسسو کارکوونکي معرفي کړل، خو وروسته د کوريا حکومت او د يرغمال شويو مبلغينو کورنيو اعتراف وکړ چې ټول يرغمال شوي مسيحي مبلغين دي چې افغانستان ته د امريکايانو تر سوري لاندې د دعوت لپاره تللي ول.

۱- دالصمود عربي مجله ۲۰ گڼه.

تر ډیرو اوږدو مذاکراتو وروسته دیوې درنې معاملې، او دې تعهد په نتیجه کې چې ټول ملکې او پوځي کوریا یان به له افغانستان څخه وځي، نوموړی منصرین پریښودل شول.

غرب او ملګرو ئې په افغانستان کې د مسیحیت د خپرلو لپاره په پراخه پیمانې کار شروع کړی چې ځینې افغاني شیعه ډلې، آغاخان فاونډیشن، او کیاني اسماعیلیه ئې د ملګرو په حیث په فعالیت بوخت دي. او پدې لاره کې د ډیرو مشکلاتو زغملو ته هم تیار دي.

امریکايي لوی مسیحي مبلغ (زویمر) چې تقریبا پنځه دیرش کاله ئې په عربي هیوادونو او هند کې د مسیحیت د خپرولو لپاره کار کړی په خپل کتاب (Islamic world today) کې مسیحي مبلغینو ته د توصیو په ترڅ کې داسې لیکلي:

۱. مسلمانانو ته باید قناعت ورکړل شي چې مسیحیان د دوی د بنمنان نه دي.

۲. مسلمانان باید لدوی څخه د مسیحي شویو اشخاصو په ذریعه دعوت شي، ځکه چې دوی دغوځولو لپاره باید د تېرلاستې دوی له شاخ څخه وي.

۳. مسیحي مبلغین باید دخپل دعوت د نتیجې دکمزوری له امله له مسیحي تبلیغ څخه ناامیده نشي، ځکه چې په مسلمانانو کې داروپایانو علومو او دښځو د آزادۍ طرف ته شدید میلان لیدل کیږي.

۴. انجیل باید د مسلمانانو په ژبو ترجمه او خپور شي.^۱ همدغه (زویمر) د هندوستان په کلکته کې د مسیحي مبلغینو په لوی کنفرانس کې خپلو کشرانو مبلغینو ته له مسلمانانو سره د تعامل لپاره مراحل داسې تعین کړل:

۱- الموسوعة المسيرة فی الاديان و المذاهب والاحزاب المعاصرة ۲ جلد تنصیر ۶۷۹ صفحه .

۱. کوبښن وکړی چې مسلمانان د ښکاره مسيحيت منلو ته تشويق کړی ترڅو ستاسې وروڼه شي.
۲. که مسلمانان مسيحيت در سره نه مني داسې حالات ورته جوړ کړی او په داسې کارونو ئې اخته کړی چې له اسلام څخه ووځي. که څه هم په مسيحيت کې داخل نشي. ځکه د اسلام سنگر خالي کول په خپله لوی هدف دی.
۳. که مسلمان له اسلام څخه وتل هم نه مني نو کوبښن وکړی په اسلام کې دننه ئې فکر او نظر داسې ور خراب کړی چې له اسلامي شريعت څخه کرکه ولري او هرڅه چې کوي د گيډې او شهوت لپاره ئې تر سره کړي.

د کابل امريکايي پوهنتون

امريکا په افغانستان باندي له پوځي يرغل سره سم يو لړ نورې هڅې هم پيل کړې چې پدې خاوره کې خپله بقا او د خپلو سياستونو تنفيذ د اوږدې مودې لپاره تضمين کړي. هغوی پدې پوهيږي چې حتماً به يوه ورځ د دوی پوځونه له افغانستان څخه وتلو ته اړ کيږي. خو ددې لپاره چې دلته نظام او حاکميت د مخلصو مسلمانانو لاس ته ورنشي نو له همدا اوس څخه ئې په افغانستان کې د داسې ادارو، ارگانونو، قوانينو، سياسي گوندونو او دمدني ټولنې په نوم اجتماعي جوړښتونو په جوړولو لاس پورې کړی دی چې سبا د اسلام مقابله وکړای شي.

ددغو نوو جوړښتونو او ارگانونو د پرمخ بيولو او ساتلو لپاره داسې کدرونو ته ضرورت دی چې د امريکايانو لخوا دهمدوی په لاس او دهمدوی په روحيه او فکر تربيه شوي وي. چې وروسته بيا د سياستمدارانو، پوځيانو، فرهنگيانو، مديرانو او اجتماعي شخصيتونو په شکل کې د امريکا لپاره ښه ځای ناستي ثابت شي،

او د تل لپاره دغه هیواد د غرب په تابعیت کې وساتي. اوهم د هیواد دروازې د هر وخت لپاره د مسیحیت او سیکولریزم پر مخ خلاصې و ساتي.

امریکایان په افغانستان کې دخپل مستقبل لپاره ډیرو کرزیانو، خلیلزادانو، اشرف غنیانو، جلالیانو، احدیانو، او دغه ډول نورو په امریکایي پوهنتون کې روزل شویو غلامانو ته ضرورت لري. ځکه چې بې فرهنگه ملیشي او لنډغر قومندانان د ډیر وخت لپاره دا ولس او هیواد نشي سمبالولی. نوځکه باید په لوړه سويه خلک وروزل شي. ددغه ډول یو نسل د روزلو لپاره امریکایي حکومت او د پروتستانت کلیسا مشرانو په کابل کې دامریکایي پوهنتون پروگرام ترلاسه لاندې ونيو.

د کابل امریکایي پوهنتون هم چې په نیویارک کې د پروتستانت عیسایي مرکزي کلیسا Presbyterian لخوا اداره کیږي، جوړیدل ئې په ۲۰۰۳ / ۱۱ / ۷ تاریخ د کرزي د ادارې د هغه وخت دلورو تحصیلاتو د وزیر (شریف فایز) لخوا چې اوس ددغه پوهنتون رئیس ټاکل شوی اعلان شول.

نوموړي اعلان وکړ چې دغه امریکایي پوهنتون به د کابل په دارالامان کې په اویا جریبه زمکه جوړیږي چې لاندې ځانگړتیاوې به ولري.

۱. د پوهنتون نصاب به امریکایي وي (یعنی هماغه نصاب چې په تیرو یا دوشویو امریکایي پوهنتونونو کې مقرر دی.

۲. د تدریس ژبه به انگریزي وي.

۳. استاذان به ئې ټول امریکایان وي. نوموړي لاد آزادی د راډیوله لارې د توصیې په ډول دا هم وویل چې افغانان دې اصلاً په دغه پوهنتون کې د استاذ کیدلو کوښښ نه کوي ځکه چې د افغانانو علمي سويه ددې پوهنتون وړ نه ده.

۴. زده کړې به په دغه پوهنتون کې د ډالرو په مقابل کې تر سره کېږي.

پورتني مواصفات او شرايط که هر يو په بيلا بيل ډول وڅيړل شي دا نتيجه به لاس راځي چې امريکايان د افغانستان د دائمي اشغال لپاره خطرناک پلان تر کار لاندې لري.

امريکايانو د دغه پوهنتون نصاب ځکه امريکايي انتخاب کړی چې افغاني نصاب د دوی لپاره په مطلوبه سويه فکري غلامان نشي روزلی. افغاني نصاب که څه هم سيکولر ته ورته نصاب دی خو بيا هم د افغانيت او وطنپالنې يو څه اثر ورکې ليدل کېږي. د روسانو په ضد په جهاد کې هم وليدل شول چې جهاد او مبارزې يوزيات شمير منسوبين د افغاني پوهنتونونو له انګړونو څخه راپورته شوي ول. امريکا نه غواړي چې تر دې وروسته دې هم پوهنتونونه د جهاد او اسلامي مبارزې سنگرونه وګرځي. بلکه ددې پر ځای غواړي چې د پوهنتونونو محصلين د تل لپاره له جهاد او اسلام سره خپل روابط پريکړي. او دا کار يوازې هغه وخت ممکن دی چې تعليمي نصاب په مکمل ډول له اسلام او افغانيت څخه بې برخې وي.

د تدریسي ژبې په حيث د انگلیسي ژبې انتخاب ددې لپاره دی چې امريکايان له یوې خوا د دی ژبې له لارې خپل منحنط الحاد وهلی مسيحي فرهنگ افغانانو ته ورصادر کړي، او له بل لوري افغاني ژبو ته دنوې ټکنالوژۍ د علم د راتګ مخنیوی وکړي. که داسې نه وي نو بيا خو د علم او ټکنالوژۍ دخپرولو تر ټولو غوره او اسانه لار دا ده چې ټول غوره او مفید معلومات دې د افغانانو خپلو ژبو ته راوړل شي. لکه څنګه چې ايرانيانو او عربو ډاکار وکړ. خو امريکايان غواړي چې نوي علوم دي په يوه محدوده ډله کې چې د دوی لخوا روزل کېږي منحصر پاتې شي.

تر کومه ځايه چې د پوهنتون لپاره د استاذانو د امريکايي والي خبره ده دا پدې خاطر نده چې افغانان پدې پوهنتون کې داستاذۍ سويه نه

لري، بلکه اصلي هدف ورکښې دا دی چې د پوهنتون استاذان باید د بیروت، استانبول، او قاهرې د امریکایي پوهنتونونو په څیر خالص امریکایي عیسائي مبلغین وي. ځکه چې پدې پوهنتونونو کې د استاذۍ مهم شرط هم همدا دی. او همدغه شرط د بیروت د امریکایي پوهنتون د ۱۹۵۴ م کال په داخلي لاسلیک کې په صراحت سره ذکر شوي دي. که داسې نه وي نو بیا خو همدغه افغاني استاذان څنگه د امریکا او اروپا په پوهنتونونو کې د تدریس وړتیا لري او دلته ئې نه لري؟

د ډالرو په مقابل کې زده کړه په افغانستان کې یوه بې سابقې خبره ده. په تیرو دریو لسیزو کې د جگړو او بهرنیو پوځي یرغلونو له امله د افغانانو اقتصاد د صفر نقطې ته راټیټ شوی. خلک د یوې مړۍ ډوډۍ د پیدا کولو لپاره د وطن پرېښودلو ته اړ شوي دي د همدې اقتصادي مشکلاتو له امله تقریباً ۸۰٪ ځوانانو تعلیم ته شا کړې ده. خو امریکا بیا هم غواړي په دغه ډول حالو کې خلکو ته تعلیم د ډالرو په مقابل کې وړاندې کړي. ددې کار هدف دا دی چې په دغه مسیحي پوهنتون کې باید اساساً هغه خلک داخله واخیستلای شي چې له ډالرو سره ئې سر او کار وي. او د ټولنې په ډیرې لوړې طبقې پورې اړه ولري، او یا هم باید هغه خلک ورکښې شامل شي چې له یې خوا امریکایانو ته د خدمت او جاسوسۍ په بدل کې له هغوئ څخه ډالر واخلي، او له بل لوري ئې د تعلیم په بدل کې بیرته هغوئ ته ورکړي. چې پدې کار سره به ئې په یوه غیښي دوه مرغۍ ویشتلې وي. هم به ئې ځانته غلامان روزلي وي. او هم به ئې د کلیسا لپاره ډالر گټلي وي.

حقیقت دا دې چې امریکایان او نور غریبان هیڅکله نه غواړي چې افغانان دې د علم او پرمختګ پر لاره روان شي. بلکه غواړي چې افغاني ځوانان دې ددوئ د غلامۍ په فکري جال کې ښکارشي او بس. که داسې نه وي نو بیا ولې په افغانستان کې له موجودو پوهنتونونو سره مرستې نه کوي چې هلته په پراخه پیمانه علم خور شي.

همدا اوس په افغانستان کې د کابل، ننگرهار، خوست، مزار شریف، قندهار، هرات، او کاپیسا پوهنتونونه مالي، تعلیمي، لوژستیکي، او فني مرستو ته شدید ضرورت لري. خو امریکایان له دغو پوهنتونونو سره ځکه مرسته نه کوي چې هلته افغاني ځوانان د افغانانو لخوا په افغاني روحیه د افغانستان د مصالحو لپاره روزل کېږي، او امریکا ته ئې هیڅ گټه نه رسیږي. بلکه د افغانانو په خودکفا کیدلو کې د امریکایانو سرا سر تاوان دی. ځکه هغوی غواړي افغانان د تل لپاره ځان ته محتاج وساتي.

امریکایان نه یوازې دا چې محلي پوهنتونونه نه تقویه کوي، بلکه په قصدي ډول کوښښ کوي نور پوهنتونونه دضعف او فلج په حال کې وساتي، ترڅو د بهترینو استعدادونو د لرونکو ځوانانو توجه امریکایي پوهنتونونو ته راواړوي. د لبنان دجنگ په کلونو کې دبیسروت عربي پوهنتون په مرموز ډول په بمونو والوزول شو، او د پوهنتون ټولو مجهزو لابراتوارونو ته په قصدي او دقیق ډول انفجار ورکړل شو، چې په هغه وخت کې ئې خساره شل میلیونه ډالره اټکل شوه. پداسې حال کې چې په همدغه ښار کې امریکایي پوهنتون ته هیڅ صدمه ونه رسیده.

د امریکایي پوهنتون فاکولتي او تخصصات

امریکایانو د کابل په امریکایي پوهنتون کې هغه فاکولتي او تخصصات له سره جوړ کړي نه دي چې افغاني ټولنې ته ئې سمدستي گټه ورسېږي، او د افغان جنگ ځپلي ولس ضرورتونه ورباندې پوره شي، لکه د طب، انجنیرۍ، زراعت، او یا نورې صنعتي فاکولتي. بلکه ددې پر ځای امریکایانو هغه فاکولتي ورکښې پرانستې دي چې په اداري، فکري، فرهنګي، او اقتصادي لحاظ زمونږ ولس په امریکایي قالب کې راوستل غواړي چې ځینې ئې په لاندې ډول دي:

۱. د سیاسي علومو فاکولته:

د سیاسي علومو فاکولتې د هر ولس لپاره د مستقبل سیاستمداران او حکام تیاروي چې دیوې خاصې مفکورې په بنسټ د هیواد سیاسي نظام او بهرني روابط عیاروي، له خپل ملت او نورو ملتونو سره د تعامل داسې اصول وضع کوي چې د دوی د مفکورې اهداف ورکې خوندي وي. د امریکایانو لپاره د دغه ډول فاکولتې شتون د دوی د دائمی بقا تضمین ورکوي.

۲. د اقتصاد فاکولته:

د غرب ټول اقتصادي نظام په کپیتالستي (پانگه وال) بنسټ ولاړ دی چې سود، احتکار، او استثماري مهم اصول دي. د دغه ډول اقتصادي نظام په مټ ئې د ټولې نړۍ اقتصادي منابع په خپل خدمت کې راوستلي دي. د دغه نظام د چلولو لپاره امریکایان هر ځای کې د پانگه وال (کپیتالست) اقتصاد په اساس خلک روزي، ترڅو د ټولې نړۍ اقتصادي چارې د دوی په خوښه او طریقه روانې وي. دا چې افغانستان د لویو معادنو هیواد او د نړۍ د تجارت یو لوی معبر گڼلی کیږي نو ځکه امریکایان د دې سیمې د اقتصادي مستقبل دخپلولو لپاره له همد اوسه دلته خلک روزي.

۳. د ژورنالیزم فاکولته:

ژورنالیزم او میډیا هغه لویه او زوروره وسیله ده چې په ټولنو کې انقلابونه راولاړوي، نظامونه ړنگوي او پر ځای ئې نور راولي. ټولنې ته نوي نظریات او افکار ورمعرفي کوي، او یا یې افکار او عنعنات له منځه وړي، او د ټولنې د هر ډول اخلاقي جوړښت یا ویجاړتیا مسؤلیت په غاړه لري. له همدې امله په نننۍ نړۍ کې میډیا د تنفیذی، قضایي، او تقنیني قواو ترڅنګ د نظامونو څلورمه قوه بلل کیږي. دا چې افغاني ټولنه تر ډیره حده د غرب له لویدلو او بې دینه نظریاتو څخه لیري پاتې ده، اخلاقي او اجتماعي ژوند ئې په اسلامي او ملي

بنسټونو ولاړ دی، او دهرې بې دينې مفکورې او بهرني يرغل په مقابل کې د مقاومت همت او توان لري، نو له همدې امله امريکايانو او نورو غربيانو ته دغه وضعیت د منلو وړ ندی، کوبښن کوي دميډيا او ژورناليزم په ډگر کې هم داسې کدرونه رامنځته کړي چې وکولای شي د راډيوگانو، تلويزيونونو، اخبارونو، مجلو، او نورو وسايلو له لارې د افغانانو رابطه له خپلې ماضي سره غوڅه کړي او مستقبل ئې په سيکولر غرب پورې وتړي. همدا وجه ده چې په امريکايي پوهنتون کې د ميډيا او ژورناليزم فاکولتې پرانستل کېږي.

۴. د اداري علومو (منجمنټ) فاکولته:

دا فاکولته هم د امريکايانو لپاره د يو داسې نسل د روزلو کار ترسره کوي چې افغانستان د امريکايانو لپاره په امريکايي طريقه اداره کوي.

۵. د ښکلو هنرونو (هنرهای زیبا) فاکولته:

دغه فاکولته ددې لپاره جوړېږي چې دغرب د مبتذل فرهنگ د خپرولو لپاره زمینه برابره کړي. (ښکلی هنرونه) په غرب کې موسيقي، گډا، رسامۍ، مجسمه سازی، سندری ویلو، (ډمتوب) او دې ته ورته نورو کارونو ته ویلی کېږي. مسيحي مبشرین پدې پوهیږي چې ترڅو مسلمانان په دين کلک ولاړ وي تر هغه نه مسيحيان کېږي. خو که ئې دغرب دژوند رنگ واخيست نو بيا ورته د مسيحيت منل هم څه سخت کار نه ښکاري.

۶. د ادبياتو او تعليم او تربیې فاکولتې:

دغه فاکولتې هم د امريکايي پوهنتون له مهمو فاکولتو څخه گڼلې کېږي، ترڅو ددغو فاکولتو په ذریعه د ټولنې افرادو ته غربي تربيه چې د مسيحي تربیې لپاره مقدمه ده ورکړل شي.

د امریکايي پوهنتون غیر نصابي فعالیتونه

امریکايي پوهنتون په ټولو هغو اسلامي هیوادونو کې چې شتون لري د خپلو نصابي او تدریسي فعالیتونو ترڅنګ یو لړ نور غیر نصابي فعالیتونه هم لري. ترڅو وکولای شي دهغو له لارې په پراخه پیمانه خلک تر خپل تاثیر لاندې راولي. ځینې دغه پروګرامونه ئې د څیړنیزو پروژو په شکل کې او ځینې نور ئې بیا د اجتماعي پروګرامونو په بڼه کې وړاندې کيږي. چې ځینې ئې په مختصره توګه په لاندې ډول معرفي کيږي:

۱) په پوهنتون کې د کلیسا جوړول او په کلیسا یي فعالیت کې هره ورځ د شاګردانو شریکول.

۲) ځوانانوته د مسیحي فلمونو نمایش.

۳) لکچرونه: د ټولنې د لوړې طبقې غړوته په بیلابیلو سیاسي، اجتماعي، ملي او نورو موضوعاتو لکچرونه ورکول، او په غیر مستقیم ډول د اسلام په اړه د خلکو په ذهنونو کې شکوک او شبهات اچول.

۴) داسي سیمینارونه او کنفراسونه جوړول چې شرعي موضوعات لکه حدود، حقوق او نور ورکښې د انساني عقل په تله تلل کيږي، او عقل ورکې د (وحیې) په مقابل کې د حق او د باطل د پیژندلو معیار ګڼل کيږي. ترڅو لدې لارې په وحیې (قرآن او حدیث) باندې د ټولنې د نفوذ لرونکې طبقې اعتماد متزلزل کړي.

۵) د لیبرال (له هر قید او بند څخه آزاد) تعلیم، (کواچوګیشن (دنرو او ښځو ګډ تعلیم، په پوهنتونونو کې د سینماګانو د جوړولو، او په پوهنتونونو کې په مختلفو مناسبتونو کې هنري او موسیقي

اجتماعاتو د جوړولو په وسیله د امریکایي فرهنگ د خپرولو زمینه برابرول.

۶ د مختلفو تحقیقي او څیړنیزو پروژو او سروې گانو په ترڅ کې د ټولنې دهغو عاداتو او عنعناتو څیړل چې په اسلامي هیوادو کې د غربي فرهنگ د خپریدلو مخنیوی کوي. امریکایي پوهنتون ددې کار لپاره بیلابیلو اکاډیمیکو اشخاصو او مؤسساتو ته پروژې ورسپاري او بیا ئې نتائج په امریکا کې له هغو ادارو سره شریکو ی چې د اسلامي هیوادونو په هکله د امریکا د حکومت بیلابیلو ادارو ته پالیسی او تگلارې جوړوي. او د لنډې او اوږدې مودې لپاره اهداف ورته تعینوي.

۷ د حکومتې ادارو د مامورینو او کار کوونکو لپاره دانگریزي ژبې اوږد مهاله او لنډ مهاله کورسونه جوړول تر څو وکولای شي لدې لارې هغوئ هم تر خپل تاثیر لاندې راولي.

اقتصادي استثماري پروژې:

ددې لپاره چې په هر اسلامي هیواد کې امریکایي پوهنتون په مالي او اقتصادي لحاظ پخپلو پښو ودریږي او په نیویارک کې د مرکزي کلیسا (Presbyterian) په اوږدو دروند بارنشي او یا د مالي وسائلو د کمښت له امله له سقوط سره مخ نشي په هماغو هیوادونو کې یو لړ ډیرې قوي اقتصادي پروژې هم په کار اچوي چې له یوې خوا دهغو هیوادونو اقتصاد په خپل کنټرول کې راولي، او له بلې خوا د پوهنتون د چلولو لپاره په محلي سطحه د تمویل سرچینې برابرې کړي. د مثال په ډول په مصر کې امریکایي پوهنتون د (سیون اپ) د مشروباتو فابریکه اخیستی وه. همدارنگه ئې په مصر کې د (پیراماید) په نامه مشهور هوټل چې د خارجي سیاحانو لپاره کاریده اخیستی وو. ددې تر څنګ ئې په قاهره کې د ښارې بسونو پروژه هم چلوله. همدارنگه ئې په مصري ښارونو کې په ډیرو مهمو ځایونو کې زمکې اخیستې وې چې وروسته به ئې بیا په ډیر لوړ قیمت او حیرانوونکې گټې

خرخولې. ددې تر څنګ ئې د پوهنتون له چوکاټ نه د باندې د فکري تاثیر گذاري او اقتصادي ګټو لپاره په مختلفو بنارونو کې د کمپیوټر او انګریزي ژبې کورسونه هم پرمخ بیايي. ^۱ همدغه امریکايي پوهنتون په مصر کې د امریکا د پراختیا د نړیوالې مؤسسې (USAID) په مرسته د انساني نسل د تحدید لپاره دوه میلیونو مصري جنیه دحمل په مانعو ګولیو اولارو چارو مصرف کړل. اوس خبره دا ده چې که چیرې امریکايي پوهنتون په کابل کې هم خپلې پنبې ټینګې کړي نو همدغه ډول به په افغانستان کې د هیواد په اقتصادي منابعو منګولې څنبې کړي. او د مسیحیت دخپرولو لپاره به د افرادو د جوړولو تر څنګ دخپلو کارونو د پرمخ بیولو لپاره مالي وسائل هم د افغانانو له جیبه تر لاسه کړي تر څو زمونږ په خپله چاره مونږ ذبح کړي.

امریکايي پوهنتون او د C.I.A لپاره جاسوسي:

امریکايي پوهنتون ددې ترڅنګ چې د مسیحیت او غربې کولو لپاره کار کوي، د امریکا د مرکزي استخباراتو له سازمان C.I.A سره هم پټ او ښکاره روابط لري، او په مسؤلینو کې ئې ددغه سازمان غړي ځای پرځای شوي دي. د مثال په ډول (کرستوفر ثورن) د ۷۰ – ۱۹۶۰ ترمنځ لسیزه کې د قاهرې د امریکايي پوهنتون رئیس د C.I.A ایجنټ هم ؤ چې په مصر کې ئې ددغه سازمان لپاره کار کاوه. او همدا ډول په بیروت کې د امریکايي پوهنتون یو رئیس (مالکوم کیر) د C.I.A غړی و چې په لبنان کې ئې ددغه سازمان لپاره کار کاوه. ^۱

۱- (مجله التربية المعاصرة) ۴۹ ګڼه، الجامعة الأمريكية والتبعية الثقافية د دکتور کمال نجیب بحث .

امریکايي پوهنتونونه په لاندې ذکر شوو ډگرونو کې د C. I. A لپاره فعالیتونه کوي:

۱. د اسلامي هیوادونو په پوهنتونونو کې اسلام ته د توجه د گراف معلومول، او دهغه د اسبابو، عواملو، مؤثرو جهتونو او شخصیتونو په هکله C.I.A ته د معلوماتو لیږل تر څو ئې دمخنيوي لپاره مناسب تدابیر ونيول شي.
۲. په اسلامي هیوادونو کې د اسلامي تنظیمونو د فعالیتونو او نفوذ معلومول، او بیا دهغو په هکله C.I.A ته راپورونه تیارول.
۳. د جهاد او جهادي مفکورې په اړه پراخې څیړنې کول، او نتائج ئې C.I.A ته سپارل.

خاتمه

په تیرو پانویو کې ولیدل شول چې امریکايي پوهنتون یو خالص مسیحي پوهنتون وي چې کلیسا ئې د خپلو دیني، استعماري، او اقتصادي اهدافو د تحقق لپاره په اسلامي هیوادونو کې جوړوي تر څو له یوې خوا د اسلامي امت د مخورو کورنیو بچیان دهغو له لارې مسیحیت ته دعوت کړي، او یا ئې لږ تر لږه په خپل جال کې راولي، او له بلې خوا د اسلام د خوریدو او حاکمیت مخنیوی وکوي.

دغه هڅه او کوبښ اوس په افغانستان کې هم د کابل د امریکايي پوهنتون په شکل کې روان دی. که چیرې ددغه ملت بادرده او یا احساسه ځوانان او اسلامي خوځښت ددغې لوتې فتنې مخنیوی له همدا اوس څخه ونه کړي، نو کیدای شي چې دغه پوهنتون په افغانستان او سیمه کې د اسلام د مستقبل لپاره تر ټولو د لوی خطر په حیث رامنځته شي. دا چې ددغو کړنو لیکونکي ته ددغه پوهنتون د حقیقت، تاریخ او اهدافو په اړه یو اندازه هغه معلومات چې په بیلابیلو عربي هیوادونو کې د زده کړې او اوسیدنې په وخت کې د

مشاهدې او مطالعې له لارې حاصل شوي وو دخپل انفرادي مسؤليت درفع کولو په خاطر مې دخپل ملت د با احساسه، بايمانې او مؤمنو ځوانانو مخې ته کينېدول چې د کابل دامريکايي پوهنتون نور مفصل معلومات به ان شاء الله ددې کتاب په کومه بله طبع کې ورسره اضافه کړم.

پای

فکري پوهنه

(دويم چاپ)

له نويو زياتونو سره

• فکري جگړه

• بودي ميلاوت

• داسو گراسي کتو ده، که اسلام؟

• امريکاي اسلام

• معاصر فکري ارزښت

• د کابل مسيحي پوهنتون

ليکوال: مولوي عبدالهادي "مجاهد"

د کتاب له متن څخه

خو د فکري جگړې خطر پدې کې دې چې د غې جگړې
مسلمانان د غرب په زهرجن تمدن ولړل. په مسلمانانو
کې ئې الحادي نظريات، بې دينه فرهنگ، او لويديلي
اخلاق خپاره کړل، نوی نسل ئې له اسلامي مفاهيمو سره
داسې نا آشنا کړ چې د اسلام شريعت، عقائد، تاريخ، او
تمدن هر څه ورته پردي ښکاري. په هر څه کې د غرب
په فلسفه او معيارونو باندې باور لري. او تقليد ئې کوي.

پیشکش
کتاب
پیشکش
(پیشکش)

پیشکش
پیشکش
پیشکش

پیشکش
پیشکش
پیشکش